

MD-2012, Chișinău, str. V. Pîrcălab nr. 46
Tel.: (373 22) 27-75-51, fax: (373 22) 27-74- 71
<http://www.cca.md>

MD-2012, Кишинэу, ул. В. Пыркъэлаб, №. 46
Тел.: (373 22) 27-75-51, факс: (373 22) 27-74-71
<http://www.cca.md>

RAPORT

Cu privire la monitorizarea principalelor buletine informative ale posturilor de televiziune „Moldova-1”, „Prime”, „Canal 3”, „Canal 2”, „Publika TV”, „TV 7”, „Accent TV”, „Pro TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „N 4”, „Realitatea TV”, „Ren Moldova”, „NTV Moldova” și „RTR Moldova” la capitolul respectării legislației electorale (Codul electoral nr. 1381 din 21.11.1997, Codul audiovizual nr. 260-XVI din 27.07.2006, Regulamentul privind reflectarea campaniei electorale la alegerile prezidențiale din 30 octombrie 2016 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova), pentru perioada 31 octombrie – 05 noiembrie 2016

Metodologia de monitorizare a radiodifuzorilor

În scopul monitorizării conținutului mediatic, în particular a emisiunilor de știri, CCA utilizează metodologia de monitorizare a mass-media, adoptată oficial la ședința CCA din 29 octombrie 2010 și discutată la seminarul desfășurat la 21-22 octombrie la Chișinău. Aceasta reprezintă preponderent o abordare cantitativă de monitorizare cu elemente calitative. Prin intermediul *indicatorilor* identificați, metodologia permite stabilirea dacă radiodifuzorii au respectat sau nu obligațiile legale, spre exemplu, în ce măsură radiodifuzorii respectă pluralismul politic. În scopul analizei cantitative a reflectării în mass-media a actorilor sau entităților relevante, *unitatea de analiză* este identificată ca parte a mesajului dedicat actorului politic sau subiectului selectat. De fapt, este volumul de timp în care se face referință la actorii politici sau aceștia apar direct în emisie. Este important să se înțeleagă modul în care este utilizat timpul/spațiul. Timp/spațiu legal nu înseamnă, în mod automat, reflectare egală. Tonalitatea reflectării și modul în care actorul politic sau entitatea respectivă este prezentat(ă) reprezintă informații importante ce completează datele referitoare la acordarea timpului. De asemenea, este important să fie analizată tonalitatea reflectării în perspectiva cazurilor particulare care prezintă actorii în lumină pozitivă sau negativă, așa cum doar faptul că o cotă parte de reflectare a actorilor a fost pozitivă sau negativă nu trebuie, în mod automat, să ducă la concluzia că instituția media respectivă este părtinitoare în favoarea sau în defavoarea unui actor. Natura relatărilor și modul în care informația a fost prezentată trebuie să fie supuse unor analize suplimentare. *Secvența de timp* legată de *actorul politic relevant* este codificată în conformitate cu următoarele variabile: *discursul direct-indirect* și *tonalitatea reflectării* (pozitiv, neutru, negativ). Unitățile de analiză sînt înregistrate și codificate separat cu variabilele selectate. Timpul/spațiul acordat actorilor relevanți este măsurat în secunde. Activitățile de monitorizare a radiodifuzorilor sînt efectuate de o echipă de monitori, care au participat la activități de instruire în domeniul monitorizării mass-media privind procedurile și tehnicile de monitorizare. Suplimentar la abordarea cantitativă de monitorizare menționată mai sus, care produce statistici referitoare la volumul de timp acordat actorilor politici și modul în care timpul este acordat, monitorii analizează anumite segmente ale emisiunilor; în cadrul emisiunilor de știri acestea sînt subiectele de știri. Subiectele de știri sînt analizare cu referire la cerințele legale, inclusiv respectarea articolului 7 din Codul Audiovizualului.

Selectarea radiodifuzorilor și a programelor monitorizate

Prezentul raport reflectă rezultatele monitorizării principalelor buletine de știri ale posturilor de televiziune: „Moldova-1” („Mesager” – ora de difuzare 19:00); „Prime” („Primele știri” – ora de difuzare 21:00); „Canal 3” („Știrile Canal 3” – ora de difuzare 20:00); „Canal 2” („Reporter” – ora de difuzare 19:00); „Publika TV” („NEWS PUBLIKA” – ora de difuzare 19:00); „TV 7” („Știri” – ora de difuzare 17:30); „Accent TV” („Accent info” – ora de difuzare 20:00); „PRO TV CHIȘINĂU” („Știrile Pro TV” – ora de difuzare 20:00); „Jurnal TV” („Jurnalul orei 19:00” – ora de difuzare 19:00); „N 4” („Obiectiv” – ora de difuzare 19:00); „Realitatea TV” („Știrile Realitatea” – ora de difuzare 20:00); „Ren Moldova” („Новости 24 Молдова” – ora de difuzare 20:00) și „RTR Moldova” („BECTI MOLDOVA” – ora de difuzare 19:45).

Perioada monitorizată

Raportul cuprinde perioada 31 octombrie – 05 noiembrie 2016.

***Notă:** Lista abrevierilor:

PDM – Partidul Democrat din Moldova;

PSRM – Partidul Politic „Partidul Socialiştilor din Republica Moldova”;

PPDA – Partidul Politic „Democrația Acasă”;

PAS – Partidul Acțiune și Solidaritate;

CI – Candidați Independenți;

PL – Partidul Liberal;

PN – Partidul Nostru;

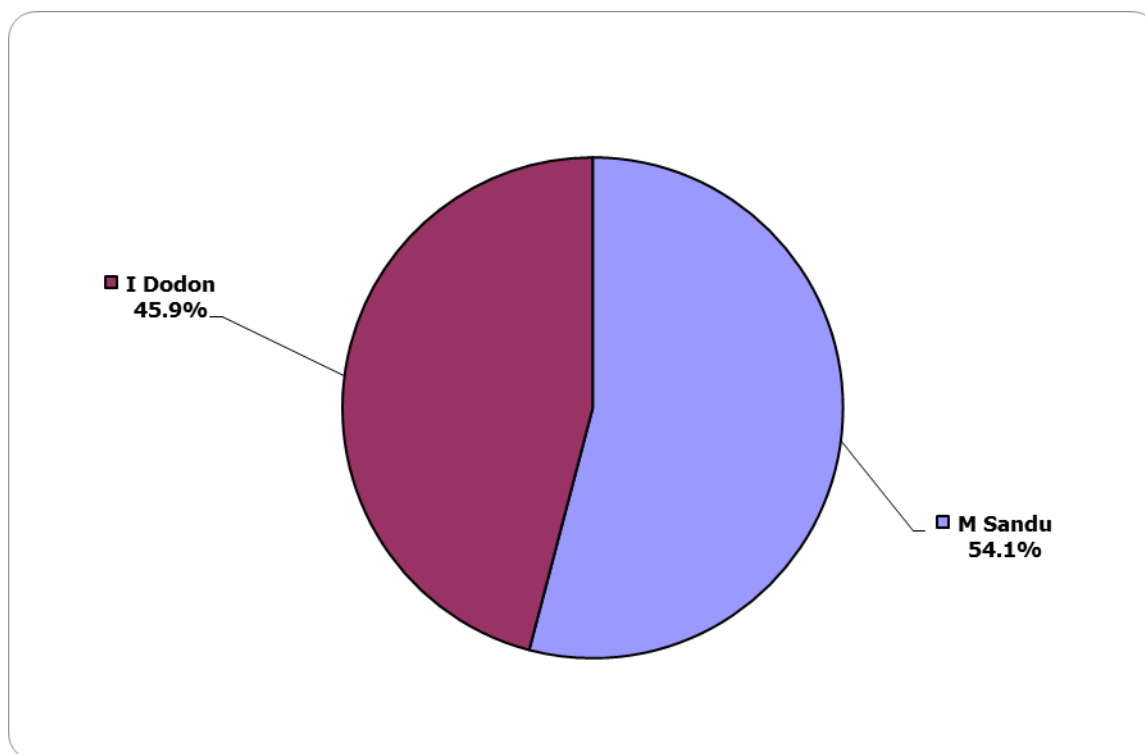
PPEM – Partidul Popular European din Moldova;

MR – Mișcarea Social-Politică „Ravnopravie”;

PPD – Partidul Politic „Dreapta”.

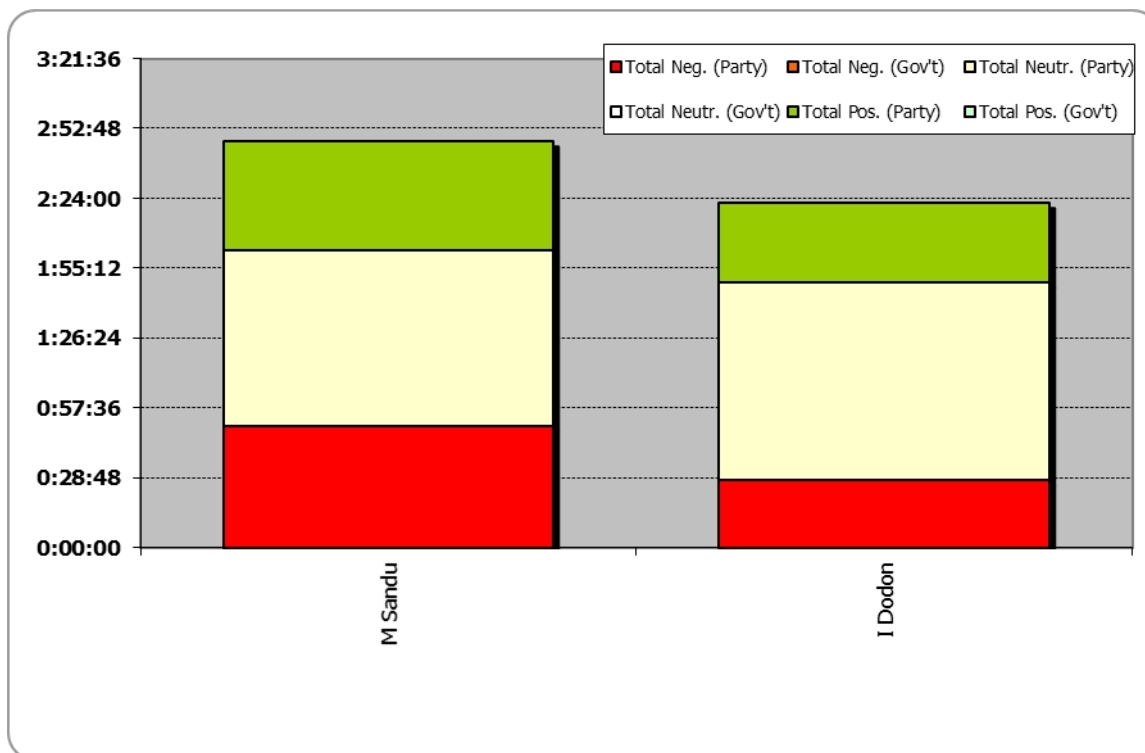
În perioada de raport 31 septembrie – 05 octombrie 2016, posturile de televiziune supuse monitorizării au difuzat în total 267 materiale, în cadrul cărora au fost reflectați candidații electorali. Cele mai multe subiecte cu caracter politic și electoral au fost difuzate de postul de televiziune „Accent TV” (40 subiecte), „Jurnal TV” (39 de subiecte), „NTV Moldova” (37 de subiecte), PRO TV CHIȘINĂU” (25 de subiecte), „Moldova - 1” (21 de subiecte), „TV 7” (20 de subiecte), „RTR Moldova” (16 de subiecte), „N 4” (15 de subiecte). „Ren Moldova” (14 de subiecte) și „Publika” (9 de subiecte). Posturile de televiziune „Prime”, „Canal 2” și „Canal 3” au difuzat câte 8 subiecte fiecare, iar „Realitatea TV” a difuzat 7 subiecte.

Reflectarea candidaților electorali în cadrul emisiunilor informative:

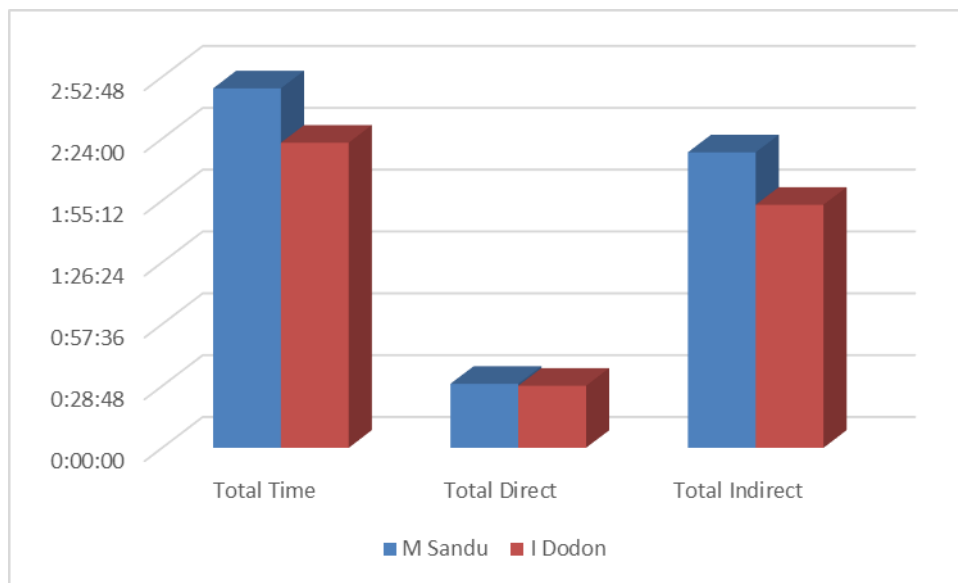
În perioada de referință, rezultatele monitorizării au atestat că cel mai mediatizat candidat electoral la alegerile prezidențiale a fost M. Sandu – cu 54,1%, urmată de I. Dodon, cu 45,9%.

Conotația reflectării:

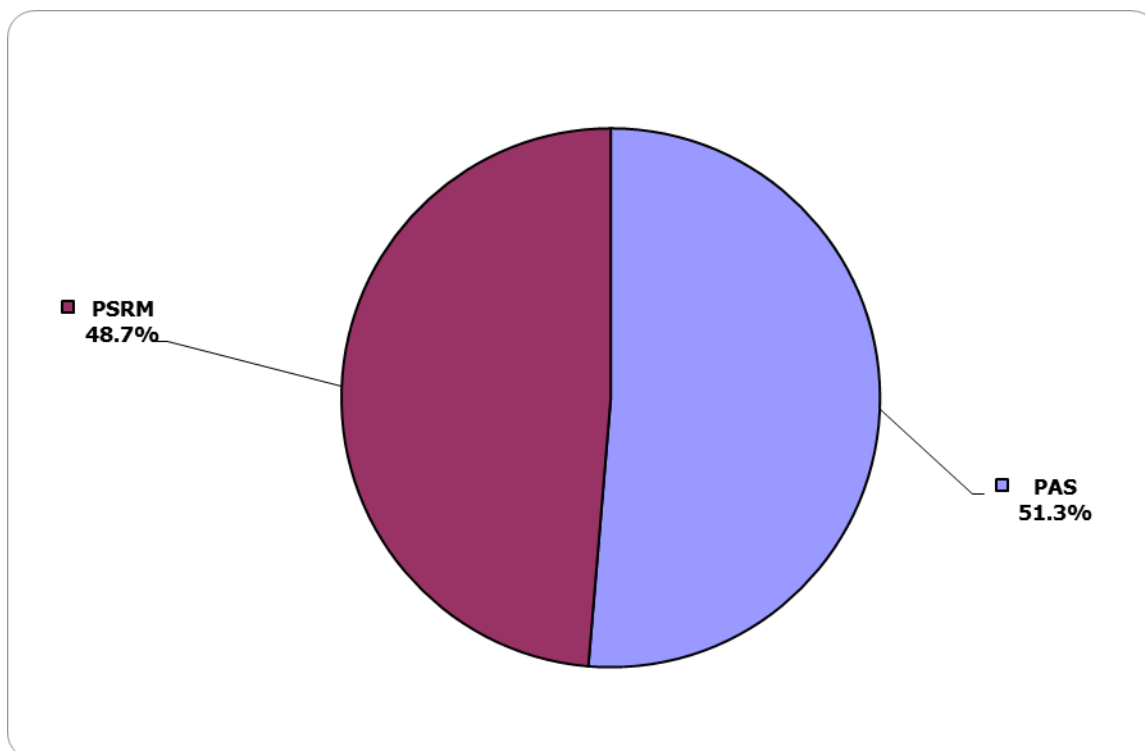
Din volumul total de timp, cel mai mediatizat candidat electoral a fost M. Sandu, care a beneficiat de un timp total de 2 ore 47 min. 26 sec., dintre care cu o conotație pozitivă – 44 min. 50 sec., și negativă – 50 min. 08 sec., fiind urmată de I. Dodon, cu un timp total de 2 ore 22 min. 07 sec., dintre care 32 min. 56 sec. – pozitiv, și 28 min. 09 sec. – negativ.

Reflectare directă (alocațiune în cadru) și indirectă (referire la):

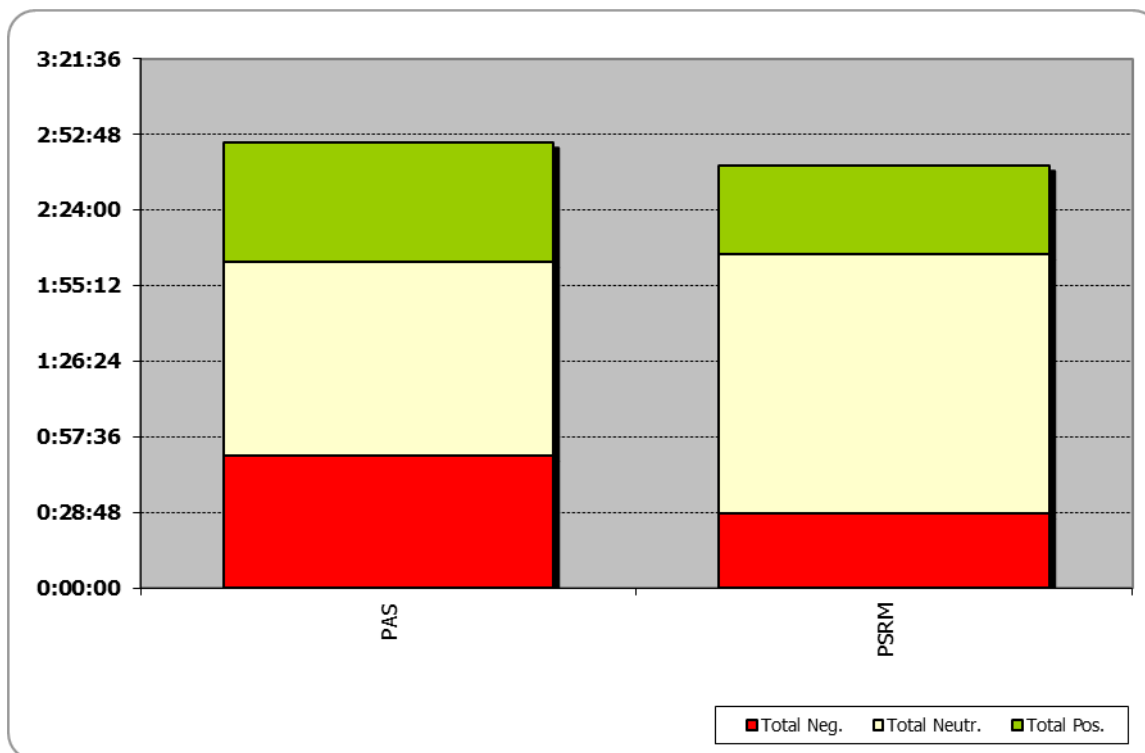
Candidați electorali	Timp Total	Total Direct	Total Indirect
M Sandu	2:47:26	0:29:49	2:17:37
I Dodon	2:22:07	0:28:55	1:53:12

Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative:

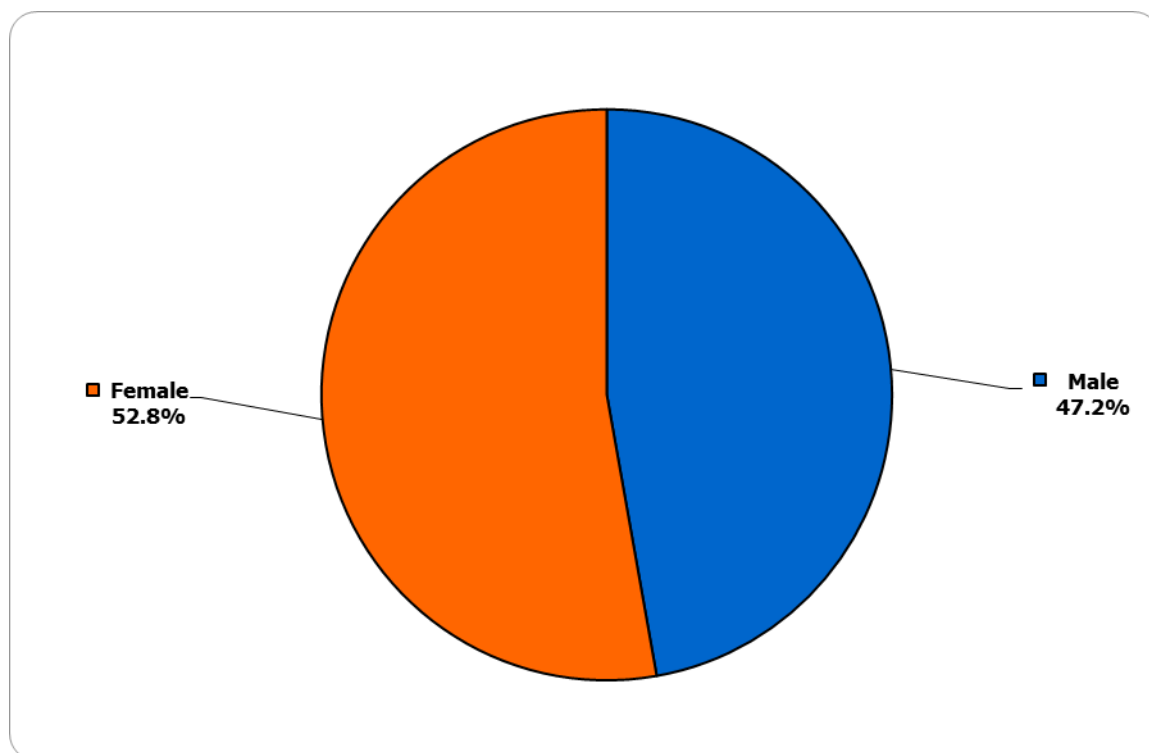
În perioada de raport au fost mediatizate doar partidele politice ale căror candidați electorali participă la cursa prezidențială. Astfel, cel mai mediatizat partid politic a fost PAS – 51,3%, urmat de PSRM – 48,7%.

Conotația reflectării:

În cadrul buletinelor informative, subiecții politici au fost mediatizați, în general, neutru, unii fiind reflectați atât pozitiv, cât și negativ. Așadar, PAS, din volumul total de timp de 2 ore 49 min. 47 sec., a avut o conotație negativă pe parcursul a 50 min. 08 sec., iar pozitivă – 45 min. 05sec., fiind urmat de PSRM, cu 2 ore 40 min. 39 sec., dintre care cu conotație pozitivă – 33 min. 49 sec., iar negativă – 28 min. 09 sec.

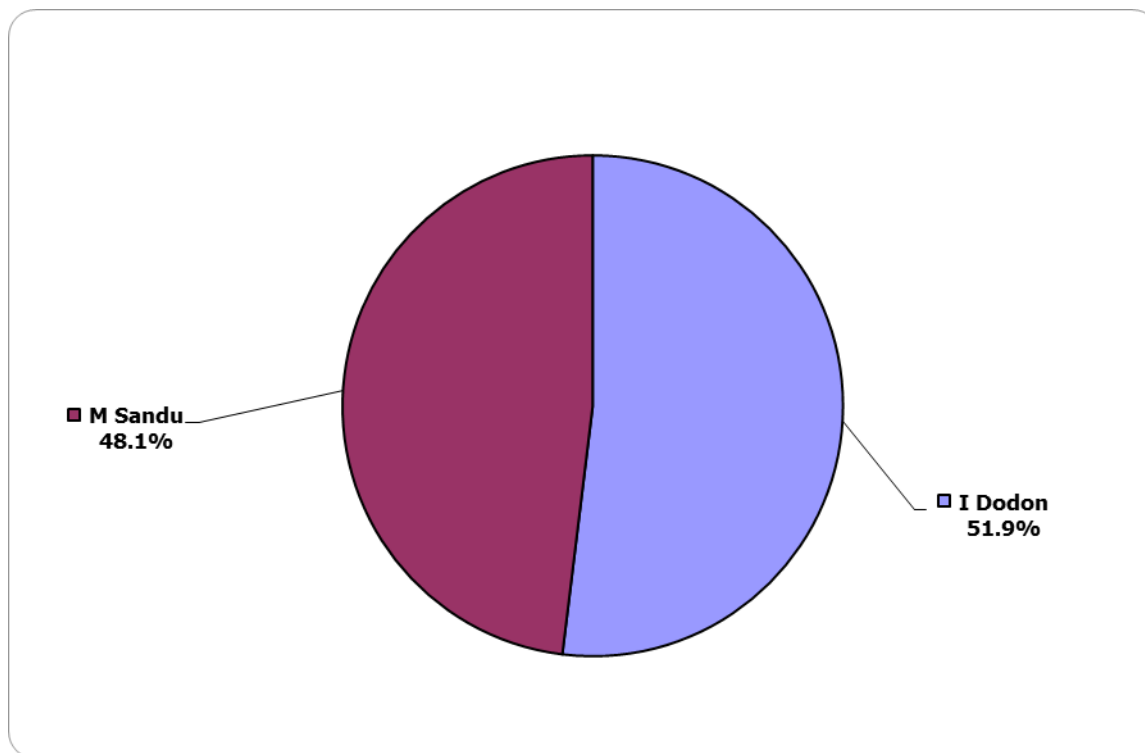
Reflectarea subiecților conform categoriei gender (masculin/feminin):

În perioada de referință, partea dominantă a reflectării la categoria gender a constituit-o cea a femeilor – cu 52,8%, iar cota bărbaților a fost de 47,2%.

Moldova-1

Reflectarea candidaților electorali în cadrul emisiunilor informative:

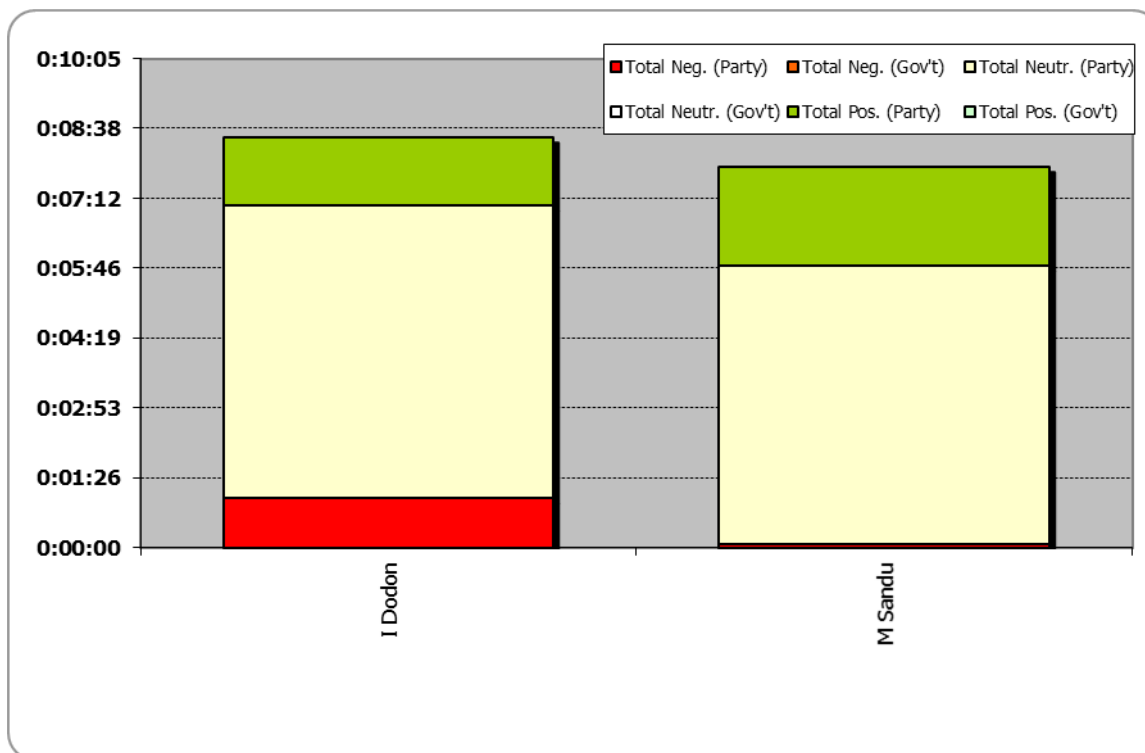

În cadrul principalului buletin informativ al postului public de televiziune „Moldova-1”, cel mai mediatizat candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova a fost I. Dodon, cu 51,9%, urmat de M. Sandu, cu 48,1%.

Detaliere:

Candidați electorali	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
I Dodon	0:08:28	0:01:25	0:06:01	0:01:02
M Sandu	0:07:50	0:02:01	0:05:44	0:00:05

Conotația reflectării:

Candidații electorali I. Dodon și M. Sandu au fost mediatizați în context neutru, pozitiv și negativ.

I. Dodon, candidatul din partea PSRM la funcția de șef al statului, a fost prezentat în context pozitiv în subiectele despre: Rezultatele alegerilor prezidențiale din 30 octombrie 2016. Conform rezultatelor, liderul socialiștilor a obținut cea mai mare susținere de la cetățenii din nordul și sudul țării (31.10.2016); Reprezentanții Partidului Ruso-Slavean din Moldova au anunțat că în turul II îl vor susține pe liderul PSRM, I. Dodon (02.11.2016); I. Dodon este ferm convins că va trece cu brio de turul II, deși simte o presiune enormă mediatică îndreptată împotriva sa: „Nu-i nimic, noi o să ținem piept. Au fost bătălii și mai mari, doar aceasta arată slăbiciunea voastră. Uitați-vă ce isterie ați ridicat voi pe rețelele de socializare, vreți să speriați pe cineva? Nu ne temem noi, am văzut și mai puternici, de aceea aveți pierderi și dați dovadă de slăbiciuni”. Mai mult, Dodon spune că asemenea acțiuni îi aduc doar beneficii și este convins că în turul II de scrutin, în care a acces alături de M. Sandu, va obține victorie (03.11.2016); Liderul PN, R. Usatîi, a declarat că în turul II îl va susține pe I. Dodon. Astfel, el i-a îndemnat pe membrii Partidului Nostru, cât și pe susținătorii săi, să-l voteze pe socialistul I. Dodon în turul II (03.11.2016); În cadrul unei conferințe de presă, episcopul de Bălți și Fălești, Marchel, a îndemnat enoriașii să-l voteze pe I. Dodon în turul II de scrutin. Acesta a specificat că I. Dodon este un „candidat pro ortodox, se împărtășă regulat la biserică, frecventează biserica și este un prieten al Bisericii” (04.11.2016).

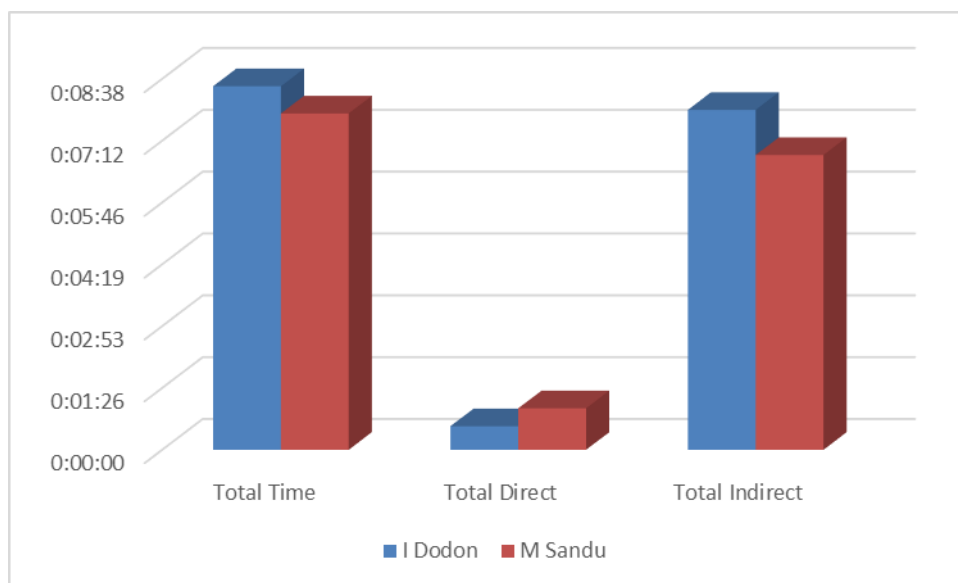
Liderul PSRM, I. Dodon, a fost mediatizat în context negativ în subiectele despre: Unii analiști politici consideră că dacă I. Dodon va obține victoria în turul II, el va deturna vectorul proeuropean al țării. Aceștia mai susțin că victoria în turul II a lui I. Dodon ar însemna nimic altceva decât bulversarea vectorului european al Republicii Moldova și începerea procedurii de revizuire a orientării civilizationale a țării noastre (31.10.2016); I. Dodon ar putea fi numit persona non grata în Ucraina, după ce ar fi declarat că Peninsula Crimeea este parte a Federației Ruse. În subiect se mai menționează că presa ucraineană scrie că deputații ucraineni cer ca lui Dodon să-i fie interzisă intrarea pe teritoriul Ucrainei pentru declarațiile care atentează la integritatea teritorială și inviolabilitatea țării lor (05.11.2016).

Candidatul PAS la funcția de Președinte al Republicii Moldova, M. Sandu, a fost nuanțată în context pozitiv în subiectele despre: Prezentarea de către CEC a rezultatelor privind alegerile

prezidențiale din 30 octombrie 2016. Potrivit rezultatelor, M. Sandu s-a bucurat de sprijinul locuitorilor din raioanele din centrul Moldovei și cei din diaspora (31.10.2016); Liderul PPES, I. Leancă, a declarat că o va susține pe M. Sandu în turul II (31.10.2016); În cadrul unei conferințe de presă, veteranii de război au declarat că în turul II o vor susține pe M. Sandu, candidatul PAS. Totodată, aceștia au îndemnat moldovenii să iasă la vot pe data de 13 noiembrie și să voteze pentru M. Sandu (02.11.2016); Oamenii de creație și știință și-au anunțat, în cadrul unei conferințe de presă, sprijinul pentru M. Sandu. Ei au chemat moldovenii să iasă la vot pe data de 13 noiembrie și să susțină candidatura liderului PAS. Aceștia au afirmat că doar având-o în calitate de președinte pe M. Sandu putem declanșa lupta împotriva oligarhiei corupte. De asemenea, în subiect se menționează că I. Ștefăniță, consilier municipal neafiliat, a venit cu un apel către chișinăuieni în susținerea liderului PAS, M. Sandu: „Să dăm un vot responsabil, susținând candidatura M. Sandu. M. Sandu cu adevărat va fi acea locomotivă, acel antivirus care va curăți acest sistem” (03.11.2016); Mai mulți primari, pensionari, dar și membri ai Partidului Liberal Reformator au declarat că o vor susține pe M. Sandu în turul II. Potrivit acestora, Republica Moldova are nevoie de un președinte integru, cu o viziune proeuropeană. De asemenea, în subiect se menționează că membrii Uniunii Pensionarilor au făcut un apel către persoanele de vîrsta a treia să iasă la vot. Aceștia au afirmat că alegerea M. Sandu în funcția de președinte al țării ar însemna începutul luptei reale cu corupția (04.11.2016).

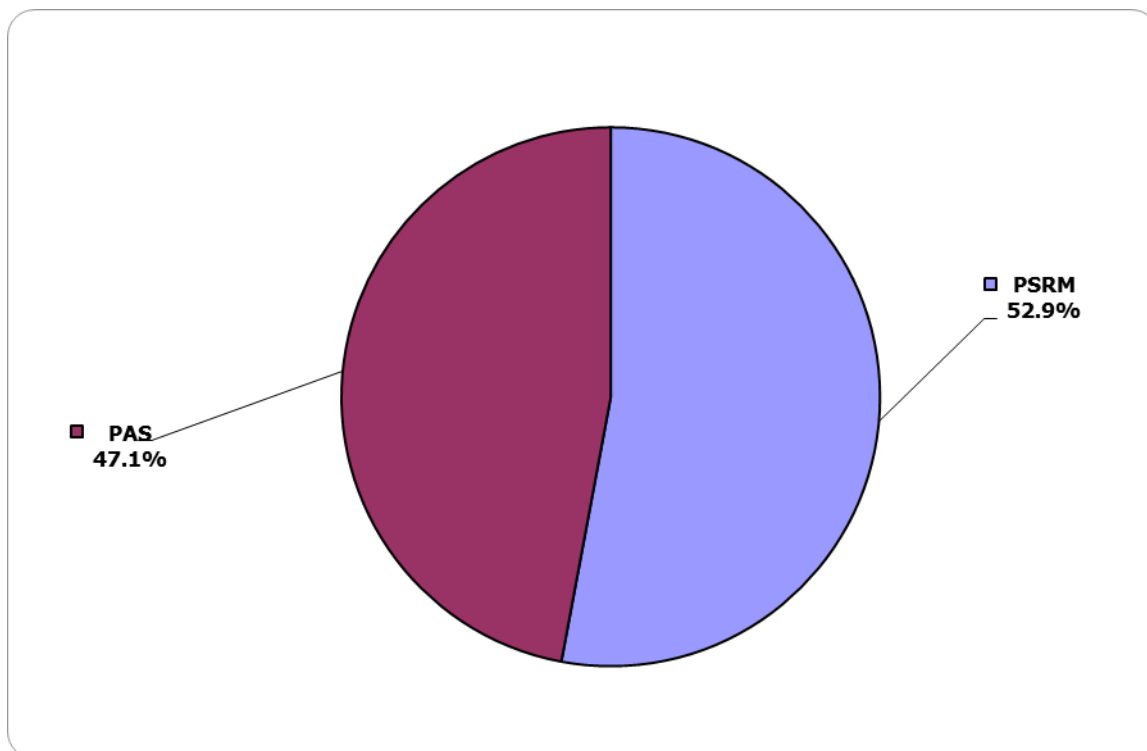
M. Sandu a fost reflectată în context negativ în subiectul despre: Un grup de preoți se arată deranjați de faptul că M. Sandu, candidatul PAS la funcția de șef al statului, susține minoritățile sexuale din Republica Moldova (04.11.2016).

Reflectare directă (alocuțiune în cadru) și indirectă (referire la):

Candidați	Timp Total	Total Direct	Total Indirect
I Dodon	0:08:28	0:00:33	0:07:55
M Sandu	0:07:50	0:00:58	0:06:52

Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative:

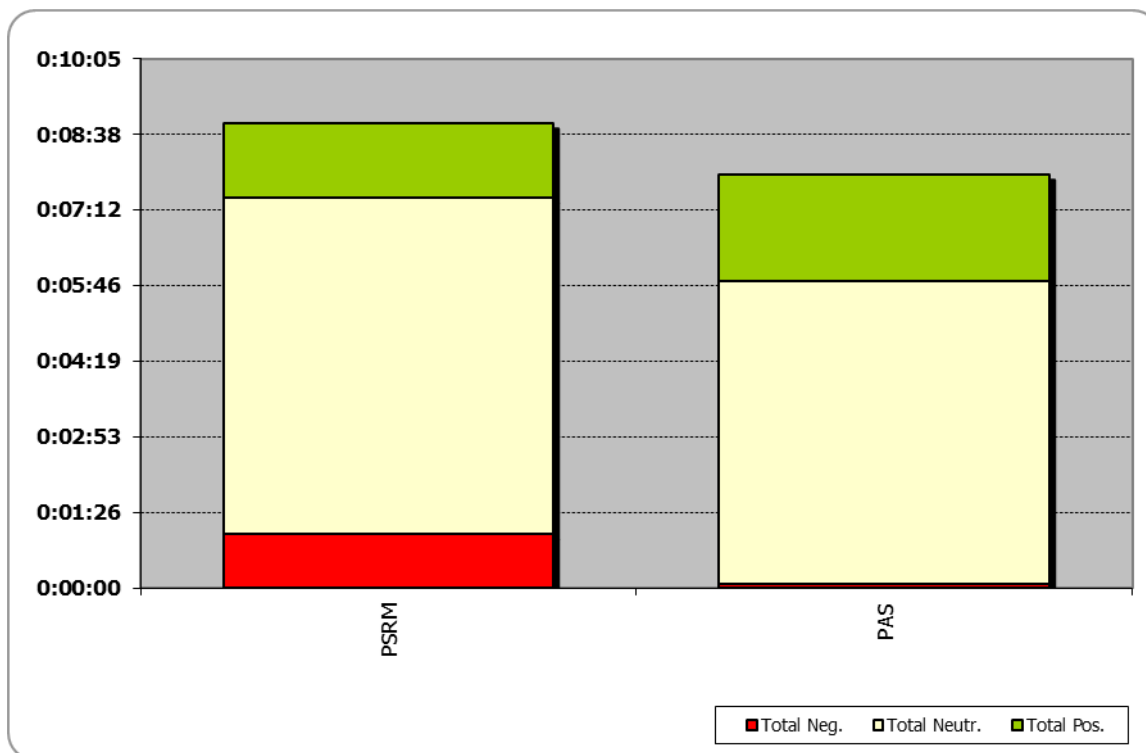

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului public de televiziune „Moldova-1”, PSRM a avut cea mai mare pondere de reflectare, de 52,9%, urmat de PAS – cu 47,1% .

Detaliere:

Subiecți politici	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
PSRM	0:08:51	0:01:25	0:06:24	0:01:02
PAS	0:07:52	0:02:01	0:05:46	0:00:05

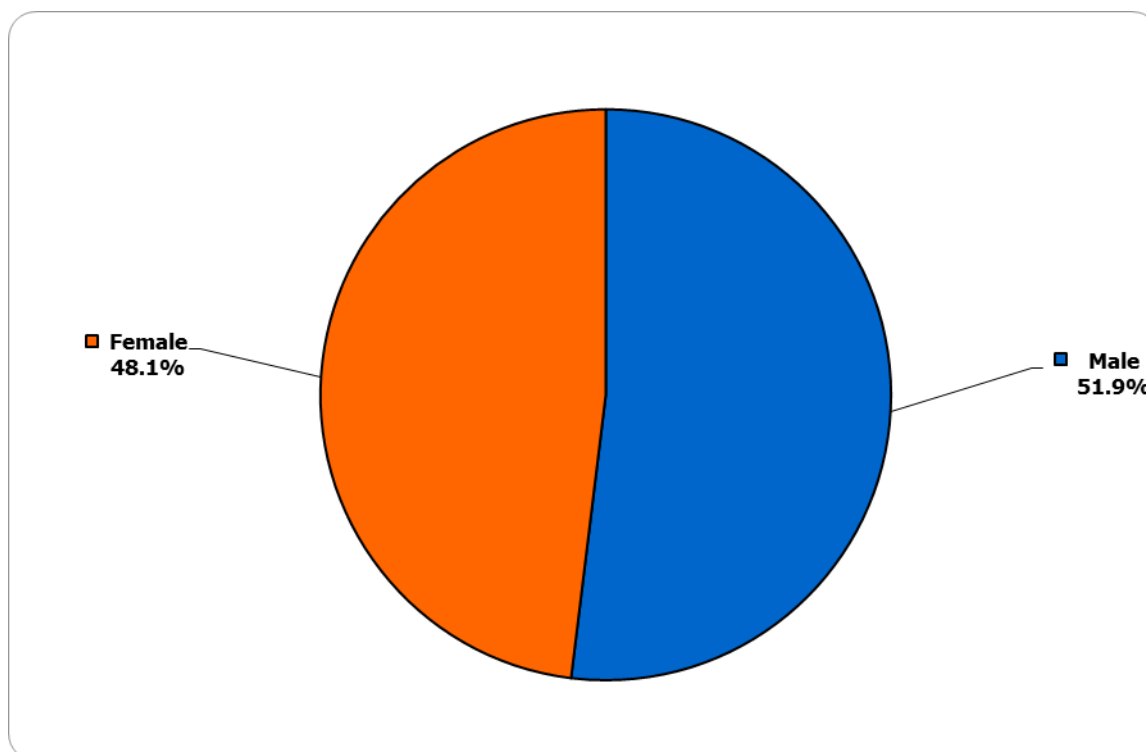
Conotația reflectării:

Subiecții politici PSRM și PAS au fost mediatizați în context neutru, negativ și pozitiv.

Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectarea subiecților conform categoriei gender (masculin/feminin):

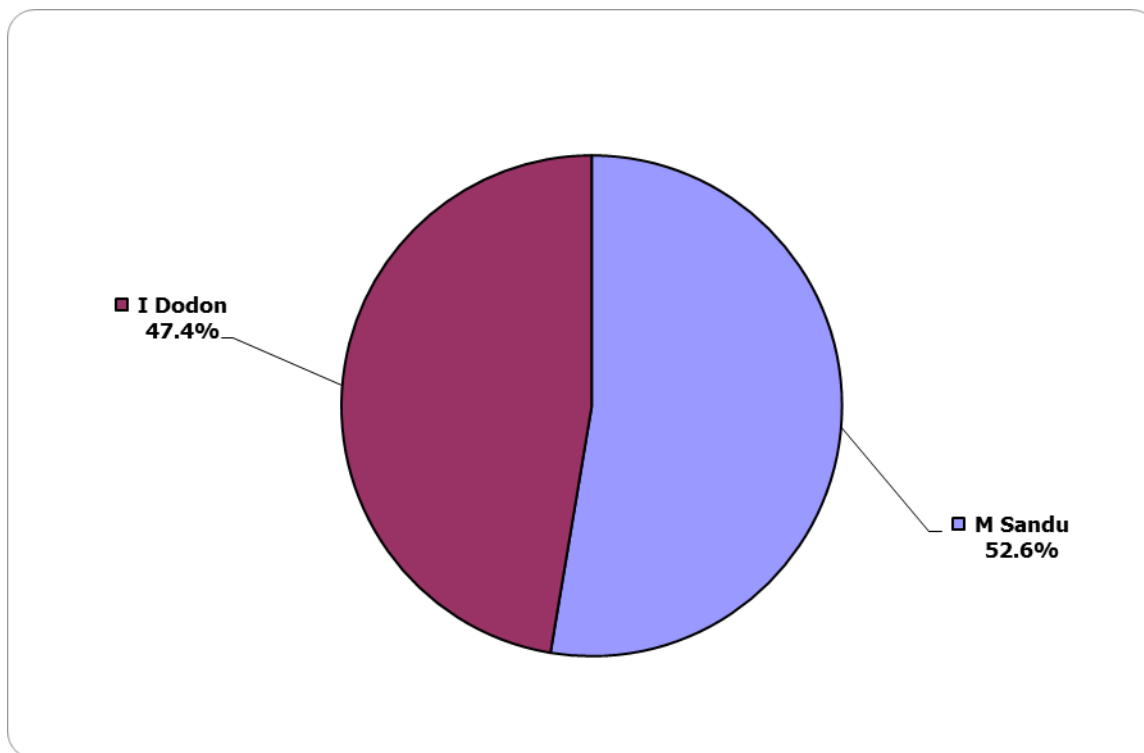

În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota bărbaților a fost de – 51,9%, iar cota femeilor a fost de 48,1%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport nu au fost atestate derogări de la prevederile legislației electorale.

Prime

Reflectarea candidaților electorali în cadrul emisiunilor informative:

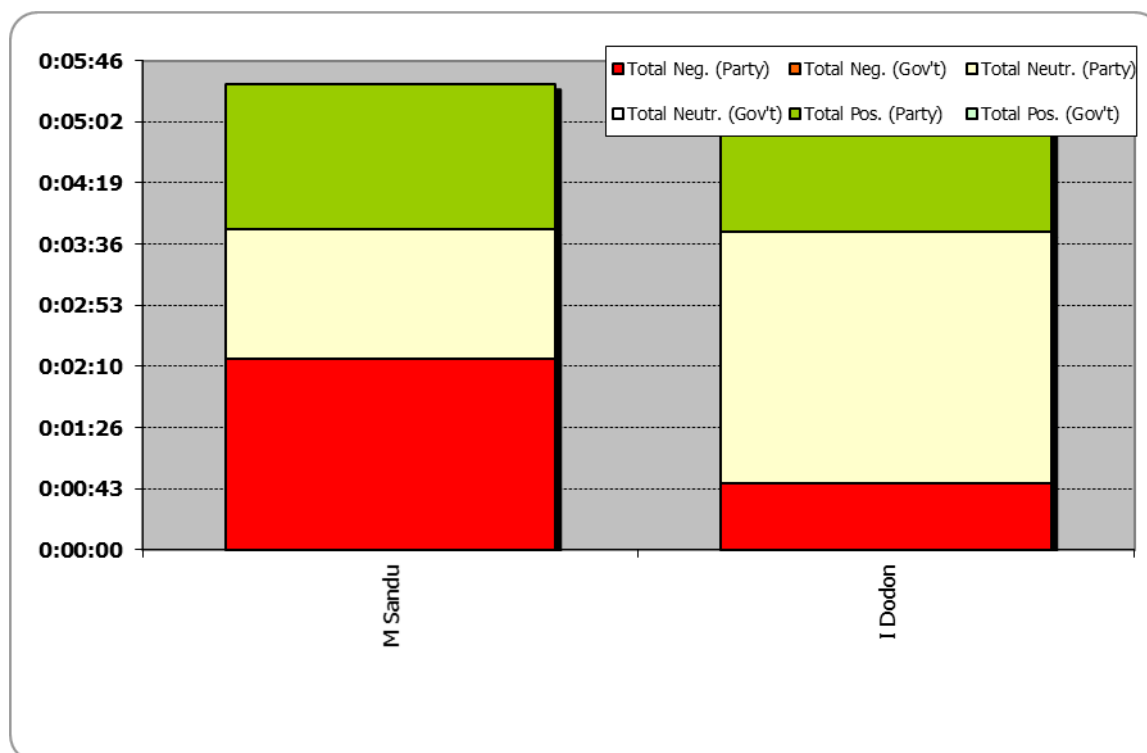

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Prime”, M. Sandu a fost reflectată în știri, cu 52,6%, urmată de liderul PSRM, I. Dodon – cu 47,4%.

Detaliere:

Candidați electorali	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
M Sandu	0:05:29	0:01:43	0:01:31	0:02:15
I Dodon	0:04:56	0:01:11	0:02:58	0:00:47

Conotația reflectării:

Candidații electorali la funcția de Președinte al Republicii Moldova: Maia Sandu și Igor Dodon au fost reflectați în conotație pozitivă, neutră și negativă.

Astfel, Maia Sandu a beneficiat de o prezență pozitivă în cadrul subiectelor despre: Atmosferă plină de emoții a fost și la sediul PAS, unde aseară s-au adunat zeci de susținători care au ascultat muzică pînă dimineață. Astăzi, Sandu a îndemnat candidații la prezidențiale din partea partidelor de dreapta să o susțină. La apelul ei a răspuns deja liderul PPES, Iurie Leancă: „*Datorită moldovenilor, inclusiv a celor care m-au votat și pe mine, Maia Sandu are șansa să lupte cu Igor Dodon. Orice diferență am fi avut cu doamna Sandu în timpul campaniei, dînsa reprezintă astăzi ultima șansă de a evita o domnie a lui Igor Dodon în Republica Moldova. Eu voi vota pentru Maia Sandu*”. De asemenea, primarul capitalei Dorin Chirtoacă a felicitat-o pentru rezultatul înregistrat: „*Felicitări, doamna Maia Sandu, iar Igor Dodon pregătește-te deja să pierzi alegerile în turul doi. Dar cu mobilizare totală. Vă spun sincer că după alegerile locale din 2015, de anul trecut, îmi făceam griji că noi am rămas aici o insulă, pentru că doar în Chișinău locurile cumva rămăseseră în direcția proeuropeană, care noi am pornit-o în 2007. Acum însă, se vede clar că dorința de Europa este în creștere, este relansată și se consolidează*” (31.10.2016); În cazul în care va ajunge președinte, candidatul PAS la prezidențiale, Maia Sandu, va colabora cu guvernării în măsura în care aceștia vor promova lucruri corecte. Sandu a declarat în cadrul unei emisiuni că va refuza conlucrarea dacă cei de la guvernare vor dori să abuzeze de putere sau să mimeze reformele: “*O să colaborez în măsura în care ei o să promoveze lucruri corecte. În situația în care vor dori să abuzeze de putere, să mimeze reforme și așa mai departe, nu o să colaborez. Atunci cînd vor aproba legi de care Republica Moldova are nevoie, atunci evident că eu o să sprijin aceste legi, dar atunci cînd vor încerca să ne mintă și sub pretextul unor reforme să aprobe legi care favorizează anumite grupuri de interese, atunci o să mă opun*” (01.11.2016); Diaspora siriană din Moldova o susține pe Maia Sandu la prezidențiale. Mai mulți studenți originari din Siria care învață la Chișinău îndeamnă cetățenii să voteze candidatul PAS la scrutinul din 13 noiembrie. Într-un filmuleț, apărut pe internet, studenții străini spun că și-ar dori ca și alți sirieni să emigreze în Moldova, pentru a scăpa de războiul din țara lor. În imaginile video, studenții declară că Moldova este locul perfect pentru refugiați. Ei încurajează moldovenii să o voteze pe Maia Sandu la funcția de președinte, pentru că ea ar putea îmbunătăți viața sirienilor care sînt în căutare de pace și liniște. Unul din

studenți spune: „*Aș încuraja moldovenii să voteze pentru Maia Sandu, deoarece ea ar putea îmbunătăți nu doar țara voastră, dar și o parte din țara mea, cel puțin viața acelor oameni care vin aici ca refugiați*”. Este prezentată o secvență video în care trei studenți sirieni declară „*Votați Maia Sandu!*”. La sfârșit, reporterul menționează că „*anterior presa a scris că Maia Sandu ar fi avut o înțelegere cu cancelarul german A. Merkel să primească în Moldova 30 de mii de emigranți sirieni, în cazul în care va câștiga alegerile prezidențiale*” (05.11.2016).

Conotația negativă a reflectării pentru Maia Sandu s-a datorat difuzării subiectelor despre: Comuniștii îi critică pe cei doi candidați rămași în cursa prezidențială și își îndeamnă susținătorii să boicoteze și turul doi de scrutin. Membrii PCRM, în frunte cu liderul Vladimir Voronin, au susținut, astăzi, o conferință de presă, în cadrul căreia au declarat că Maia Sandu nu este independentă politic: „*Cine a fost în viața ei? Ce a făcut Maia Sandu? Cine o știe, ce capacități, ce știe ea? Voi înțelegeți ce-i asta responsabilitate? Ori nu înțelegeți. Asta e o greutate enormă, care nu știi cum să te isprăvești cu ea. Da cum o nimerit ea ministru al Educației? Da ce-o făcut fiind ministru al Educației? Le-o băgat la fete sub fuste videocamere la BAC*”, a afirmat președintele PCRM, Vladimir Voronin. „*Maia Sandu nu este un om independent. Este ambițioasă, dar nu este independentă în politică. Ea este condusă de forțe din exterior, ceea ce este inacceptabil pentru Moldova*”, a specificat deputatul PCRM, Oleg Reidman (01.11.2016); Un grup de preoți, în frunte cu episcopul de Bălți și Fălești, Markel, îndeamnă cetățenii să-l voteze în turul doi pe Igor Dodon. Potrivit clericilor, candidatul socialiștilor susține Biserica Ortodoxă, comparativ cu Maia Sandu, care ar lupta împotriva acesteia. Preoții se arată deranjați și de faptul că Sandu este susținută de homosexualii din țară. Episcopul de Bălți, Markel, a declarat: „*Nu putem vota și nu putem acorda sprijin la votare unui candidat care este fățiș și dușmănos față de Biserică. Această femeie prezintă, pe bună dreptate, un pericol pentru societatea noastră creștină. Pentru că nu o dată și-a manifestat agresivitatea ei, și intoleranța ei agresivistă. Ce i-a împiedicat lui Maia Sandu icoanele în școală?*”. Mai mulți preoți critică atitudinea Maiei Sandu față de Biserică și de valorile creștine: „*Nu am auzit-o să-și exprime îngrijorarea față de elevi, copii. Față de starea lor morală, psihică, față de educația creștinească. Ba dimpotrivă, a lăsat școala în mîna minorităților sexuale prin acea carte ca copiii să fie educați în modul de toleranță față de acest păcat mîrșav și întunecat*”, a spus protoiereul raionului Sîngerei, Roman Pintelii (04.11.2016).

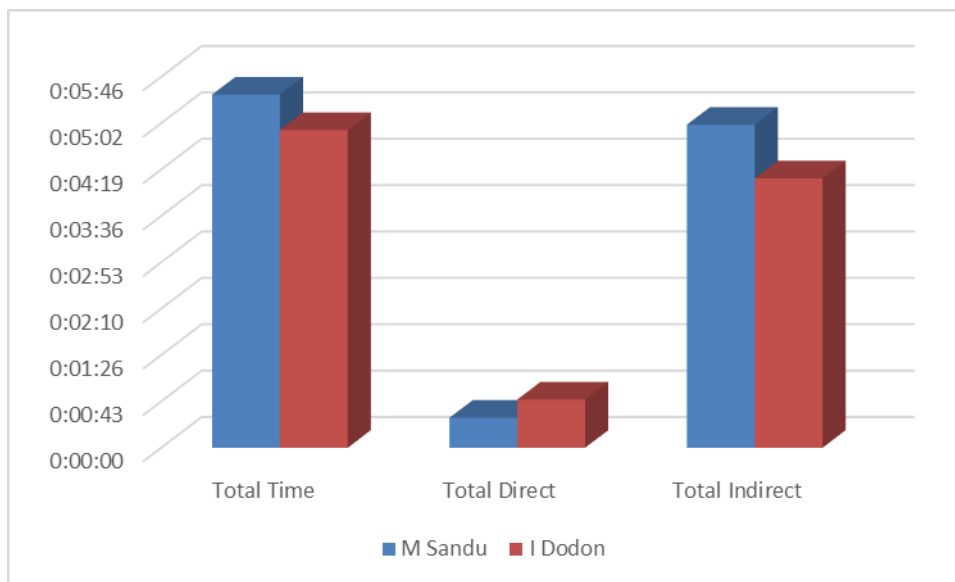
Igor Dodon a fost nuanțat pozitiv în subiectele despre: La sediile PSRM și PAS, atmosfera a fost tensionată pînă în această dimineață. După ora 22:00, atunci cînd Comisia Electorală Centrală a anunțat primele rezultate, candidatul la prezidențiale Igor Dodon părea foarte sigur pe sine. Acesta a ieșit de două ori în fața presei și le-a mulțumit alegătorilor care i-au acordat votul de încredere. Astăzi însă, după prelucrarea a peste 99 la sută dintre procesele-verbale, cînd a văzut că a mai scăzut în sondaje, Dodon a susținut o conferință de presă, în cadrul căreia a făcut un apel către partidele de stînga și a cerut să-l susțină în turul doi: „*Dragi prieteni, de ce partidele de dreapta pot să se unească, iar noi, cei de stînga, nu putem să ne unim?! În primul rînd, mă adresez către Usatîi, Ciubașenco, Voronin. Lupta între partidele de stînga întăresc șansele partidului de dreapta. Ce a fost la primul tur trebuie să lăsăm la o parte. Acum, în fața pericolului de a pierde conducerea, haideți să ne unim*” (31.10.2016); Formațiunea „PN” susține candidatura lui Igor Dodon în turul doi al alegerilor prezidențiale din 13 noiembrie. Anunțul a fost făcut de Renato Usatîi pe o rețea de socializare. Acesta a postat un video în care spune că a avut în acest sens o înțelegere cu liderul PSRM, pe care îl califică drept „*candidatul de centru-stînga*”: „*Astăzi, Dodon este unicul candidat de centru-stînga care a acces în turul doi. Este candidatul care promite anumite lucruri, precum dizolvarea Parlamentului și alegeri parlamentare anticipate. Eu mă țin de cuvînt și chem toți susținătorii să îl voteze pe Igor Dodon*”. La rîndul său, Igor Dodon i-a mulțumit lui Usatîi pentru susținere, prin intermediul unei postări pe o rețea de socializare. În primul tur al alegerilor prezidențiale, candidatul PSRM a obținut 47,98% din sufragii, ceea ce este cu aproape 10 la sută mai mult decît a obținut contracandidata sa Maia Sandu. Pe de altă parte, pentru candidatul

formațiunii lui Usatfi, Dumitru Ciubașenco, au votat peste 6 la sută dintre alegătorii care s-au prezentat la urne pe 30 octombrie (03.11.2016); Un grup de preoți, în frunte cu episcopul de Bălți și Fălești, Markel, îndeamnă cetățenii să-l voteze în turul doi pe Igor Dodon. Potrivit clericilor, candidatul socialiștilor susține Biserica Ortodoxă, comparativ cu Maia Sandu, care ar lupta împotriva acesteia. Preoții au făcut un apel către toți enoriașii și i-au îndemnat să cugete înainte de a merge la vot. „Iubiți creștini, eu vă îndemn să ieșiți cu toții, să vă faceți datoria de creștin, de cetățean al Republicii Moldova. Să votați corect și să vă apară în casele voastre soarele dreptății”, a spus protoiereul raionului Drochia, Ioan Grigoraș. Reporterul precizează că „înainte de primul scrutin, Înalt Preasfințitul Vladimir, Mitropolit al Chișinăului și al Întregii Moldove, a îndemnat cetățenii să meargă la vot și să-l susțină pe Igor Dodon. Asta pentru că Dodon ar fi singurul candidat care se poziționează drept un apărător al valorilor creștine și un promotor al tradițiilor ortodoxe” (04.11.2016).

Într-o manieră negativă, Igor Dodon a fost prezentat în subiectul din 01.11.2016, despre critica comuniștilor la adresa celor doi candidați rămași în cursa prezidențială. PCRM îndeamnă susținătorii să boicoteze și turul doi de scrutin. Membrii PCRM, în frunte cu liderul Vladimir Voronin, au susținut, astăzi, o conferință de presă, în cadrul căreia au declarat că nu au motive să-l susțină pe Igor Dodon: „Noi nu avem nici un fel de teme, nici un fel de argument să-l susținem de Dodon. Mai mult decât atât, el în preajma acestor alegeri a făcut diferite declarații, inclusiv despre că el, partidul lor, o să lupte pentru ca mai repede să se petreacă alegeri anticipate”. Comuniștii și-au îndemnat susținătorii să boicoteze turul doi al alegerilor prezidențiale.

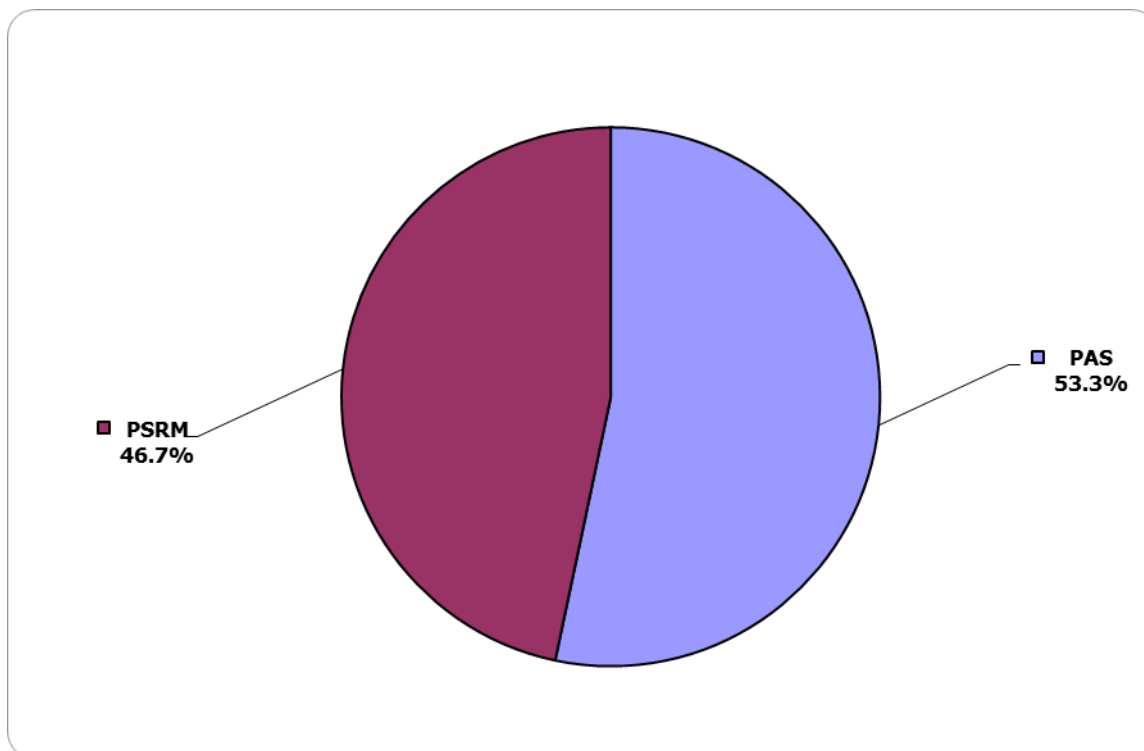
Subiecții politici PAS și PSRM au fost reflectați într-o manieră pozitivă, neutră și negativă. Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectare directă (alocuțiune în cadru) și indirectă (referire la):

Candidați electorali	Timp Total	Total Direct	Total Indirect
M Sandu	0:05:29	0:00:28	0:05:01
I Dodon	0:04:56	0:00:45	0:04:11

Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative:

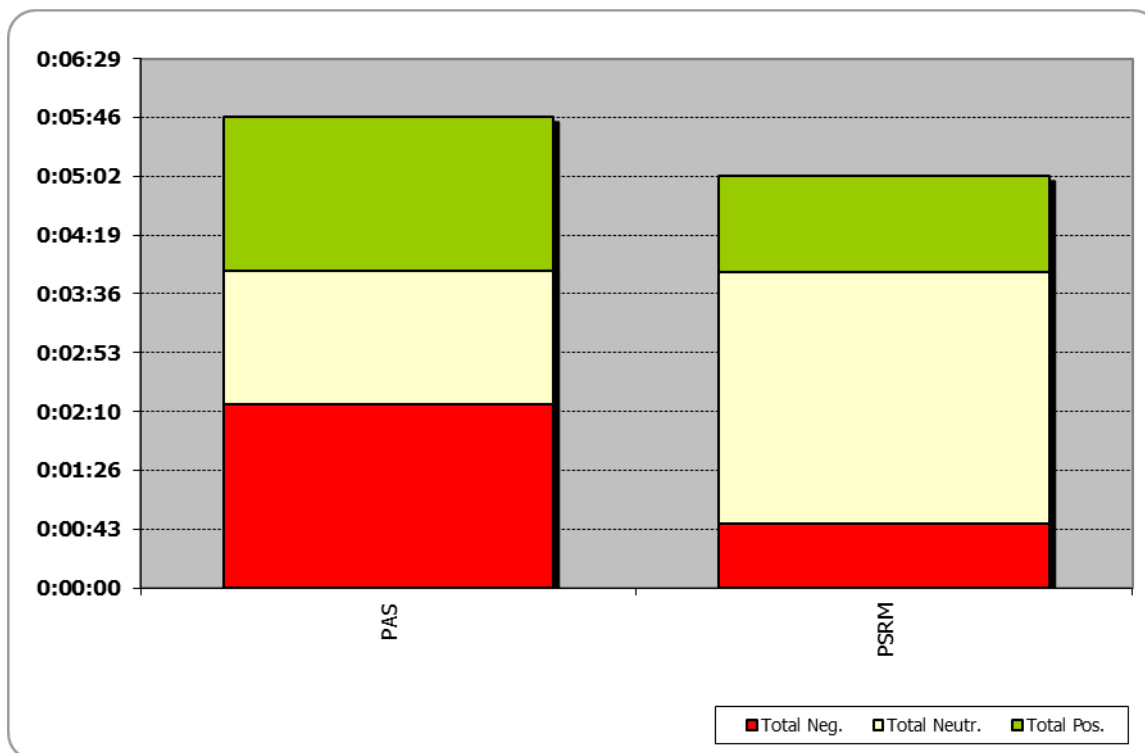

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Prime”, partea dominantă a reflectării, de 53,3%, a acumulat PAS, fiind urmat de PSRM, cu 46,7%.

Detaliere:

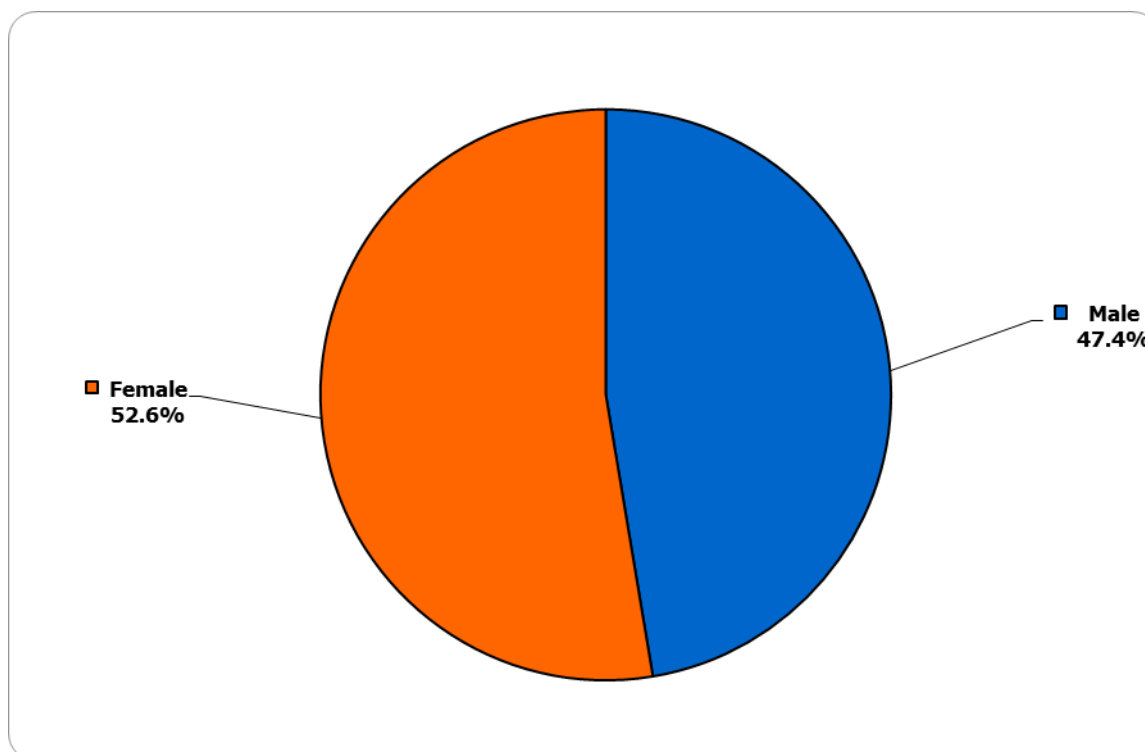
Subiecți politici	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
PAS	0:05:46	0:01:53	0:01:38	0:02:15
PSRM	0:05:03	0:01:11	0:03:05	0:00:47

Conotația reflectării:

Subiecții politici PSRM și PAS au fost reflectați într-o manieră pozitivă, neutră și negativă. Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectarea subiecților conform categoriei gender (masculin/feminin):

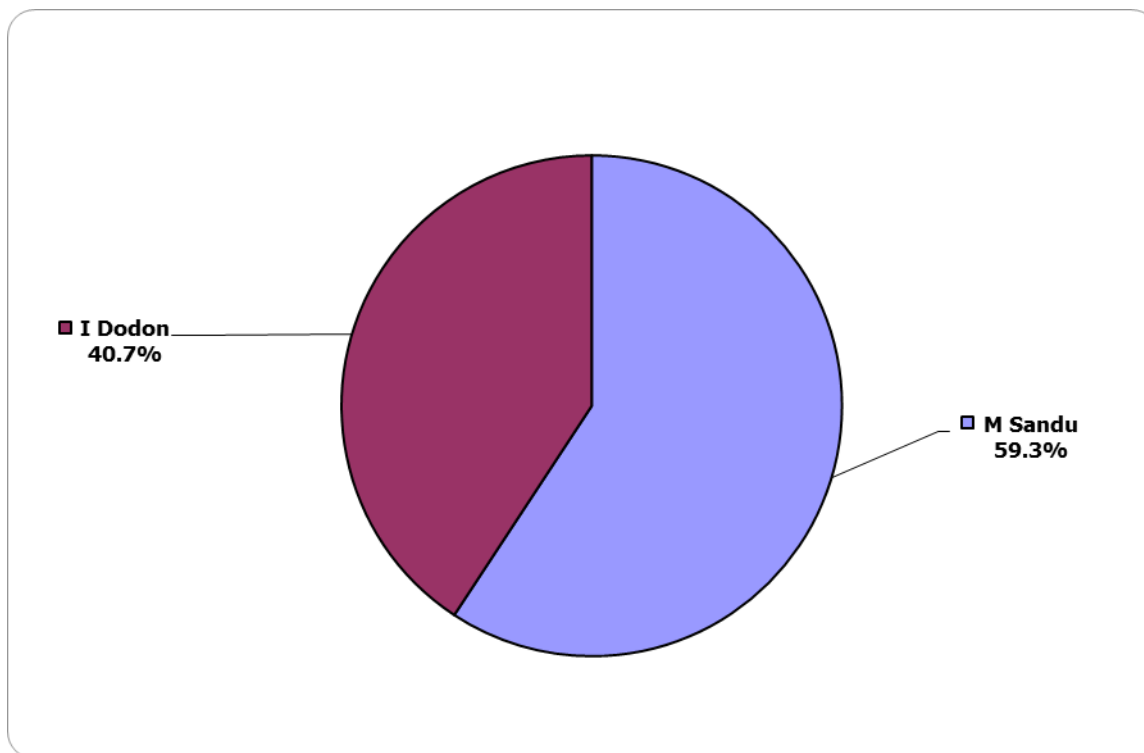
În perioada de raport, din numărul total de candidații electorali, cota femeilor a fost de – 52,6%, iar cota bărbaților a fost de 47,4%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 6 alin. (1) din Codul audiovizualului: *„Radiodifuzorului îi este interzisă difuzarea de programe care conțin orice formă de incitare la ură pe considerente de rasă, religie, naționalitate, sex.”* Astfel, la data de 04.11.2016, a fost difuzat un subiect cu titlul *„Îl susțin pe Dodon”* despre conferința de presă organizată de către un grup de preoți, în frunte cu Episcopul de Bălți și Fălești, Markel. În cadrul acestei conferințe aceștia au chemat enoriașii să voteze pentru Igor Dodon și au criticat-o dur pe Maia Sandu. Ei își motivează îndemnul prin faptul că Igor Dodon este un prieten al Bisericii spre deosebire de Maia Sandu, care ar lupta împotriva bisericii. Astfel, Markel declară că: *„Nu vom putea acorda sprijin la votare unui candidat care este fățiș, dușmănos față de biserică. Prezintă, pe bună dreptate un pericol pentru societatea noastră creștină. Nu o dată și-a prezentat agresivitatea ei sau intoleranța agresivă și extremistă. Ce i-a împiedicat doamnei Maia Sandu icoanele în școală?”* Reporterul menționează că mai mulți preoți critică atitudinea Maiei Sandu față de biserică și de valorile creștine. Preotul Roman Pintelii a spus că: *„Nu am văzut-o să-și exprime îngrijorarea față de elevi, față de copii, față de starea lor morală, psihică, de educația creștinească. Ba dimpotrivă, a lăsat școala pe mâna minorităților sexuale, prin acea carte ca copiii să fie educați în modul de toleranță față de acest păcat mîrșav și întunecat.”* Preoții au făcut un apel către toți enoriașii și i-au îndemnat să se gândească înainte de a merge la vot și să aleagă un președinte creștin. *„Iubiți creștini, eu vă îndemn să ieșiți cu toții, să vă faceți datoria de creștin, de cetățean al Republicii Moldova. Să votați corect și să vă apărați în casele voastre soarele dreptății”*, a declarat preotul Ioan Grigoraș.
- Art. 7 alin. (4) lit. a) (*„informația care compune știrea să fie veridică”*) și b) (*„să nu fie deformat sensul realității prin tertipuri de montaj, comentarii, mod de formulare sau titluri”*), art. 10 alin. (5) (*„Radiodifuzorii sînt obligați să asigure obiectivitatea informării consumatorului de programe, favorizînd libera formare a opiniilor.”*) din Codul audiovizualului, cît și art. 3 (*„Informațiile prezentate în cadrul programelor de știri și de actualități trebuie să se bazeze pe fapte și date ale căror veridicitate poate fi stabilită prin metode corespunzătoare de verificare”*) din Codul de conduită al radiodifuzorilor, aprobat prin Decizia CCA nr. 127 din 26.12.2007. Astfel, la data de 05.11.2015 a fost difuzat un subiect despre diaspora siriană din Moldova o susține pe Maia Sandu la prezidențiale. Mai mulți studenți originari din Siria, care învață la Chișinău, îndeamnă cetățenii să voteze candidatul PAS la scrutinul din 13 noiembrie. Într-un filmuleț, apărut pe internet, 3 studenții străini spun că și-ar dori ca și alți sirieni să emigreze în Moldova, pentru a scăpa de războiul din țara lor. În imaginile video, studenții declară că Moldova este locul perfect pentru refugiați. Ei încurajează moldovenii să o voteze pe Maia Sandu la funcția de președinte, pentru că ea ar putea îmbunătăți viața sirienilor care sunt în căutare de pace și liniște. Unul din studenți spune: *„Ași încuraja moldovenii să voteze pentru Maia Sandu, deoarece ea ar putea îmbunătăți nu doar țara voastră, dar și o parte din țara mea, cel puțin viața acelor oameni care vin aici ca refugiați... Votați Maia Sandu !!!”* La sfîrșit reporterul menționează că anterior presa a scris că Maia Sandu ar fi avut o înțelegere cu cancelarul german, Angela Merkel, să primească în Moldova 30 mii de emigranți sirieni, în cazul în care va cîștiga alegerile prezidențiale.

Canal 3

Reflectarea candidaților electorali în cadrul emisiunilor informative:

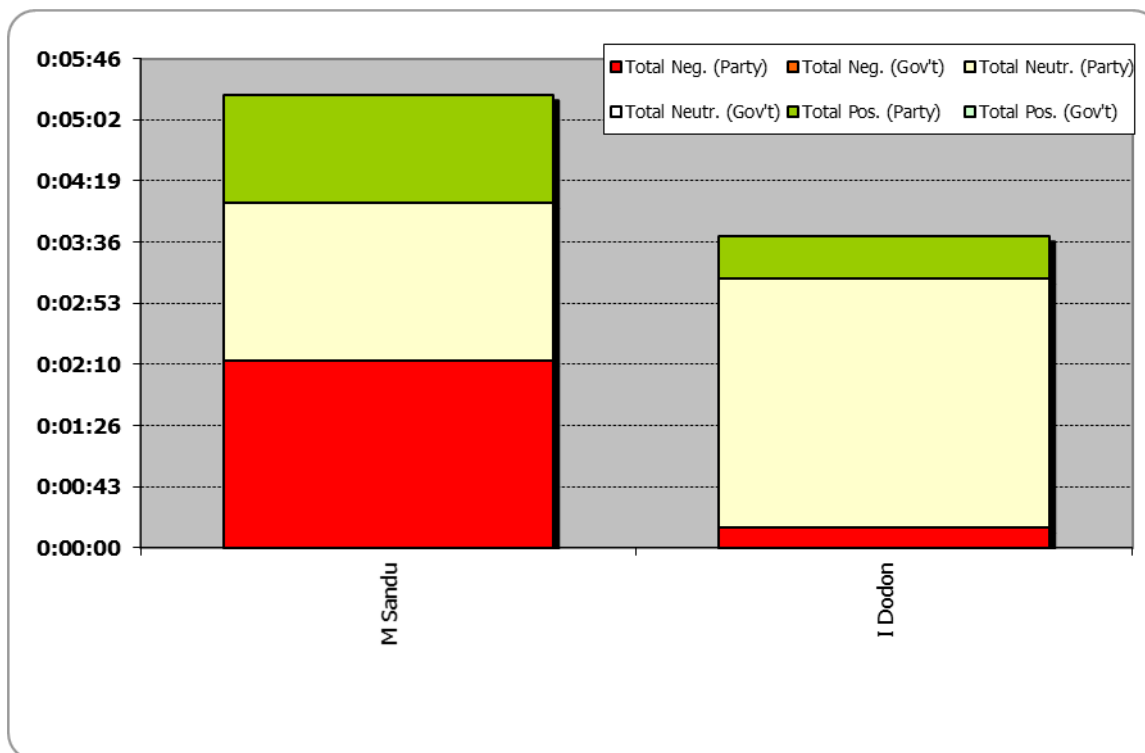

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Canal 3”, cel mai mediatizat candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova a fost M. Sandu, cu 59,3%, fiind urmată de liderul PSRM, I. Dodon, cu 40,7%.

Detaliere:

Candidați electorali	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
M Sandu	0:05:20	0:01:16	0:01:52	0:02:12
I Dodon	0:03:40	0:00:30	0:02:56	0:00:14

Conotația reflectării:

Candidații electorali la funcția de Președinte al Republicii Moldova: Maia Sandu și Igor Dodon au fost reflectați în conotație pozitivă, neutră și negativă.

Astfel, Maia Sandu a beneficiat de o prezentare pozitivă în subiectul din 31.10.2016, despre probabilitatea că aceasta s-ar putea bucura de sprijinul partidelor proeuropene în turul doi de scrutin. Liderul Partidului Popular European, Iurie Leancă, a anunțat că o va susține în duelul cu socialistul Igor Dodon. Și prim-vicepreședintele PL, Dorin Chirtoacă, a declarat că partidul său va fi de partea candidatului PAS. Potrivit lui Dorin Chirtoacă, rezultatele alegerilor prezidențiale din 30 octombrie au demonstrat că moldovenii își văd viitorul în marea familie europeană: „*Felicitări, doamna Maia Sandu, iar Igor Dodon pregătește-te deja să pierzi alegerile în turul doi. Dar cu mobilizare totală. Vă spun sincer că după alegerile locale din 2015, de anul trecut, îmi făceam griji că noi am rămas aici o insulă, pentru că doar în Chișinău locurile cumva rămăseseră în direcția proeuropeană, care noi am pornit-o în 2007. Acum însă, se vede clar că dorința de Europa este în creștere, este relansată și se consolidează*”. Un mesaj de susținere pentru Maia Sandu a lansat și liderul PPEM, Iurie Leancă: „*Datorită moldovenilor, inclusiv a celor care m-au votat și pe mine, Maia Sandu are șansa să lupte cu Igor Dodon. Orice diferență am fi avut cu doamna Sandu în timpul campaniei, dînsa reprezintă astăzi ultima șansă de a evita o domnie a lui Igor Dodon în Republica Moldova. Eu voi vota pentru Maia Sandu*”. În cadrul unei conferințe de presă, Maia Sandu a mulțumit celor care au votat-o și s-a arătat sigură de victorie în turul doi de scrutin. De asemenea, candidatul PAS a îndemnat alegătorii să participe masiv la alegerile din 13 noiembrie și să-și dea votul pentru ea.

Conotația negativă pentru Maia Sandu s-a datorat difuzării subiectelor despre: Comuniștii îi critică pe cei doi candidați rămași în cursa prezidențială și își îndeamnă susținătorii să boicoteze și turul doi de scrutin. Membrii PCRM, în frunte cu liderul Vladimir Voronin, au susținut, astăzi, o conferință de presă, în cadrul căreia au declarat că Maia Sandu nu este independentă politic. „*Cine a fost în viața ei? Ce a făcut Maia Sandu? Cine o știe, ce capacități, ce știe ea? Voi înțelegeți ce-i asta responsabilitate? Ori nu înțelegeți. Asta e o greutate enormă, care nu știi cum să te isprăvești cu ea. Da cum o nimerit ea ministru al Educației? Da ce-o făcut fiind ministru al Educației? Le-o băgat la fete sub fuste videocamere la BAC*”, a afirmat președintele PCRM, Vladimir Voronin. „*Maia Sandu nu este un om independent. Este ambițioasă, dar nu este independentă în politică. Ea*

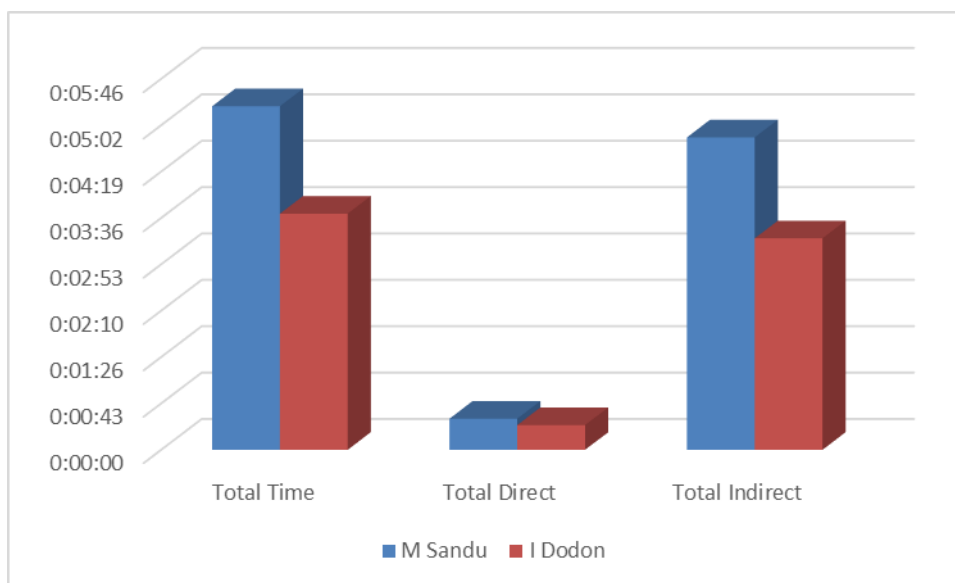
este condusă de forțe din exterior, ceea ce este inacceptabil pentru Moldova", a specificat deputatul PCRM, Oleg Reidman (01.11.2016); Un grup de preoți, în frunte cu episcopul de Bălți și Fălești, Markel, îndeamnă cetățenii să-l voteze în turul doi pe Igor Dodon. Potrivit clericilor, candidatul socialiștilor susține Biserica Ortodoxă, comparativ cu Maia Sandu, care ar lupta împotriva acesteia. Preoții se arată deranjați și de faptul că Sandu este susținută de homosexualii din țară. Episcopul de Bălți, Markel, a declarat: „Nu putem vota și nu putem acorda sprijin la votare unui candidat care este fățiș și dușmănos față de Biserică. Această femeie prezintă, pe bună dreptate, un pericol pentru societatea noastră creștină. Pentru că nu o dată și-a manifestat agresivitatea ei, și intoleranța ei agresivistă. Ce i-a împiedicat lui Maia Sandu icoanele în școală?”. Mai mulți preoți critică atitudinea Maiei Sandu față de Biserică și de valorile creștine: „Nu am auzit-o să-și exprime îngrijorarea față de elevi, copii. Față de starea lor morală, psihică, față de educația creștinească. Ba dimpotrivă, a lăsat școala în mîna minorităților sexuale prin acea carte ca copiii să fie educați în modul de toleranță față de acest păcat mîrșav și întunecat”, a spus protoiereul raionului Sîngerei, Roman Pintelii (04.11.2016).

Igor Dodon a fost nuanțat pozitiv în subiectul din 04.11.2016, despre un grup de preoți, în frunte cu episcopul de Bălți și Fălești, Markel, care îndeamnă cetățenii să-l voteze în turul doi pe Igor Dodon. Potrivit clericilor, candidatul socialiștilor susține Biserica Ortodoxă, comparativ cu Maia Sandu, care ar lupta împotriva acesteia. Preoții au făcut un apel către toți enoriașii și i-au îndemnat să cugete înainte de a merge la vot. „Iubiți creștini, eu vă îndemn să ieșiți cu toții, să vă faceți datoria de creștin, de cetățean al Republicii Moldova. Să votați corect și să vă apărați în casele voastre soarele dreptății”, a spus protoiereul raionului Drochia, Ioan Grigoraș. Reporterul precizează că „înainte de primul scrutin, Înalț Preasfințitul Vladimir, Mitropolit al Chișinăului și al Întregii Moldove, a îndemnat cetățenii să meargă la vot și să-l susțină pe Igor Dodon. Asta pentru că Dodon ar fi singurul candidat care se poziționează drept un apărător al valorilor creștine și un promotor al tradițiilor ortodoxe”.

Într-o manieră negativă, Igor Dodon a fost prezentat în subiectul din 01.11.2016, despre critica comuniștilor la adresa celor doi candidați rămași în cursa prezidențială. PCRM îndeamnă susținătorii să boicoteze și turul doi de scrutin. Membrii PCRM, în frunte cu liderul Vladimir Voronin, au susținut, astăzi, o conferință de presă, în cadrul căreia au declarat că nu au motive să-l susțină pe Igor Dodon: „Noi nu avem nici un fel de temei, nici un fel de argument să-l susținem de Dodon. Mai mult decît atît, el în preajma acestor alegeri a făcut diferite declarații, inclusiv despre că el, partidul lor, o să lupte pentru ca mai repede să se petreacă alegeri anticipate". Comuniștii și-au îndemnat susținătorii să boicoteze turul doi al alegerilor prezidențiale.

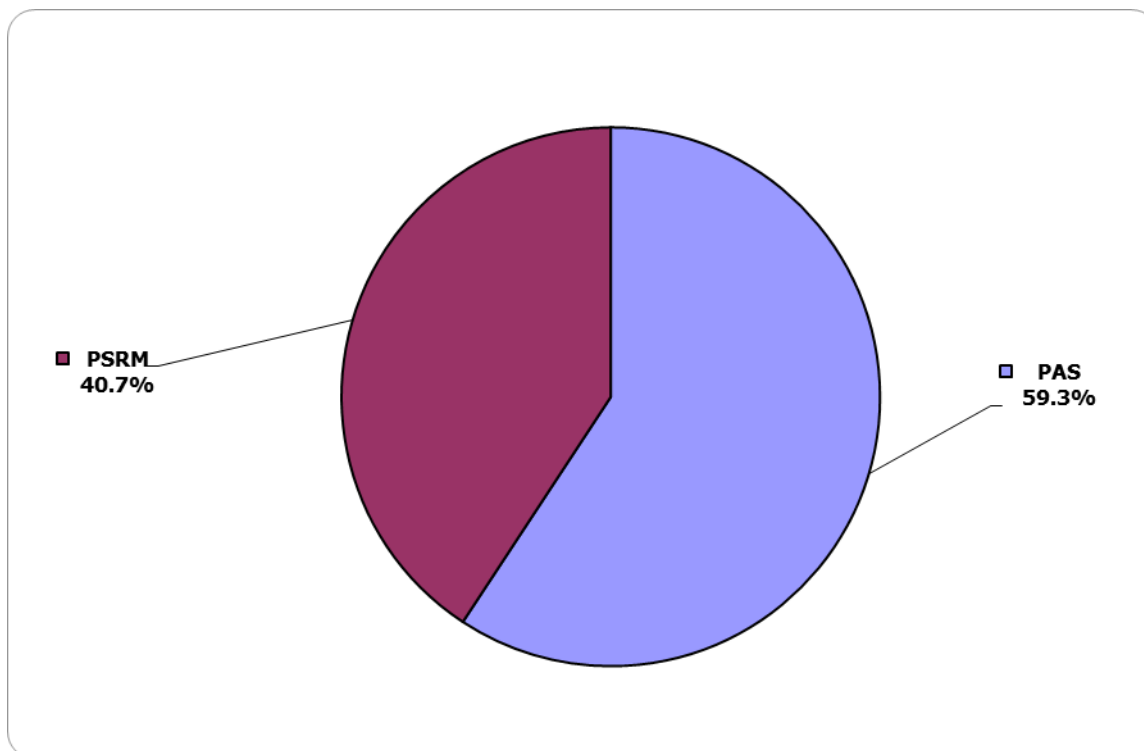
Subiecții politici PAS și PSRM au fost reflectați într-o manieră pozitivă, neutră și negativă. Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectare directă (alocuțiune în cadru) și indirectă (referire la):

Candidați electorali	Timp Total	Total Direct	Total Indirect
M Sandu	0:05:20	0:00:29	0:04:51
I Dodon	0:03:40	0:00:23	0:03:17

Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative:

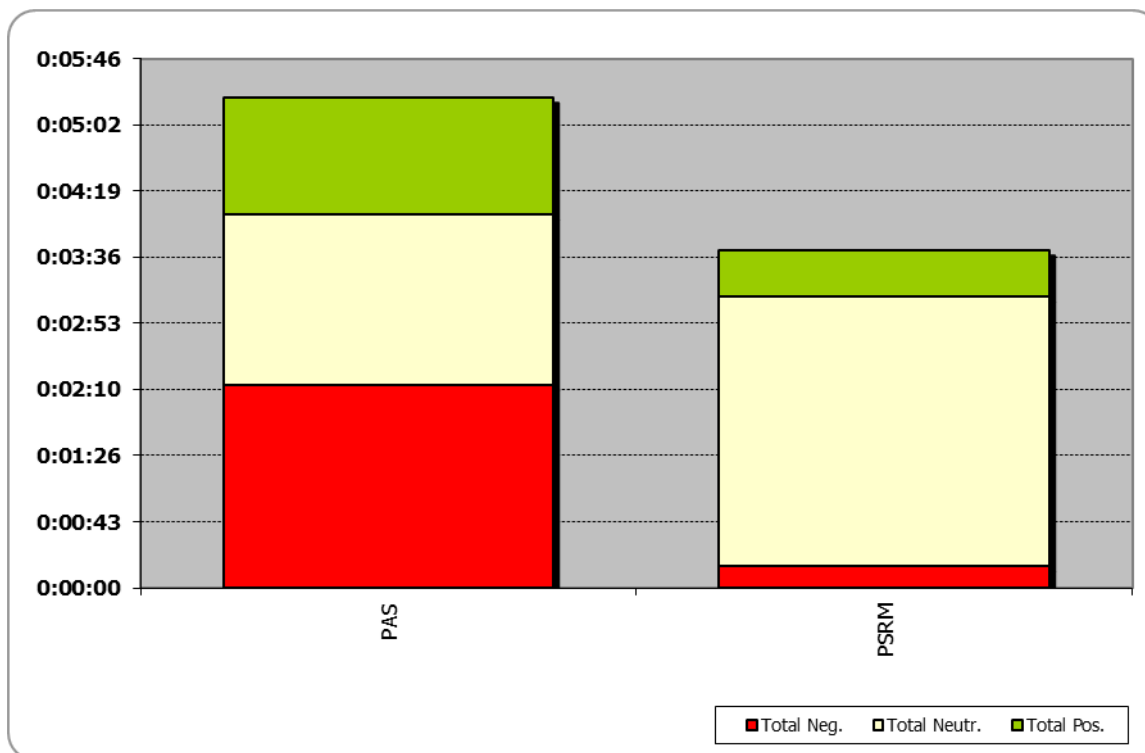

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Canal 3”, PAS a obținut cea mai mare pondere a mediatizării – 59,3%, fiind urmat de PSRM – cu 40,7%.

Detaliere:

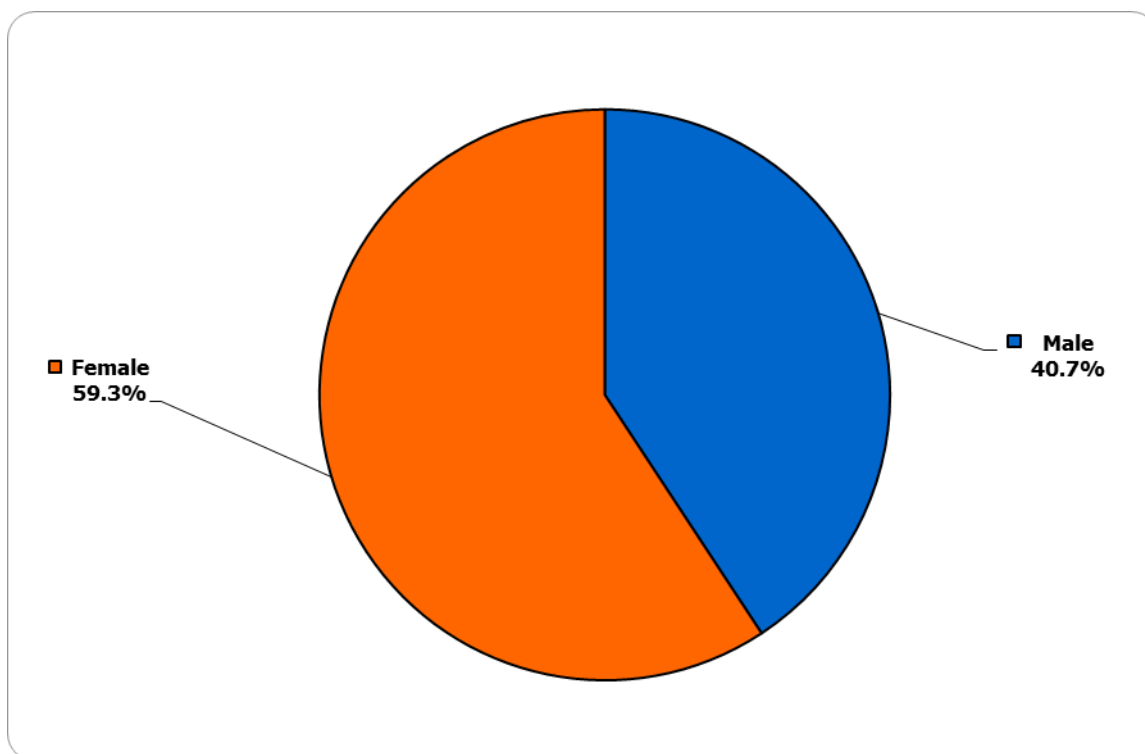
Subiecți politici	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
PAS	0:05:20	0:01:16	0:01:52	0:02:12
PSRM	0:03:40	0:00:30	0:02:56	0:00:14

Conotația reflectării:

Subiecții politici PSRM și PAS au fost reflectați într-o manieră pozitivă, neutră și negativă. Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectarea subiecților conform categoriei gender (masculin/feminin):

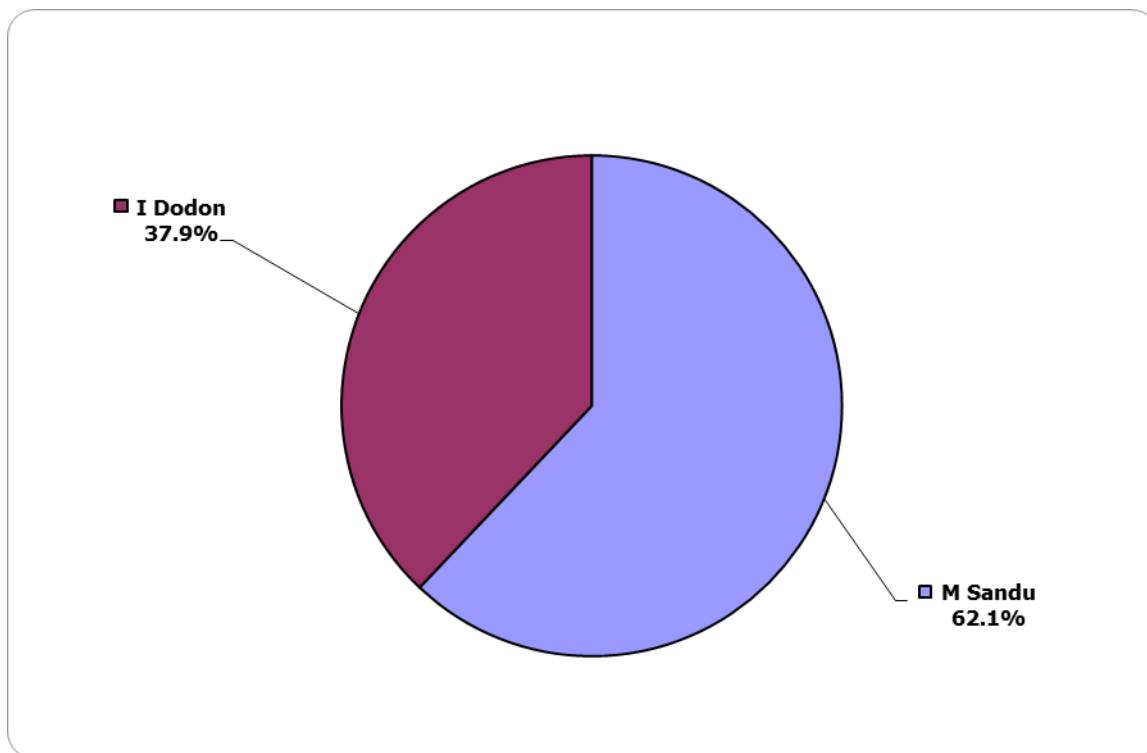
În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota femeilor a fost de – 59,3%, iar cota bărbaților a fost de 40,7%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 7 alin. (4) lit. c) Codul audiovizualului: *„Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încât: în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse”*. Astfel, la data de 02.11.2016 a fost difuzat un subiect despre o eventuală vizită a liderului PPDA, Vasile Năstase la Moscova, la indicația lui Renato Usatfi. Conform spuselor jurnalistului, vizita va fi mascată ca un eveniment electoral, în cadrul căreia Năstase se va întâlni cu alegătorii. Scopul discuțiilor ar fi ca Andrei Năstase să o convingă pe Maia Sandu ca în schimbul susținerii în turul II de scrutin, ea să-i grațieze și să obțină încetarea urmăririi penale pe numele lui Grigore Karamalak și Renato Usatfii. Totodată, jurnalistul menționează că în luna septembrie, Andrei Năstase a mai avut o vizită la Moscova, concomitent cu Renato Usatfi, presa a scris atunci că aceștia au avut o întâlnire cu Grigorii Karamalak. În cadrul subiectului lipsește poziția lui Andrei Năstase. Reporterul menționează că Andrei Năstase nu a confirmat, dar nici nu a infirmat preconizata sa vizită la Moscova.

Canal 2

Reflectarea candidaților electorali în cadrul emisiunilor informative:

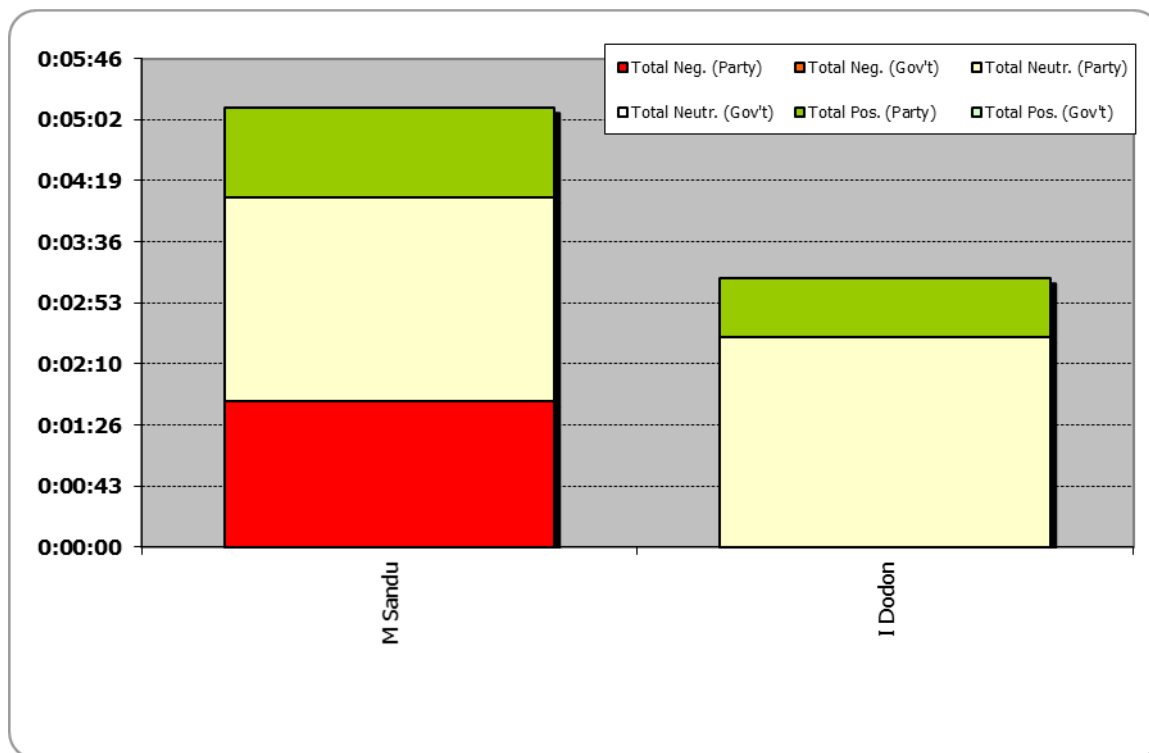

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Canal 2”, partea dominantă a reflectării, de 62,1%, a fost dedicată M. Sandu, fiind urmată de I. Dodon, cu 37,9%.

Detaliere:

Candidați electorali	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutu.	Total Negativ
M Sandu	0:05:11	0:01:04	0:02:24	0:01:43
I Dodon	0:03:10	0:00:42	0:02:28	0:00:00

Conotația reflectării:

Candidații electorali la funcția de Președinte al Republicii Moldova: Maia Sandu a fost reflectată în conotație pozitivă, neutră și negativă, iar Igor Dodon a fost reflectat pozitiv și neutr.

Astfel, conotația pozitivă pentru Maia Sandu s-a datorat difuzării subiectelor despre: La o zi după alegeri, Igor Dodon și Maia Sandu se pare că au început campania electorală pentru turul doi. Maia Sandu vrea să consolideze electoratul proeuropean, inclusiv politicienii care i-au făcut concurență în primul tur. În cadrul subiectului, Iurie Leancă declară că, orice diferență ar fi avut cu Maia Sandu în timpul campaniei, dînsa reprezintă astăzi ultima șansă de a evita domnia lui Igor Dodon în Republica Moldova. Acesta va vota pentru Maia Sandu. Totodată, se mai menționează că primarul capitalei Dorin Chirtoacă, care este și vicepreședinte al liberalilor, a lăsat să se înțeleagă că și PL va îndemna alegătorii să voteze candidatul proeuropean. Astfel, acesta declară: „*Felicitări, dna Maia Sandu!*” (31.10.2016); În cazul în care va ajunge președinte, candidatul PAS la prezidențiale, Maia Sandu, va colabora cu guvernanții, în măsura în care aceștia vor promova lucruri corecte. Sandu a declarat în cadrul unei emisiuni că va refuza conlucrarea, dacă cei de la guvernare vor dori să abuzeze de putere sau să mimeze reformele: „*O să colaborez în măsura în care ei o să promoveze lucruri corecte. În situația în care vor dori să abuzeze de putere, să mimeze reforme și așa mai departe, nu o să colaborez. Atunci cînd vor aproba legi de care Republica Moldova are nevoie, atunci evident că eu o să sprijin aceste legi, dar atunci cînd vor încerca să ne mintă și sub pretextul unor reforme să aprobe legi care favorizează anumite grupuri de interese, atunci o să mă opun*” (01.11.2016).

O prezență negativă, Maia Sandu a avut în subiectele despre: Comuniștii îi critică pe cei doi candidați rămași în cursa prezidențială și își îndeamnă susținătorii să boicoteze și turul doi de scrutin. Membrii PCRM, în frunte cu liderul Vladimir Voronin, au susținut, astăzi, o conferință de presă, în cadrul căreia au declarat că Maia Sandu nu este independentă politic. „*Cine a fost în viața ei? Ce a făcut Maia Sandu? Cine o știe, ce capacități, ce știe ea? Voi înțelegeți ce-i asta responsabilitate? Ori nu înțelegeți. Asta e o greutate enormă, care nu știi cum să te isprăvești cu ea. Da cum o nimerit ea ministru al Educației? Da ce-o făcut fiind ministru al Educației? Le-o băgat la fete sub fuste videocamere la BAC*”, a afirmat președintele PCRM, Vladimir Voronin. „*Maia Sandu nu este un om independent. Este ambițioasă, dar nu este independentă în politică. Ea este condusă de forțe din exterior, ceea ce este inacceptabil pentru Moldova*”, a specificat deputatul

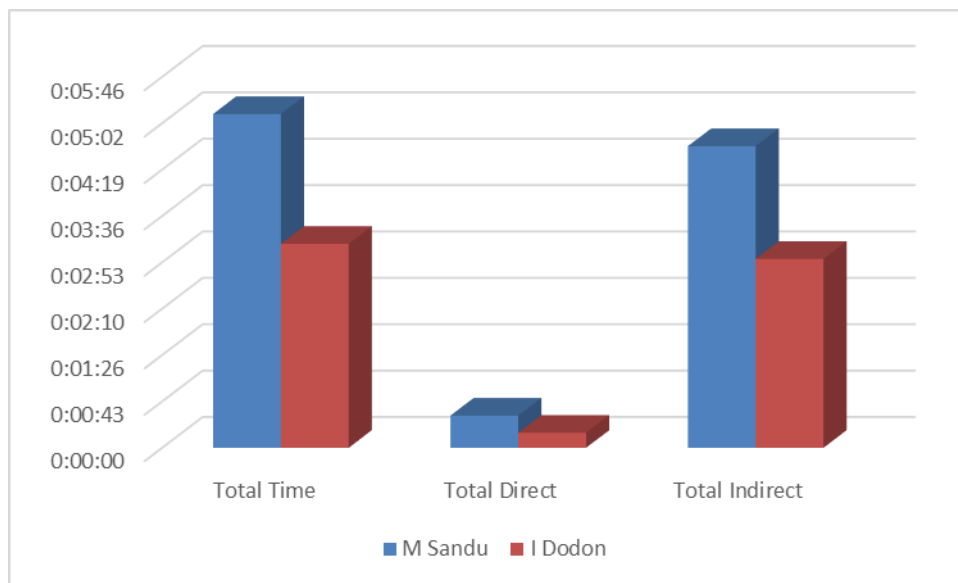
PCRM, Oleg Reidman (01.11.2016); Un grup de preoți, în frunte cu episcopul de Bălți și Fălești, Markel, îndeamnă cetățenii să-l voteze în turul doi pe Igor Dodon. Potrivit clericilor, candidatul socialiștilor susține Biserica Ortodoxă, comparativ cu Maia Sandu, care ar lupta împotriva acesteia. Preoții se arată deranjați și de faptul că Sandu este susținută de homosexualii din țară. Episcopul de Bălți, Markel, a declarat: „*Nu putem vota și nu putem acorda sprijin la votare unui candidat care este fățiș și dușmănos față de Biserică. Această femeie prezintă, pe bună dreptate, un pericol pentru societatea noastră creștină. Pentru că nu o dată și-a manifestat agresivitatea ei, și intoleranța ei agresivistă. Ce i-a împiedicat lui Maia Sandu icoanele în școală?*”. Mai mulți preoți critică atitudinea Maiei Sandu față de Biserică și de valorile creștine: „*Nu am auzit-o să-și exprime îngrijorarea față de elevi, copii. Față de starea lor morală, psihică, față de educația creștinească. Ba dimpotrivă, a lăsat școala în mâna minorităților sexuale prin acea carte ca copiii să fie educați în modul de toleranță față de acest păcat mîrșav și întunecat*”, a spus protoiereul raionului Sîngerei, Roman Pintelii (04.11.2016).

Igor Dodon a fost reflectat pozitiv în subiectele despre: La o zi după alegeri, Igor Dodon și Maia Sandu se pare că au început campania electorală pentru turul doi. Socialistul cere sprijinul partidelor de stînga, astfel, Igor Dodon a venit cu mesajul: „*Dragi prieteni, de ce cei de dreapta pot să se unească, iar noi, cei de stînga, nu? Eu, în primul rînd, mă adresez către Usatîi, Ciubașenco, către Voronin – lupta dintre cei de stînga acum va întări flancul drept. Haideți dar să ne unim!*”. Dodon este sigur că dacă ar avea susținerea formațiunilor de stînga, raportul de forțe în cel de-al doilea tur de scrutin ar fi de 60% la 40% în favoarea sa (31.10.2016); Un grup de preoți, în frunte cu episcopul de Bălți și Fălești, Markel, îndeamnă cetățenii să-l voteze în turul doi pe Igor Dodon. Potrivit clericilor, candidatul socialiștilor susține Biserica Ortodoxă, comparativ cu Maia Sandu, care ar lupta împotriva acesteia. Preoții au făcut un apel către toți enoriașii și i-au îndemnat să cugete înainte de a merge la vot. „*Iubiți creștini, eu vă îndemn să ieșiți cu toții, să vă faceți datoria de creștin, de cetățean al Republicii Moldova. Să votați corect și să vă apară în casele voastre soarele dreptății*”, a spus protoiereul raionului Drochia, Ioan Grigoraș. Reporterul precizează că „*înainte de primul scrutin, Înalt Preasfințitul Vladimir, Mitropolit al Chișinăului și al Întregii Moldove, a îndemnat cetățenii să meargă la vot și să-l susțină pe Igor Dodon. Asta pentru că Dodon ar fi singurul candidat care se poziționează drept un apărător al valorilor creștine și un promotor al tradițiilor ortodoxe*” (04.11.2016).

Într-o manieră negativă, Igor Dodon a fost prezentat în subiectul din 01.11.2016, despre critica comuniștilor la adresa celor doi candidați rămași în cursa prezidențială. PCRM îndeamnă susținătorii să boicoteze și turul doi de scrutin. Membrii PCRM, în frunte cu liderul Vladimir Voronin, au susținut, astăzi, o conferință de presă, în cadrul căreia au declarat că nu au motive să-l susțină pe Igor Dodon: „*Noi nu avem nici un fel de temei, nici un fel de argument să-l susținem de Dodon. Mai mult decît atît, el în preajma acestor alegeri a făcut diferite declarații, inclusiv despre că el, partidul lor, o să lupte pentru ca mai repede să se petreacă alegeri anticipate*”. Comuniștii și-au îndemnat susținătorii să boicoteze turul doi al alegerilor prezidențiale.

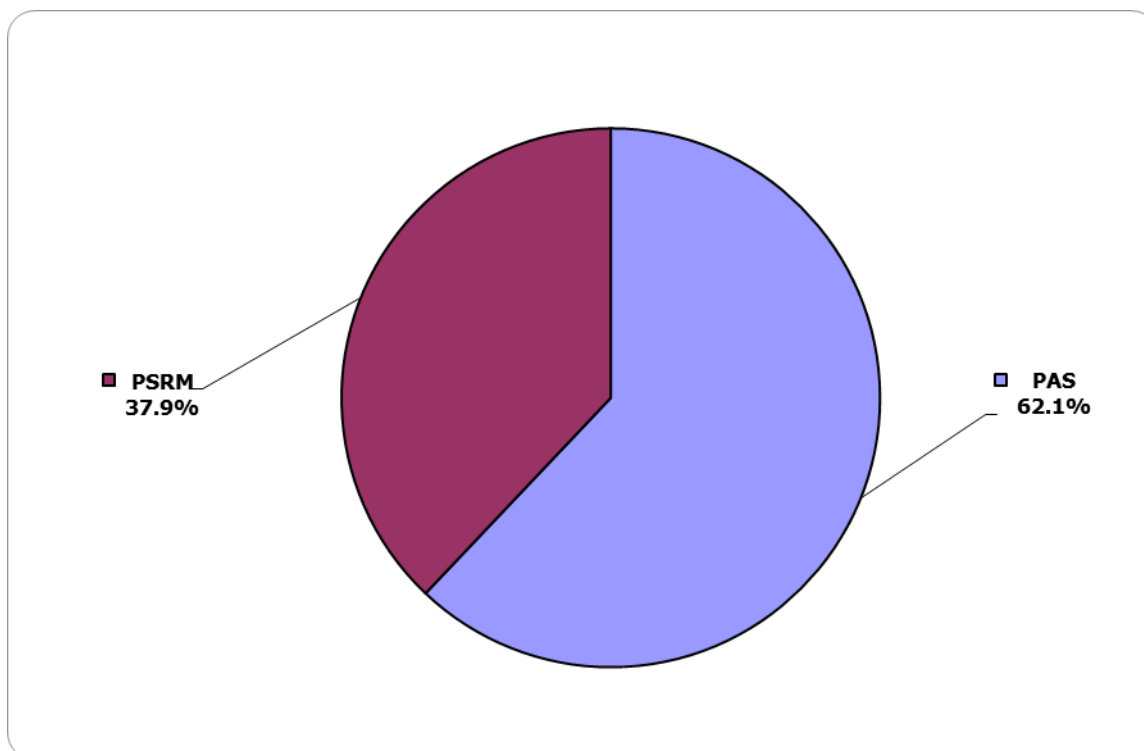
Subiecții politici PAS și PSRM au fost mediatizați într-o manieră pozitivă, neutră și negativă și, respectiv, pozitivă și neutră. Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectare directă (alocuțiune în cadru) și indirectă (referire la):

Candidați electorali	Timp Total	Total Direct	Total Indirect
M Sandu	0:05:11	0:00:30	0:04:41
I Dodon	0:03:10	0:00:14	0:02:56

Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative:

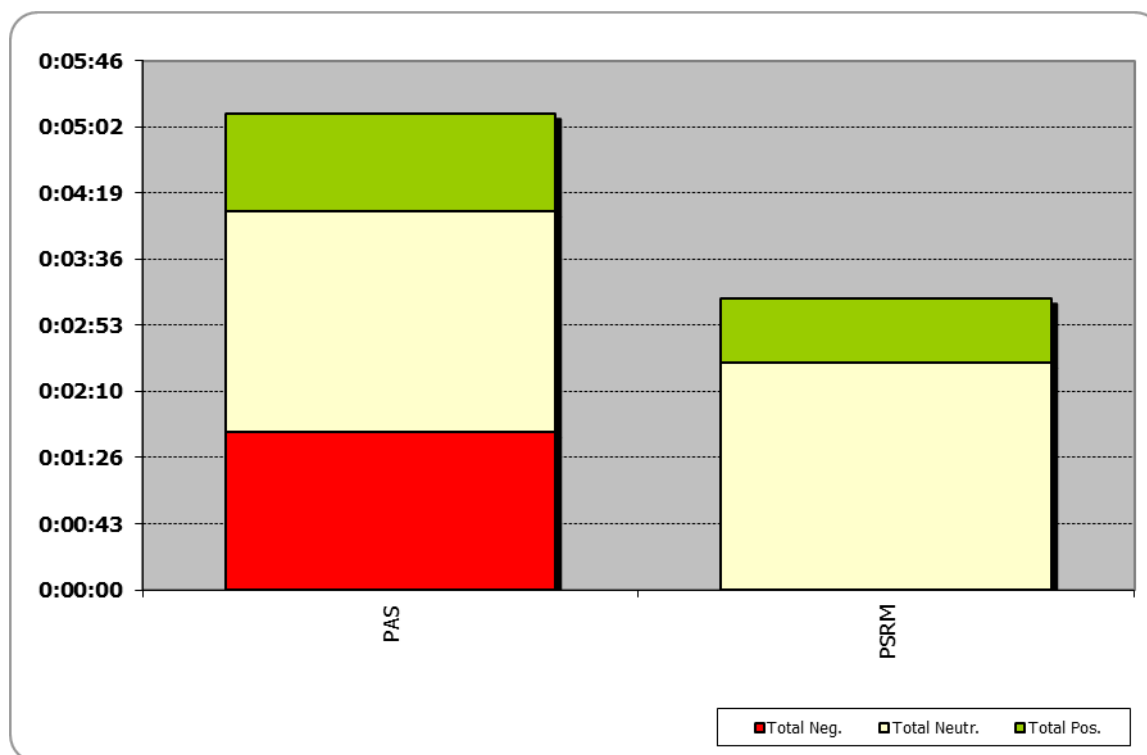

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Canal 2”, PAS a avut cea mai mare pondere – 62,1%, urmat de PSRM – cu 37,9% .

Detaliere:

Subiecți politici	Total Time	Total Pos.	Total Neutr.	Total Neg.
PAS	0:05:11	0:01:04	0:02:24	0:01:43
PSRM	0:03:10	0:00:42	0:02:28	0:00:00

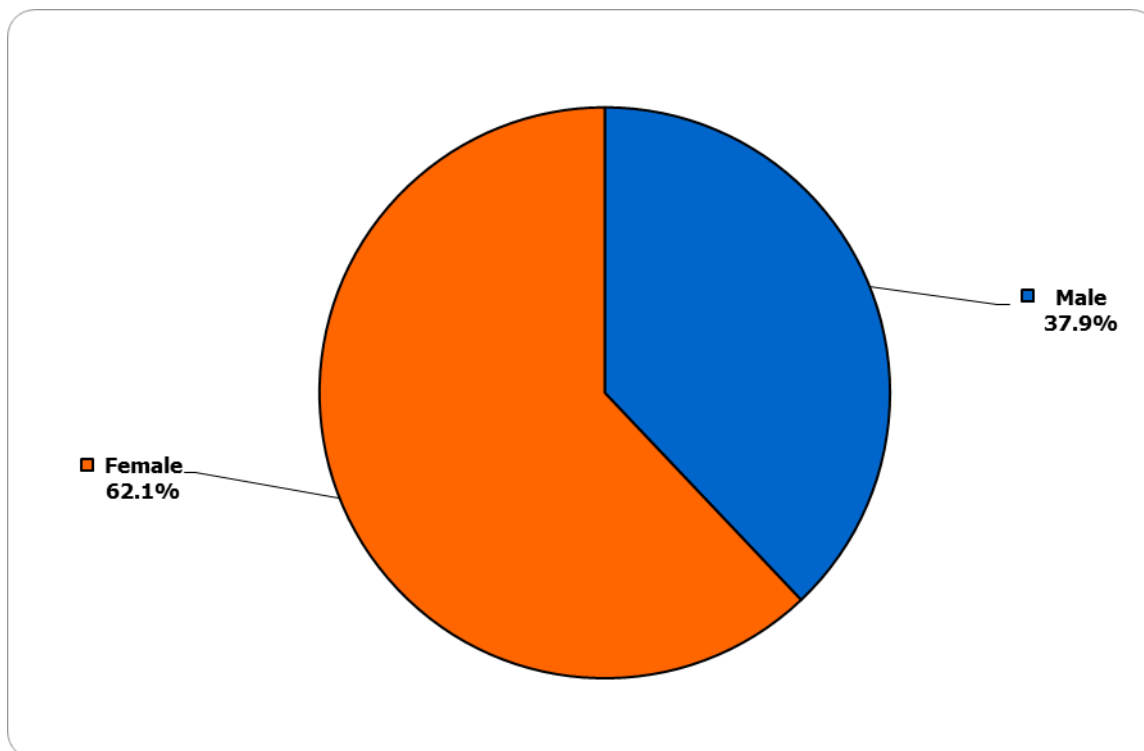
Conotația reflectării:

PAS a fost prezentat în context neutru, pozitiv și negativ, iar PSRM a fost reflectat în context neutru și pozitiv.

Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectarea subiecților conform categoriei gender (masculin/feminin):

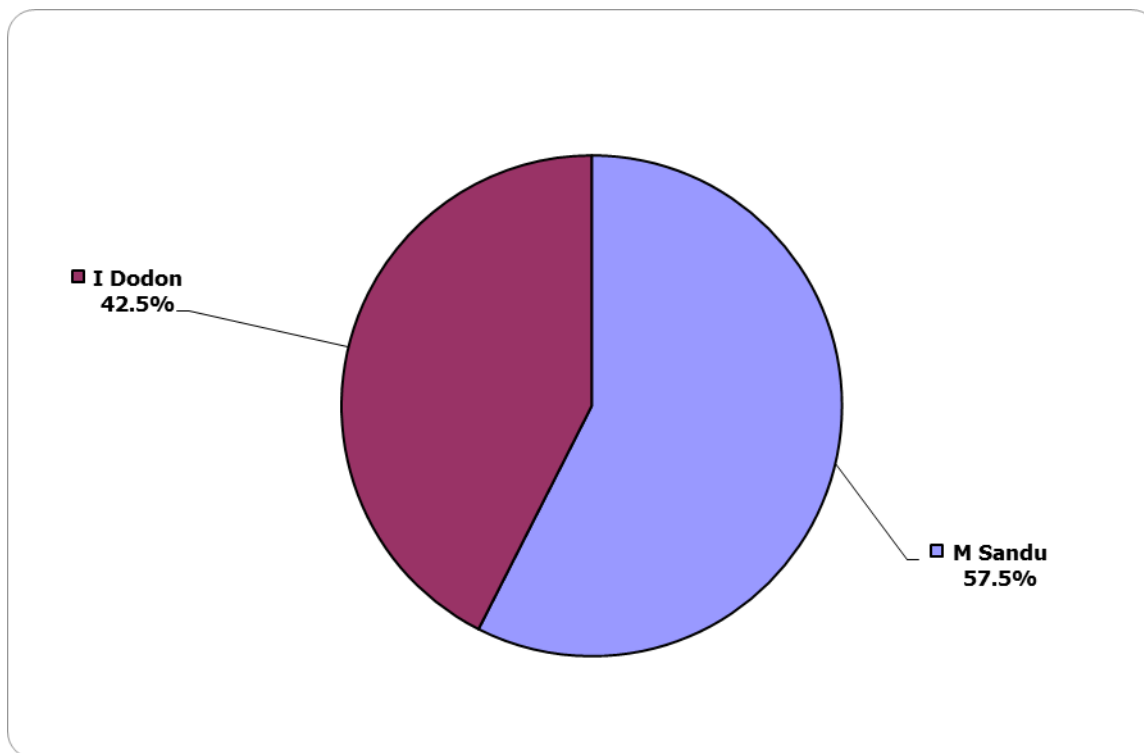
În perioada de raport, din numărul total de candidații electorali, cota femeilor a fost cea dominantă – 62,1%, iar cota bărbaților a fost de 37,9%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 7 alin. (4) lit. c) Codul audiovizualului: „*Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încât: în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse*”. Astfel, la data de 02.11.2016 a fost difuzat un subiect despre o eventuală vizită a liderului PPDA, Vasile Năstase la Moscova, la indicația lui Renato Usatîi. Conform spuselor jurnalistului, vizita va fi mascată ca un eveniment electoral, în cadrul căreia Năstase se va întâlni cu alegătorii. Scopul discuțiilor ar fi ca Andrei Năstase să o convingă pe Maia Sandu ca în schimbul susținerii în turul II de scrutin, ea să-i grațieze și să obțină încetarea urmăririi penale pe numele lui Grigore Karamalak și Renato Usatîi. Totodată, jurnalistul menționează că în luna septembrie, Andrei Năstase a mai avut o vizită la Moscova, concomitent cu Renato Usatîi, presa a scris atunci că aceștia au avut o întâlnire cu Grigori Karamalak. În cadrul subiectului lipsește poziția lui Andrei Năstase. Reporterul menționează că Andrei Năstase nu a confirmat, dar nici nu a infirmat preconizata sa vizită la Moscova.

Publika TV

Reflectarea candidaților electorali în cadrul emisiunilor informative:

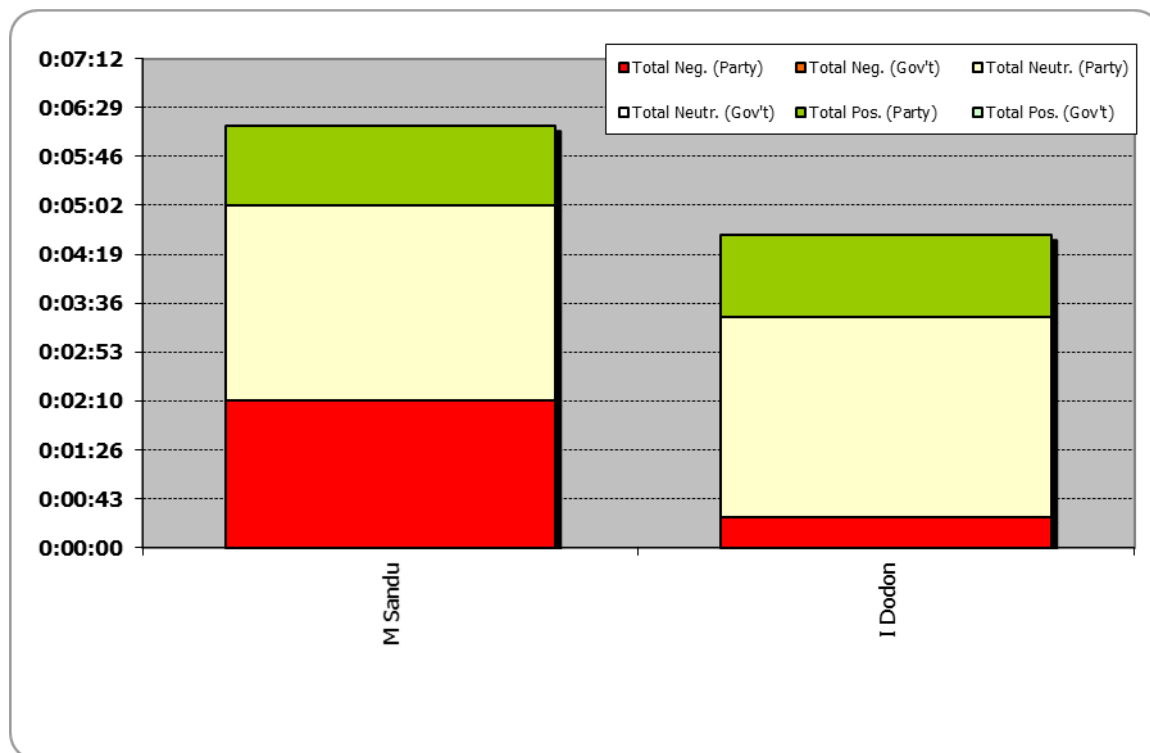

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Publika TV”, M. Sandu a obținut cea mai mare pondere de reflectare – 57,5%, fiind urmată de I. Dodon, cu 42,5%.

Detaliere:

Candidați electorali	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
M Sandu	0:06:13	0:01:11	0:02:52	0:02:10
I Dodon	0:04:36	0:01:12	0:02:57	0:00:27

Conotația reflectării:

Candidații electorali la funcția de Președinte al Republicii Moldova: Maia Sandu și Igor Dodon au fost reflectați în conotație pozitivă, neutră și negativă.

Astfel, Maia Sandu a obținut o mediatizare pozitivă prin difuzarea subiectului din 31.10.2016, despre probabilitatea că aceasta s-ar putea bucura de sprijinul partidelor proeuropene în turul doi de scrutin. Liderul PPEM, Iurie Leancă, a anunțat că o va susține în duelul cu socialistul Igor Dodon: „Datorită moldovenilor, inclusiv a celor care m-au votat și pe mine, Maia Sandu are șansa să lupte cu Igor Dodon. Orice diferență am fi avut cu doamna Sandu în timpul campaniei, dînsa reprezintă astăzi ultima șansă de a evita o domnie a lui Igor Dodon în Republica Moldova. Eu voi vota pentru Maia Sandu”. Și prim-vicepreședintele PL, Dorin Chirtoacă, a declarat că rezultatele alegerilor prezidențiale din 30 octombrie au demonstrat că moldovenii își văd viitorul în marea familie europeană, iar partidul său va fi de partea candidatului PAS: „Felicitări, doamna Maia Sandu, iar Igor Dodon pregătește-te deja să pierzi alegerile în turul doi. Dar cu mobilizare totală. Vă spun sincer că după alegerile locale din 2015, de anul trecut, îmi făceam griji că noi am rămas aici o insulă, pentru că doar în Chișinău locurile cumva rămăseseră în direcția proeuropeană, care noi am pornit-o în 2007. Acum însă, se vede clar că dorința de Europa este în creștere, este relansată și se consolidează”. Maia Sandu a mulțumit celor care au votat-o și s-a arătat sigură de victorie în turul doi de scrutin. De asemenea, candidatul PAS a îndemnat cetățenii să participe masiv la alegerile din 13 noiembrie și să-și dea votul pentru ea.

Conotația negativă a reflectării pentru Maia Sandu s-a datorat difuzării subiectelor despre: Membrii PCRM, în frunte cu Vladimir Voronin, au declarat, în cadrul unei conferințe de presă, că Maia Sandu nu este independentă politic. Vladimir Voronin: „Cine a fost în viața ei? Ce a făcut Maia Sandu? Cine o știe, ce capacități, ce știe ea? Voi înțelegeți ce-i asta responsabilitate? Ori nu înțelegeți. Asta e o greutate enormă, care nu știi cum să te isprăvești cu ea. Da cum o nimerit ea ministru al Educației? Da ce-o făcut fiind ministru al Educației? Le-o băgat la fete sub fuste videocamere la BAC”. Un alt membru al PCRM, Oleg Reidman, a declarat: „Maia Sandu nu este un om independent. Este un om încăpăținat, asta e adevărat, dar nu este independentă în politică. Maia Sandu este economistă, dar ea nu înțelege că finanțarea per elev nu este corectă. Ea este

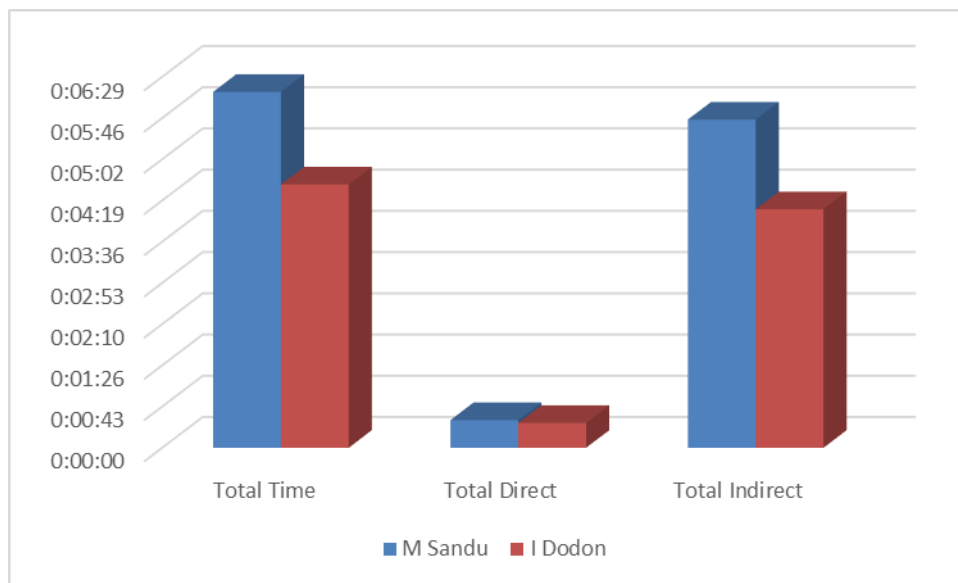
condusă de forțe din exterior, ceea ce este inacceptabil pentru Moldova” (01.11.2016); Un grup de preoți, în frunte cu episcopul de Bălți și Fălești, Markel, îndeamnă cetățenii să-l voteze în turul doi pe Igor Dodon. Potrivit clericilor, candidatul socialiștilor susține Biserica Ortodoxă, comparativ cu Maia Sandu, care ar lupta împotriva acesteia. Preoții se arată deranjați și de faptul că Sandu este susținută de homosexualii din țară. Episcopul de Bălți, Markel: „Nu putem vota și nu putem acorda sprijin la votare unui candidat care este fățiș și dușmănos față de Biserică. Această femeie prezintă, pe bună dreptate, un pericol pentru societatea noastră creștină. Pentru că nu o dată și-a manifestat agresivitatea ei, și intoleranța ei agresivă. Ce i-a împiedicat lui Maia Sandu icoanele în școală?”. Mai mulți preoți critică atitudinea Maiei Sandu față de Biserică și de valorile creștine: „Nu am auzit-o să-și exprime îngrijorarea față de elevi, copii. Față de starea lor morală, psihică, față de educația creștinească. Ba dimpotrivă, a lăsat școala în mîna minorităților sexuale prin acea carte ca copiii să fie educați în modul de toleranță față de acest păcat mîrșav și întunecat”, a spus protoiereul raionului Sîngerei, Roman Pintelii (04.11.2016).

Igor Dodon a beneficiat de o prezentare pozitivă în cadrul subiectelor despre: Igor Dodon vrea să consolideze partidele de stînga pentru cel de-al doilea tur al alegerilor prezidențiale. Liderul PSRM s-a adresat cu un apel liderului PCRM, Vladimir Voronin, și celui al formațiunii „Partidul Nostru”, Renato Usatîi, prin care îi cheamă să-l ajute să învingă: „*Dragi prieteni, de ce partidele de dreapta pot să se unească, iar noi, cei de stînga, nu putem să ne unim?! În primul rînd, mă adresez către Usatîi, Ciubașenco, Voronin. Lupta între partidele de stînga întăresc șansele partidului de dreapta. Ce a fost la primul tur trebuie să lăsăm la o parte. Acum, în fața pericolului de a pierde conducerea, haideți să ne unim*”. Socialistul consideră că a înregistrat un scor bun în primul tur și este convins că, dacă ar avea susținerea formațiunilor de stînga, ar putea acumula 60 la sută dintre voturi în turul doi (31.10.2016); Un grup de preoți, în frunte cu episcopul de Bălți și Fălești, Marchel, îndeamnă cetățenii să-l voteze în turul doi pe socialistul Igor Dodon. Ei își motivează îndemnul prin faptul că liderul PSRM susține Biserica ortodoxă, spre deosebire de Maia Sandu, care ar lupta împotriva Bisericii. Înaintea scrutinului din 30 octombrie, Înalț Preasfințitul Vladimir, Mitropolit al Chișinăului și al Întregii Moldove, a îndemnat cetățenii să meargă la vot și să-l susțină pe Igor Dodon, asta pentru că Dodon ar fi singurul candidat care se poziționează ca un apărător al valorilor creștine și un promotor al tradițiilor ortodoxe (04.11.2016).

Într-o manieră negativă, Igor Dodon a fost prezentat în subiectul din 01.11.2016, despre declarația reprezentanților PCRM că nu-l vor susține pe Igor Dodon în turul II de scrutin: „*Noi nu avem nici un fel de temei, nici un fel de argument să-l susținem de Dodon. Mai mult decît atît, el în preajma acestor alegeri a făcut diferite declarații, inclusiv despre că el, partidul lor, o să lupte pentru ca mai repede să se petreacă alegeri anticipate*”.

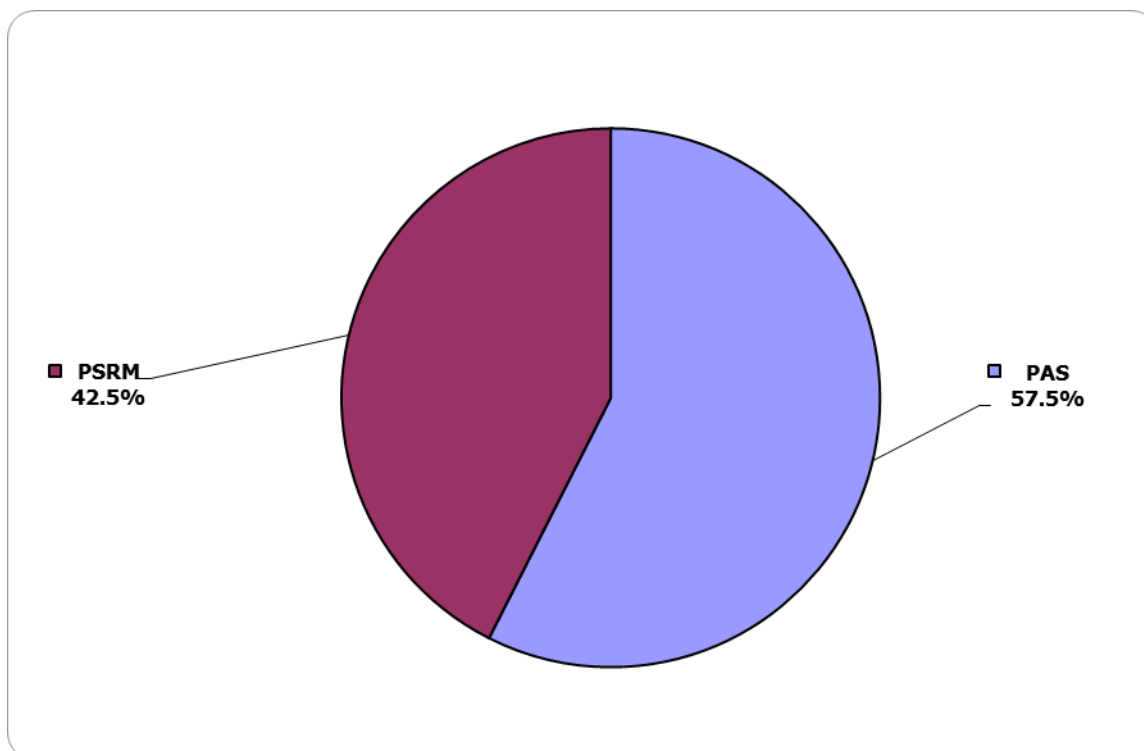
Subiecții politici PAS și PSRM au fost reflectați într-o manieră pozitivă, neutră și negativă. Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectare directă (alocuțiune în cadru) și indirectă (referire la):

Candidați electorali	Timp Total	Total Direct	Total Indirect
M Sandu	0:06:13	0:00:29	0:05:44
I Dodon	0:04:36	0:00:26	0:04:10

Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative:

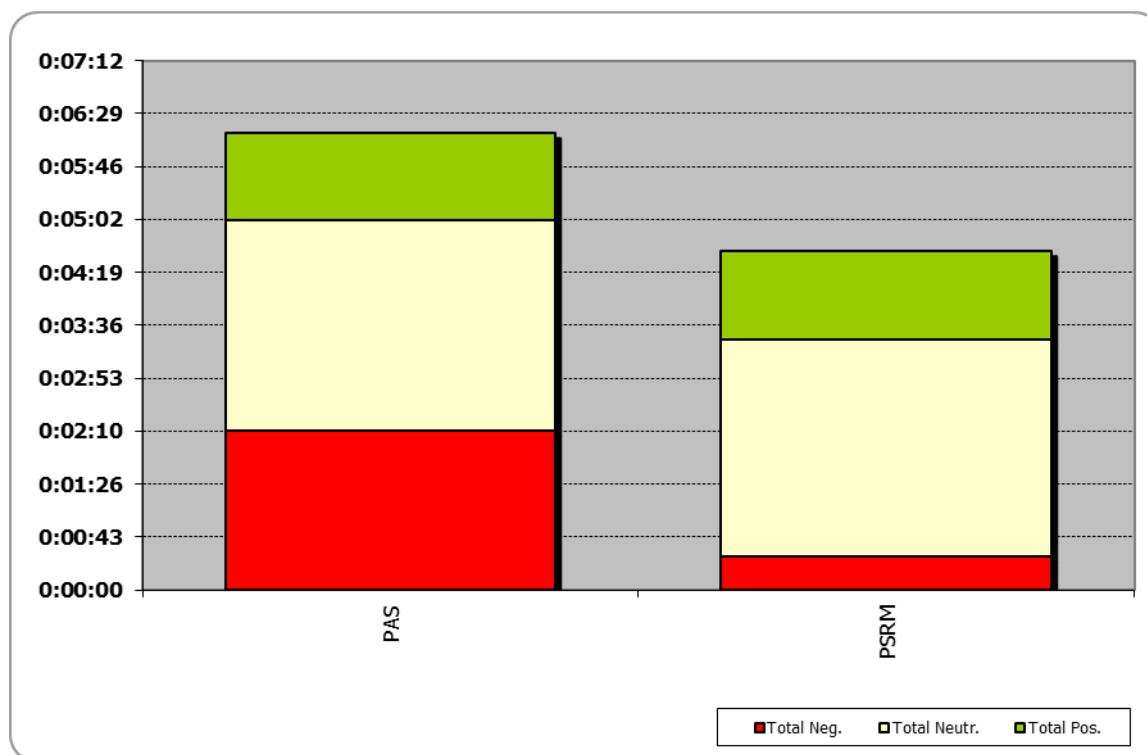

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Publika TV”, PAS a avut o prestație de 57,5%, fiind urmat de PSRM – cu 42,5.

Detaliere:

Candidați electorali	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
PAS	0:06:13	0:01:11	0:02:52	0:02:10
PSRM	0:04:36	0:01:12	0:02:57	0:00:27

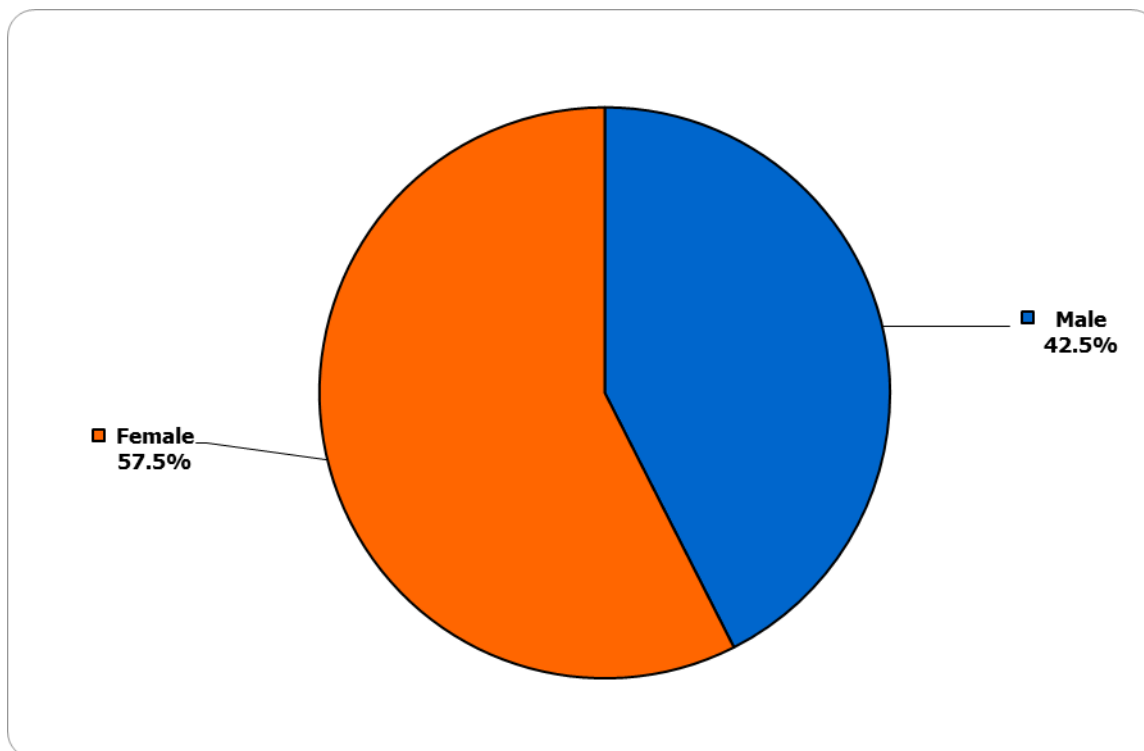
Conotația reflectării:

Subiecții politici PAS și PSRM au fost mediatizați în context neutru, pozitiv și negativ.

Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectarea subiecților conform categoriei gender (masculin/feminin):

În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota femeilor a fost de – 57,5%, iar cota bărbaților a fost de 42,5%.

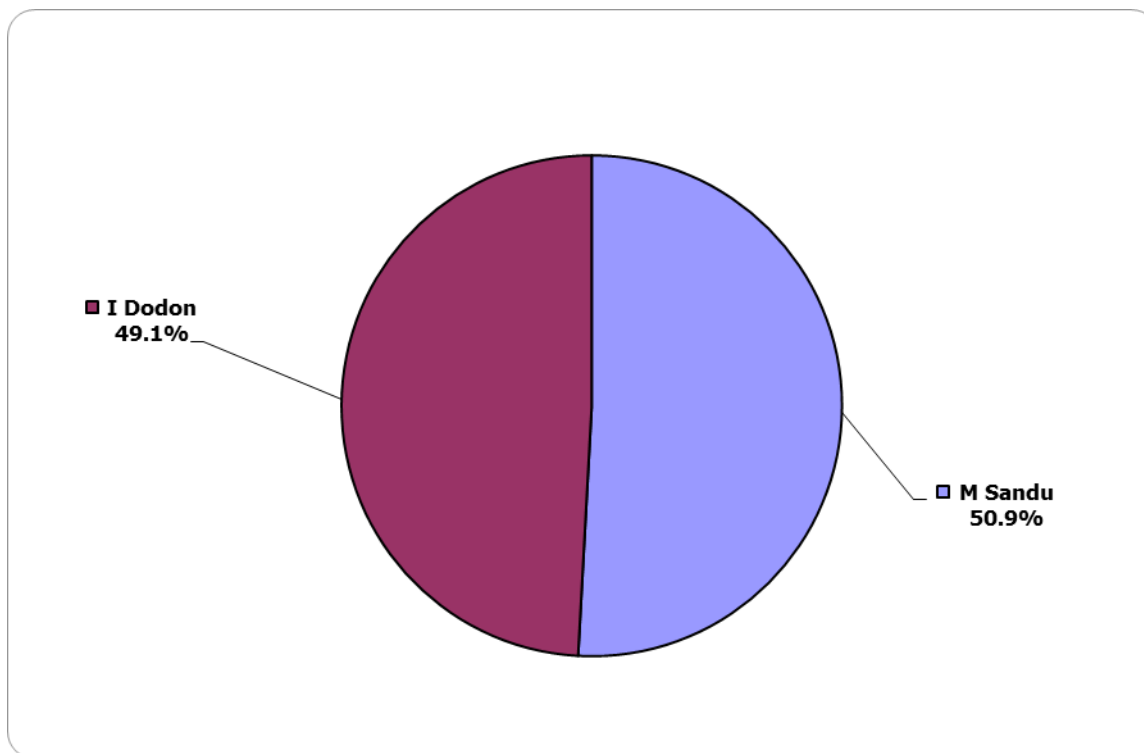
Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 6 alin. (1) din Codul audiovizualului: „*Radiodifuzorului îi este interzisă difuzarea de programe care conțin orice formă de incitare la ură pe considerente de rasă, religie, naționalitate, sex.*” Un grup de preoți, în frunte cu episcopul de Bălți și Fălești, Marchel, îndeamnă cetățenii să-l voteze în turul doi pe socialistul Igor Dodon. Ei își motivează îndemnul prin faptul că liderul PSRM susține biserica ortodoxă, spre deosebire de Maia Sandu care ar lupta împotriva bisericii. Mai mult, potrivit preoților, fostul ministru al Educației este susținută de homosexualii din țara noastră. „*Nu vom putea acorda sprijin la votare unui candidat care este fățiș, dușmănos față de biserică. Prezintă, pe bună dreptate un pericol pentru societatea noastră creștină. Nu o dată și-a prezentat agresivitatea ei sau intoleranța agresivă și extremistă. Ce i-a împiedicat doamnei Maia Sandu icoanele în școală?*” a spus episcopul de Bălți și Fălești, Marchel. Mai mulți preoți critică atitudinea Maiei Sandu față de biserică și de valorile creștine. Preotul Roman Pintelii a declarat că: „*Nu am auzit-o să-și exprime îngrijorarea față de elevi, copii. Fața de starea lor morală, psihică, față de educația creștinească. Ba din potrivă a lăsat școala în mâna minorităților sexuale prin acea carte ca copii să fie educați în modul de toleranță față de acest păcat mârșav și întunecat.*” Preoții au făcut un apel către toți enoriașii și i-au îndemnat să se gândească înainte de a merge la vot și să aleagă un președinte creștin. „*Iubiți creștini, eu vă îndemn să ieșiți cu toții, să vă faceți datoria de creștin, de cetățean al Republicii Moldova. Să votați corect și să vă apărați în casele voastre soarele dreptății*”, a declarat preotul Ioan Grigoraș.
- Art. 7 alin. (4) lit. c) Codul audiovizualului: „*Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încât: în cazul*

subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse”. Astfel, la data de 02.11.2016 a fost difuzat un subiect despre o eventuală vizită a liderului PPDA, Vasile Năstase la Moscova, la indicația lui Renato Usatîi. Conform spuselor jurnalistului, vizita va fi mascată ca un eveniment electoral, în cadrul căreia Năstase se va întâlni cu alegătorii. Scopul discuțiilor ar fi ca Andrei Năstase să o convingă pe Maia Sandu ca în schimbul susținerii în turul II de scrutin, ea să-i grațieze și să obțină încetarea urmăririi penale pe numele lui Grigore Karamalak și Renato Usatîi. Totodată, jurnalistul menționează că în luna septembrie, Andrei Năstase a mai avut o vizită la Moscova, concomitent cu Renato Usatîi, presa a scris atunci că aceștia au avut o întâlnire cu Grigori Karamalak. În cadrul subiectului lipsește poziția lui Andrei Năstase pentru a confirma sau nega informația respectivă.

TV 7

Reflectarea candidaților electorali în cadrul emisiunilor informative:

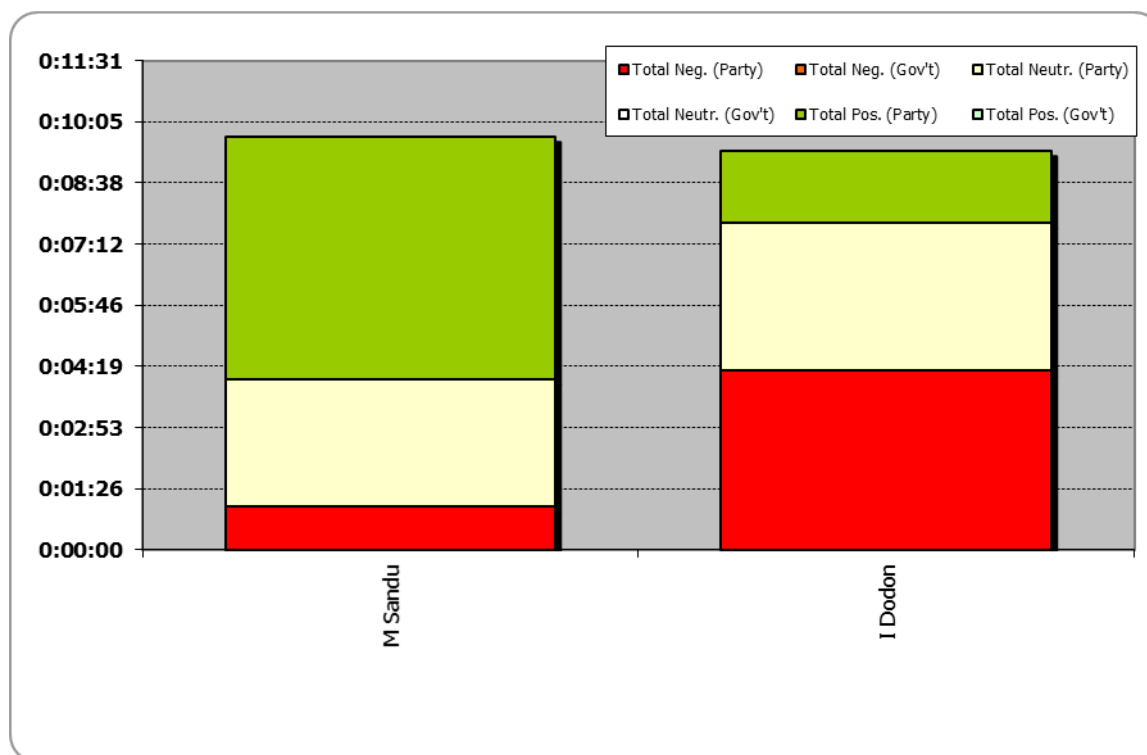

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „TV 7”, M. Sandu a fost reflectată în volum de 50,9%, fiind urmată de I. Dodon, cu 49,1%.

Detaliere:

Candidați electorali	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
M Sandu	0:09:44	0:05:43	0:02:59	0:01:02
I Dodon	0:09:24	0:01:43	0:03:28	0:04:13

Conotația reflectării:

Candidații electorali la funcția de Președinte al Republicii Moldova: Maia Sandu a fost mediatizată în conotație accentuat pozitivă, iar Igor Dodon a avut parte de o tratare accentuat negativă.

Astfel, Igor Dodon a beneficiat de o prezență pozitivă în cadrul subiectelor despre: Igor Dodon a declarat că este mulțumit de rezultatele alegerilor și a menționat că în turul doi va da dovadă de o mobilizare mai mare. Totodată, socialistul, s-a adresat și contracandidatei sale – M. Sandu, care, după părerea lui, nu este demnă de această funcție: „Le-am dat peste cap toate prognozele, așa că, băieți, v-am uimit! O să vă uimesc și de acum încolo, totul abia începe. Așa că, dna Maia Sandu, pregătiți-vă, eu vă cunosc și îmi respect contracandidații și mereu îi voi respecta, îndeosebi contracandidatul femeie, dar fii gata să pierdeți aceste alegeri, fiindcă nu ai ajuns la nivelul de a câștiga alegerile prezidențiale”. Igor Dodon a îndemnat vectorul stîng să-l susțină în turul doi: „Îndemn tot electoratul prorus să consolidez eforturile pentru a învinge. Ne leagă aceleași valori și liderii voștri sper să ia decizia de a ne susține în turul doi, așa cum au promis” (31.10.2016); Socialistul Ion Cebanu a scris pe o rețea de socializare că socialiștii nu vor ceda: „Aseară, puterea oligarhică și prounionistii de dreapta au simțit frică, deoarece nu s-au așteptat la un rezultat atît de bun a socialiștilor. E o victorie din primul tur. Asta e dovadă că oamenii vor un președinte socialist, și îl vor avea. Dacă în cursa prezidențială nu candida Ciubașenco, dacă Vladimir Voronin nu anunța boicotarea alegerilor, atunci cu siguranță Igor Dodon ar fi fost președinte chiar din turul I. În turul doi ne vom mobiliza și vom învinge, fiindcă avem experiență și susținerea majorității poporului” (31.10.2016); Într-o conferință de presă, Igor Dodon a răspuns tuturor celor care au anunțat sprijin pentru Maia Sandu și, totodată, a declarat că este convins de câștigul său în turul II: „Noi am consolidat rîndurile noastre și sîntem ferm convinși de victoria noastră. În următoarele 10-12 zile și veți vedea cît de mulți sîntem, mai mulți ca în primul tur” (03.11.2016); Recent, Mitropolitul Moldovei, Vladimir, a declarat că îl susține pe Igor Dodon în turul II la alegerile prezidențiale, acum și episcopul de Bălți și Fălești, Markel, anunță că îl susține pe Dodon: „Regulat se împărtășă, frecventează biserica, noi vedem că el este prietenul Bisericii” (04.11.2016).

Conotația negativă pentru Igor Dodon s-a datorat difuzării subiectelor despre: Maia Sandu a declarat că este mulțumită de rezultatele obținute în scrutin și este convinsă că toți cetățenii îl vor

învinge pe Igor Dodon în turul doi: „*Dle Dodon, oamenii nu mai vor să fie separați în stînga și dreapta. Oamenii vor să scape de voi, mincinoși și hoți. Oamenii vor un președinte onest și independent, care le va reprezenta interesele*”. Maia Sandu a mai adăugat că Igor Dodon minte atunci cînd se numește antioligarh (31.10.2016); Ana Guțu, candidatul PPD, care a acumulat 0,17% la scrutin, a declarat că în turul doi va vota împotriva lui Igor Dodon: „*În turul doi, eu voi vota împotriva omului Rusiei*” (31.10.2016); Primarul Capitalei Dorin Chirtoacă a felicitat-o pe Maia Sandu cu rezultatul pe care l-a obținut în turul I al alegerilor prezidențiale, dar și l-a criticat pe Igor Dodon: „*Felicitări, dna Maia Sandu, dar Igor Dodon, pregătește-te să pierzi în mod tradițional alegerile. Acest gîndac de Colorado, trebuie strivit și va fi strivit peste două săptămîni, dar pentru asta avem nevoie de o mobilizare totală*” (31.10.2016); Liderul PCRM, Vladimir Voronin, a declarat, în cadrul unei conferințe de presă, că Partidul Comuniștilor va boicota alegerile și în turul II. De asemenea, Vladimir Voronin a împărțit replici candidaților la prezidențiale Maia Sandu și Igor Dodon: „*Noi nu avem nici un fel de temei să îl susținem pe Dodon, cu atît mai mult că pe parcursul campaniei electorale, el a declarat că va lupta pentru alegeri anticipate, doar că a uitat să se consulte cu noi, atunci cînd l-a votat pe Timoftei președinte. Noi nu sîntem răzbunători, dar avem memorie bună, el nu l-a trădat pe Voronin, el a trădat o țară întreagă*”. Și liberalul Mihai Ghimpu a scris pe o rețea de socializare că îndeamnă alegătorii să voteze împotriva lui Igor Dodon, deoarece „*victoria lui va fi o rușine pentru noi*” (01.11.2016); Dodon, acuzat de plagiat. Deputatul liberal Alina Zotea a cerut Procuraturii Generale să inițieze o anchetă penală pentru stabilirea veridicității acuzațiilor de plagiat care i se aduc lui Igor Dodon în urma unor investigații apărute în presă. În solicitarea sa, Zotea susține că liderul socialiștilor Igor Dodon, în teza sa de doctor, ar fi copiat din cel puțin două lucrări ale unor autori români. Astfel, liberala a cerut procurorilor să verifice sub aspect penal acuzațiile de furt intelectual aduse lui Dodon. Într-un citat de-al său, liderul PSRM, I. Dodon, a declarat că nu a plagiat teza de doctor, iar aceste acuzații au doar o tentă electorală (02.11.2016); Echipa candidatului forțelor antioligarhice a venit să combată cu argumente acuzațiile aduse la adresa președintei PAS de către contracandidatul Igor Dodon, în cadrul unei dezbateri de la un post privat de televiziune. Membrul Biroului Politic al PAS, Liliana Onofrei, s-a adresat lui Dodon, declarînd că metodele pe care le folosește sînt josnice, iar acuzațiile la adresa Maiei Sandu sînt nefondate: „*Igor Dodon a îndrăznit să folosească în campania electorală o problemă care este suicidul, venind cu cifre incorecte, cu insinuări că problema suicidului ar putea fi provocată de anumite acțiuni ce țin de domeniul educației. De aceea, vrem, cu toată convingerea, să-i adresăm acest reproș: Domnule Dodon, este foarte josnic ceea ce faceți dumneavoastră!*”. Secretarul PAS, Igor Grosu, a menționat: „*Referitor la acuzația privind călătoria Maiei Sandu la un forum internațional în 2012, iarăși este o minciună că a fost o vizită privată. Printr-o hotărîre a Guvernului, mai mulți miniștri au participat. O diferență este că demnitarii onești folosesc mijloace legale de a se deplasa, iar Dodon folosește avioanele lui Plahotniuc*”. Și un alt membru PAS, Nicolae Roșca, a spus că: „*Dodon a recunoscut Crimeea ca parte a Federației Ruse. El a generat un val de nemulțumiri în rîndurile politicianilor ucraineni cînd a declarat că dacă ajunge președinte va bloca frontiera de trecere pentru cetățenii acestei țări*” (04.11.2016); Partidul Liberal Reformator vine cu un apel de solidaritate națională și îndeamnă lumea să iasă masiv la vot în turul II din 13 noiembrie. Totodată, PLR afirmă că în scrutinul din 13 noiembrie va susține candidatul unic PAS, PLDM, PPDA – Maia Sandu. Președintele PLR, Ion Hadîrcă: „*Dodon este exponentul sistemului făcut de Voronin. Igor Dodon este reprezentantul trecutului depărtat – cel imperial, rus și sovietic, dar și al trecutului apropiat – cel comunist mafiot al lui Voronin. În același timp, Dodon este astăzi exponentul puterii corupte, al sistemului oligarhic construit de Voronin și preluat de noii oligarhi, sistem care ține în captivitate statul, fură cu nemiluita din bunurile și banii statului, provoacă și adîncesc sărăcia în rîndurile a milioane de cetățeni. Dodon este căpetenia coloanei a cincea a Kremlinului, întreținută cu bani grei de acesta*” (04.11.2016).

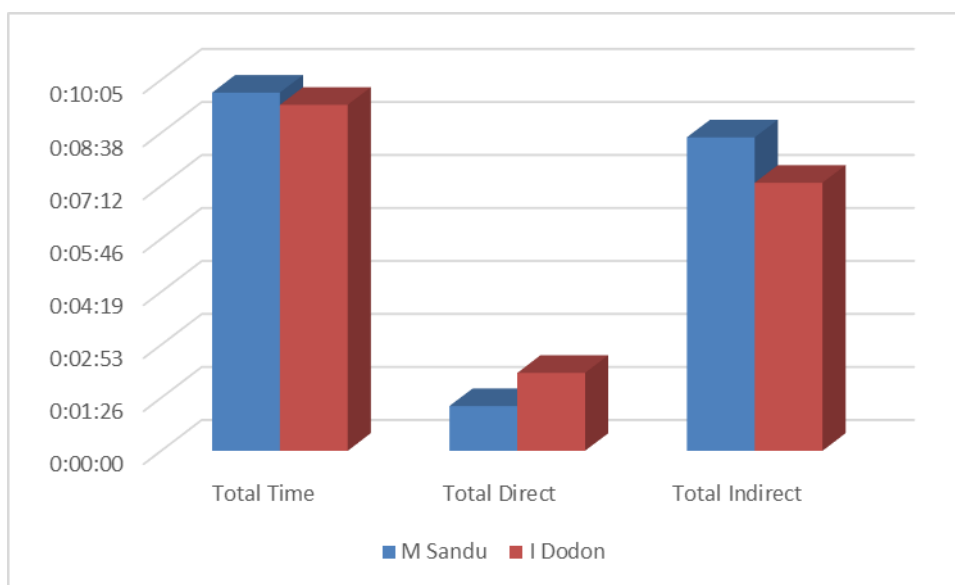
Maia Sandu a fost mediatizată pozitiv în cadrul subiectelor despre: Maia Sandu a declarat că este mulțumită de rezultatele obținute în scrutin și este convinsă că toți cetățenii îl vor învinge pe Igor Dodon în turul doi. Maia Sandu a mai adăugat că Igor Dodon minte atunci cînd se numește antioligarh: „*Dragi cetățeni, eu vă mulțumesc pentru susținere. Știu că am fost susținută de mai*

multe partide politice și vă mulțumesc tuturor pentru susținere”. Cu cuvinte de felicitare în adresa Maiei Sandu au venit Andrei Năstase și președintele PLDM, Viorel Cibotaru. Andrei Năstase: *„Președintele Maia Sandu va fi un președinte al tuturor, indiferent de orientarea geopolitică”*. Viorel Cibotaru: *„Astăzi avem o singură șansă și aceasta este unicul candidat care pledează pentru o societate dezvoltată și care va respecta drepturile fiecărui cetățean”* (31.10.2016); Liderul PPEM, Iurie Leancă, a anunțat, în cadrul unei conferințe de presă, că o susține pe Maia Sandu în turul doi de scrutin: *„Am zis că o susțin pe Maia Sandu, ea este ultima speranță. Eu voi vota pentru M. Sandu și vă îndemn să susțineți candidatul unic. Anunțați prietenii, rudele să iasă la vot, fiecare vot contează pentru prosperitatea țării, pentru viitorul copiilor voștri – votați Maia Sandu”* (31.10.2016); Veteranii de război și ai structurilor de forță o vor susține pe Maia Sandu în turul II de scrutin. În opinia acestora, candidatul PAS la funcția de președinte al Republicii Moldova este singura șansă pentru viitorul european al țării. Aceștia i-au îndemnat pe toți să se mobilizeze și să iasă la vot pe 13 noiembrie pentru a o susține pe Maia Sandu (02.11.2016); Tot mai mulți moldoveni din diasporă își unesc forțele în turul doi pentru a susține candidatul PAS, Maia Sandu, la funcția de președinte al țării. Aceștia au scris pe rețelele de socializare că în ziua alegerilor se vor mobiliza și vor încerca să adune cât mai multă lume la secțiile de votare (02.11.2016); Oamenii de știință au declarat că o susțin pe Maia Sandu în turul II la funcția de președinte al țării. Scriitorul Arcadie Suceveanu are convingerea *„că doar cu Maia Sandu vom putea scoate Moldova din haos și dezordine”*. Președintele Uniunii Teatrale din Republica Moldova, Sandu Grecu: *„Maia Sandu este prima persoană din țară care și-a permis să spună că Republica Moldova este un stat acaparat. Maia Sandu ne-a arătat că sîntem într-o captivitate și sîntem robii acestei guvernări”*. Ghenadie Ciobanu, reprezentant de onoare al Asociației de compozitori și muzicanți: *„Ar trebui maxim să ne mobilizăm și tot ce ar trebui să facem este să susținem candidatul comun – Maia Sandu”*. Și consilierul municipal, Ion Ștefăniță a declarat că: *„Pe 13 noiembrie, toți să ieșim la vot și să o susținem pe Maia Sandu”* (03.11.2016); Partidul Liberal Reformator vine cu un apel de solidaritate națională și îndeamnă lumea să iasă masiv la vot în turul II din 13 noiembrie. Totodată, PLR afirmă că în scrutinul din 13 noiembrie va susține candidatul unic PAS, PLDM, PPDA – Maia Sandu. Și Uniunea Pensionarilor din Republica Moldova susține candidatura Partidului Acțiune și Solidaritate, Maia Sandu, candidat comun al opoziției de centru-dreapta, în cel de-al doilea tur al alegerilor prezidențiale. Victor Leancă, președintele Uniunii Pensionarilor: *„Numai alegerea doamnei Sandu în calitate de președinte este o șansă reală în asigurarea păcii și bune înțelegeri dintre noi – șansa de a întoarce încrederea în viitorul acestei țări, șansa de a stopa exodul celor tineri din țară. Numai cu așa președinte vom avea sprijinul și susținerea în efectuarea unei adevărate reforme”*. Tot aici se vorbește și despre filmulețul video realizat de actorii teatrului „Mihai Eminescu”, în care aceștia își exprimă susținerea pentru Maia Sandu: *„Pe 13 noiembrie mai avem o șansă – Maia Sandu”* (04.11.2016).

O prezență negativă, Maia Sandu a avut în subiectele despre: Socialistul Igor Dodon s-a adresat contracandidatei sale Maia Sandu, care, după părerea lui, nu este demnă de această funcție: *„Le-am dat peste cap toate prognozele, așa că, băieți, v-am uimit! O să vă uimesc și de acum încolo, totul abia începe. Așa că, dna Maia Sandu, pregătiți-vă, eu vă cunosc și îmi respect contracandidații și mereu îi voi respecta, îndeosebi contracandidatul femeie, dar fii gata să pierdeți aceste alegeri, fiindcă nu ai ajuns la nivelul de a câștiga alegerile prezidențiale”* (31.10.2016); Liderul PCRM, Vladimir Voronin, a declarat, în cadrul unei conferințe de presă, că Partidul Comuniștilor va boicota alegerile și în turul II. De asemenea, Vladimir Voronin a împărțit replici candidaților la prezidențiale, Maia Sandu și Igor Dodon: *„Cine a fost și este Maia Sandu? Ce calități are ea? Voi știți ce înseamnă responsabilitate? E o mare responsabilitate, cu care ea nu se va isprăvi”* (01.11.2016); Episcopul de Bălți și Fălești, Markel, anunță că îl susține pe Dodon și este împotriva Maiei Sandu, chiar dacă recunoaște că Biserica nu ar trebui să se implice în politică: *„Sfânta Biserică nu se implică în politică și nu influențează la luarea unei decizii cu caracter politic. Biserica are cu totul altă misiune. Un om care la 40 de ani nu are o familie, un soț și nu a născut un copil este un om jalnic. Asta ne spune despre faptul că semința este uscată și sterilă”* (04.11.2016).

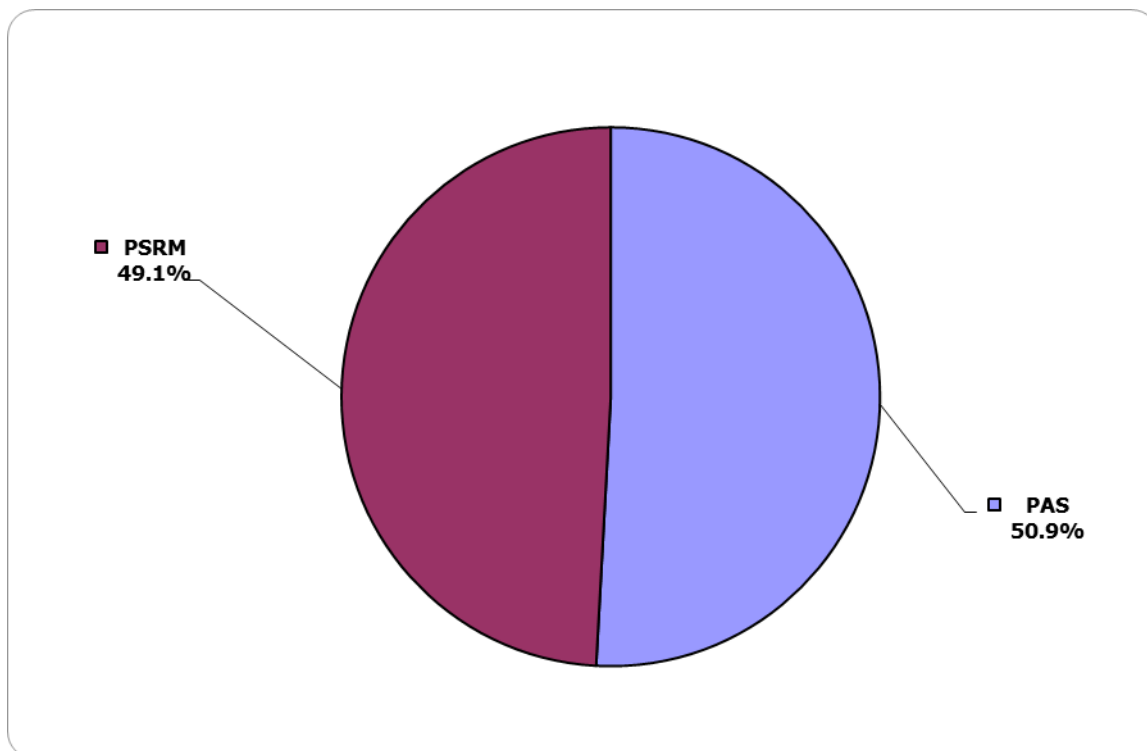
PAS a fost mediatizat în conotație accentuat pozitivă, avînd și o prezență neutră și negativă, iar PSRM a avut parte de o tratare accentuat negativă, totodată, fiind nuanțat pozitiv și neutru. Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectare directă (alocuțiune în cadru) și indirectă (referire la):

Candidați electorali	Timp Total	Total Direct	Total Indirect
M Sandu	0:09:44	0:01:13	0:08:31
I Dodon	0:09:24	0:02:07	0:07:17

Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative:

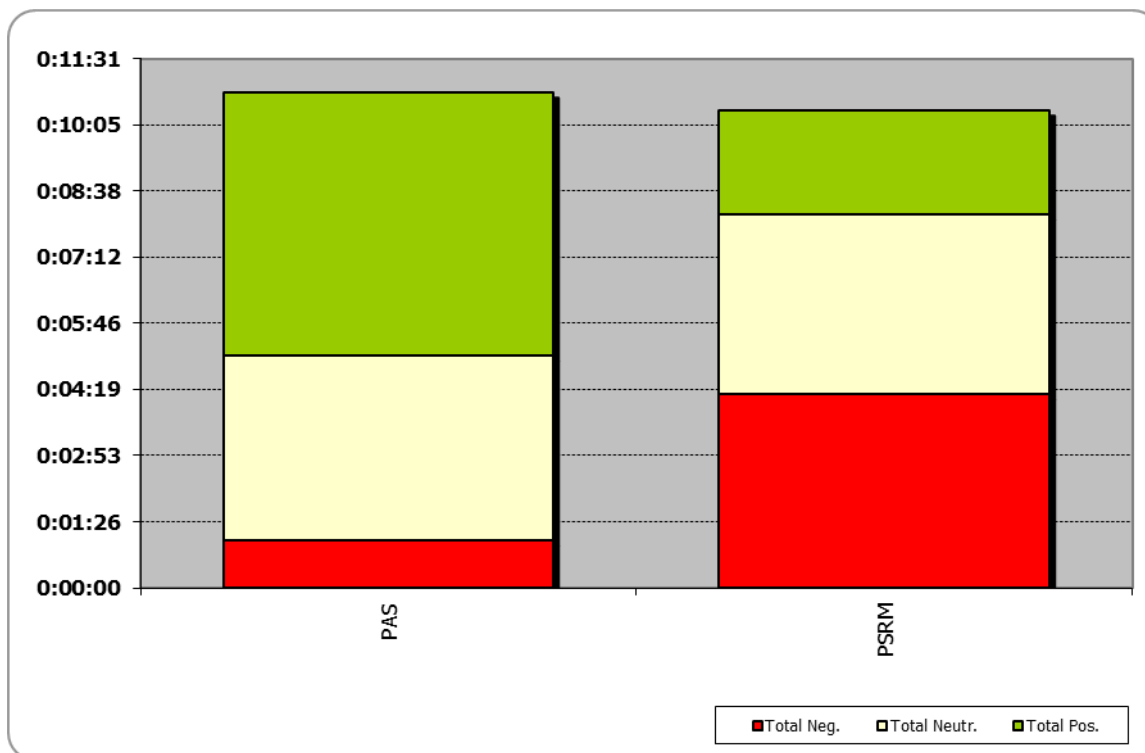

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „TV 7”, PAS a fost mediatizat în volum de 50,9%, fiind urmat de PSRM, cu 49,1%.

Detaliere:

Candidați electorali	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
PAS	0:10:46	0:05:43	0:04:01	0:01:02
PSRM	0:10:24	0:02:16	0:03:55	0:04:13

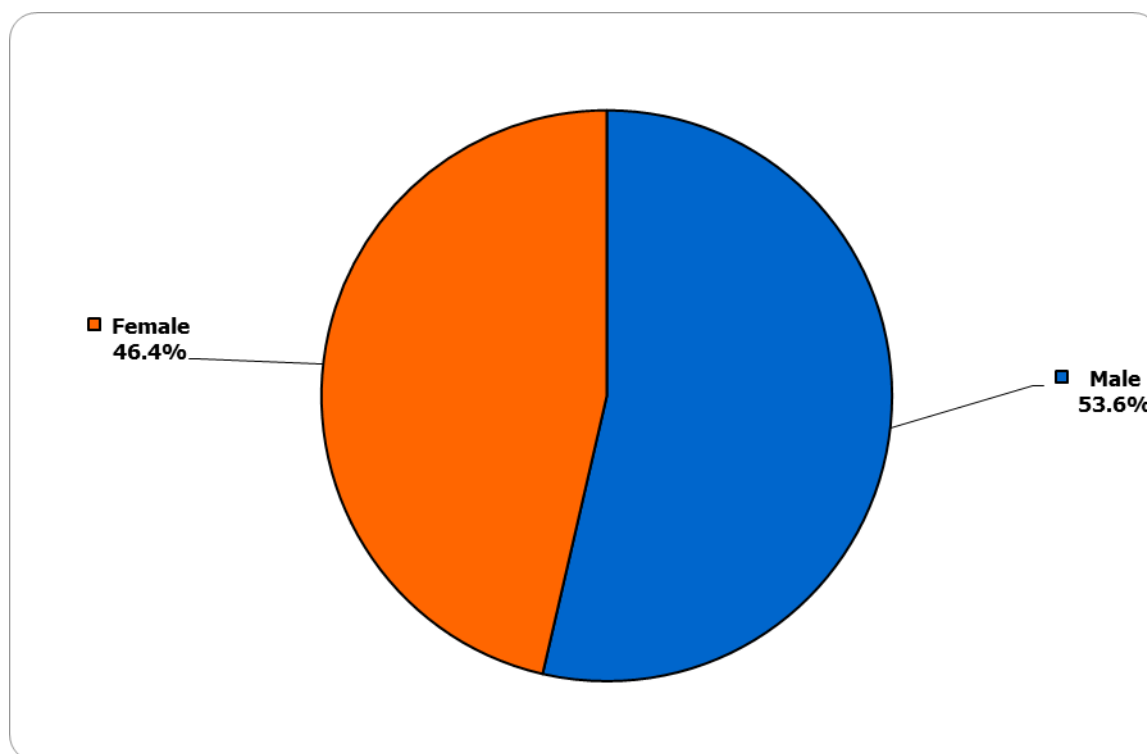
Conotația reflectării:

Subiectul politic PAS a fost mediatizat în context accentuat pozitiv, iar PSRM a fost reflectat în context accentuat negativ.

Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectarea subiecților conform categoriei gender (masculin/feminin):

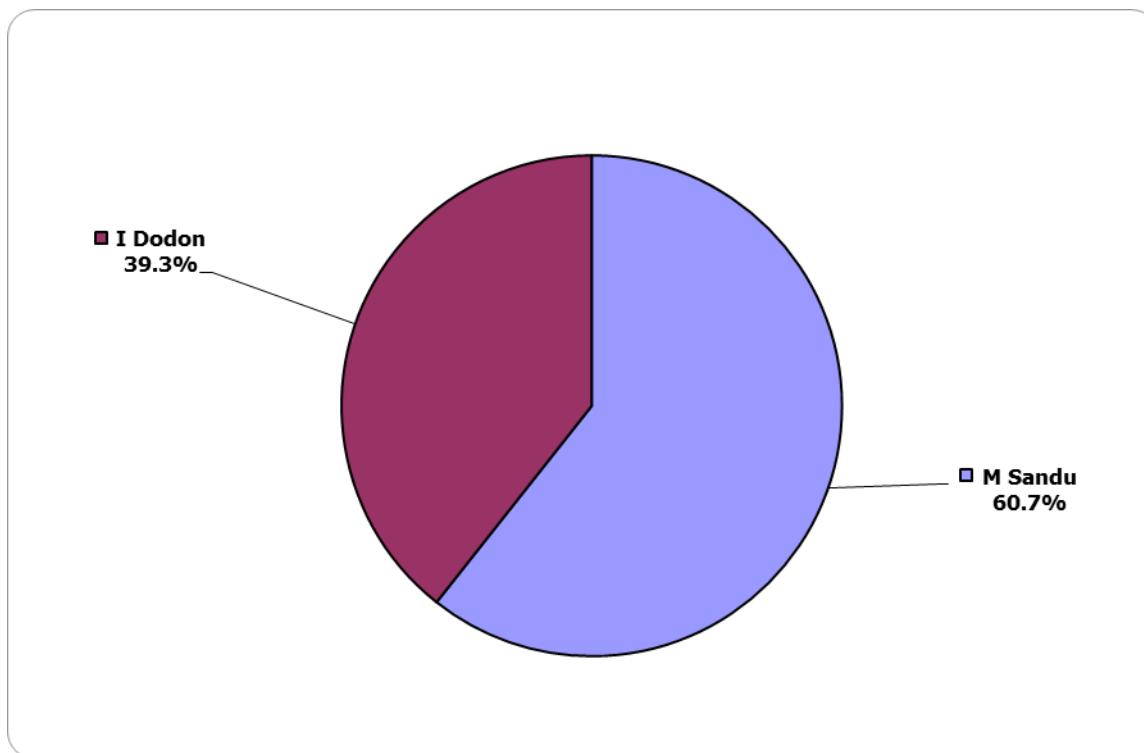
În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota bărbaților a constituit 53,6%, cota femeilor a fost de 46,4%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 7 alin. (2): „Acordînd timpi de antenă unui partid sau unei mișcări politice pentru propagarea pozițiilor acestora, radiodifuzorul trebuie să ofere, de asemenea, în cadrul aceluiași gen de programe și la aceeași oră, timpi de antenă altor partide și mișcări politice fără tergiversări neîntemeiate și fără a favoriza un partid anume, indiferent de procentajul reprezentării sale parlamentare”; și alin. (3) Codul audiovizualului: „Pentru încurajarea și facilitarea exprimării pluraliste a curentelor de opinie, radiodifuzorii au obligația de a reflecta campaniile electorale în mod veridic, echilibrat și imparțial..” PAS și candidatul său la funcția de șef al statului au fost favorizați printr-o mediatizare accentuat pozitivă, iar PSRM și candidatul acestuia a fost mediatizat în context accentuat negativ.

Accent TV

Reflectarea candidaților electorali în cadrul emisiunilor informative:

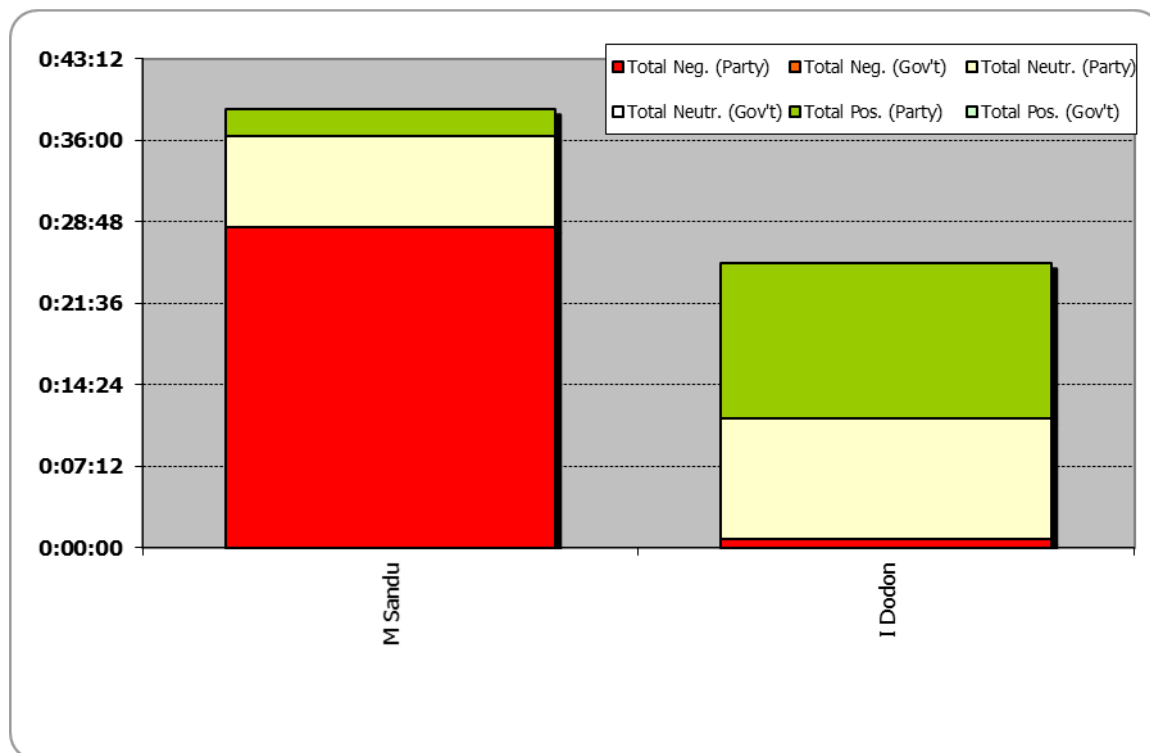

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Accent TV”, M. Sandu a avut cea mai mare pondere de reflectare în știri – 60,7%, fiind urmată de I. Dodon, cu 39,3%.

Detaliere:

Candidați electorali	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
M Sandu	0:38:46	0:02:23	0:08:03	0:28:20
I Dodon	0:25:09	0:13:47	0:10:33	0:00:49

Conotația reflectării:

Liderul PSRM, I. Dodon, a fost reflectat în context neutru, negativ și, pozitiv, iar liderul PAS, M. Sandu, a fost mediatizat în context accentuat, negativ.

Candidatul PSRM la funcția de șef al statului, I. Dodon, a avut o prestație pozitivă datorită subiectelor despre: Rezultatele primului tur de scrutin la alegerile prezidențiale. Astfel, în cadrul subiectului se menționează că locuitorii țării vor ca la putere să vină un partid de stînga și acest fapt a demonstrat însăși rezultatele primului tur al alegerilor. De asemenea, în subiect se afirmă că Igor Dodon, candidatul PSRM, este mulțumit de rezultatele alegerilor din 30 octombrie, „*acestea demonstrează că în pofida eforturilor guvernării, Maia Sandu nu l-a putut întrece*”. I. Dodon: „*Guvernarea cu toate metodele sale, cu tot instrumentariul, nu a putut obține un scor mai bun pentru candidata sa, pentru candidata oligarhilor – Maia Sandu, decît 38 la sută. Utilizînd media lui Plahotniuc, nu au putut să ne depășească. Dragi prieteni, de ce cei din dreapta se pot uni, iar noi nu. Eu, în primul rînd, mă adresez lui Usatîi, Ciubașenco, Voronin. Vedeți ce fac ei, haideți să lăsăm la o parte supărările, haideți să fim mai presus de ele. De aceea, eu îi îndemn, în primul rînd, pe adepții partidelor de stînga, vă îndemn ca împreună să ne consolidăm forțele pentru turul doi*” (31.10.2016); Partidul Ruso-Slavean din Moldova a declarat că în turul II îl va susține pe I. Dodon. Oleg Topolnițchi: „*Este o persoană care și-a declarat programul și principiile și noi le sprijinim: lupta cu corupția, vectorul prorus, lupta cu regimul antipopular. Ne vom adresa membrilor partidului ca ei să-l voteze și Dodon să învingă în acest scrutin. Astăzi este ultima noastră bătălie. Azi nu mai vorbim despre simpatie față de persoană, vorbim despre soarta țării. Nu trebuie să permitem ca un candidat al americanilor să cîștige alegerile*” (02.11.2016, în reluare la 05.11.2015); Liderul PSRM, I. Dodon, îndeamnă cetățenii să iasă la vot: „*Eu vreau să chem toată lumea la mobilizare maximă pentru turul II al alegerilor prezidențiale. Noi am obținut un avantaj destul de important, un avantaj de peste 130.000 de voturi față de oponentul nostru și eu sînt ferm convins că noi putem să majorăm acest avantaj și să învingem în turul II. De aceea, stimați concetățeni, stimați prieteni, haideți să fim împreună*”. În subiect se menționează că I. Dodon a declarat că va lupta pentru interesele țării și ale fiecărui cetățean, chiar dacă această luptă va fi dificilă: „*Eu văd că, în ultimul timp, s-au unit împotriva mea toată media finanțată de SUA,*

televiziuni finanțate de oligarhi, un front comun împotriva mea. Nu-i nimic. Noi o să ținem piept, au fost bătălii și mai mari. Dar aceasta arată slăbiciunea voastră. Uitați-vă ce isterie ați ridicat pe rețelele de socializare, vreți să speriați pe cineva? Nu ne temem, am văzut și mai puternici. Noi sîntem ferm convinși în victorie” (03.11.2016); Renato Usatîi îl va sprijini pe Igor Dodon în turul doi al alegerilor prezidențiale: „Astăzi, Dodon este unicul candidat în aceste alegeri ce reprezintă stînga. Candidatul care promite anumite lucruri, printre care: dizolvarea Parlamentului și numirea datei alegerilor anticipate. De asemenea, el promite că Plahotniuc va pleca din țară, noutate ce cred că va bucura toată țara. De aceea, astăzi, politic, îl pot sprijini doar pe Igor Dodon, candidat din partea stîngă. Eu mă țin de cuvînt și-mi îndemn electoratul să-l voteze pe Dodon” (03.11.2016; în reluare la 05.11.2016); Ex-candidatul PN la funcția de președinte al Republicii Moldova, Dumitru Ciubașenco, a declarat că în turul II îl va susține pe I. Dodon: „Eu susțin candidatura lui Igor Dodon în turul II. Îl susțin pe Igor Dodon fără doar și poate. Aceasta trebuie de făcut, deoarece dacă nu vom alege un candidat de stînga, distrugerea țării, ceea ce se întîmplă deja de 7 ani, va continua. Maia Sandu astăzi este întruchiparea răului. Ea reprezintă acea putere care în toți acești ani a distrus Moldova. După comportamentul agresiv al susținătorilor Maiei Sandu deja acum se vede că ei pregătesc un Maidan la Chișinău. Ei împing poporul moldovenesc la un război civic. Eu îi îndemn pe cei care m-au votat în primul tur, pe 13 noiembrie să-l voteze pe Igor Dodon” (03.11.2016; în reluare la 05.11.2016); I. Dodon îi cere M. Sandu să semneze obligațiunea publică care ar prevedea lupta cu sistemul oligarhic din țară: „Noi am propus un angajament public, prin care viitorul președinte promite că nu va face coaliție împreună cu Plahotniuc și partidele care sînt controlate de către Plahotniuc. Noi am propus acest angajament cu stipulări foarte clare: statalitate și valori creștine. Noi am semnat acest angajament. De aceea, am o întrebare către Maia Sandu: de ce nu ați semnat acest angajament?... În același timp, vreau să vă reamintesc, stimați prieteni, vă spun, cei din Platforma DA, noi am luptat împreună, am organizat proteste enorme împotriva lui Plahotniuc și pentru alegeri parlamentare anticipate, iar doamna pe care dumneavoastră acum o promovați nu vrea să semneze anti-Plahotniuc și nu vrea să semneze pentru alegeri parlamentare anticipate. De ce? Pentru că este promovată de Plahotniuc. Votată de mai multe ori de Plahotniuc, pentru că l-a votat de multe ori la funcția de spiker pe finul lui Plahotniuc. Dumneavoastră sînteți duși de nas, fiți foarte atenți pe cine votați și pe cine susțineți” (04.11.2016, în reluare la 05.11.2016); În subiectul din 04.11.2016 (în reluare la 05.11.2016) se menționează că un grup de preoți îndeamnă enoriașii să nu se lase amăgiți de argumentele unora și să susțină un candidat moral sănătos și proortodox. În acest context, sînt puse pe post declarațiile făcute de episcopul de Bălți și Fălești, Marchel: „Despre atitudinea unui candidat, Igor Dodon, pe care îl credem creștin și patriot. Nu vreau să vorbesc mult, pentru că e normal și e firesc să ai o atitudine față de Biserică, față de credință, față de valorile naționale, așa cum o are el. Regulat se împărtășă, frecventează biserica, îl vedem că este prieten al Bisericii; În cadrul subiectului din 05.11.2015 se menționează că pe timpul lui Igor Dodon, rezultatele muncii sale sînt considerate cele mai de succes din punct de vedere economic. În continuare, I. Dodon se adresează către cetățeni: „Eu vreau să chem toată lumea la mobilizare maximă pentru turul II al alegerilor prezidențiale. Noi am obținut un avantaj destul de important. Un avantaj de peste 130.000 de voturi față de oponentul nostru și eu sînt ferm convins că noi putem să majorăm acest avantaj și să învingem în turul II. De aceea, stimați concetățeni, stimați prieteni, haideți să fim împreună”. Totodată, în subiect se mai specifică că I. Dodon va lupta pentru interesele țării și ale fiecărui cetățean, chiar dacă această luptă va fi dificilă. Igor Dodon: „Eu văd că, în ultimul timp, s-au unit împotriva mea toată media finanțată de SUA, televiziuni finanțate de oligarhi, un front comun împotriva mea. Nu-i nimic. Noi o să ținem piept, au fost bătălii și mai mari. Dar aceasta arată slăbiciunea voastră. Uitați-vă ce isterie ați ridicat pe rețelele de socializare, vreți să speriați pe cineva? Nu ne temem, am văzut și mai puternici. Noi sîntem ferm convinși în victorie”.

Liderul PAS, M. Sandu, a fost mediatizată în context accentuat negativ în subiectele despre: Rezultatele primului tur de scrutin la alegerile prezidențiale. Astfel, în cadrul subiectului se menționează că locuitorii țării vor ca la putere să vină un partid de stînga și acest fapt a demonstrat însăși rezultatele primului tur al alegerilor. De asemenea, în subiect se afirmă că Igor Dodon, candidatul PSRM, este mulțumit de rezultatele alegerilor din 30 octombrie, „*acestea demonstrează că în pofida eforturilor guvernării, Maia Sandu nu l-a putut întrece*”. I. Dodon: : „*Guvernarea cu toate metodele sale, cu tot instrumentariul, nu a putut obține un scor mai bun pentru candidata sa, pentru candidata oligarhilor – Maia Sandu, decît 38 la sută. Utilizînd media lui Plahotniuc, nu au putut să ne depășească*” (31.10.2016); Un alt subiect despre rezultatele alegerilor prezidențiale a fost difuzat tot la 31.10.2016. Reporterul menționează că „*cetățenii țării sînt dezamăgiți de rezultatele primului tur al alegerilor. Însă aceștia nu-și pierd speranța că în turul II vor putea alege un candidat destoinic pentru această funcție*”. În acest context, sînt puse pe post afirmațiile unor cetățeni: „*În ultimele zile foarte mulți candidați au părăsit cursa, de aceea și electoratul lor a trecut la ea. Ce să facem, va fi turul doi, asta e*”; „*Trebuie să fie turul doi, deoarece nu au putut atîția să o voteze pe Maia Sandu. Oamenii de la sat, în genere, nu o văd ca pe un politician*”; M. Sandu a remis către FMI o scrisoare deschisă în care cere ca instituția internațională să nu finanțeze Republica Moldova pînă ce nu-și îndeplinește condițiile asumate: „*Eu nu știu condițiile care au fost convenite între guvernare și FMI. Cînd o să fiu președinte o să vă anunț. Pentru că cred că înainte să fie aprobate un program sau o reformă trebuie să le știm cu toții. O să sprijin tot ce va facilita sau îmbunătăți situația în sistemul bancar și financiar*”. Cu referire la scrisoare, la gestul făcut de M. Sandu, premierul P. Filip a declarat: „*Consider că gestul liderului PAS este unul iresponsabil și cinic. Eu văd astfel de acțiuni ca încercări de a bloca restabilirea economică a țării*” (01.11.2016); Candidatul PSRM, Igor Dodon, și oponentul său, candidatul PAS, Maia Sandu, se vor confrunta la o dezbatere publică televizată. I. Dodon a dat asigurări că dialogul va fi unul dur: „*Eu îi voi pune acele întrebări pe care alții nu au curajul să le pună. Sfînta Maia nu este chiar atît de sinceră și corectă, ea are foarte multe schelete ascunse și noi trebuie să le găsim pe toate, rînd pe rînd. Cetățenii trebuie să cunoască cum este în realitate cea care vrea să fie președinte*”. În cadrul subiectului se mai menționează că politicianul susține că nici sprijinul guvernării nu a ajutat-o pe Sandu să obțină un rezultat mai mare decît al său (01.11.2016); Semnificația culorii galbene. În subiectul din 01.11.2016 (în reluare la 05.11.2016) se spune: „*că în anul 1986, culoarea galbenă a preluat o semnificație politică. Anume atunci, în iarna anului 1986, pe insula Filipine s-a declanșat ceea ce experții vor numi mai tîrziu revoluție artificială. Toate metodele acestei revoluții, inclusiv purtarea unei lente galbene, au fost experimentate anume atunci. Doar peste 3 ani, în Cehia s-a declanșat Revoluția Galbenă. O astfel de revoluție a avut loc în mai multe țări din Europa. Culoarea galbenă este legată și de evenimentele care au avut loc în Ucraina. Acolo unde s-a declanșat un adevărat război. Și iată, culoarea galbenă din nou revine în politică. La fel, cum în 2005, aceste lente au fost purtate de către Victor Iușcenko și Iulia Timoșenko, acum Maia Sandu și adepții PPDA fac același lucru*”. În cadrul subiectului se mai specifică că „*experții și analiștii politici se întreabă ce pregătește Maia Sandu? O nouă revoluție? O revoluție? Adună o armată pentru a declanșa un val de proteste după rezultatele primului tur? De aceea, misiunea oamenilor cu rațiune este de a nu permite acestor flori otrăvitoare să declanșeze o revoluție*”; Subiectul din 02.11.2016 este axat pe candidatul PAS la funcția de șef al statului, M. Sandu. Astfel, în cadrul subiectului se menționează că foarte multe întrebări stîrnește candidatul PAS, Maia Sandu. După părerea celor care o susțin, este o a doua Jeanne d'Arc, iar după părerea oponentilor – este cea care va duce Moldova la pierzanie. Vladimir Țurcanu, deputat în Parlament: „*Vorbind de indiferența ei față de bani, unii mai că nu o numesc Jeanne d'Arc. Uite că ea este cea care foarte liber a votat concesionarea Aeroportului, ea nici nu a încercat să vină la proteste ca să lupte împotriva regimului oligarhic, tot*

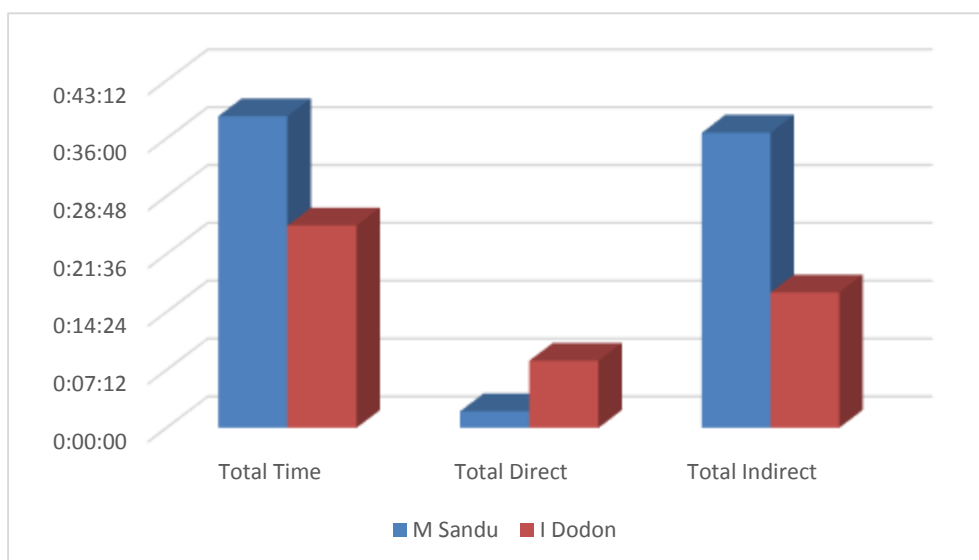
ea a participat foarte liber la acoperirea furtului miliardului, împreună cu Iurie Leancă” (02.11.2016, în reluare la 05.11.2016); M. Sandu a venit cu un mesaj către cetățenii țării în care îi roagă să o susțină financiar. În cadrul subiectului se specifică că M. Sandu „a venit cu acest mesaj în fața poporului, în pofida faptului că este implicată în furtul miliardului”. Președintele Asociației Obștești Federația de Luptă Națională “VOIEVOD” din Republica Moldova, Nicolae Pascaru: „Maia Sandu încearcă să atingă sentimentele moldovenilor că n-ar avea bani. Oamenii care au votat furtul miliardului, aceștia sînt Leancă și Maia Sandu, oamenii ăștia sînt bogați, ei au bani. În spatele lor sînt puteri foarte serioase, occidentale. Ei au furat această țară, iar acum vor să legalizeze banii pe care i-au furat. Ei vor face tot posibilul ca să ajungă la putere, ci nu la închisoare” (02.11.2016); În cadrul subiectului din 03.11.2016 (în reluare la 05.11.2016) liderul PN, R. Usatîi, a declarat că astăzi nu o poate sprijini pe M. Sandu „deoarece este un proiect al Washingtonului, proiect al americanilor, care astăzi îl protejează pe Plahotniuc”, iar valorile pe care le promovează aceasta îi sînt străine; Ex-candidatul PN la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Dumitru Ciubașenco, a declarat că în turul II îl va susține pe I. Dodon: „Eu susțin candidatura lui Igor Dodon în turul II. Îl susțin pe Igor Dodon fără doar și poate. Aceasta trebuie de făcut, deoarece dacă nu vom alege un candidat de stînga, distrugerea țării, ceea ce se întîmplă deja de 7 ani, va continua. Maia Sandu astăzi este întruchiparea răului. Ea reprezintă acea putere care în toți acești ani a distrus Moldova. După comportamentul agresiv al susținătorilor Maiei Sandu deja acum se vede că ei pregătesc un Maidan la Chișinău. Ei împing poporul moldovenesc la un război civic. Eu îi îndemn pe cei care m-au votat în primul tur, pe 13 noiembrie să-l voteze pe Igor Dodon” (03.11.2016; în reluare la 05.11.2016); Președintele Mișcării Antimafia, Sergiu Mocanu, despre rezultatele obținute de M. Sandu în localitatea de baștină a lui V. Plahotniuc. Astfel, în cadrul subiectului se menționează că Sergiu Mocanu a ajuns la concluzia precum că „începînd cu 30 octombrie și pînă acum, Vladimir Plahotniuc i-a făcut campanie electorală Maiei Sandu sub acoperirea candidaturii lui Marian Lupu. De asemenea, vicepreședintele PDM, Vlad Plahotniuc, s-a ocupat foarte activ de campania pentru Maia Sandu”. S. Mocanu: „Plahotniuc, la ora actuală, face campanie pentru Maia Sandu. Dovadă este cum a votat Gruzeștiul. Dumnevoastră, cum credeți, că satul de baștină al lui Plahotniuc a votat pentru Maia Sandu fără permisiunea lui. Oamenii lui Plahotniuc au făcut campanie pentru Maia Sandu. Pentru turul II îi mobilizează și mai mult” (03.11.2016); I. Dodon îi cere M. Sandu să semneze obligațiunea publică care ar prevede lupta cu sistemul oligarhic din țară, „Noi am propus un angajament public, prin care viitorul președinte promite că nu va face coaliție împreună cu Plahotniuc și partidele care sînt controlate de către Plahotniuc. Noi am propus acest angajament cu stipulări foarte clare: statalitate și valori creștine. Noi am semnat acest angajament. De aceea, am o întrebare către Maia Sandu: de ce nu ați semnat acest angajament?... În același timp, vreau să vă reamintesc, stimați prieteni, vă spun, cei din Platforma DA, noi am luptat împreună, am organizat proteste enorme împotriva lui Plahotniuc și pentru alegeri parlamentare anticipate, iar doamna pe care dumnevoastră acum o promovați nu vrea să semneze anti-Plahotniuc și nu vrea să semneze pentru alegeri parlamentare anticipate. De ce? Pentru că este promovată de Plahotniuc. Votată de mai multe ori de Plahotniuc, pentru că l-a votat de multe ori la funcția de spiker pe finul lui Plahotniuc. Dumnevoastră sînteți duși de nas, fiți foarte atenți pe cine votați și pe cine susțineți” (04.11.2016, în reluare la 05.11.2016); În cadrul subiectului din 04.11.2016 (în reluare la 05.11.2016) se menționează că lista de realizări cu care s-ar putea lăuda liderul PAS, M. Sandu, ar fi: închiderea școlilor, susținerea BAC-ului sub supravegherea camerelor, votul acordat pentru acoperirea furtului miliardului și transmiterea Aeroportului Chișinău în concesiune, iar cetățenilor nu le rămîne decît să aștepte ce va realiza Sandu în funcția de președinte al țării. Declarațiile aparțin consilierului PSRM, Eugenia Ceban. Aceasta continuă: „Uneori mă gîndesc de ce au fost ghidați cei 38% de cetățeni care au votat pentru Maia Sandu, cea care niciodată nu a realizat nimic pentru țara noastră și nici

nu va realiza. Dacă pînă acum am avut un președinte „rață mută”, de acum înainte, acești 38% vor ca el să fie „Maia Balamut”. Ea nu se respectă pe sine, am văzut cum se prezintă la dezbateri, ea nu se poate opri, nu poate asculta oponentul, de parcă ar fi căzută de pe lună. Este o needucată”. Reporterul susține că Eugenia Ceban a atenționat asupra situației dezastruoase în care au ajuns școlile, pedagogii, elevii, în special reprezentanții păturilor social-vulnerabile, persoanele cu dizabilități și pensionarii. Chiar și în aceste condiții, candidații precum Maia Sandu declară că avansăm cu succes pe calea Europei. Eugenia Ceban: *Vă dați seama, toți caută voturi, vin la oameni de la alegeri la alegeri, și aceeași Maia Sandu. Despre care Europa poate fi vorba? Cu o astfel de atitudine față de pedagogi nu vreau să vorbesc de alți cetățeni*”; Subiectul din 04.11.2016 a prezentat o secvență în care I. Dodon a duelat cu oponentul său la o emisiune televizată. Este pusă pe post doar declarațiile făcute de I. Dodon: *„Doamna Sandu, eu am venit cu o propunere cîteva zile în urmă, să semnăm un angajament politic al candidaților. Lăsați telefonul, doamna Sandu, eu pe-al meu l-am pus într-o parte. Atunci cînd ați introdus bacalaureatul, pe copiii noștri, pe elevi îi căutați și pe sub fustă, prin sutieni, ca să nu treacă nici cu un ceas pe mîna la examen. Dar dumneavoastră stați și cineva vă scrie mesaje ce să spuneți. Lăsați telefonul, nu veniți cu șpargalca la dezbateri, fiți onestă măcar aici*”. Reporterul menționează că liderul PSRM i-a amintit Maiei Sandu că în perioada cînd aceasta deținea funcția de ministru al Educației au fost înregistrate foarte multe cazuri de suicid în rîndurile adolescenților. I. Dodon: *„În perioada cînd doamna Maia Sandu a fost ministru, din peste 110.000 de copii admiși la bacalaureat, 33.000 nu au susținut examenul, cca 12 mii au comis infracțiuni și ca rezultat avem sute de cazuri de suicid. Trebuie să ne gîndim bine, cui vrem să-i înmînăm dreptul de a decide soarta acestei țări*” (04.11.2016, în reluare la 05.11.2016); Episcopul de Bălți și Fălești îndeamnă enoriașii să nu voteze pentru candidatul PAS, M. Sandu: *„Încă o dată îndemn creștinii că nici într-un caz să nu-și dea votul pentru Maia Sandu, pentru că în sensul acesta ei vin cu aportul său la distrugerea a tot ce numim noi duhovnicie, a tot ce numim noi Biserică, a tot ce numim credință*”. Reporterul mai afirmă că motivul care stă la bază ar fi că Maia Sandu este necreștină și nepatriotă. Potrivit acestuia, în anul 2013, liderul PAS a introdus în bibliotecă cartea „Enciclopedia vieții” și a refuzat să o retragă în pofida protestelor părinților și a Bisericii. La 12 august 2013 a interzis ca copiii să fie aghesmuți la festivitatea de 1 septembrie și la 23 mai 2013 aceasta a votat împreună cu Guvernul concesionarea Aeroportului, adăugînd pagube Bugetului de Stat (04.11.2016, în reluare la 05.11.2016); Tot la 04.11.2016 (în reluare la 05.11.2016) a fost difuzat un subiect despre M. Sandu. Potrivit reporterului *„dacă pînă în prezent, în fața presei venea Maia Sandu, atunci după dezbaterile cu Igor Dodon, fiind prinsă cu minciuna, în fața reprezentanților media s-au prezentat membrii PAS, aceștia, practic, i-au creat o imagine de sfîntă. Maia Sandu a preferat să nu se prezinte personal. În locul ei au venit membrii PAS. După spusele acestora, toate zvonurile care se vehiculează în ultimul timp despre Maia Sandu sînt minciuni și dezinformare curată*”. Virgil Pîslariuc, membru PAS: *„Falsul despre migranții sirieni, despre masoni, despre închiderea bisericilor, despre afacerea Aeroportului, despre furtul miliardului, chiar dacă sînt combătute argumentat de sute de ori, continuă să fie tirajate fără nerușinare*”; În subiectul următor se menționează că *„în toiul campaniei electorale, la o săptămînă înainte de alegeri, pe internet a apărut un film, unde studenții arabi ce se află în țara noastră îndeamnă oamenii să o voteze pe Maia Sandu. Aceasta s-a întîmplat după ce pe un site de informare din Republica Moldova a apărut o știre în care se menționează că Maia Sandu i-ar fi promis cancelarului german Angela Merkel că în cazul în care cîștigă alegerile, aceasta va primi în Moldova 30.000 de imigranți sirieni. În filmul care a apărut pe rețelele de socializare, studenții povestesc despre compatrioții săi și despre dorința lor de a veni în Republica Moldova*”. Urmează declarațiile „unor sirieni”: *„Sirienii nu au unde pleca. De aceea, eu cer autorităților din Republica Moldova să-i primească pe oamenii din Siria*”; *„Noi sîntem un popor foarte prietenos. Poate veți găsi unu sau cîțiva nebuni și violenți*”.

Dar, în marea majoritate, sîntem foarte buni. Aici vom avea o șansă de a supraviețui, de a începe o nouă viață” (04.11.2016, în reluare la 05.11.2016); În cadrul subiectului din 05.11.2015 reporterul afirmă că „pe timpul cînd M. Sandu făcea parte din Guvern, a fost furat miliardul, concesionat Aeroportul, iar după lovitura pe care a primit-o sistemul de învățămînt, va trebui încă mult timp ca să-și revină”.

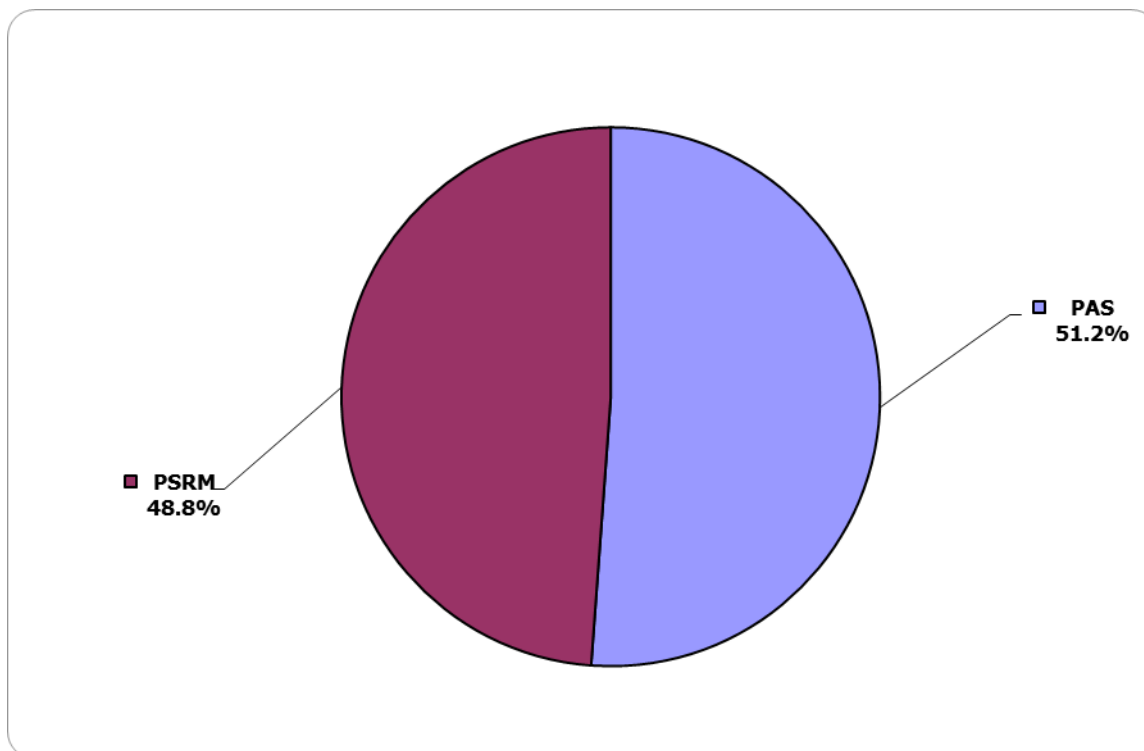
M. Sandu a fost prezentată în context pozitiv în subiectele despre: Rezultatele alegerilor din 30 octombrie 2016. Astfel, M. Sandu a declarat că: „Alegerile de ieri au arătat foarte clar că avem o guvernare de carton. Ieri, bula de săpun s-a spart, votul oamenilor a confirmat că această guvernare este total ilegală și nu reprezintă pe nimeni. Ieri noi ne-am făcut vocea auzită și prin asta am realizat o victorie importantă, însă mai avem un pas” (31.10.2016); În cadrul subiectului din 02.11.2016 (în reluare la 5.11.2016) a fost prezentată poziția lui Chiril Lucinschi vizavi de candidatul PAS: „Am avut ocazia de a mă convinge de sinceritatea, bunul-simț și o indiferență totală a Maiei Sandu față de lux și bani. Este un om foarte simplu. De aceea cred că va fi un președinte foarte bun”.

Reflectare directă (alocuțiune în cadru) și indirectă (referire la):

Candidați electorali	Timp Total	Total Direct	Total Indirect
M Sandu	0:38:46	0:02:03	0:36:43
I Dodon	0:25:09	0:08:20	0:16:49

Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative:

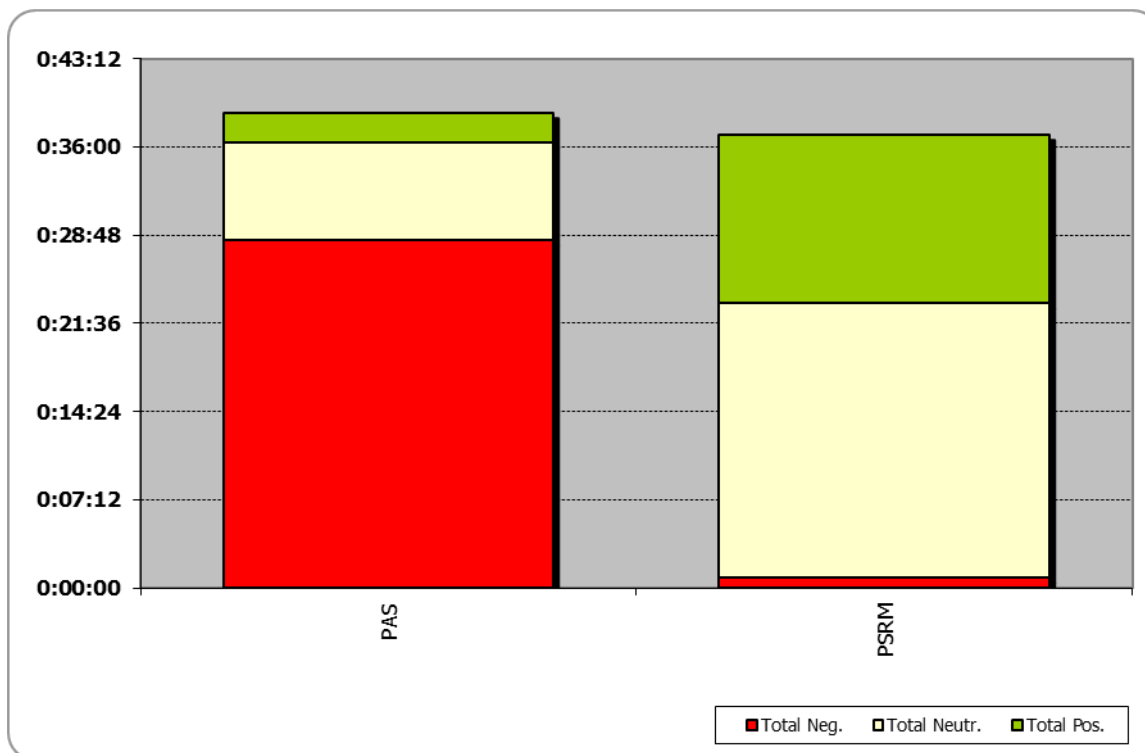

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Accent TV”, partea dominantă a reflectării, de 51,2%, a acumulat PAS, fiind urmat de PSRM – cu 48,8%.

Detaliere:

Candidați electorali	Timp Total	Total Positiv	Total Neutru	Total Negativ
PAS	0:38:46	0:02:23	0:08:03	0:28:20
PSRM	0:37:00	0:13:47	0:22:24	0:00:49

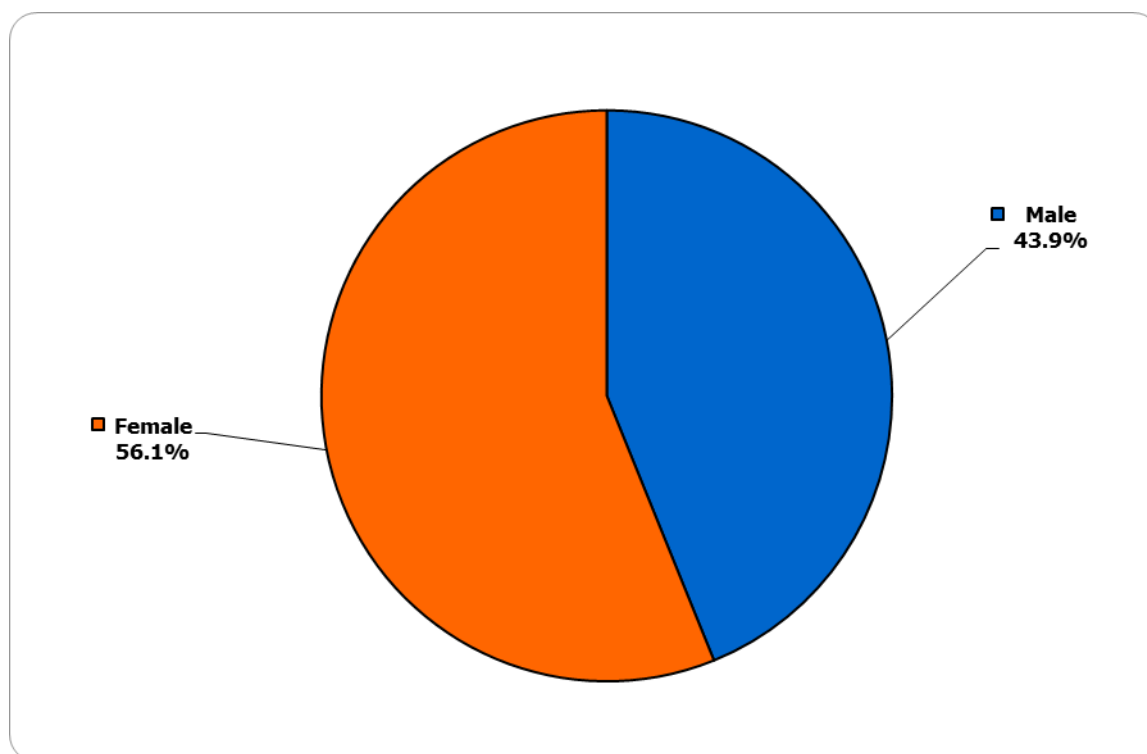
Conotația reflectării:

PSRM a fost reflectat în context neutru, negativ și pozitiv, iar PAS a fost mediatizat în context accentuat, negativ.

Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectarea subiecților conform categoriei gender (masculin/feminin):

În perioada de raport, din numărul total de candidații electorali, cota femeilor a fost de – 56,1%, iar cota bărbaților a fost de 43,9%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 7 alin. (2): „Acordînd timp de antenă unui partid sau unei mișcări politice pentru propagarea pozițiilor acestora, radiodifuzorul trebuie să ofere, de asemenea, în cadrul aceluiași gen de programe și la aceeași oră, timp de antenă altor partide și mișcări politice fără tergiversări neîntemeiate și fără a favoriza un partid anume, indiferent de procentajul reprezentării sale parlamentare”; și alin. (3) Codul audiovizualului „Pentru încurajarea și facilitarea exprimării pluraliste a curentelor de opinie, radiodifuzorii au obligația de a reflecta campaniile electorale în mod veridic, echilibrat și imparțial..” Astfel, se atesta un dezechilibru între PAS și candidatul acestuia, M. Sandu, cu celălalt candidat electoral și subiect politic. PAS și candidatul său la funcția de șef al statului au fost meidatizați în context accentuat negativ.
- Art. 7 alin. (4) lit. c) Codul audiovizualului: „Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încît: în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse”. Astfel, la 04.11.2016 a fost difuzat un subiect despre conferința de presă susținută de un grup de preoți în frunte cu episcopul de Bălți și Fălești, Marchel, care îndeamnă cetățenii să-l voteze pe I. Dodon, ca pe un bun creștin și patriot și invers, să nu o voteze pe M. Sandu, care este necreștină și nepatriotă: „Încă o dată îndemn creștinii ca nici într-un caz să nu-și dea votul pentru Maia Sandu, pentru că în sensul acesta ei vin cu aportul său la distrugerea a tot ce numim noi duhovnicie, a tot ce numim noi Biserica, a tot ce numim credință”. În cadrul subiectului se mai menționează că, potrivit declarațiilor lui Marchel, în anul 2013 liderul PAS a introdus în biblioteci cartea „Enciclopedia vieții” și a refuzat să o retragă în pofida protestelor părinților și a Bisericii. La 12 august 2013 a interzis ca copiii să fie aghezmuiți la festivitatea de 1 septembrie și la 23 mai 2013 aceasta a votat împreună cu guvernul concesionarea Aeroportului, adăugînd pagube Bugetului de Stat. Lipsește poziția liderului PAS, M. Sandu.
La 01.11.2016 a fost difuzat un subiect despre investigația efectuată de echipa „Accent TV” cu privire la semnificația culorii galbene pe care a ales-o M. Sandu de a merge în turul II de scrutin. Conform lui A. Babaïțev, candidat în științe filozofice: „Începînd cu sec. al XVI-lea, culoarea galbenă este culoarea trădării, minciunii, invidiei, nepermanenței, dezonoarei. Pălăriile galbene sînt semnul unor funcții nerealizate, inele pe pelerine – stigma evreilor, casă galbenă – casă de nebuni”. În politică, deseori culoarea galbenă se utilizează pentru identificarea trădătorilor și a celor care fură sau, pur și simplu, se utilizează culoarea galbenă pentru a oferi negativism unei teme concrete. În anul 1986, culoarea galbenă a preluat o semnificație politică. Anume atunci, în iarna anului 1986, pe insula Filipine s-a declanșat ceea ce experții vor numi mai târziu revoluție artificială. Toate metodele acestei revoluții, inclusiv purtarea unei panglice galbene, au fost experimentate anume atunci. Doar peste trei ani, în Cehia s-a declanșat Revoluția Galbenă. O astfel de revoluție a avut loc în mai multe țări din Europa. Culoarea galbenă este legată și de evenimentele care au avut loc în Ucraina, acolo unde s-a declanșat un adevărat război. Și iată, culoarea galbenă din nou revine în politică. La fel cum în 2005 aceste panglici și fulare au fost purtate de către Victor Iușcenko și Iulia Timoșenko, acum Maia Sandu și adepții PPDA fac același lucru. Unde a ajuns Ucraina cred că nu este

nevoie să amintim. Experții și analiștii politici se întreabă: ce pregătește Maia Sandu? O nouă revoluție? O revoluție? Adună o armată pentru a declanșa un val de proteste după rezultatele primului tur? De aceea, misiunea oamenilor cu rațiune este de a nu permite acestor flori otrăvitoare să declanșeze o revoluție. Pe tot parcursul subiectului sînt difuzate secvențe video cu conflicte armate în care apar militari care împușcă, orașe devastate etc. Lipsește poziția M. Sandu.

- Art. 7 alin. (4) lit. a) („informația care compune știrea să fie veridică”) și b) („să nu fie deformat sensul realității prin tertipuri de montaj, comentarii, mod de formulare sau titluri”), art. 10 alin. (5) („Radiodifuzorii sînt obligați să asigure obiectivitatea informării consumatorului de programe, favorizînd libera formare a opiniilor.”) din Codul audiovizualului, cît și art. 3 („Informațiile prezentate în cadrul programelor de știri și de actualități trebuie să se bazeze pe fapte și date ale căror veridicitate poate fi stabilită prin metode corespunzătoare de verificare”) și art. 7 (Radiodifuzorul care distorsionează intenționat informația, face acuzații nefondate, folosește neautorizat fotografii, imagini video și alte surse, ori calomniază, săvîrșește abateri profesionale de maximă gravitate) din Codul de conduită al radiodifuzorilor, aprobat prin Decizia CCA nr. 127 din 26.12.2007. La 01.11.2016 a fost difuzat un subiect despre investigația efectuată de echipa „Accent TV” cu privire la semnificația culorii galbene pe care a ales-o M. Sandu de a merge în turul II de scrutin. Conform lui A. Babaițev, candidat în științe filozofice: „Începînd cu sec. al XVI-lea, culoarea galbenă este culoarea trădării, minciunii, invidiei, nepermanenței, dezonoarei. Pălăriile galbene sînt semnul unor funcții nerealizate, inele pe pelerine – stigma evreilor, casă galbenă – casă de nebuni”. În politică, deseori culoarea galbenă se utilizează pentru identificarea trădătorilor și a celor care fură sau, pur și simplu, se utilizează culoarea galbenă pentru a oferi negativism unei teme concrete. În anul 1986, culoarea galbenă a preluat o semnificație politică. Anume atunci, în iarna anului 1986, pe insula Filipine s-a declanșat ceea ce experții vor numi mai tîrziu revoluție artificială. Toate metodele acestei revoluții, inclusiv purtarea unei panglice galbene, au fost experimentate anume atunci. Doar peste trei ani, în Cehia s-a declanșat Revoluția Galbenă. O astfel de revoluție a avut loc în mai multe țări din Europa. Culoarea galbenă este legată și de evenimentele care au avut loc în Ucraina, acolo unde s-a declanșat un adevărat război. Și iată, culoarea galbenă din nou revine în politică. La fel cum în 2005 aceste panglici și fulare au fost purtate de către Victor Iușcenko și Iulia Timoșenko, acum Maia Sandu și adepții PPDA fac același lucru. Unde a ajuns Ucraina cred că nu este nevoie să amintim. Experții și analiștii politici se întreabă: ce pregătește Maia Sandu? O nouă revoluție? O revoluție? Adună o armată pentru a declanșa un val de proteste după rezultatele primului tur? De aceea, misiunea oamenilor cu rațiune este de a nu permite acestor flori otrăvitoare să declanșeze o revoluție. Pe tot parcursul subiectului sînt difuzate secvențe video cu conflicte armate în care apar militari care împușcă, orașe devastate etc.

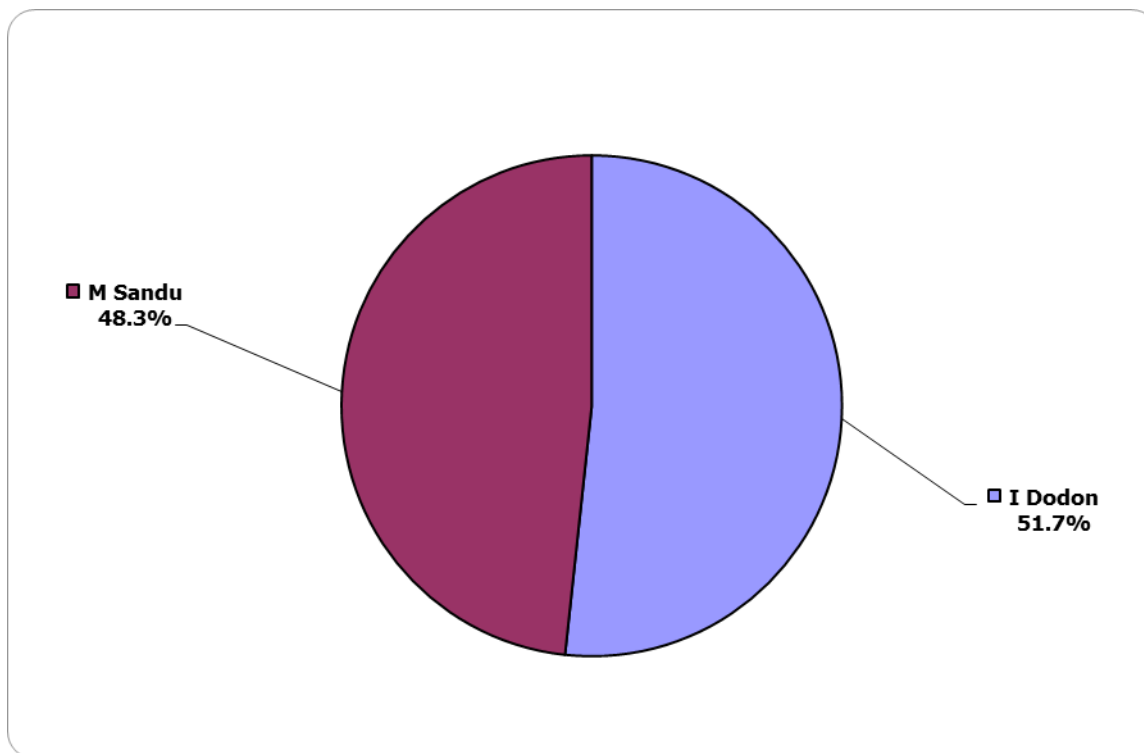
La 04.11.2016 a fost prezentat un subiect despre declarațiile a trei studenți sirieni care își fac studiile în Republica Moldova. În cadrul subiectului se afirmă că în toiul campaniei electorale, la o săptămînă înainte de alegeri, pe internet a apărut un film în care studenți de proveniență arabă ce se află în țara noastră îndeamnă oamenii să o voteze pe Maia Sandu. Aceasta s-a întîmplat după ce pe un site de informare din Republica Moldova a apărut o știre în care se menționează că Maia Sandu i-ar fi promis cancelarului german Angela Merkel că, în cazul în care cîștigă alegerile, aceasta va primi în Moldova 30.000 de imigranți sirieni. Conform jurnalistei, în filmul care a apărut pe rețelele de socializare, emigranții sirieni povestesc despre compatrioții săi și despre dorința lor de a veni în Republica Moldova. Urmează declarațiile acestora: „Sirienii nu au unde pleca. De aceea, eu cer autorităților din Republica Moldova să-i primească pe oamenii din Siria”; „Noi sîntem un popor

foarte prietenos. Poate veți găsi unu sau câțiva nebuni și violenți. Dar, în marea majoritate, sîntem foarte buni. Aici vom avea o șansă de a supraviețui, de a începe o nouă viață”.

- Art. 7 alin. (4) lit. a) (*„informația care compune știrea să fie veridică”*) din Codul audiovizualului. La 03.11.2016 a fost difuzat un subiect în care președintele Partidului Nostru, Renato Usatîi, a declarat că în turul II de scrutin îl va susține pe socialistul I. Dodon. Acesta și-a îndemnat susținătorii să-l voteze pe I. Dodon. Cu referire la candidatul PAS, M. Sandu, R. Usatîi a declarat că nu poate să o susțină din motivul că aceasta *„este un proiect al Cancelariei de la Washington, un proiect al acelor americani care, în prezent, îl protejează pe Plahotniuc”*. Lipsește poziția liderului PAS, M. Sandu, pentru a confirma sau infirma cele declarate de R. Usatîi. Este de menționat că la 02.11.2016, postul de televiziune „Accent TV” a difuzat un subiect în care deputatul PLDM, C. Lucinschi, a clarificat situația cu privire la afirmațiile că M. Sandu a fi un proiect al lui V. Plahotniuc și al Washingtonului. Conform politicianului, aceasta nu este nici un proiect al lui V. Plahotniuc și nici a Washingtonului. Mai mult ca atât, Washingtonul nu a investit nici un dolar în campania electorală a M. Sandu. Acestea și alte declarații referitoare la sinceritatea, bunul-simț și indiferența totală față de bani a candidatului PAS au fost expuse de C. Lucinschi în cadrul emisiunii „Дело и принцип”.
- Art. 7 alin. (4) lit. a) (*„informația care compune știrea să fie veridică”*) și c) (*„Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încît: în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse”*), art. 10 alin. (5) (*„Radiodifuzorii sînt obligați să asigure obiectivitatea informării consumatorului de programe, favorizînd libera formare a opiniilor.”*) din Codul audiovizualului, cît și art. 3 (*„Informațiile prezentate în cadrul programelor de știri și de actualități trebuie să se bazeze pe fapte și date ale căror veridicitate poate fi stabilită prin metode corespunzătoare de verificare”*) din Codul de conduită al radiodifuzorilor, aprobat prin Decizia CCA nr. 127 din 26.12.2007. La 03.11.2016 a fost difuzat subiectul despre declarația lui D. Ciubașenco de a-l susține pe I. Dodon în turul II: *„Eu susțin candidatura lui Igor Dodon în turul II. Îl susțin pe Igor Dodon fără doar și poate. Aceasta trebuie de făcut, deoarece dacă nu vom alege un candidat de stînga, distrugerea țării, ceea ce se întîmplă deja de 7 ani, va continua. Maia Sandu astăzi este întruchiparea răului. Ea reprezintă acea putere care în toți acești ani a distrus Moldova. După comportamentul agresiv al susținătorilor Maiei Sandu deja acum se vede că ei pregătesc un Maidan la Chișinău. Ei împing poporul moldovenesc la un război civic. Eu îi îndemn pe cei care m-au votat în primul tur, pe 13 noiembrie să-l voteze pe Igor Dodon”*. Lipsește poziția liderului PAS, M. Sandu. La 03.11.2016 a fost difuzat un subiect despre declarațiile lui S. Mocanu, președintele Mișcării Antimafia. Acesta a declarat: *„Plahotniuc, la ora actuală, face campanie pentru Maia Sandu. Dovadă este cum a votat Grozeștiul. Dumneavoastră cum credeți, că satul de baștină a lui Plahotniuc a votat pentru Maia Sandu fără permisiunea lui. Oamenii lui Plahotniuc au făcut campanie pentru Maia Sandu. Pentru turul II îi mobilizează și mai mult”*. Lipsește poziția liderului PAS, M. Sandu.

PRO TV CHIȘINĂU

Reflectarea candidaților electorali în cadrul emisiunilor informative:

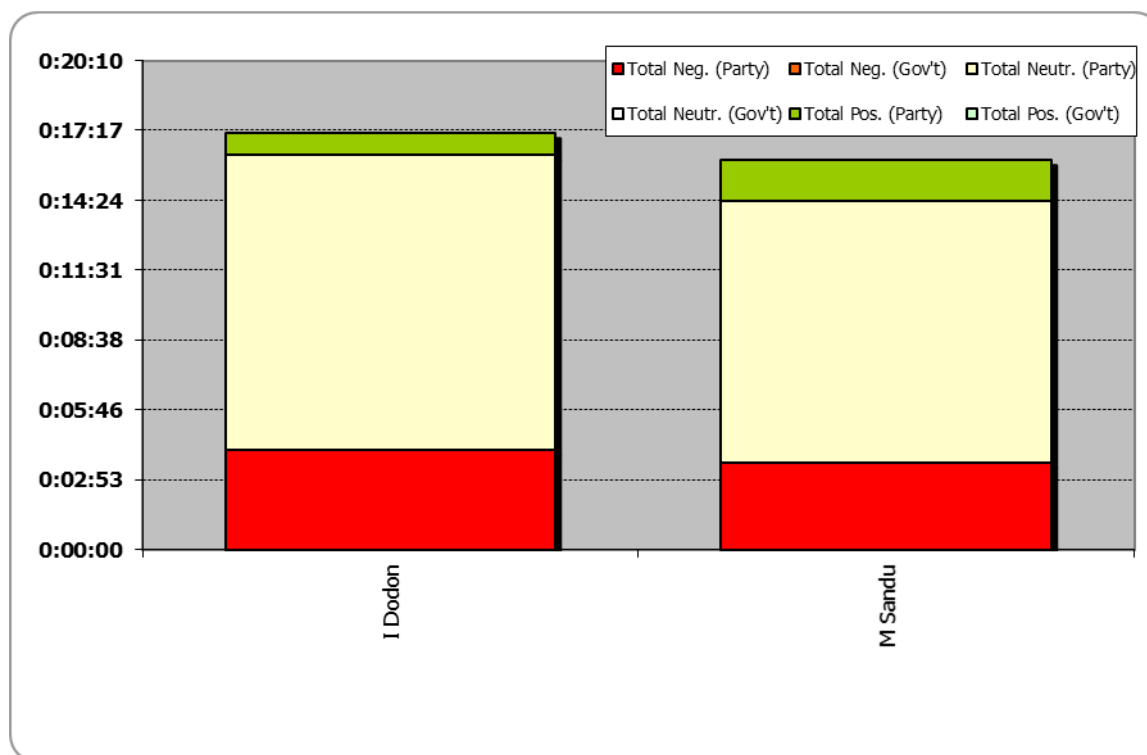

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, liderul PSRM, I. Dodon, a fost mediatizat cu 51,7%, fiind urmat de M. Sandu – cu 48,3%.

Detaliere:

Candidați electorali	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
I Dodon	0:17:11	0:00:54	0:12:09	0:04:08
M Sandu	0:16:03	0:01:41	0:10:46	0:03:36

Conotația reflectării:

Candidații electorali la funcția de Președinte al Republicii Moldova: Maia Sandu și Igor Dodon au fost reflectați în conotație pozitivă, neutră și negativă.

Igor Dodon a fost nuanțat pozitiv în cadrul subiectelor despre: Alegerile prezidențiale din Republica Moldova reflectate în presa străină. Astfel, presa rusă a specificat că Igor Dodon este cel mai susținut candidat din țară, având cele mai multe șanse să devină președinte (31.10.2016); Liderul PN, Renato Usatîi, a scris pe un site de socializare precum că îl așteaptă pe Igor Dodon la Moscova pentru a discuta condițiile de susținere în turul II. PSRM a confirmat informația. Usatîi a dat de înțeles că în turul II, cel mai probabil, îl va susține pe Igor Dodon (01.11.2016); Renato Usatîi îl va susține pe Igor Dodon în turul II, deși s-au tot certat și acuzat reciproc în ultima perioadă, cei doi au convenit să colaboreze. Anunțat în căutare internațională, Usatîi a făcut declarația pe Facebook de la Moscova: „Azi Dodon este singurul candidat din turul II din partea celor de centru-stînga, care promite chestii concrete: dizolvarea Parlamentului, alegeri anticipate. Chem toți susținătorii să voteze pentru Igor Dodon” (03.11.2016); Deși se jură că nu face politică, episcopul Marchel, cunoscut pentru declarațiile sale pipărate, a îndemnat azi oamenii să-l voteze pe I. Dodon și să nu o susțină pe M Sandu. Anterior, și Mitropolitul Vladimir a declarat că îl susține pe Igor Dodon în turul II de scrutin (04.11.2016).

Conotația negativă pentru Igor Dodon s-a datorat difuzării subiectelor despre: Ambii concurenți electorali se arată mulțumiți de rezultatele alegerilor după I tur de scrutin, însă se acuză reciproc de colaborare cu Plahotniuc. Maia Sandu s-a adresat către candidatul PSRM: „Dle Dodon, oamenii nu mai vor să fie divizați în stînga și dreapta, ei vor să scape de voi, de hoți, de mincinoși” (31.10.2016); În cadrul unei conferințe de presă, liderul PCRM, Vladimir Voronin, critică ambii concurenți rămași în cursă. Referitor la Igor Dodon, acesta a declarat: „Patru ani în urmă, el cu Grecianii și cu Abramciuc, l-au votat pe Timofte. Nu ne-a trădat, ne-a vîndut pentru 3 milioane de euro” (01.11.2016); Mihai Ghimpu a declarat că o va susține pe Maia Sandu, în detrimentul lui Igor Dodon, deoarece vom pierde tot ce am muncit pînă acum – integrarea europeană, libera circulație (01.11.2016); Ana Guțu a declarat că va vota împotriva lui Igor Dodon, care este răul cel mare

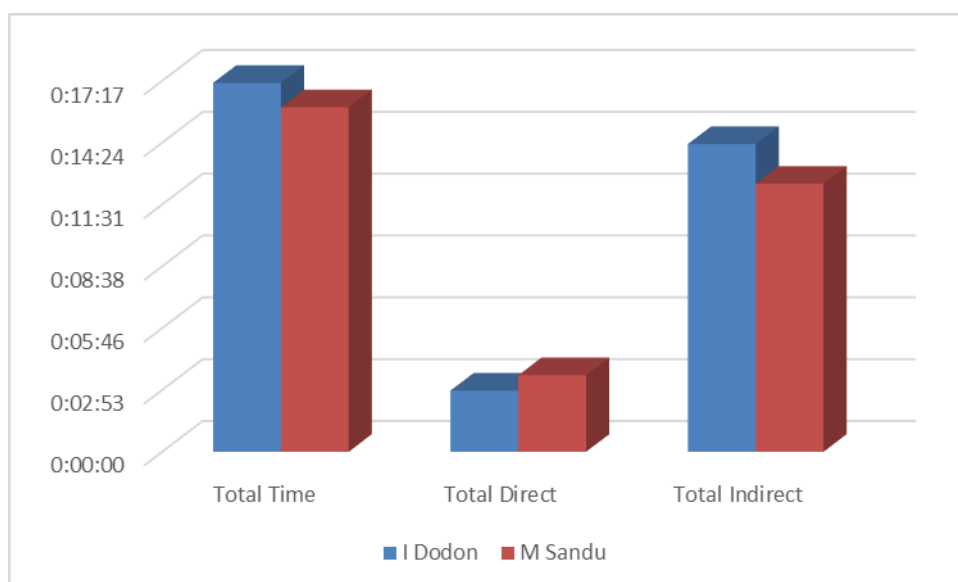
(03.11.2016); Confruntare spectaculoasă între Igor Dodon și Maia Sandu aseară la Pro TV. Sandu și Dodon au făcut acuzații fără sfârșit, și-au reproșat călătorii cu avioane private sau relații apropiate cu Vlad Plahotniuc. Astfel, Maia Sandu i-a reproșat lui Igor Dodon: *„O minciună este faptul că eu mi-aș fi dat acordul ca să vină migranți din Siria în Republica Moldova. O altă minciună este despre faptul că eu o să sprijin căsătoriile dintre persoanele de același sex, altă minciună este precum că eu o să închid bisericile. Vă asumați public că spuneți minciuni electoratului sau nu? Eu nu am văzut un om atît de mincinos pînă acum. Vreau să vă informez că eu sînt creștină și toate minciunile pe care le răspîndiți dumneavoastră este iarăși o lipsă de respect față de oameni. O persoană care merge la biserică, dle Dodon, și-și face poze acolo, apropo aceasta este ipocrizie, pentru că dacă mergi la biserică și ai credință adevărată nu te duci să-ți faci poze ca să le pui pe facebook, ar trebui să știe că minciuna este o mare încălcare”* (04.11.2016); Declarația lui Igor Dodon precum că peste 400 de copii s-ar fi sinucis sau ar fi avut tentative de suicid din cauza reformelor în educație promovate de Maia Sandu a fost criticată de specialiștii în domeniu. Fondatoarea liniei fierbinți pentru prevenirea suicidului susține că este o declarație gravă și iresponsabilă (04.11.2016).

Maia Sandu a avut o prezență pozitivă în cadrul subiectelor despre: Iurie Leancă, Valeriu Ghilețchi și Ana Guțu au anunțat că o vor susține pe Maia Sandu doar ca Igor Dodon să nu ajungă președinte. Iurie Leancă: *„Am sunat-o pe Maia Sandu și am felicitat-o. Eu voi vota pentru M. Sandu”* (31.10.2016); Maia Sandu a obținut majoritatea voturilor în rîndurile diasporei. Majoritatea moldovenilor din diasporă au înclinat spre Europa. Maia Sandu a convins alegătorii și a reușit să-l depășească pe candidatul socialist în România, Germania, Italia, Spania și Irlanda (31.10.2016); Mihai Ghimpu a declarat că o va susține pe Maia Sandu, în detrimentul lui Igor Dodon, deoarece *„vom pierde tot ce am muncit pînă acum – integrarea europeană, libera circulație”* (01.11.2016); Arcadie Suceveanu, președintele Uniunii Scriitorilor, a lansat un mesaj de sprijin pentru Maia Sandu: *„Cu Maia Sandu în calitate de președinte putem scoate Moldova din haos, dezordine și nepăsare”* (03.11.2016); Confruntare spectaculoasă între Igor Dodon și Maia Sandu aseară la Pro TV. Sandu și Dodon au făcut acuzații fără sfârșit, și-au reproșat călătorii cu avioane private sau relații apropiate cu Vlad Plahotniuc. Astfel, Maia Sandu i-a reproșat lui Igor Dodon: *„Să-l întrebăm pe Mitropolitul Chișinăului, care mi-a scris o scrisoare de mulțumire atunci cînd eram ministru al Educației. Vreau să vă informez că eu sînt creștină și toate minciunile pe care le răspîndiți d-vostre este iarăși o lipsă de respect față de oameni”* (04.11.2016); Un grup de pensionari, printre care și Oazu Nantoi, i-a îndemnat pe toți cei de vîrsta a treia să o voteze pe Maia Sandu. Președintele Uniunii Pensionarilor, V. Leancă: *„Numai alegerea M. Sandu în funcția de președinte al Republicii Moldova poate însemna începutul luptei reale cu corupția din țara noastră”* (04.11.2016).

Conotația negativă pentru Maia Sandu s-a datorat subiectelor despre: În cadrul unei conferințe de presă, liderul PCRM, Vladimir Voronin, critică ambii concurenți rămași în cursă. Referitor la Maia Sandu, acesta a declarat: *„Cine este Maia Sandu? Ce a făcut ea în viața ei? Ce capacități, ce știe ea? Nu numai despre padruga asta de care vă interesați, dar despre toți 9 candidați. Cine-s ei vobșe? Ci-o făcut ei în viața lor, de unde au venit? Iaca eu vreau să fiu. Ce înseamnă că tu vrei Maia? Ce o făcut fiind ministru al Educației? Li-o băgat la fete sub fuste videocamere la BAC. 400 de școli în 2 ani închise și grădinițe de copii. M. Sandu?”* (01.11.2016); Renato Usatîi a declarat pe Facebook că: *„Astăzi eu nu o pot susține pe Maia Sandu pentru că este un proiect al Washingtonului și un proiect al americanilor, care îl acoperă pe Plahotniuc. Valorile pe care le promovează Maia Sandu nu pot fi acceptate de către mine, cu excepția uneia: lupta împotriva regimului lui Plahotniuc și alegeri anticipate”* (03.11.2016); Confruntare spectaculoasă între Igor Dodon și Maia Sandu aseară la Pro TV. Igor Dodon a acuzat-o pe Maia Sandu de reformele în învățămînt: *„În premieră, în anii 2012-2015, au fost înregistrate 400 de cazuri de suicid și tentative de suicid la copii. Acesta este rezultatul reformelor”* (04.11.2016); Deși se jură că

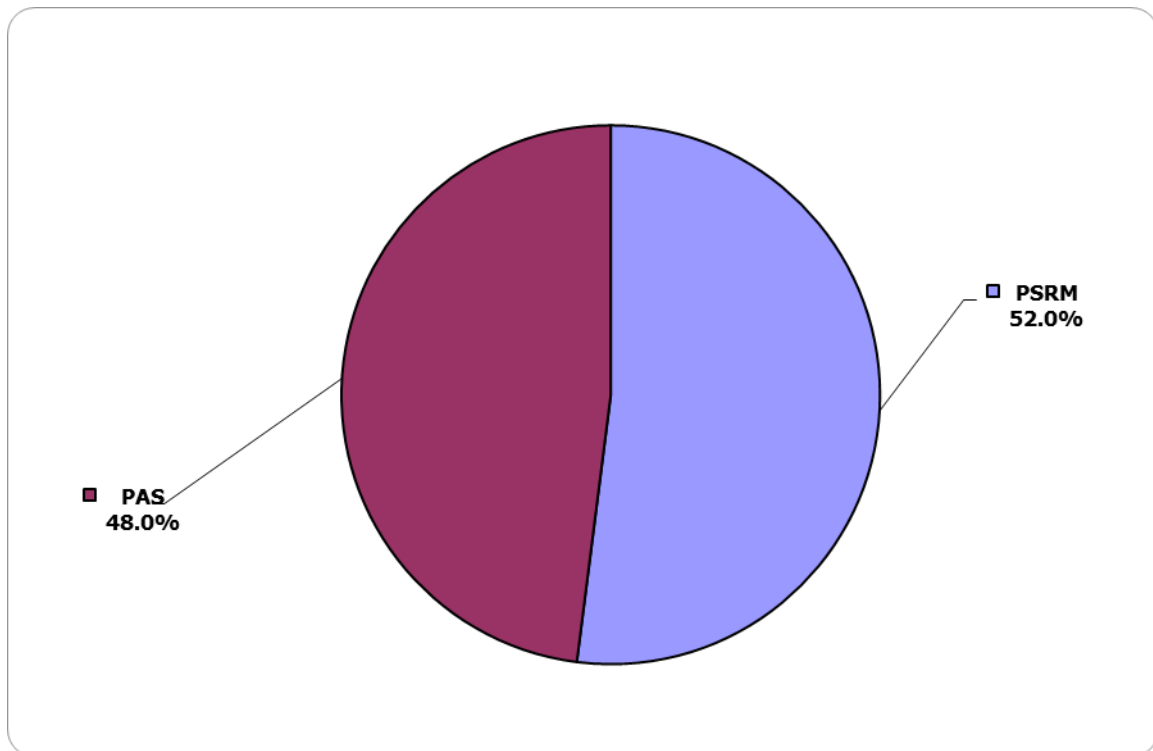
nu face politică, episcopul Marchel, cunoscut pentru declarațiile sale pipărate, a îndemnat azi oamenii să-l voteze pe I. Dodon și să nu o susțină pe Maia Sandu, unul dintre motive este că aceasta nu are copii. Drept răspuns, ong-urile au spus că este grav ca Biserica să se implice în politică. Marchel a explicat oamenilor să nu o voteze pe Maia Sandu și pentru că ar fi introdus în bibliotecile școlare viața sexuală, ar fi interzis rugăciunile de la careurile de la început de an școlar. Episcopul Marchel: „Fără remușcări de conștiință a votat și furtul veacului. Vă îndemnăm, dragi creștini, în nici un caz să nu votați această candidatură la președinte, pentru că vă asumați multă osîndă și mare păcat în fața lui Dumnezeu. La 40 de ani nu are nici măcar familie, nici soț, nu a dat naștere nici la un copil, într-adevăr este un lucru de compătimire, vorbește despre faptul că bobul este sec” (04.11.2016); Igor Dodon reacționează după ce ieri un grup de deputați din Ucraina au cerut ca acesta să fie declarat persona non grata pentru declarațiile sale referitor la apartenența Crimeei la Rusia. Liderul PSRM spune că cei care îl acuză sînt adepți ai Maiei Sandu: „Evident că Maia Sandu are adepți în rîndul celor care au organizat maidanuri în țara vecină, care îi sînt datori PLDM-ului și lui Vlad Filat pentru susținere. Fularele galbene sînt tot de acolo” (05.11.2016).

Reflectare directă (alocuțiune în cadru) și indirectă (referire la):

Candidați electorali	Timp Total	Total Direct	Total Indirect
I Dodon	0:17:11	0:02:51	0:14:20
M Sandu	0:16:03	0:03:34	0:12:29

Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative:

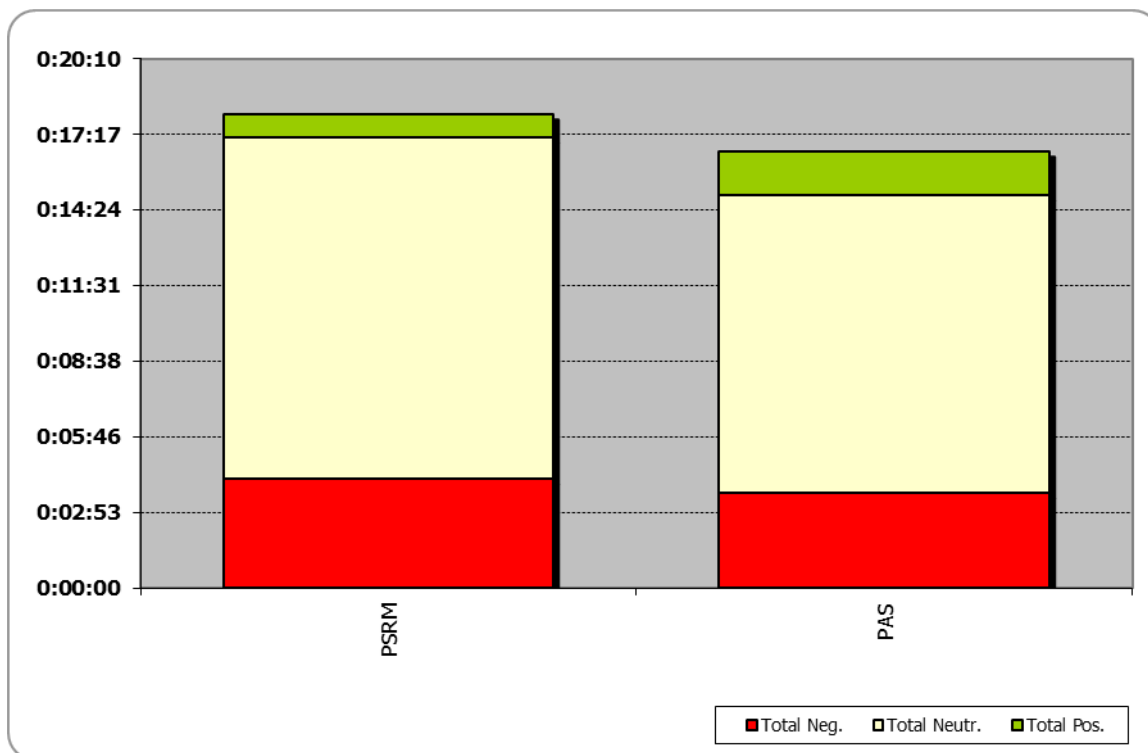

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, PSRM a acumulat - 52,0%, urmat de PAS – cu 48,0%.

Detaliere:

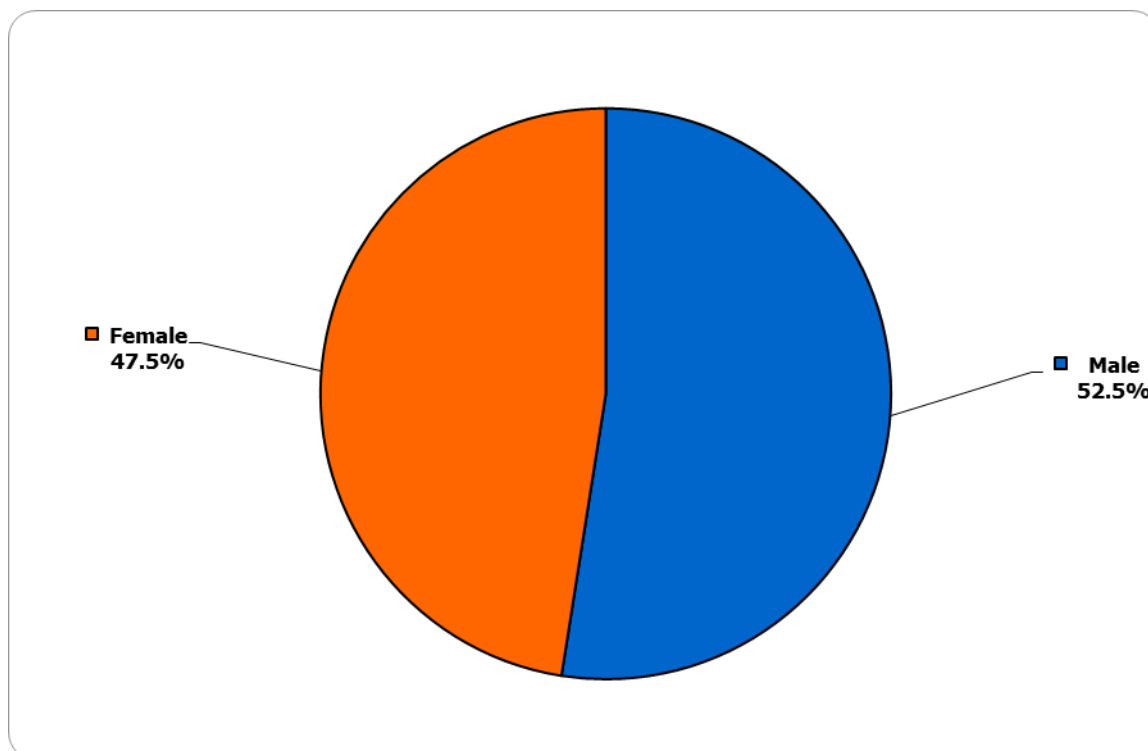
Candidați electorali	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutu	Total Negativ
PSRM	0:18:02	0:00:54	0:13:00	0:04:08
PAS	0:16:38	0:01:41	0:11:21	0:03:36

Conotația reflectării:

Subiecții politici PSRM și PAS au fost reflectați într-o manieră pozitivă, neutră și negativă.. Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectarea subiecților conform categoriei gender (masculin/feminin):

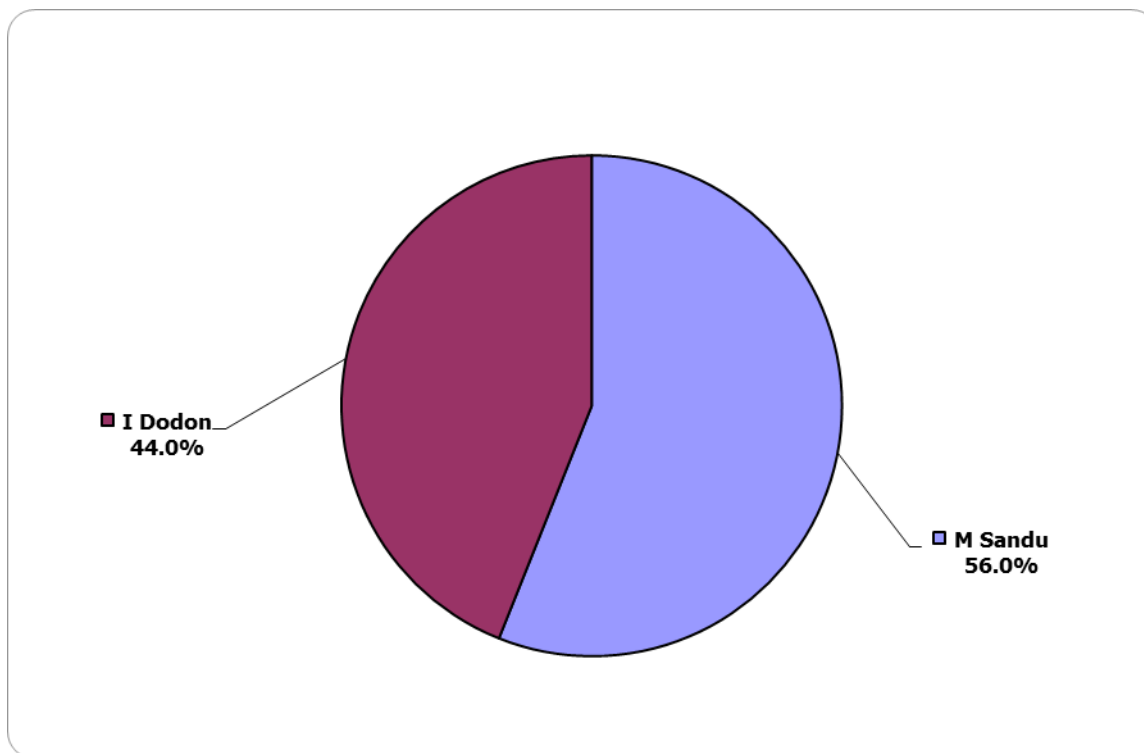

În perioada de raport, din numărul total de candidații electorali, cota bărbaților a fost cea de – 52,5%, iar cota femeilor a fost de 47,5%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport nu au fost atestate derogări de la prevederile legislației electorale.

Jurnal TV

Reflectarea candidaților electorali în cadrul emisiunilor informative:

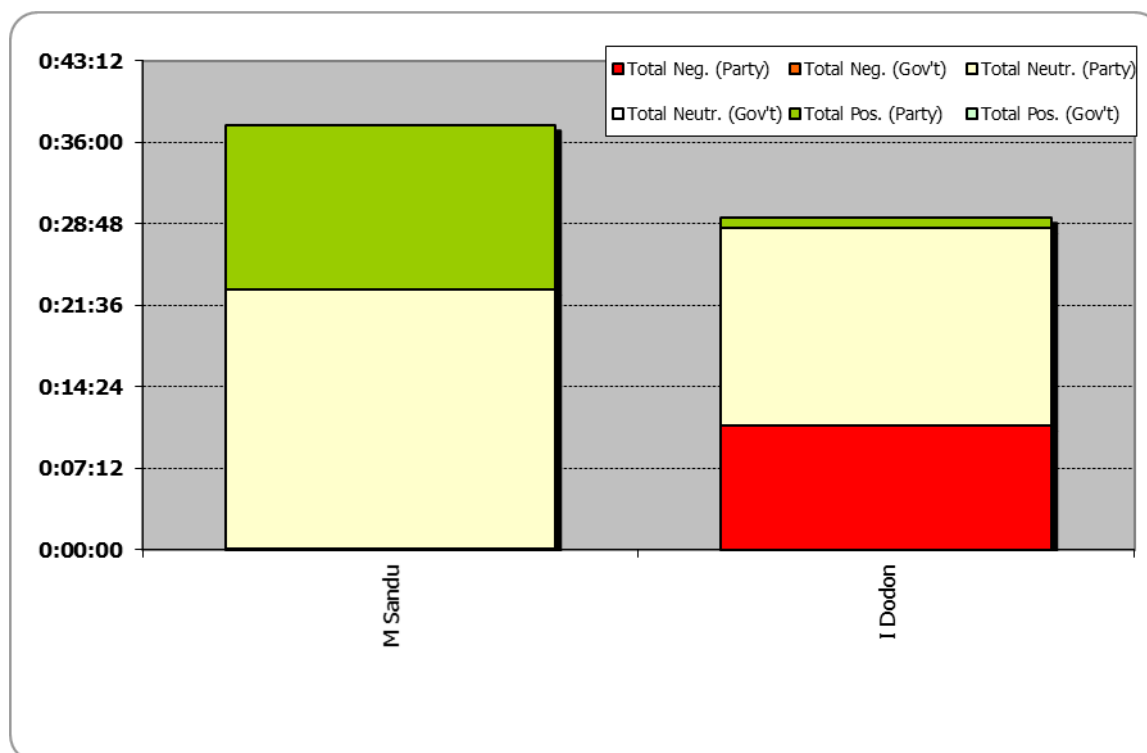

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Jurnal TV”, partea dominantă a reflectării în știri a fost obținută de M. Sandu – 56,0%, fiind urmată de I. Dodon, cu 44,0%.

Detaliere:

Candidați electorali	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
M Sandu	0:37:27	0:14:29	0:22:51	0:00:07
I Dodon	0:29:22	0:01:00	0:17:25	0:10:57

Conotația reflectării:

Candidații electorali M. Sandu și I. Dodon au fost mediatizați în context neutru, pozitiv și negativ.

I. Dodon a fost prezentat în context pozitiv în subiectele despre: Liderul PSRM se arată mulțumit de rezultatele alegerilor și este convins că va învinge în turul II de scrutin. Cu toate acestea, I. Dodon s-a adresat către reprezentanții forțelor de stînga să-l susțină la alegerile prezidențiale din 13 noiembrie: „Primul tur a demonstrat că următoarea guvernare în Republica Moldova, și sînt sigur, că următorul președinte va fi de stînga. Eu sînt ferm convins că Maia Sandu va pierde în turul doi și ei cred că înțeleg acest lucru. Se pregătesc, pregătiți-vă, cu atît mai mult dacă vom avea susținerea unor parteneri de stînga, victoria va fi 60 la 40... Dragi prieteni, de ce dreapta se poate uni, dar stînga nu? Mă adresez, în primul rînd, lui Usatîi, Ciubașenco, Voronin... Haideți să lăsăm ambițiile, conflictele care au fost! În față avem un pericol imens. Haideți să ne unim! Haideți să ne unim forțele” (31.10.2016).

Candidatul PSRM la funcția de șef al statului a fost reflectat în context negativ în subiectele despre: Candidatul comun al partidelor de centru-dreapta, Maia Sandu, susține că Igor Dodon nu a luptat niciodată contra corupției și nici de acum încolo nu o va face: „Domnule Dodon, oamenii nu vor să fie divizați în stînga și dreapta, ei vor să scape de voi, de hoți și mincinoși. Dodon se declară antioligarh, el minte. În realitate, împreună cu Plahotniuc, au împărțit toate schemele ilegale din care fac parte – o persoană care a fost implicată în toate schemele frauduloase, inclusiv „Metal-Feros”, care a pornit de pe timpul cînd ministru era Dodon. Știm relațiile dintre această companie și Plahotniuc, prin schemele care se fură cetățenii la achiziția de curent electric, deci lui Dodon îi datorăm această taxă ilegală, pentru că a fost introdusă atunci cînd era el ministru”. Prezent la conferință, naistul Vasile Iovu a declarat următoarele: „Este imposibil, nu poți sta într-o parte și să te uiți la tîlhăriile și hoțiile care se fac și amenințările care vin din partea lui Dodon. Vreau să îndemn pe toți cetățenii noștri să-și dea seama de situația gravă, și toți, la 13 noiembrie, să voteze Maia Sandu”. Și interpretul Pasha Parfeni consideră „că oponentul Maiei Sandu – Igor Dodon, nu reprezintă interesele tinerilor, nici cele ale vorbitorilor de limbă rusă. Consider că ceea ce a avut de schimbat, el a schimbat, iar interesele și legăturile sale cu răul cel mare – V. Plahotniuc, sînt

evidente” (31.10.2016); În cadrul unei conferințe de presă, analistul politic O. Nantoi a declarat următoarele: „Dacă cetățenii nu vor ieși la vot și nu votează pe Maia Sandu, nu din cauza faptului că Doamna Maia Sandu este Mesia, atunci noi nu merităm nimic mai bun, vom trăi în mizerie. Domnul Dodon, ca președinte, este un pericol pentru securitatea națională a Republicii Moldova, ținând cont de declarațiile lui devansate în ceea ce privește Ucraina. Domnul Dodon este candidatul dorit de Plahotniuc și dacă cetățenii nu conștientizează aceste argumente, atunci degradarea va continua” (31.10.2016); Președintele PPDA, A. Năstase, a postat un mesaj pe o rețea de socializare în care susține că mai mulți primari aleși pe listele Partidului Democrat sînt împotriva susținerii lui Igor Dodon pentru funcția de președinte și se arată indignați de respectiva hotărîre, luată fără consultarea structurilor de conducere ale formațiunii: „Aceștia s-au arătat revoltați și îngrijorați de deciziile luate în afara organelor de conducere ale partidului privind susținerea lui Dodon la funcția de președinte. Cum să ne uităm în ochii oamenilor, zic ei, cînd ieri Lupu vorbea despre integrarea europeană, iar azi Plahotniuc ne îndeamnă să-l facem pe Dodon președinte, știind prea bine că în comunitățile noastre candidatul antioligarhic are cea mai mare susținere? Acești primari au decis să fie alături de oameni. I-am asigurat și îi asigur și pe alții că doar aproape de oameni sînt în siguranță și doar așa ne putem salva țara de rău” (01.11.2016); În cadrul unei conferințe de presă, președintele PCRM, Vladimir Voronin, a declarat că nu-l va sprijini pe Igor Dodon în turul doi al alegerilor prezidențiale, așa cum a solicitat liderul PSRM. Voronin a mai făcut referire la faptul că, în 2012, Dodon ar fi primit trei milioane de euro în schimbul votului pentru Nicolae Timofti: „El așa cere întotdeauna, și cu 4 ani în urmă el cu Greceanîi și Abramciuc l-au votat pe Timofti. El și, ni-o întrebat pe noi că se duce să-l voteze pe Timofti la 06.00 dimineață. Noi nu sîntem răzbunători, dar noi avem memorie bună și noi nu înțelegem că aici merge vorba despre aceea că l-a trădat pe Voronin, el o trădat nu știu pe cine, și toată țara. El cînd a vorbit acest lucru trebuia să amintească acea anumită biografie politică. Noi nu avem nici un fel de temei și nici un fel argument să-l susținem pe Dodon... Aceste relații cu Dodon, chiar dacă v-a veni el, ele nu se vor schimba. Partidul față de acest personaj nu se schimbă, că ei se numesc socialiști, asta nu înseamnă nimic. Noi urmărim politica lor pe care o promovează și care ei o propun societății. Ei nu ne-au trădat, dar ne-au vîndut pentru 3 milioane de euro, de la tribuna Parlamentului central am vorbit despre asta”. Rugat de jurnaliști să comenteze acuzațiile lui Igor Dodon, care declara anterior că hotelul „Codru” a fost înstrăinat la indicația liderului PCRM atunci cînd era președinte al țării, Vladimir Voronin a negat că ar avea vreo implicare. Mai mult, colegul său de partid Oleg Reidman a sugerat că cel care ar fi încercat să-l favorizeze pe beneficiarul hotelului „Codru” în procesul de privatizare este chiar Dodon, care în 2008 deținea funcția de ministru al Economiei: „Misiunea Guvernului era să propună mai multe variante și să demonstreze că aceste variante sînt în favoarea societății, a statului și a bugetului. Scenariile pot fi multe, iar Guvernul trebuia să le prezinte președintelui. Și asta este corect. Așa s-a întîmplat, s-au propus două, trei variante, apoi domnul Dodon a încercat să fugă de răspundere. A început, pur și simplu, să propună opinii care conveneau anumitor persoane. Eu îmi amintesc foarte bine, despre toate acestea”. În cadrul subiectului se mai menționează că anterior și fostul comunist Mark Tkaciuk, precum și liderul formațiunii „Partidul Nostru”, Renato Usatîi, au declarat că Igor Dodon ar fi încasat de la Vladimir Plahotniuc trei milioane de euro, în schimbul votului pentru Timofti (01.11.2016); În cadrul unei emisiuni, fostul premier I. Sturza a spus că Igor Dodon, candidatul PSRM la prezidențiale, este unul comod pentru guvernare, iar Maia Sandu reprezintă o amenințare la adresa regimului: „Maia Sandu este un mare factor de risc pentru această elită, care nu se știe altfel decît regimul actual, regimul PD. Igor Dodon este cu mult mai confortabil pentru regimul actual, este o parte a regimului actual, el a crescut împreună cu ei, el înțelege cum funcționează. El a fost destul de favorizat în ascensiunea această politică de către actuala guvernare, mai mult ca atîta, dumneavoastră ați observat că nu a fost atacat, brutalizat, de către holdingul domnului Plahotniuc, așa cum a fost

Andrei Năstase sau, în ultimul timp, Maia Sandu". De asemenea, acesta mai afirmă că „autoritățile au închis ochii chiar și atunci când formațiunea ar fi primit finanțare din Federația Rusă”: „Dodon a acceptat acest contract și el este total dependent de Kremlin”. Întrebat de moderatoarea emisiunii dacă I. Dodon ia bani de la Moscova, I. Sturza a declarat următoarele: „Nu e un secret, mai mult ca atâtea se știe inclusiv unde, când, cum, și așa mai departe, formal vorbind Plahotniuc îl scotea din campania electorală” (01.11.2016); Cu referire la răspunsul lui I. Dodon dat în cadrul unei emisiuni televizate cu privire la apartenența teritorială a Crimeii, analistul politic Mihai Cernencu a declarat următoarele: „Cetățenii Republicii Moldova trebuie să se gândească înainte de a merge în cabina de vot și a-l vota pe Dodon. Ne mai rămîne să mai avem încă o problemă cu Ucraina, în condițiile în care președintele statului va fi Dodon, satrapul Federației Ruse, atunci cu certitudine că Republica Moldova se va cufunda în hăul unei situații de izolare completă politică în spațiul în care sîntem. Cursul politicii externe a Republicii Moldova nu poate fi schimbată la dorința lui Dodon” (01.11.2016); Fostul președinte al României, Traian Băsescu, a declarat pentru un portal de știri din Moldova că prim-vicepreședintele PD este mîna în mîna cu Igor Dodon, iar politica promovată de oligarh nu are nimic în comun cu valorile europene: „Nu trebuie să vă uitați departe, priviți la Belarus, sărăcia a crescut în Belarus de când Lukașenko a aderat la Uniunea Vamală, și uitați-vă la Republică Moldova față de România. Deci, evoluțiile sînt clare, una este lumea liberă, alta este o lume în care Plahotniuc și Dodon s-ar potrivi, pentru că Federația Rusă, Putin au creat oligarhi ruși. Ori oligarhilor moldoveni de bună seamă, în mod real, le convine o administrație în care valorile de la Moscova să prevaleze și nu cele europene” (02.11.2016); Președintele țării trebuie să se ghideze, în primul rînd, de interesele poporului, dar nu de interesele altor state. Declarația a fost făcută în cadrul emisiunii „Ora Expertizei”, în contextul afirmației candidatului la prezidențiale Igor Dodon, care a afirmat că Peninsula ucraineană Crimeea aparține Rusiei, fapt pentru care ambasadorul Ucrainei la Chișinău, Ivan Gnatîșin, ar fi fost chemat la Kiev. Astfel, Vasile Nedelciuc, președinte Asociației pentru Politica Externă, a menționat că: „Alegerea lui Dodon în calitate de președinte al Moldovei ar complica mult relațiile Republicii Moldova cu instituțiile europene, cu Statele Unite și principalii finanțatori. Ar mai complica relațiile cu România, Polonia, care este o putere foarte importantă în regiune, și, în cazul dat, cu Ucraina. Deci, din toate punctele de vedere, venirea lui Dodon în fruntea statului Republica Moldova complică lucrurile” (02.11.2016); Igor Dodon este „reprezentantul oligarhiei și colacul de salvare al lui Vladimir Plahotniuc”. În subiect se menționează că declarațiile au fost făcute la emisiunea „Ora Expertizei”. Astfel, Vasile Năstase susține: „Igor Dodon vine din Partidul Comunist. El acolo a crescut, el acolo a fost promovat. Și în perioada când el era viceministru, iar apoi ministrul Economiei, Plahotniuc era buzunarul Partidului Comunist, el stătea în spatele lui Voronin și toate afacerile care se întîmplau în perioada respectivă, atunci când lumea credea că le face piciorul lui Voronin în realitate le făcea Plahotniuc, de fapt, acelea nu erau afaceri, acelea erau niște crime economice, pentru că el se folosea de anumiți indivizi care erau în funcții-cheie și toți acești care erau la posturi-cheie acuma sînt angajați la Plahotniuc” De asemenea, acesta a mai menționat că unii primari din partea PD acționează în favoarea candidatului PSRM pentru funcția de președinte: „Că Dodon este colacul de salvare al lui Plahotniuc, iar Dodon face pe motanul, deci el face declarații că nu am nevoie, că nu voi colabora cu Plahotniuc, dar de aici îi acceptă ajutorul în teritoriu, asta înseamnă că ei sînt împreună. Ei au furat acest stat și vor să-l fure în continuare, iată care este miza lor, și de aici ne amăgesc...”. Fostul consilier guvernamental Dumitru Alaiba este de părere că pe Igor Dodon și Vladimir Plahotniuc îi leagă disperarea să nu-și piardă afacerile: „Există clar subordonarea și există clar ierarhia dintre aceștia doi. Acuma ce-i leagă e, probabil, marele interes de a menține situația așa cum este. Ambii fac acuma afaceri, există evident, în primul rînd, o coordonare foarte bună a acestei campanii și a comunicării pe această campanie între holdingul lui Plahotniuc și holdingul media al lui Dodon. Dar ceea ce-i leagă este disperarea de a menține

situația din țara noastră așa cum le place lor, sub stricta monitorizare, pentru a continua afacerile”. Un alt invitat al emisiunii – Valeriu Saharneanu, afirmă că scopul celor doi este să facă bani din politică: „Cea mai bună afacere, și s-a văzut, în Republica Moldova este afacerea din politică, adică construcția unui stat oligarhic, provenind din statul mafiotic al lui Voronin timp de 9 ani, în care ambii au fost șefi de șantiere sub bagheta lui Voronin. Unul s-a ocupat de economia mafiotă, altul – Plahotniuc, care s-a ocupat cum să îmbogățească familia lui Voronin” (03.11.2016); I. Dodon și M. Sandu s-au dueltat în cadrul unei emisiuni televizate la un post privat de televiziune. Liderul PAS, M. Sandu, l-a acuzat pe I. Dodon că încearcă să obțină sprijinul alegătorilor prin denigrarea contracandidatului. Mai mult, Dodon a refuzat să răspundă la o serie de întrebări incomode, preferînd să schimbe subiectul. În acest context, sînt prezentate declarațiile făcute de M. Sandu în cadrul unei emisiunii: „*Imaginați-vă, oameni buni, cum o să se comporte atunci cînd o să ajungă președinte, dacă el vă minte acum, cînd este doar candidat. O minciună este faptul că eu mi-aș fi dat acordul să vină emigranți din Siria în Republica Moldova – aceasta este o minciună. O altă minciună este despre faptul că eu voi sprijini căsătoriile între persoanele de același sex – asta este altă minciună. O altă minciună este precum că eu voi închide bisericile. Toate aceste lucruri mincinoase sînt spuse de către Partidul Socialiștilor. Dumneavoastră dezmințiți aceste lucruri?*”. În reportaj se spune că Igor Dodon a refuzat să răspundă și a schimbat subiectul, întrebînd-o pe Maia Sandu ce crede despre statalitate. Cu privire la statalitatea Republicii Moldova, M. Sandu a făcut următoarea afirmație: „*Stimați cetățeni, spre deosebire de I. Dodon, eu respect voința cetățenilor. El spune că ne va federaliza țara fără să ne întrebe dacă noi vrem această federalizare. Eu vă spun că toate deciziile cu privire la Republica Moldova și proiectele ei vor fi luate de către dumneavoastră*”. Candidatul PAS, M. Sandu, l-a întrebat pe Igor Dodon despre relațiile cu Vlad Plahotniuc, dar președintele PSRM s-a eschivat să răspundă clar. Asta deși o investigație Rise Moldova a arătat că Dodon a zburat de, cel puțin, 4 ori cu aeronava companiei Nobil Air, controlată de oligarh. În subiect se mai afirmă că Maia Sandu l-a acuzat pe Igor Dodon de faptul că s-a împotrivit inițiativei de a le permite elevilor și studenților să voteze în localitățile în care învață: „*Cum încearcă ei să se mobilizeze și voi nu le-ați dat voie să voteze, pentru că astăzi, ca niște lași, ați luat o decizie care nu le permite nici tinerilor și nici diasporei să voteze. Le împiedecați votul pentru că vă este frică de ei*”. La finele subiectului se mai menționează că dezbaterile s-au încheiat cu un nou schimb de replici. Igor Dodon întreabă: „*Nu ați fost membru al PLDM, ca lumea să înțeleagă?*”. La rîndul său, liderul PAS, Maia Sandu, spune: „*Domnule Dodon, nu ați răspuns la nici o problemă care vizează lipsa de integritate a dumneavoastră aici și asta nu sînt spuse de mine. Ele sînt descrise în presa de investigație. Acesta este un bărbat adevărat, așa cum se pretinde el să fie, se ține de bîrfă și de minciună? Un așa fel de președinte vrem noi, care să ne mintă? Noi vrem un președinte al oamenilor cinstiți*” (04.11.2016); Deputații din Rada Supremă de la Kiev au solicitat Serviciului de Securitate din Ucraina să-l declare pe liderul PSRM, Igor Dodon, persoană indezirabilă în spațiul ucrainean. Asta după ce acesta a declarat, în cadrul unei emisiuni televizate, că Crimeea îi aparține Rusiei. În subiect se menționează că analiștii din Republica Moldova spun că declarațiile lui Dodon pot avea consecințe grave pentru relația Republica Moldova-Ucraina și pune în pericol interesul național. Astfel, analistul politic Anatol Țăranu vine cu următoarea declarație: „*Pentru noi, pentru Republica Moldova, cazul Crimeii este unul care ține nemijlocit de interesul nostru, noi avem Crimeia noastră, care se numește Transnistria. În aceste condiții să ei partea Rusiei, să fie împotriva Ucrainei, ar fi Rusia care încearcă să anexeze Transnistria. Este un act de trădare națională. Dodon, în acest sens, nu devenind încă președinte, deja aduce prejudicii enorme interesului național al Republicii Moldova. Deci, concluzia: votînd pentru Dodon, acei vor vota împotriva interesului național*”. Un alt analist politic, Oazu Nantoi, afirmă: „*Domnul Dodon, din lipsă de competență și, probabil, din dorința de a fi pe placul stăpînilor care îl finanțează, și-a permis niște lucruri absolut inadmisibile pentru un*

membru al Parlamentului, pentru un om politic, nemaivorbind – candidat la funcția de președinte. Va fi ales domnul Dodon președinte sau nu va fi, asta deja este o chestie secundară, mai bine-zis, în caz că dacă va fi ales, va fi un lucru grav. Deoarece Ucraina deja și-a rechemat ambasadorul pentru consultări și domnul Dodon va fi în fața dilemei: sau să recunoască că el a mințit pentru a prosti electoratul, sau domnul Dodon va trebui, și noi, cetățenii acestei țări, să suportăm consecințele unei politici agresive și neprietenoase cu Ucraina (05.11.2016) etc.

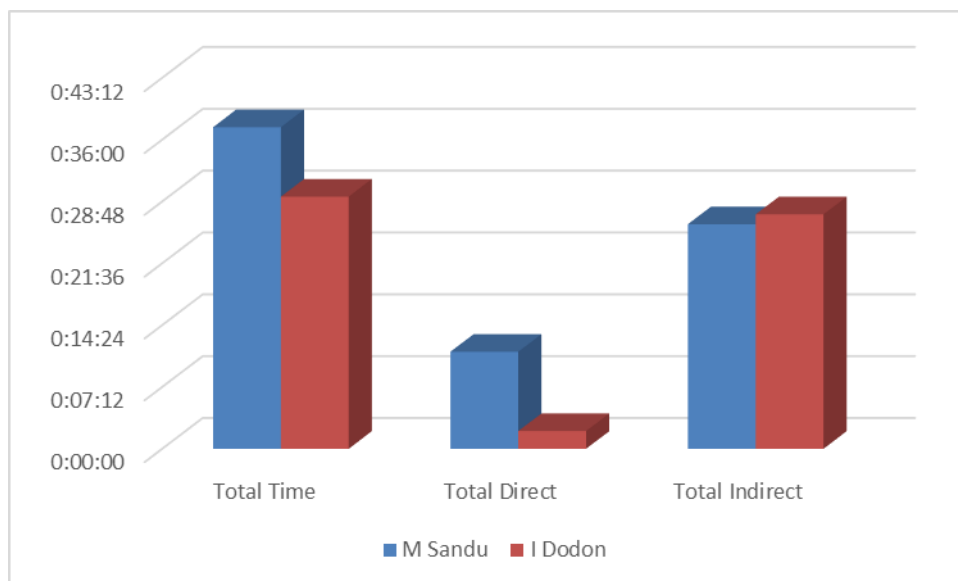
Liderul PAS, M. Sandu, a fost mediatizată în context pozitiv în subiectele despre: Conferința de presă organizată de M. Sandu, în care a declarat următoarele: „Această victorie este meritul dumneavoastră. Le mulțumesc din suflet tuturor oamenilor care au ieșit ieri la vot. Femei, bărbați, tineri și bătrâni, cei de acasă și cei plecați peste hotare. Mulțumesc partenerilor din PPDA și, în special, lui Andrei Năstase; mulțumesc colegilor de la PLDM, celorlalte partide și societății civile pentru efortul de mobilizare. Dragi cetățeni, acum am mare nevoie de sprijinul dumneavoastră. Haideți să ducem adevărul în fiecare casă, să-i convingem pe alții să ni se alăture, nu pentru viitorul lui Dodon, al lui Plahotniuc, alții ca ei, ci pentru viitorul nostru, al fiecăruia dintre noi”. Prezent la conferință, liderul PPDA, A. Năstase, a afirmat: „Niciodată nu a înflorit imperiul lui Plahotniuc decât pe perioada aflării lui Dodon în funcția ministrul al Economiei. Președintele Maia Sandu va fi un președinte al tuturor cetățenilor, indiferent de opțiunea lor politică. Îndemn cetățenii Republicii Moldova să se mobilizeze la maximum, să înțelegem că avem o șansă uriașă să scăpăm, în același timp, de așa-zisa opoziție geopolitică, cât și de acest regim criminal, numit Plahotniuc”. De asemenea, naistul Vasile Iovu a venit cu îndemnul către cetățenii „să-și dea seama de situația gravă și toți, la 13 noiembrie, să voteze pentru Maia Sandu”. Un alt susținător al PAS, Pasha Parfeni, consideră că pentru a trăi mai bine, „trebuie să o votăm pe Maia Sandu”. Și fostul pretendent la funcția de șef al statului, Vadim Brînzan, a declarat că o va susține pe Maia Sandu: „Sînt sigur că Maia va da lovitură penală a acestui regim antinațional, cei care merită să stea după gratii, și țara noastră va veni la normalitate. Vă îndemn pe toți să ne mobilizăm și toți împreună, pe 13 noiembrie, să o votăm pe Maia Sandu”. Participanții la eveniment au declarat un cod galben al schimbării, iar în semn de susținere a candidatului Maia Sandu cetățenii sînt îndemnați să utilizeze culoarea galbenă („Anunț toți cetățenii că noi de azi anunțăm cod galben în Moldova. Cod galben al schimbării, cod galben al integrității. Îndemn pe toți cetățenii care au susținut-o pe Maia Sandu să folosească culoare galbenă”) (31.10.2016); În cadrul unei emisiuni televizate, istoricul român și specialist în spațiul ex-sovietic, Armand Goșu, a declarat că: „Maia Sandu este opusul clasei politice corupte din Moldova și este scînteia care ar putea să arunce în aer acest sistem nesănătos... Maia Sandu nu pe orientarea pe Vest pedalează, ci pe anticorupție. Uitîndu-vă pe sondaje, este pe primul loc. Practic, o acțiune antioligarhică de eliberare a instituțiilor statului moldovean din chingile unei persoane – oligarhul Vlad Plahotniuc, și care, potrivit sondajelor de opinie, este detestat undeva între 90-95 la sută. Asta este paradigma prin care, utilizată ca pagină electorală, Maia Sandu poate cîștiga” (31.10.2016); „Maia Sandu va fi următorul președinte al Republicii Moldova, întrucît va fi votată și de tinerii care au fost mai pasivi în primul tur”. Declarația a fost făcută de fostul președinte al României, Traian Băsescu, pentru un post de televiziune de peste Prut. Politicianul de la București a precizat că o susține pe Maia Sandu, iar dacă va reuși să-și perfecteze actele moldovenești, își va da și votul pentru ea (01.11.2016); Rezultatele obținute de M. Sandu în s. Bardar, r-nul Ialoveni. Astfel, în subiect se menționează că: „Maia Sandu, candidatul comun al PPDA, PAS și PLDM, s-a bucurat de cea mai mare susținere la scrutinul prezidențial în satul Bardar, raionul Ialoveni. Din totalul alegătorilor, aproape 86 la sută au aplicat ștampila votat în dreptul Maiei Sandu, o cifră record pe țară pentru liderul PAS. Rezultatul record în favoarea Maiei Sandu se datorează muncii asidue a Partidului Platforma „Demnitate și Adevăr”. Acest record pe țară care a acumulat satul Bardar se datorează echipei PPDA din Ialoveni. Urmează declarațiile de susținere a Ecaterinei Tonu, medic de familie din satul

Bardar, dar care provine din satul de baștină al Maiei Sandu: *„Pe doamna Maia Sandu o cunosc de mic copil, sîntem dintr-o localitate. M-am gîndit numai la ceea că ea o să fie un om de vază în viața ei, pentru că în școală, ea era o elevă foarte bună. Eu ca medic de familie, toți pacienții și locuitorii, spuneți-mi, vă rog, o știți pe doamna Maia Sandu, eu le răspundeam că da, o cunosc, că este din satul meu natal, și ei spuneau că noi o vom vota pe Maia Sandu. Sînt foarte mîndră că localitatea noastră, că satul nostru Bardar a acumulat cele mai multe voturi”*. Întrebată de ce a votat pentru Maia Sandu? Ecaterina Tonu a spus: *„De atîta că văd în dumneaei un om cinstit și un om care o să scoată țara din impas, cu toate probleme pe care le avem în prezent”*. În subiect se mai menționează că și alți locuitori ai satului Bardar și-au argumentat opțiunea de vot: *„O susțin, sperăm să fie ceva bun pe viitor”*; *„Încredere mai mult am avut”*; *„Cu femeia la braț întotdeauna îi permiți să treacă înainte”*; *„Doar în ea văd un viitor mai prosper, am în ea un sprijin că va fi mai bine în țara noastră. Doamna Maia Sandu, vă doresc mult succes și să știți că satul Bardar este mereu cu dumneavoastră”* (01.11.2016); Candidatul unic al partidelor de centru-dreapta, Maia Sandu, are toate șansele să cîștige alegerile prezidențiale dacă în turul doi cetățenii vor participa mai activ la votare. Asta au spus mai mulți analiști politici din România, în cadrul unei emisiuni televizate. În același timp, potrivit lor, în perioada care precedă scrutinul din 13 noiembrie, Maia Sandu trebuie să dea dovadă de mult constructivism politic. În acest sens, sînt prezentate declarațiile analistului politic Armand Goșu: *„Maia Sandu este scînteia. Campania ei propriu-zis a durat două săptămîni, după ce s-a decis candidatul unic din partea opoziției proeuropene. Deci, ea în acest moment, dacă păstrează această traiectorie și dacă reușește să polarizeze bine electoratul, eu cred că ea are șanse, dacă să te duci la FMI, nu este mai bine să te duci cu Maia Sandu, care a făcut studii în America, care vorbește engleza frumoasă, care a lucrat la Banca Mondială, decît să te duci cu Dodon”*. Un alt analist politic, Cosmin Popa, a declarat: *„Maia Sandu are potențial și, mai ales, are știința și simțul. Cred că Maia Sandu are mai multe locuri de unde lua voturi în plus. Apropo de România să-și ție promisiunile și să asiste diaspora moldovenească ca să ajungă la secțiile de vot. Să nu vă mire dacă veți vedea în această pauză între cele două tururi mulți actori pe care pînă acum i-am asociat cu Rusia, făcînd lucruri concrete în astfel ca Maia Sandu să cîștige”* (01.11.2016); Veteranii de război o susțin pe M. Sandu în turul II de scrutin. Participanții la conflictele de la Nistru și Afganistan spun că Maia Sandu este singura șansă pentru viitorul european al Republicii Moldova. De asemenea, aceștia au îndemnat cetățenii să se mobilizeze și să iasă la vot pentru a susține candidatul comun al PPDA, PAS și PLDM, care va apăra interesele oamenilor ce-și doresc un viitor european. În acest context sînt prezentate declarațiile lui Gheorghe Slutu, directorul executiv al Uniunii Veteranilor: *„Republica Moldova are nevoie de Maia Sandu, care pe parcursul scurtei sale cariere politice a dat dovadă de integritate, perseverință, profesionalism, corectitudinea acțiunii și cel mai important a reușit, cu susținerea plenară a PPDA și a altor identități politice și civice, să consolideze forțele antioligarhice pentru scoaterea Republicii Moldova din captivitate”*. În cadru s-a expus și Chiril Hoțpan, locotenent-colonel în rezervă: *„Pe 13, alegînd Maia Sandu, avem șansa de a scăpa de Dodon și Plahotniuc și de clica de la guvernare”* (02.11.2015); Consilierul municipal neafiliat Ion Ștefăniță a anunțat că o va susține pe Maia Sandu în turul II (03.11.2016); Oamenii de creație o susțin pe Maia Sandu. În cadrul unei conferințe de presă, Sandu Grecu, președintele Uniunii Teatrale din Moldova, a declarat: *„Maia Sandu este unica persoană din Republica Moldova care a avut îndrăzneala să vorbească despre cuvîntul „stat captiv”. Această captivitate, Maia Sandu ne-a arătat-o că ne aflăm și sîntem robi acestei guvernări”* (03.11.2016); Aproximativ 80 la sută dintre locuitorii satului Mîndrești au votat la 30 octombrie pentru M. Sandu. În subiect se mai menționează că unii locuitori susțin inițiativa lui Andrei Năstase de a-și uni forța sa cu liderul PAS, Maia Sandu: *„Tot satul a rețrăit pentru Andrei și rețrăiește mai departe și cu Platforma sîntem împreună. Dacă a decis Andrei să meargă cu Maia Sandu înainte și el alături împreună o să facă ceva bun”* (03.11.2016); Întîlnirea candidatului PAS,

M. Sandu, cu studenții de la Universitatea de Stat din Moldova. M. Sandu le-a promis studenților că și în continuare va acorda o importanță deosebită combaterii corupției, astfel încât cei mai buni să ajungă în funcții importante: „*De la dumneavoastră trebuie să înceapă reforma, de la combaterea corupției, de la sistemul justiției, de la reforma în justiție. Dacă nu vom rezolva problema aici, nu vom putea face nici economie puternică, nici educație de calitate, nu vom avea aici medicină în care să avem încredere. Eu o să mă bat pînă în pînzele albe ca în acest proces să fie numit un procuror general*” (03.11.2016); Membrii Uniunii Pensionarilor din Moldova și-au anunțat susținerea pentru Maia Sandu în turul doi al alegerilor prezidențiale. Persoanele de vîrstă a treia susțin că doar un președinte proeuropean va putea asigura bunăstarea în țară, va lupta cu fenomenul corupției și va reîntoarce speranța cetățenilor într-un viitor mai bun. În acest context, Victor Leancă, președintele Uniunii Pensionarilor, a declarat: „*Considerăm că numai alegerea doamnei Maia Sandu în funcția de președinte al Republicii Moldova poate însemna începutul luptei reale cu corupția din țara noastră. Începutul înlăturării de la putere a politicienilor corupți, începutul procesului de rupere a statului din captivitate. Totodată, Maia Sandu va fi acel președinte al poporului care va asigura pacea și buna înțelegere între noi, cetățenii Republicii Moldova*”. Urmează declarațiile de susținere făcute de consilierul municipal Oazu Nantoi: „*Alegerea Maiei Sandu este o șansă reală pentru asigurarea păcii și bune înțelegeri între noi, șansa de a reda încrederea în viitorul acestei țări, șansa de a stopa exodul tinerilor din țară. Numai cu un președinte ca Maia Sandu vom putea avea sprijin în efectuarea unei adevărate reforme în sistemul de pensii. Vă îndemnăm să o susțineți masiv pe Maia Sandu în turul doi al alegerilor prezidențiale. Numai prin implicarea noastră directă putem reda speranța în viitorul copiilor și nepoților alături de noi, în Republica Moldova*”. În subiect se mai afirmă că recent, mai mulți veteranii de război, precum și oamenii de cultură, și-au anunțat susținerea pentru candidatul comun al partidelor de centru-dreapta (04.11.2016); Veteranii de război au transmis un mesaj liderului PAS, M. Sandu. Aceștia au specificat că avem nevoie de instituții puternice care să facă ordine în țară, iar acest lucru poate fi realizat doar dacă la conducere nu vor accede persoane corupte. La întîlnirea cu veteranii de război, Maia Sandu a declarat: „*Noi avem nevoie de instituții puternice care să ne apere, asta înseamnă și SIS, asta înseamnă și Armată Națională, și Ministerul de Interne. Aceste instituții o să fie slabe atîta timp cît o să existe corupți acolo, care se vînd. Noi contăm pe dumneavoastră. Dumneavoastră sînteți o armată de oameni foarte activi civic, ați dat dovadă de acest lucru de-a lungul timpului și știți mai bine cum să-i convingem pe oameni, știți cum să ajungem la acești oameni și eu vreau să vă rog să faceți asta în următoarele zile. Vreau foarte mult să vă mulțumesc pentru că sînteți aici și vreau să vă asigur pentru lucrurile pe care optați dumneavoastră eu voi contribui la îndeplinirea acestora, dar trebuie să facem acum un efort comun ca să facem aceste obiective realizate*” (04.11.2016); Invitații emisiunii „Cabinetul din Umbră” au declarat că capacitatea candidatului comun al partidelor de centru-dreapta Maia Sandu de a-și lărgi bazinul electoral este mult mai mare decît cea a concurentului PSRM, Igor Dodon. De asemenea, invitații emisiunii au spus că șansele Maiei Sandu de a mobiliza electoratul în jurul său rămîn destul de mari. De la Munchen a avut o intervenție prin skype și expertul Fundației Jamestown, Vladimir Socor, care a precizat că moldovenii au șansa să ia exemplul de la țările baltice, așa cum declarau încă de la independență: „*Maia Sandu deja promite ce va face ca președintă în eventualitatea că va fi aleasă, și această eventualitate pare din ce în ce mai probabilă. Dînsa a spus că va folosi autoritatea morală a oficiului prezidențial pentru a promova reforme. Eu din partea mea reamintesc cetățenilor Republicii Moldova faptul că Estonia și Lituania, două state care constituie un model demn de urmat, aceste state au ca președinte două doamne care exercită o mare autoritate morală asupra cetățenilor*” (04.11.2016); M. Sandu și A. Năstase s-au întîlnit cu locuitorii din orașul Soroca. În subiect se subliniază că cei doi politicieni au ascultat, dar au și propus soluții la problemele alegătorilor, care spun că doar un președinte integru poate scoate țara din captivitate.

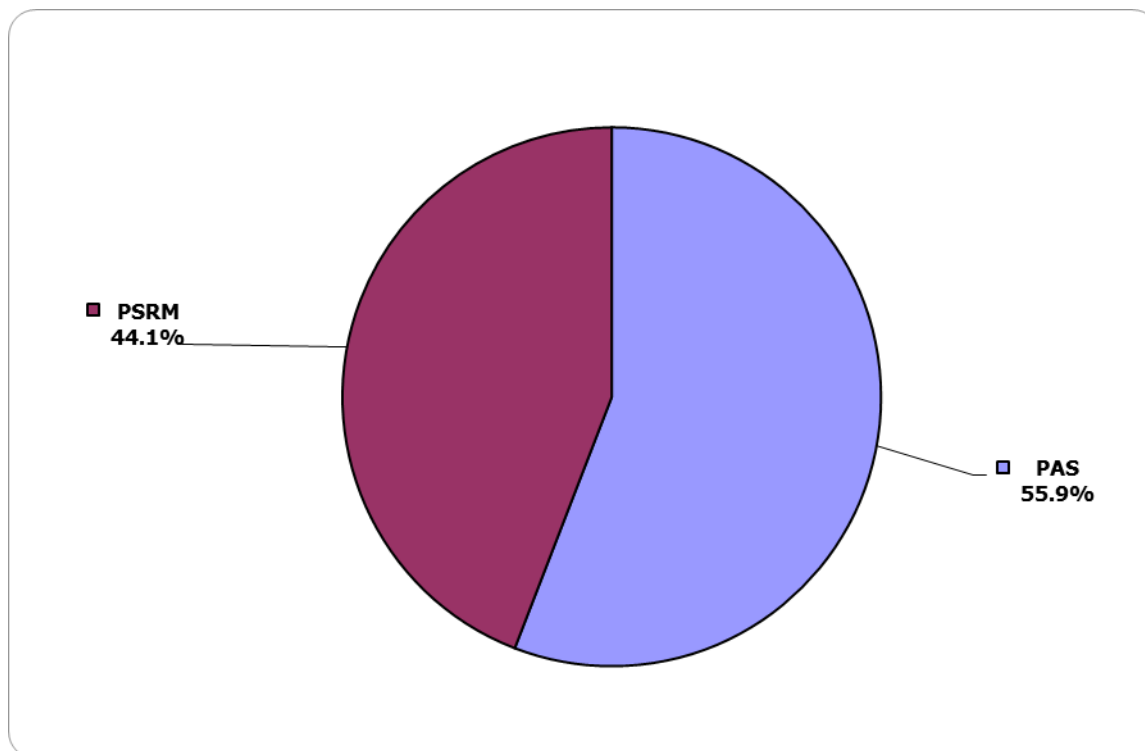
Urmează declarațiile făcute de candidatul PAS, M. Sandu: „Următoarea întrebare este despre închiderea școlilor? Dacă nu plecau oamenii din sate, dacă nu era atîta sărăcie, noi azi nu era să discutăm despre faptul că nu sînt copii la școală. Corect!!! Asta este consecința sărăciei și a guvernării proaste. Pe mine mă interesează faptul ca copiii dumneavoastră să nu piardă timpul la școală și atunci cînd vor absolvi o instituție să poată să se întrețină”. De asemenea, candidatul unic la prezidențiale a pus în discuție și problema pensiilor. Maia Sandu a propus o soluție inedită în acest sens: „Dar știți de la ce o să încep eu? Eu o să încep de la eliminarea pensiilor privilegiate, pentru că în situația în care ei spun că nu sînt bani pentru pensii, ei găsesc bani pentru ca să plătească pentru anumite categorii de oameni: parlamentari, judecători, procurori – pensii mari. Pensia dumneavoastră știți cum se calculează: 20-30% din valoarea salariului pe care l-ați avut. Pentru acești oameni speciali, valoarea pensii, știți cît e.? 70-80% din salariu. De ce? Ei cred că în Parlament se lucrează mai greu decît la școală!!!”. La rîndul său, liderul PPDA, A. Năstase, a îndemnat cetățenii să se mobilizeze și să meargă la vot pe 13 noiembrie: „Maia Sandu este un om integru, este un om profesionist și este un om al cuvîntului, iată de ce vă îndemn și pe dumneavoastră să faceți ceea ce facem azi cu dumneavoastră. PPDA, PAS mergem în țară peste tot și încercăm să informăm oamenii”. Locuitorii din Soroca spun că își doresc schimbări reale, iar acestea, în opinia lor, pot începe de la o mobilizare masivă a cetățenilor și de la o alegere corectă. În acest sens, sînt prezentate mesaje de susținere ale unor locuitori: „Avem încredere în ei, sînt tineri și nu ne amăgesc, cum ne-au amăgit pînă acuma 25 de ani. Sperăm că va fi mai bine”; „Sperăm să vină părinții acasă la copii, că este mai bine cu părinții decît cu buneii, să fie locuri de muncă. Sperăm să fie mai bine” (05.11.2016) etc.

Reflectare directă (alocuțiune în cadru) și indirectă (referire la):

Candidați electorali	Timp Total	Total Direct	Total Indirect
M Sandu	0:37:27	0:11:18	0:26:09
I Dodon	0:29:22	0:02:04	0:27:18

Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative:

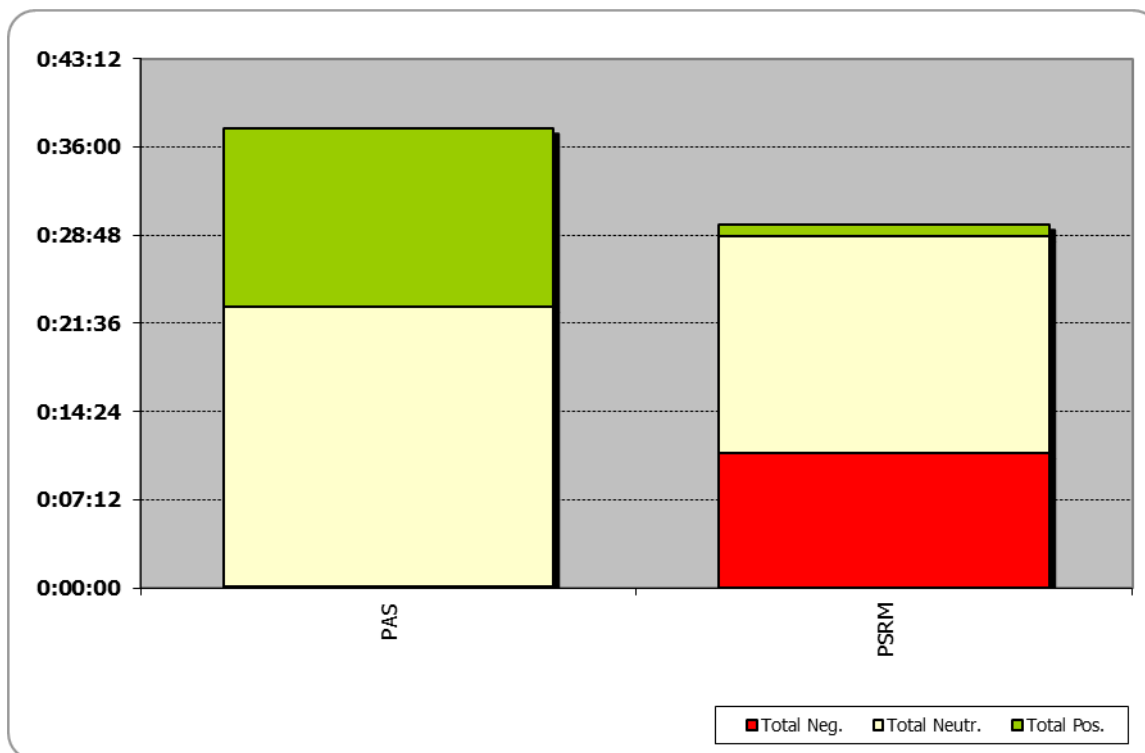

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Jurnal TV”, partea dominantă a reflectării, de 55,9%, a acumulat PAS, fiind urmat de PSRM – cu 44,1%.

Detaliere:

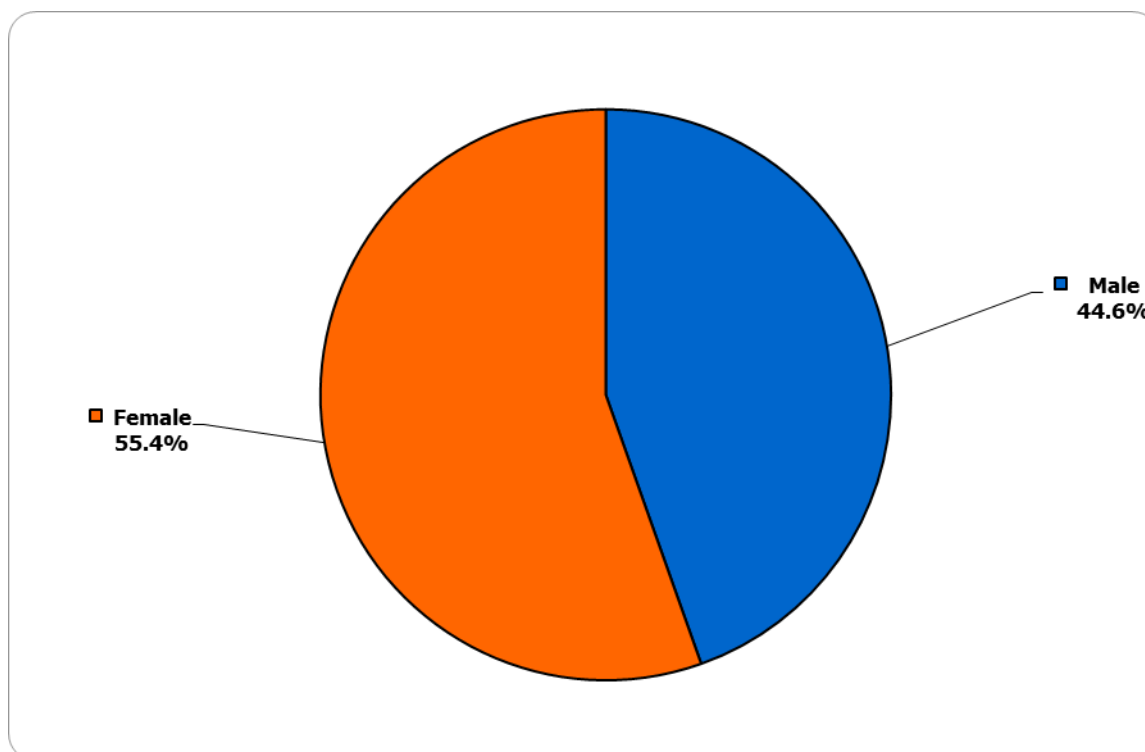
Subiecți politic	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
PAS	0:37:32	0:14:34	0:22:51	0:00:07
PSRM	0:29:39	0:01:00	0:17:42	0:10:57

Conotația reflectării:

Subiecții politici PAS și PSRM au fost mediatizați în context neutru, pozitiv și negativ. Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectarea subiecților conform categoriei gender (masculin/feminin):

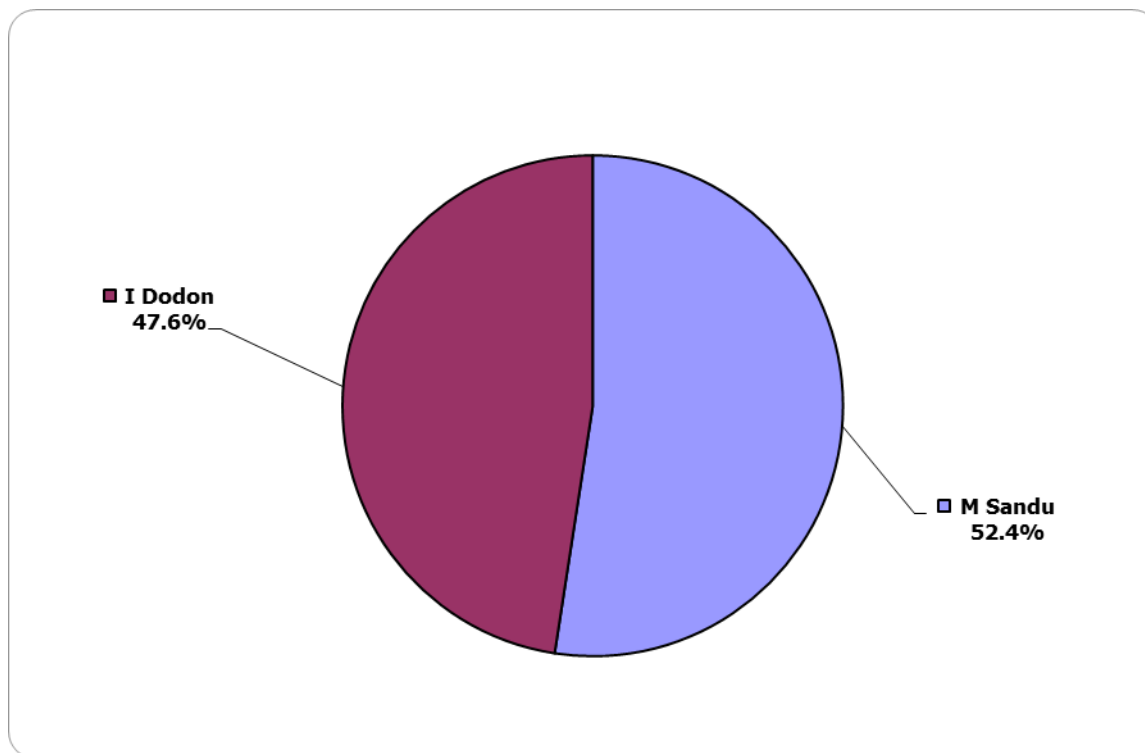
În perioada de raport, din numărul total de subiecți politici, cota femeilor a fost de – 55,4%, iar cota bărbaților a fost de 44,6%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 7 alin. (2) și alin. (3) Codul audiovizualului: *„Acordînd timpi de antenă unui partid sau unei mișcări politice pentru propagarea pozițiilor acestora, radiodifuzorul trebuie să ofere, de asemenea, în cadrul aceluiași gen de programe și la aceeași oră, timpi de antenă altor partide și mișcări politice fără tergiversări neîntemeiate și fără a favoriza un partid anume, indiferent de procentajul reprezentării sale parlamentare”*; *„Pentru încurajarea și facilitarea exprimării pluraliste a curentelor de opinie, radiodifuzorii au obligația de a reflecta campaniile electorale în mod veridic, echilibrat și imparțial..”* Astfel, se atesta un dezechilibru între PAS și candidatul acestuia, M. Sandu, cu ceilalți candidați electorali și subiecți politici.

N 4

Reflectarea candidaților electorali în cadrul emisiunilor informative:

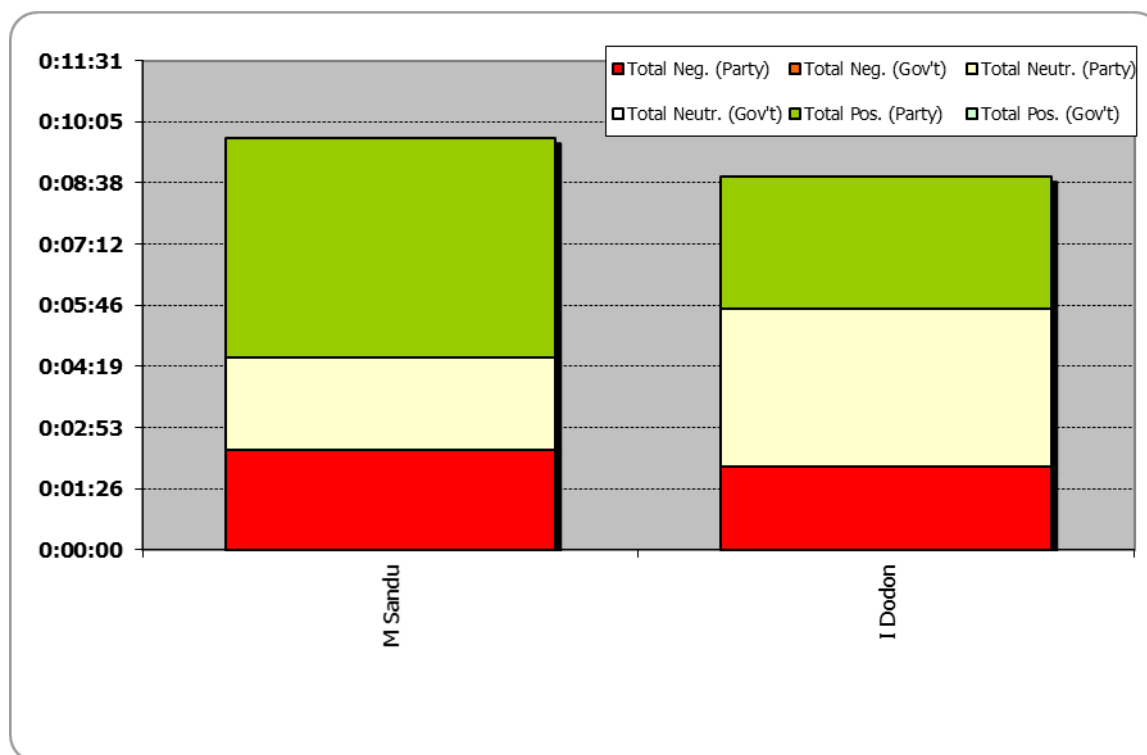

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „N 4”, M. Sandu a acumulat – 52,4%, fiind urmată de I. Dodon – cu 47,6%.

Detaliere:

Candidați electorali	Timpul Total	Total Pos.	Total Neutr.	Total Neg.
M Sandu	0:09:41	0:05:09	0:02:11	0:02:21
I Dodon	0:08:47	0:03:06	0:03:44	0:01:57

Conotația reflectării:

I. Dodon, a fost mediatizat în context neutru, pozitiv și negativ, iar liderul PAS, M. Sandu, a fost reflectată în context accentuat, pozitiv.

Liderul PSRM, I. Dodon, a avut o prestație pozitivă în subiectele despre: Candidatul PSRM la funcția de șef al statului a chemat la consolidarea tuturor forțelor politice de pe stînga eșichierului politic pentru a învinge în turul II. Igor Dodon a declarat că pentru a o învinge pe Maia Sandu la 13 noiembrie e nevoie ca cei de pe stînga să dea uitării neînțelegerile apărute între ei înainte de turul întâi: „*Noi sîntem mult mai mulți în Republica Moldova. Haideți să ne consolidăm forțele! Eu mă adresez personal lui Vladimir Voronin, Renato Usatîi și Dumitru Ciubașenco. Vedeți ce fac cei de dreapta? Haideți să lăsăm într-o parte ambițiile personale*” (31.10.2016; 01.10.2016); Liderul PN, R. Usatîi, a declarat că în turul II îl va susține pe I. Dodon: „*Eu pot să susțin doar candidatul polului de stînga – candidatul Igor Dodon. Mi-am îndeplinit promisiunea și îi îndemn pe toți susținătorii să-l voteze pe Igor Dodon. Acum a rămas ca Igor Dodon să îndeplinească ceea ce a promis și în primul tur de scrutin, și în turul II*” (03.11.2016); Episcopul de Bălți și Fălești, Marchel, a îndemnat creștinii să nu fie indiferenți față de viitor, să vină la vot pe 13 noiembrie și să facă alegerea corectă. În subiect se mai menționează că preoții au declarat că oamenii trebuie să-l susțină pe Igor Dodon (04.11.2016).

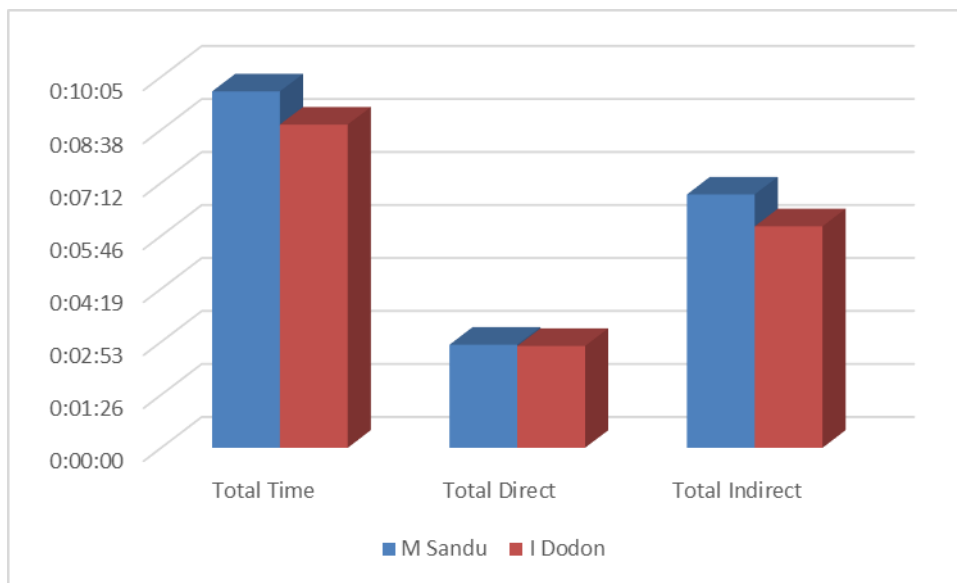
I. Dodon a fost prezentat în context negativ în subiectele despre: Liderul PAS, M. Sandu, îndeamnă lumea să iasă masiv la votare. Ea a transmis un mesaj liderului PSRM, I. Dodon: „*Oponentul meu, Igor Dodon, spune că vrea să fie președintele celor cu opțiuni de stînga. Eu voi fi președintele tuturor cetățenilor Republicii Moldova. Domnule Dodon, oamenii nu mai vor să fie divizați în stînga și dreapta, ei vor să scape de voi, de hoți, de mincinoși. Oamenii vor un președinte onest, puternic, independent, care să-i reprezinte cu demnitate, iar dvs. nu sînteți nimic din toate astea. Prin urmare, nu eu vă voi învinge pe dvs. în turul doi, ci oamenii. Noi toți împreună, toată Moldova va învinge*” (31.10.2016; 01.11.2016); Președintele PPEM, Iurie Leancă, a declarat, în cadrul unei conferințe de presă, că este gata să o ajute pe Maia Sandu pentru a-l învinge pe Igor Dodon (31.10.2016; 01.11.2016); Mihai Ghimpu nici nu se gîndește la o eventuală demisie de onoare din funcția de președinte al PL după scorul foarte mic obținut la alegerile

prezidențiale de duminică. Liderul liberalilor a luat și la București foarte puține voturi, chiar mai puține decât Igor Dodon, dar chiar în satul său de baștină – Colonița, s-a clasat pe locul trei, după Maia Sandu și Igor Dodon. Cu referire la procentajul acumulat, M. Ghimpu a făcut următoarea declarație: „*Eu nu sînt Maia Sandu sau Igor Dodon, care au ieșit în turul II, amăgind cetățenii că o să mărească pensiile, salariile, lupta cu corupția. Uitați-vă, Maia Sandu spune că va lupta cu corupția. Cum să lupți cu corupția dacă tu ești înconjurată de cei care au furat Banca de Economii? Și Dodon, la fel, înconjurat de... El personal... și încă acela lua credit din Banca de Economii*” (04.11.2016).

M. Sandu a fost mediatizată în context negativ în subiectele despre: Liderul PSRM, I. Dodon, i-a trimis, prin intermediul presei, un mesaj M. Sandu: „*Stimată oponentă politică, doamna Maia Sandu, pregătiți-vă, noi ne cunoaștem. Eu stimez oponentii mei politici și o să am o stimă deosebită față de orice oponent politic, mai ales față de doamne, domnișoare. De aceea, vă promit că abordarea va fi una sinceră, cinstită, onestă. Dar pregătiți-vă să pierdeți, nu v-ați născut ca să câștigați aceste prezidențiale*” (31.10.2016; 01.11.2016); R. Usatîi a declarat că în turul II nu poate să o susțină pe M. Sandu din motiv că aceasta ar fi „*un proiect al Cancelariei de la Washington, un proiect al acelor americani care, în prezent, îl protejează pe Plahotniuc*”. De asemenea, liderul PN a mai afirmat că valorile pentru care pledează Maia Sandu nu sînt acceptabile pentru dînsul (03.11.2016); Mihai Ghimpu nici nu se gîndește la o eventuală demisie de onoare din funcția de președinte al PL după scorul foarte mic obținut la alegerile prezidențiale de duminică. Liderul liberalilor a luat și la București foarte puține voturi, chiar mai puține decât Igor Dodon, dar chiar în satul său de baștină – Colonița, s-a clasat pe locul trei, după Maia Sandu și Igor Dodon. Cu referire la procentajul acumulat, M. Ghimpu a făcut următoarea declarație: „*Eu nu sînt Maia Sandu sau Igor Dodon, care au ieșit în turul II, amăgind cetățenii că o să mărească pensiile, salariile, lupta cu corupția. Uitați-vă, Maia Sandu spune că va lupta cu corupția. Cum să lupți cu corupția dacă tu ești înconjurată de cei care au furat Banca de Economii? Și Dodon, la fel, înconjurat de... El personal... și încă acela lua credit din Banca de Economii*” (04.11.2016).

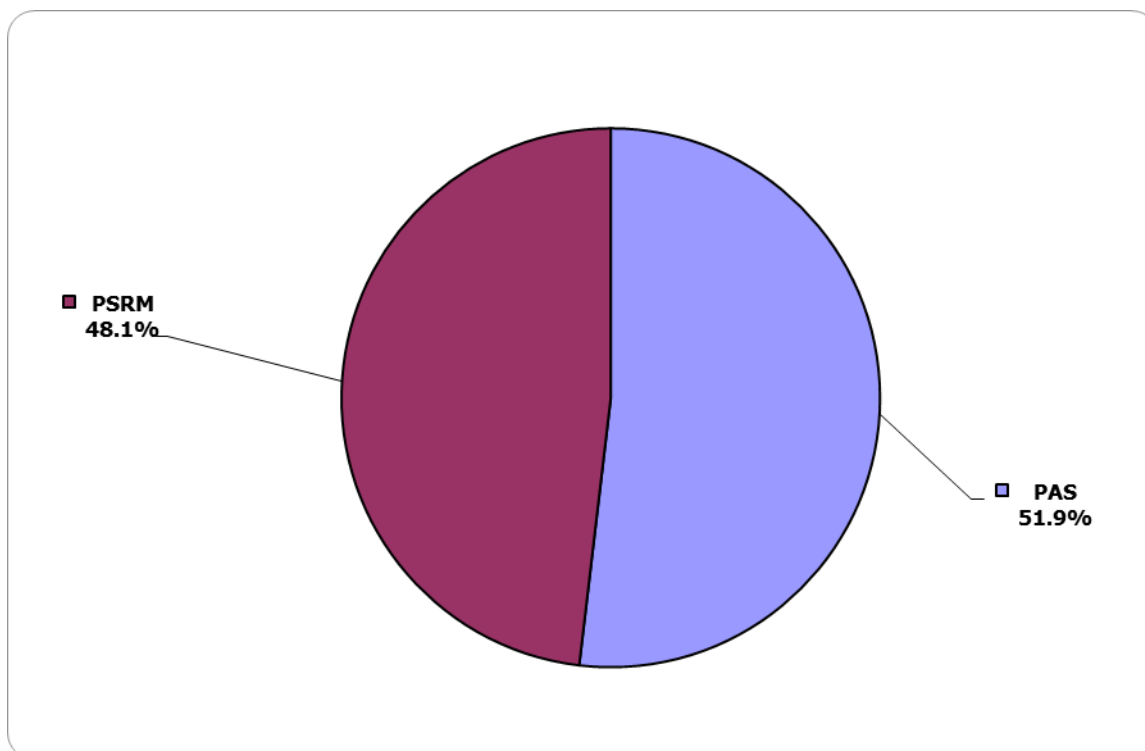
Candidatul PAS la funcția de șef al statului a fost nuanțat în context pozitiv în subiectele despre: Liderul PAS, M. Sandu, este sigură că va învinge în cel de-al doilea tur al prezidențialelor: „*Oponentul meu, Igor Dodon, spune că vrea să fie președintele celor cu opțiuni de stînga. Eu voi fi președintele tuturor cetățenilor Republicii Moldova. Domnule Dodon, oamenii nu mai vor să fie divizați în stînga și dreapta, ei vor să scape de voi, de hoți, de mincinoși. Oamenii vor un președinte onest, puternic, independent, care să-i reprezinte cu demnitate, iar dvs. nu sînteți nimic din toate astea. Prin urmare, nu eu vă voi învinge pe dvs. în turul doi, ci oamenii. Noi toți împreună, toată Moldova va învinge*”. M. Sandu a îndemnat toată lumea să iasă masiv și să o susțină pentru a putea învinge: „*Dragi cetățeni, acum am mare nevoie de sprijinul dvs. Știu că m-au sprijinit oameni din diferite partide politice, și le mulțumesc mult pentru încredere. Mulțumesc partenerilor din PPDA și, în special, lui Andrei Năstase. Mulțumesc colegilor de la PLDM, celorlalte partide și societății civile pentru efortul de mobilizare. Vă mulțumesc tuturor oamenilor care ați pus interesul țării mai presus decât preferințele voastre politice*”. În subiect este prezentată și declarația liderului PPDA, A. Năstase: „*Președintele Maia Sandu va fi un președinte al tuturor cetățenilor, indiferent de opțiunea lor politică, geopolitică, de locul de aflare al acestora*” (31.10.2016; 01.11.2016); Liderul PPEM, I. Leancă, a declarat că în turul II o va susține pe M. Sandu: „*Astăzi am sunat-o pe Maia Sandu, am felicitat-o și i-am zis că sîntem pregătiți să o ajutăm în orice fel găsește dînsa de cuviință*” (31.10.2016; 01.11.2016); Mihai Ghimpu a îndemnat susținătorii să o voteze pe Maia Sandu în cel de-al doilea tur al prezidențialelor, programat pentru duminică viitoare – 13 noiembrie (04.11.2016).

Reflectare directă (alocuțiune în cadru) și indirectă (referire la):

Candidați electorali	Timp Total	Total Direct	Total Indirect
M Sandu	0:09:41	0:02:48	0:06:53
I Dodon	0:08:47	0:02:46	0:06:01

Reflectarea liderilor politici în cadrul emisiunilor informative:

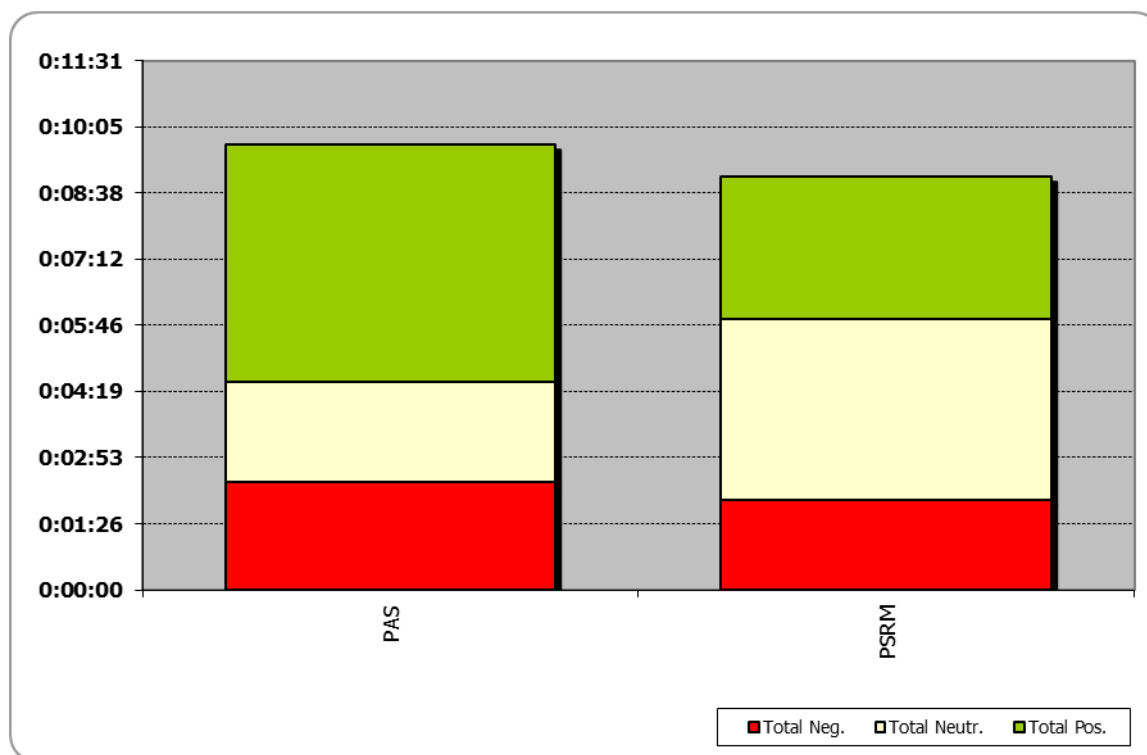

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „N 4”, PAS a fost mediatizat - 51,9%, fiind urmat de PSRM – cu 48,1%.

Detaliere:

Subiecți politici	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutr	Total Negativ
PAS	0:09:41	0:05:09	0:02:11	0:02:21
PSRM	0:08:59	0:03:06	0:03:56	0:01:57

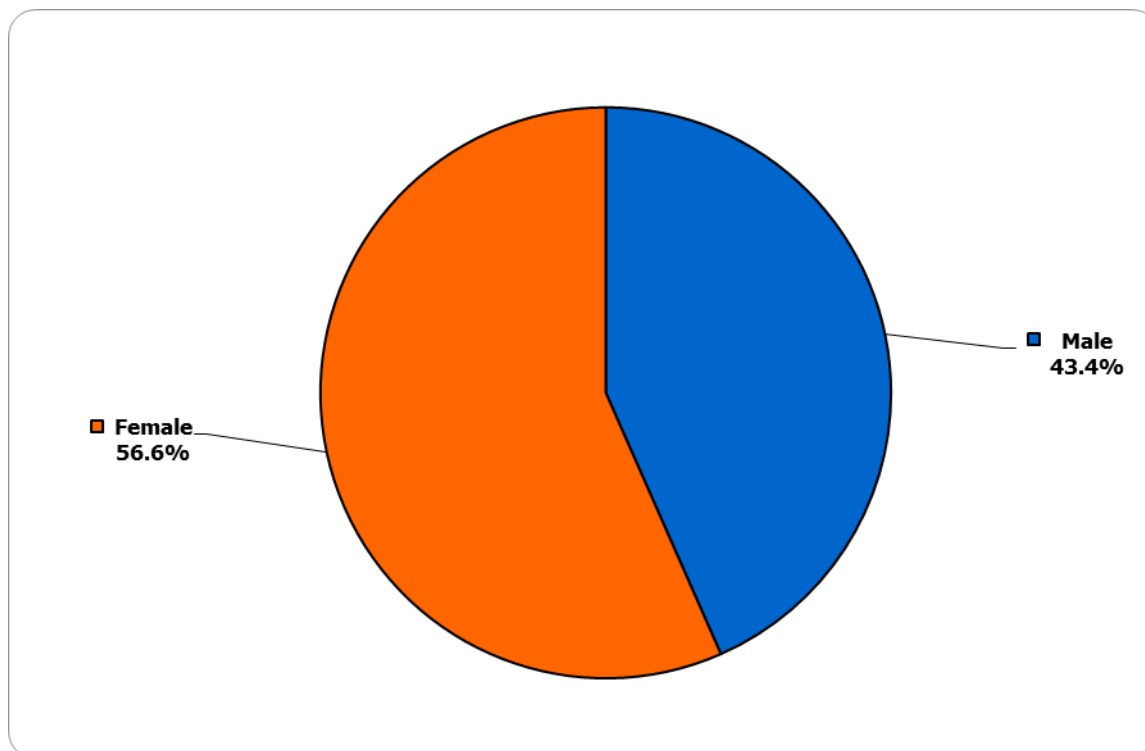
Conotația reflectării:

Subiectul politic PSRM a fost mediatizat în context neutru, pozitiv și negativ, iar PAS a fost mediatizat în context accentuat, pozitiv.

Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectarea subiecților conform categoriei gender (masculin/feminin):

În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota femeilor a fost de – 56,6%, iar cota bărbaților a fost de 43,4%.

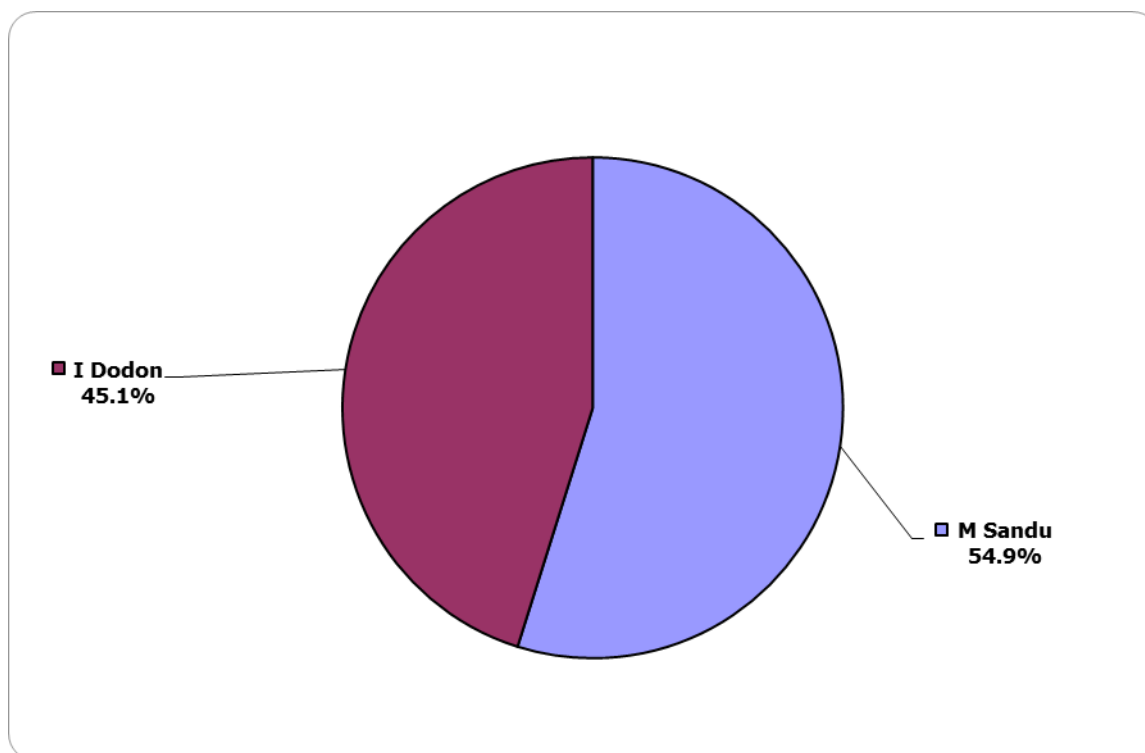
Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la prevederile legislației electorale.

- Art. 7 alin. (2) și alin. (3) Codul audiovizualului: „Acordînd timpi de antenă unui partid sau unei mișcări politice pentru propagarea pozițiilor acestora, radiodifuzorul trebuie să ofere, de asemenea, în cadrul aceluiași gen de programe și la aceeași oră, timpi de antenă altor partide și mișcări politice fără tergiversări neîntemeiate și fără a favoriza un partid anume, indiferent de procentajul reprezentării sale parlamentare”; „Pentru încurajarea și facilitarea exprimării pluraliste a curentelor de opinie, radiodifuzorii au obligația de a reflecta campaniile electorale în mod veridic, echilibrat și imparțial..” Astfel, PAS și candidatul la funcția de șef al statului au fost favorizați printr-o mediatizare accentuat pozitivă.
- Art. 7 alin. (4) lit. c) Codul audiovizualului: „Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încît: în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse”. La 03.11.2016 a fost difuzat un subiect în care președintele Partidului Nostru, Renato Usatîi, a declarat că în turul II de scrutin îl va susține pe socialistul I. Dodon. Acesta și-a îndemnat susținătorii să-l voteze pe I. Dodon. Cu referire la candidatul PAS, M. Sandu, R. Usatîi a declarat că nu poate să o susțină din motivul că aceasta „este un proiect al Cancelariei de la Washington, un proiect al acelor americani care, în prezent, îl protejează pe Plahotniuc”. Lipsește poziția liderului PAS, M. Sandu, pentru a confirma sau infirma cele declarate de R. Usatîi. La 04.11.2016 a fost prezentat un subiect despre rezultatele alegerilor din 30 octombrie obținute de liderul PL, M. Ghimpu. A fost difuzată o secvență video în care M. Ghimpu este întrebat de către moderatorul emisiunii dacă nu se gîndește la o eventuală demisie de onoare din funcția de președinte PL. M. Ghimpu: „Eu nu sînt

Maia Sandu sau Igor Dodon, care au ieșit în turul II, amăgind cetățenii, că o să mărească pensiile, salariile, lupta cu corupția. Uitați-vă, Maia Sandu spune că va lupta cu corupția. Cum să lupți cu corupția dacă tu ești înconjurată de cei care au furat Banca de Economii? Și Dodon, la fel, înconjurat de... El personal... și încă acela lua credit din Banca de Economii". Lipsește poziția candidaților electorali I. Dodon și M. Sandu.

Realitatea TV

Reflectarea candidaților electorali în cadrul emisiunilor informative:

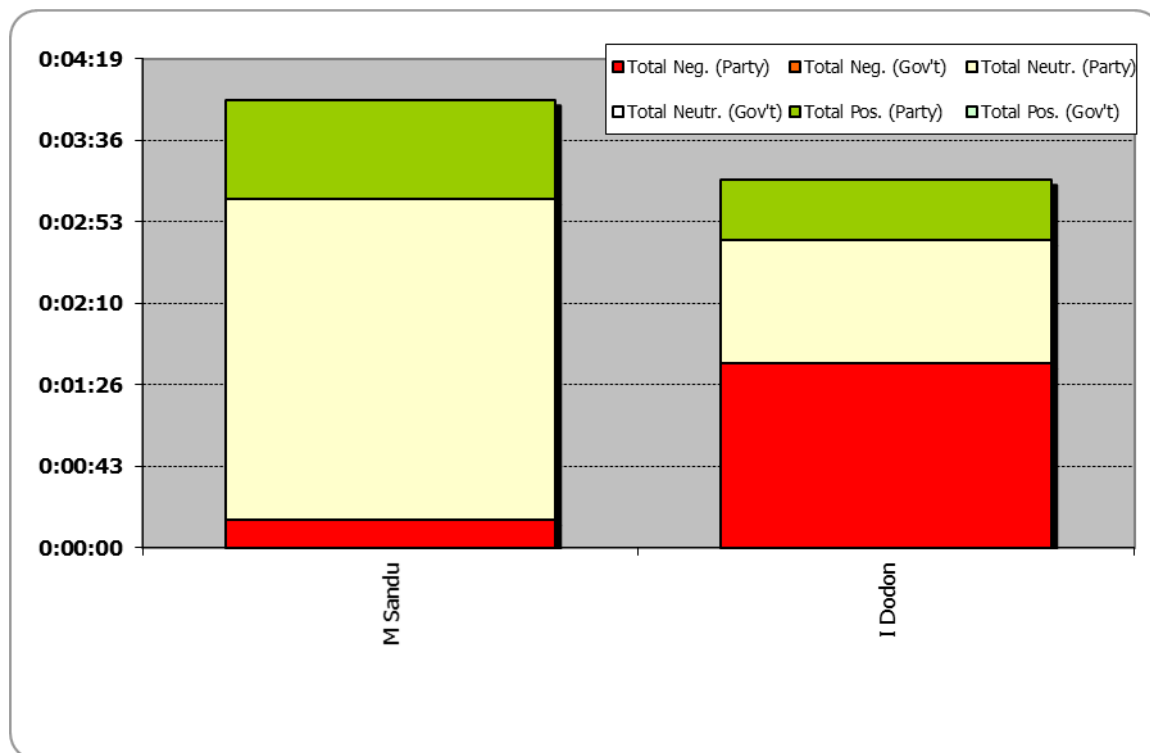

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Realitatea TV”, M. Sandu a avut cea mai mare pondere de reflectare în știri – 54,9%, fiind urmată de I. Dodon, cu 45,1%.

Detaliere:

Candidați electorali	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
M Sandu	0:03:57	0:00:52	0:02:50	0:00:15
I Dodon	0:03:15	0:00:32	0:01:05	0:01:38

Conotația reflectării:

Candidații electorali la funcția de Președinte al Republicii Moldova: Maia Sandu și Igor Dodon au fost reflectați în conotație pozitivă, neutră și negativă.

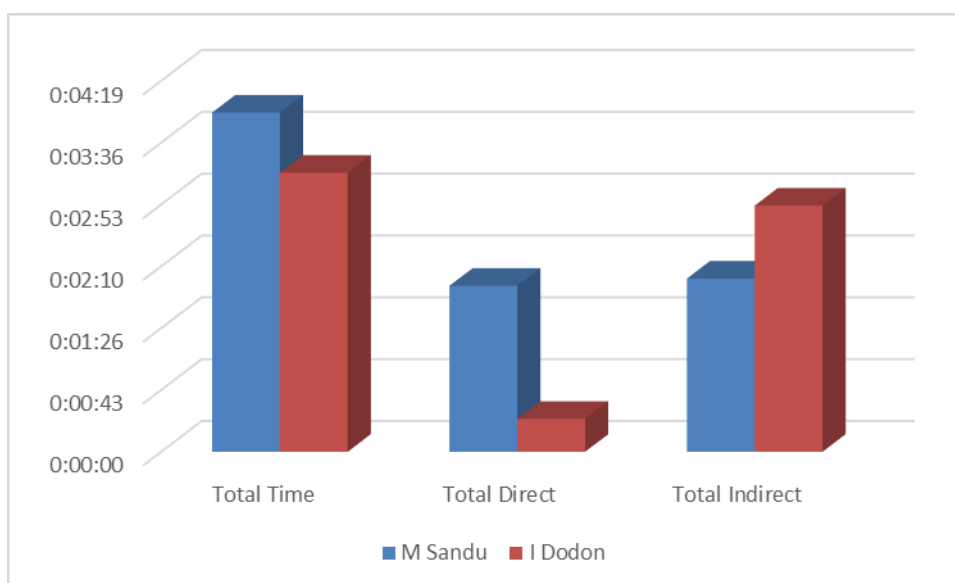
Liderul PSRM la funcția de șef al statului a fost mediatizat în context negativ în subiectele despre: Primarul mun. Chișinău, Dorin Chirtoacă, a declarat că I. Dodon a pierdut din electoratul din capitală: „Acest gândac de Colorado trebuie strivit, și el va fi strivit în turul II” (31.10.2016); Liderul PAS cheamă electoratul să se mobilizeze în alegerile din 13 noiembrie: „Este important să ne mobilizăm, pentru a crea un mediu cu adevărat democratic pentru toate forțele politice. Oponentul meu, Igor Dodon, spune că vrea să fie președintele celor cu opțiuni de stânga. Eu voi fi președintele tuturor cetățenilor Republicii Moldova. Dle Dodon, oamenii nu vor să mai fie divizați în stânga și dreapta, ei vor să scape de voi, de hoți, de mincinoși” (31.10.2016); Președintele PCRM, V. Voronin, a declarat că nu-l va susține pe liderul PSRM în al doilea tur de scrutin: „Nu avem nici un temei, nici un argument ca să-l susținem. Dacă se numesc socialiști, asta încă nu înseamnă nimic. Noi urmărim politica care o promovează și care o propun societății”. De asemenea, acesta a mai menționat următoarele: „Ne-a vândut pentru 3 milioane de euro. Nu sîntem răzbunători. Noi avem memorie bună. El nu l-a trădat pe Voronin, ci toată țara” (01.11.2016); Deputatul Partidului Liberal, Alina Zotea, a solicitat de la Ministerul Educației să verifice dacă socialistul Igor Dodon a plagiat teza de doctorat. După verificările efectuate s-au identificat mai multe pasaje care au fost „împrumutate” fără a fi indicată sursa de la autori români. Este vorba despre două lucrări: „Bursa” de Ion Popa și „Tranzacții bursiere” de Mihaela Gradu, profesori universitari de la Academia de Studii Economice (ASE) din București (02.11.2016).

I. Dodon a fost reflectat în context pozitiv în subiectele despre: Rezultatele primului tur de scrutin. Astfel, I. Dodon este convins că va obține victorie în turul II: „Apreciem rezultatele primului tur. Stimată oponent politic, dna Maia Sandu, pregătiți-vă să pierdeți aceste alegeri, pentru că nu ați crescut ca să câștigați” (31.10.2016); Ex-candidatul PN la funcția de șef al statului, Dumitru Ciubașenco, a anunțat pe o rețea de socializare că îl va susține în turul II pe socialistul I. Dodon, dacă acesta va face posibil ca Renato Usatîi să fie scutit de căutare internațională, va dizolva Parlamentul și va anunța alegeri parlamentare anticipate (31.10.2016).

M. Sandu a obținut o prestație pozitivă în subiectele despre: D. Chirtoacă, primarul mun. Chișinău, a felicitat liderul PAS pentru rezultatele obținute în turul I: „*Felicitări, dna Maia Sandu, iar Igor Dodon pregătește-te deja, tradițional, să pierzi alegerile în turul II, dar cu mobilizare totală*” (31.10.2016); Liderul PAS cheamă electoratul să se mobilizeze în alegerile din 13 noiembrie: „*Este important să ne mobilizăm, pentru a crea un mediu cu adevărat democratic pentru toate forțele politice. Oponentul meu, Igor Dodon, spune că vrea să fie președintele celor cu opțiuni de stânga. Eu voi fi președintele tuturor cetățenilor Republicii Moldova. Dle Dodon, oamenii nu vor să mai fie divizați în stânga și dreapta, ei vor să scape de voi, de hoți, de mincinoși*” (31.10.2016); Președintele PPEM, Iurie Leancă, a declarat că în turul II o va susține pe M. Sandu: „*Am sunat-o pe Maia Sandu, am felicitat-o și i-am zis că sîntem pregătiți să o ajutăm în orice fel găsește dânsa de cuviință. Ea reprezintă astăzi ultima șansă de a evita o domnie a lui Igor Dodon în Republica Moldova. Voi vota pentru Maia Sandu, vă invit pe voi să votați pe Maia Sandu*” (31.10.2016).

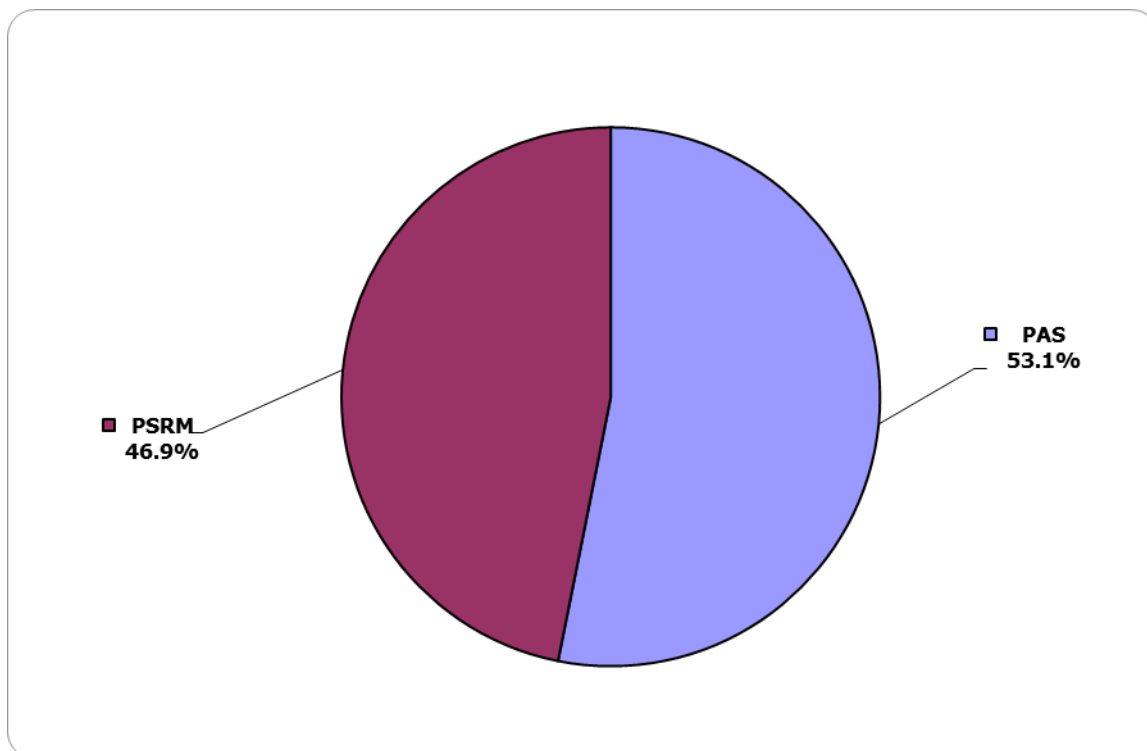
Candidatul PAS la funcția de Președinte al Republicii Moldova a fost prezentată în context negativ în subiectul despre: Rezultatele primului tur de scrutin. Astfel, I. Dodon este convins că va obține victorie în turul II: „*Apreciem rezultatele primului tur. Stimată oponent politic, dna Maia Sandu, pregătiți-vă să pierdeți aceste alegeri, pentru că nu ați crescut ca să câștigați*” (31.10.2016).

Reflectare directă (alocuțiune în cadru) și indirectă (referire la):

Candidați electorali	Timp Total	Total Direct	Total Indirect
M Sandu	0:03:57	0:01:56	0:02:01
I Dodon	0:03:15	0:00:23	0:02:52

Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative:

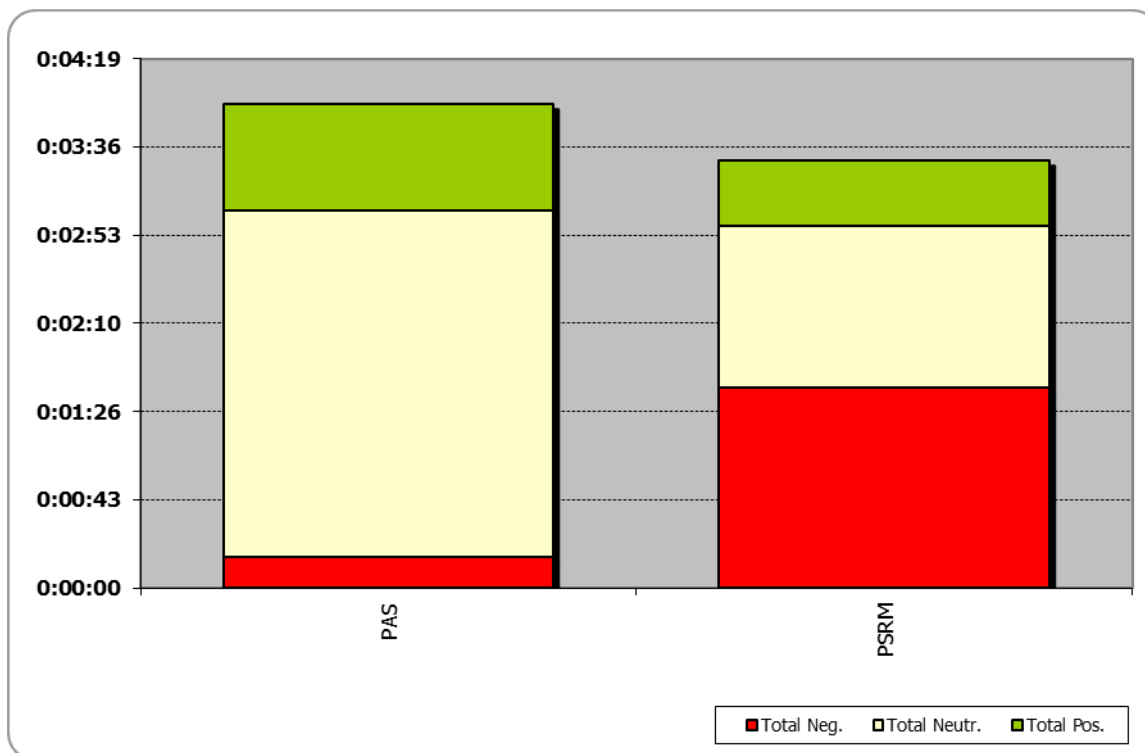

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Realitatea TV”, ce mai mare pondere de reflectare, de 53,1%, a acumulat PAS, fiind urmat de PSRM – cu 46,9%.

Detaliere:

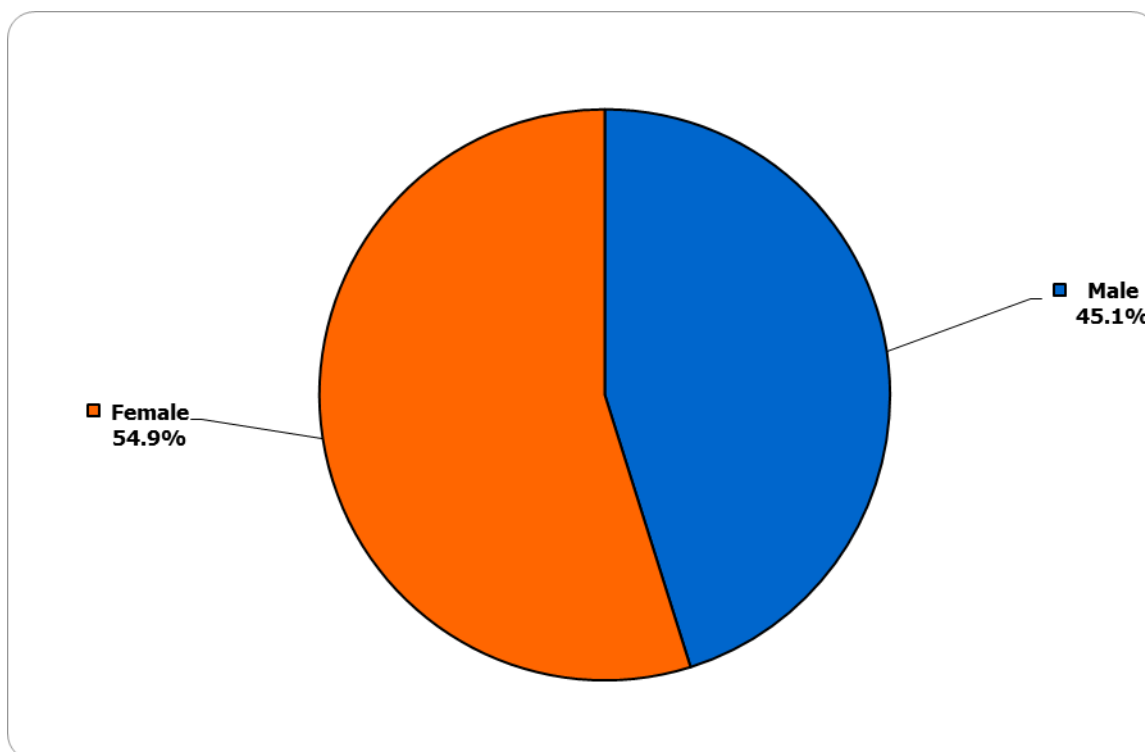
Subiecți politici	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
PAS	0:03:57	0:00:52	0:02:50	0:00:15
PSRM	0:03:29	0:00:32	0:01:19	0:01:38

Conotația reflectării:

Subiecții politici PAS și PSRM au fost mediatizați în context neutru, pozitiv și negativ. Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectarea subiecților conform categoriei gender (masculin/feminin):

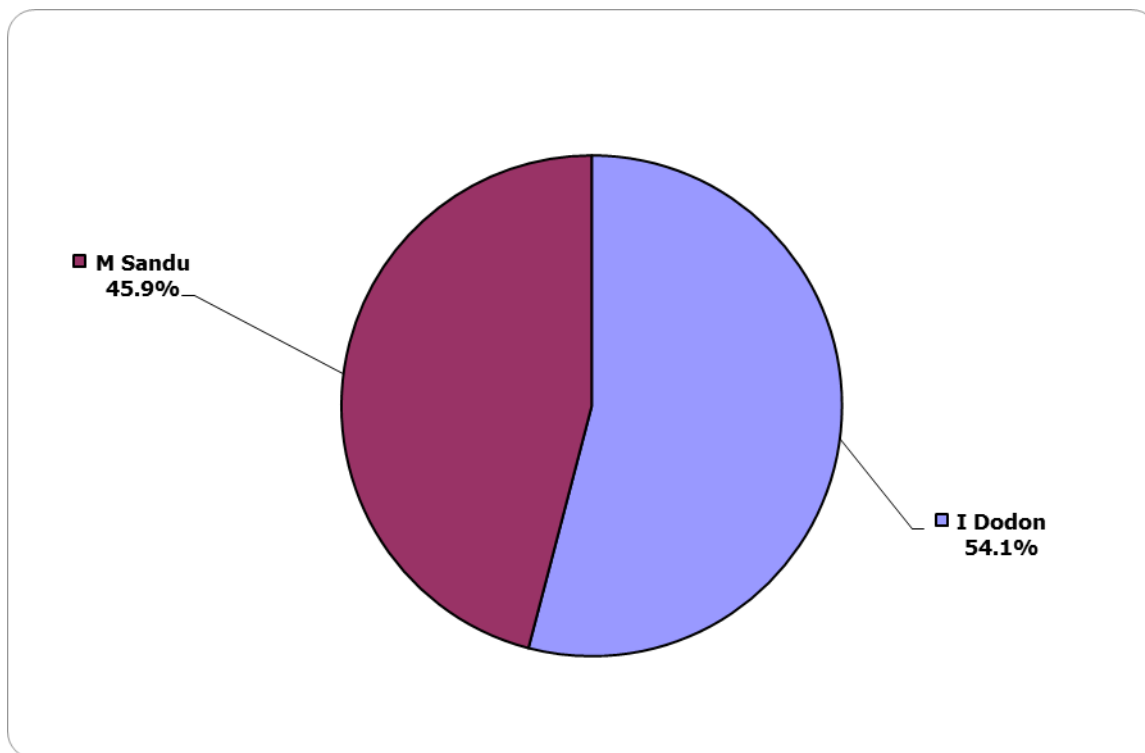

În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota femeilor a fost de – 54,9%, iar cota bărbaților a fost de 45,1%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport nu au fost atestate derogări de la legislația electorală.

Ren Moldova

Reflectarea candidaților emecionali în cadrul emisiunilor informative:

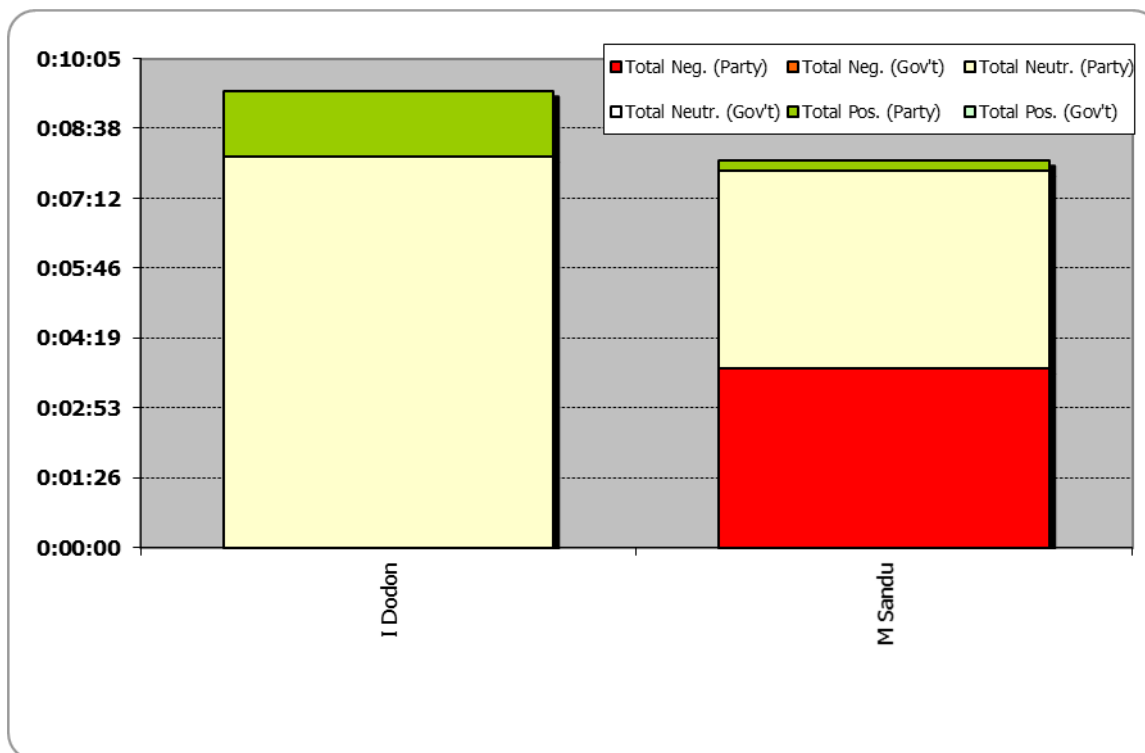

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Ren Moldova”, I. Dodon a obținut 54,1%, fiind urmat de M. Sandu, cu 45,9%.

Detaliere:

Candidați elecotrali	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
I Dodon	0:09:24	0:01:21	0:08:03	0:00:00
M Sandu	0:07:59	0:00:13	0:04:05	0:03:41

Conotația reflectării:

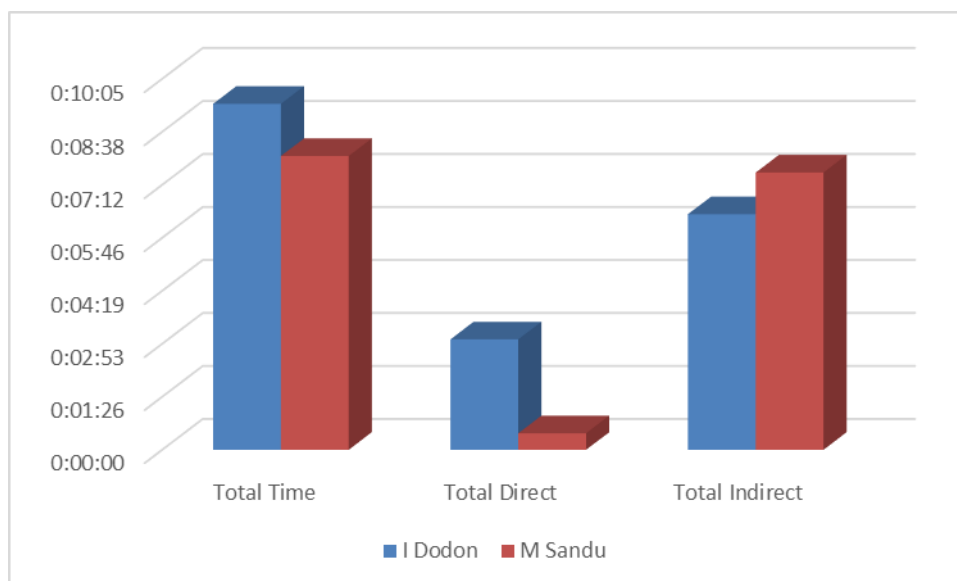

Candidatul electoral I. Dodon a fost mediatizat în context atât neutru, cât și pozitiv, iar M. Sandu a fost reflectată negativă, pozitivă și neutră.

Astfel, Igor Dodon a obținut o conotație a reflectării pozitivă în cadrul subiectelor despre: Igor Dodon poate miza pe sprijinul Partidului Nostru. Liderul socialiștilor va pleca la Moscova pentru a se întâlni cu Renato Usatîi. Anunțul a fost făcut public de către primarul de Bălți. „*Ne vom întâlni vineri, la Moscova, și vom concretiza unele lucruri*”, a declarat Usatîi. Discuția se va axa pe obiectivele comune ale celor două partide. În cadrul unei conferințe de presă, Igor Dodon a făcut un apel către formațiunile de stînga să îl susțină: „*Dragi prieteni, de ce partidele de dreapta pot să se unească, dar noi, cei de stînga, nu putem să ne unim? În primul rînd, mă adresez către Usatîi, Ciubașenco, Voronin. Lupta între partidele de stînga întăresc șansele partidului de dreapta. Eu înțeleg, ce a fost la primul tur să dăm la o parte. Acum, în fața pericolului de a pierde conducerea, haideți să ne unim*” (01.11.2016); Partidul lui Usatîi îl va susține pe Igor Dodon. Liderul formațiunii „Partidul Nostru”, Renato Usatîi își îndeamnă simpatizanții să susțină candidatura lui Igor Dodon în turul doi al alegerilor prezidențiale din 13 noiembrie. Anunțul a fost făcut de Renato Usatîi pe o rețea de socializare. Acesta a postat un video în care spune că a avut în acest sens o înțelegere cu liderul PSRM, pe care îl califică drept „*candidatul de centru-stînga*”. „*Sîntem siguri că victoria va fi de partea noastră. În decurs de 10- 12 zile veți vedea că vom fi mai mulți decît în primul tur*”, a declarat Igor Dodon (03.11.2016); Un grup de preoți, în frunte cu episcopul de Bălți și Fălești, Marchel, îndeamnă cetățenii să-l voteze în turul doi pe socialistul Igor Dodon. Ei își motivează îndemnul prin faptul că liderul PSRM susține Biserica ortodoxă, spre deosebire de Maia Sandu, care ar lupta împotriva Bisericii. „*Despre Igor Dodon cunoaștem că este un creștin și un adevărat patriot. Promovează valorile religioase și naționale. Este prieten al Bisericii*”, a spus episcopul de Bălți și Fălești, Marchel. Igor Dodon a declarat nu numai o singură dată că credința este unul dintre pilonii țării noastre (04.11.2016) etc.

Maia Sandu a avut parte de o tratare negativă în cadrul subiectelor despre: Potrivit socialistului Igor Dodon, rezultatele primului tur au demonstrat că alegătorii susțin partidele de stînga. Igor Dodon a îndemnat candidatul PAS să fie gata de pierderea alegerilor. Astfel, în urma primului scrutin, pe primul loc s-a plasat socialistul Igor Dodon. Acesta a obținut puțin peste 48 la sută din sufragii. Pe locul doi, cu votul a peste 38 la sută dintre alegători, este candidatul PAS, Maia Sandu (31.10.2016); Voronin n-o vrea nici pe Maia Sandu, nici pe Igor Dodon **președinte**. În cadrul unei conferințe de presă, Oleg Reidman a declarat că: „*Maia Sandu nu este un om independent. Este un om încăpăținat, asta e adevărat. Dar nu este independentă în politică*”, iar Vladimir Voronin a spus că: „*Cine a fost în viața ei? Ce a făcut Maia Sandu? Cine o știe, ce capacități, ce știe ea? Voi înțelegeți ce-i asta responsabilitate? Ori nu înțelegeți. Asta e o greutate enormă, care nu știi cum să te isprăvești cu ea*” (01.11.2016); Mit, realitate sau fantezia cuiva. Pe internet a apărut un video care confirmă că Maia Sandu, candidatul la **Președinție**, ar fi mason. Se evidențiază faptul că toată perioada în care s-a aflat peste hotare, Sandu a fost sub aripa acestei organizații. Mai exact, Maia Sandu a fost acceptată în Loja Masonilor atunci cînd își făcea studiile la Harvard. Autorul acestui video spune că masonii au hotărît ca fosta ministru să devină președintele Republicii Moldova: „*Dacă Maia Sandu devine președinte, Loja Masonilor vor obține putere nelimitată pentru a introduce procesul de sterilizare a populației prin vaccinare*”, a menționat autorul. Maia Sandu nu a venit cu o reacție asupra acestui video (02.11.2016); În cadrul primei întâlniri de dezbatere, candidații la prezidențiale Igor Dodon și Maia Sandu și-au aruncat replici reciproce. Astfel, Igor Dodon, a declarat: „*Stimați cetățeni, în perioada în care Maia Sandu a fost ministru al Educației, în premieră, în anii 2012-2015, au fost înregistrate peste 400 de cazuri de suicid și tentative de suicid la copii. Acesta este rezultatul reformelor*”. Socialistul a vorbit despre elevii care nu au susținut examenele de bacalaureat datorită reformelor Maiei Sandu, care au constituit mai multe tentative de sinucideri în rîndul elevilor. Candidatul PSRM a mai menționat că Maia Sandu, în 2015, a declarat că s-a alăturat PLDM și a îndemnat cetățenii să voteze pentru această formațiune în alegerile parlamentare: „*Pe 7 septembrie 2014 ați declarat că ați devenit membră PLDM. În lista electorală finanțată din banii furați de la BEM, Maia Sandu figurează, pe site-ul oficial al CEC, sub numărul 5, ca membru PLDM*” (04.11.2016).

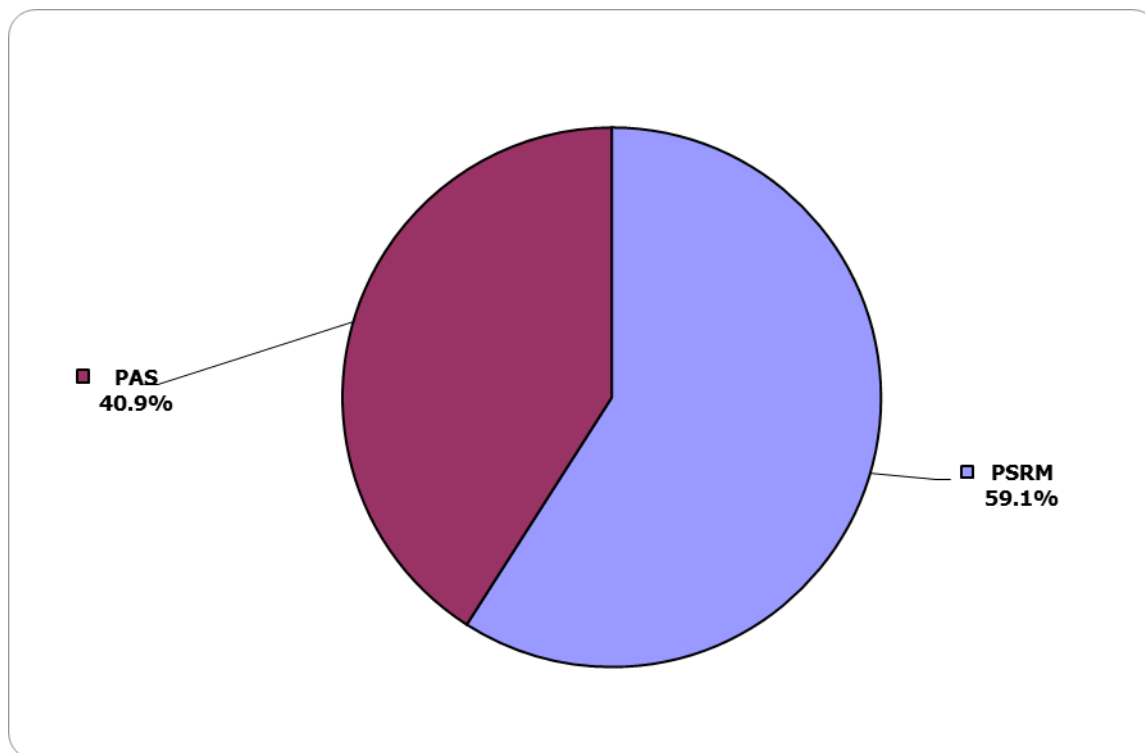
Reflectare directă (alocuțiune în cadru) și indirectă (referire la):

Candidați electorali	Total Time	Total Direct	Total Indirect
----------------------	------------	--------------	----------------

I Dodon	0:09:24	0:03:00	0:06:24
M Sandu	0:07:59	0:00:27	0:07:32

Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative:

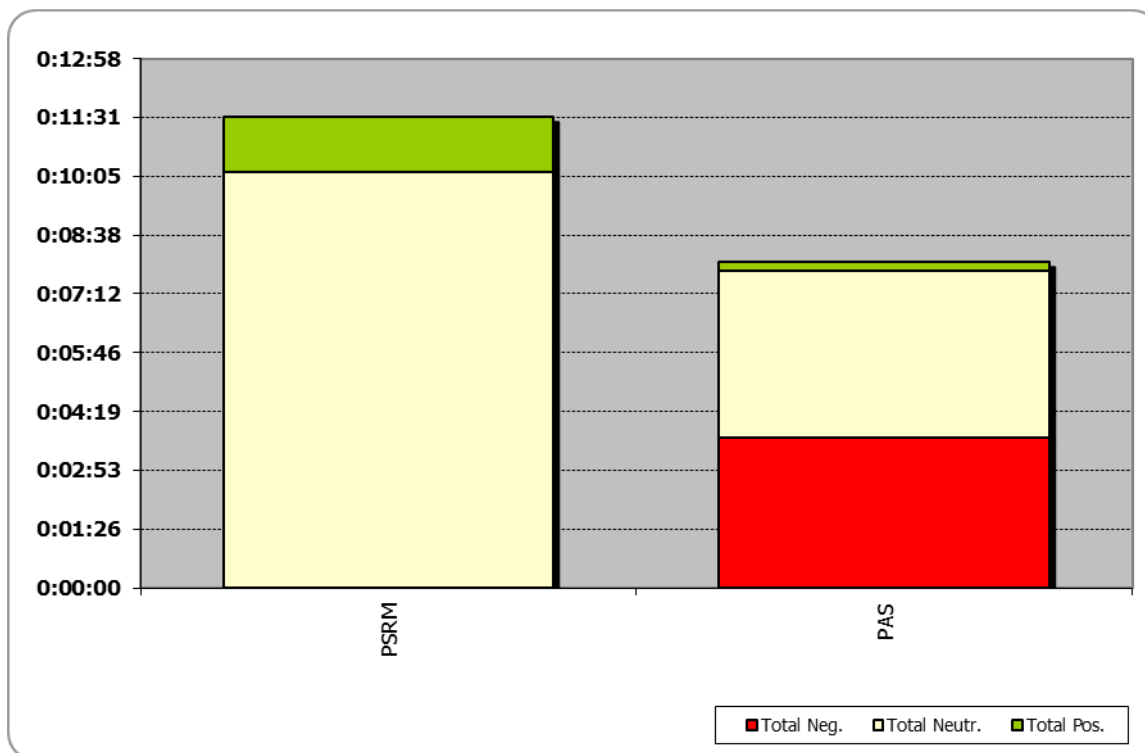

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Ren Moldova”, PSRM a fost reflectat în volum de 59,1%, urmat de PAS, cu 40,9% .

Detaliere:

Subiecți politici	Total Time	Total Pos.	Total Neutr.	Total Neg.
PSRM	0:11:31	0:01:21	0:10:10	0:00:00
PAS	0:07:59	0:00:13	0:04:05	0:03:41

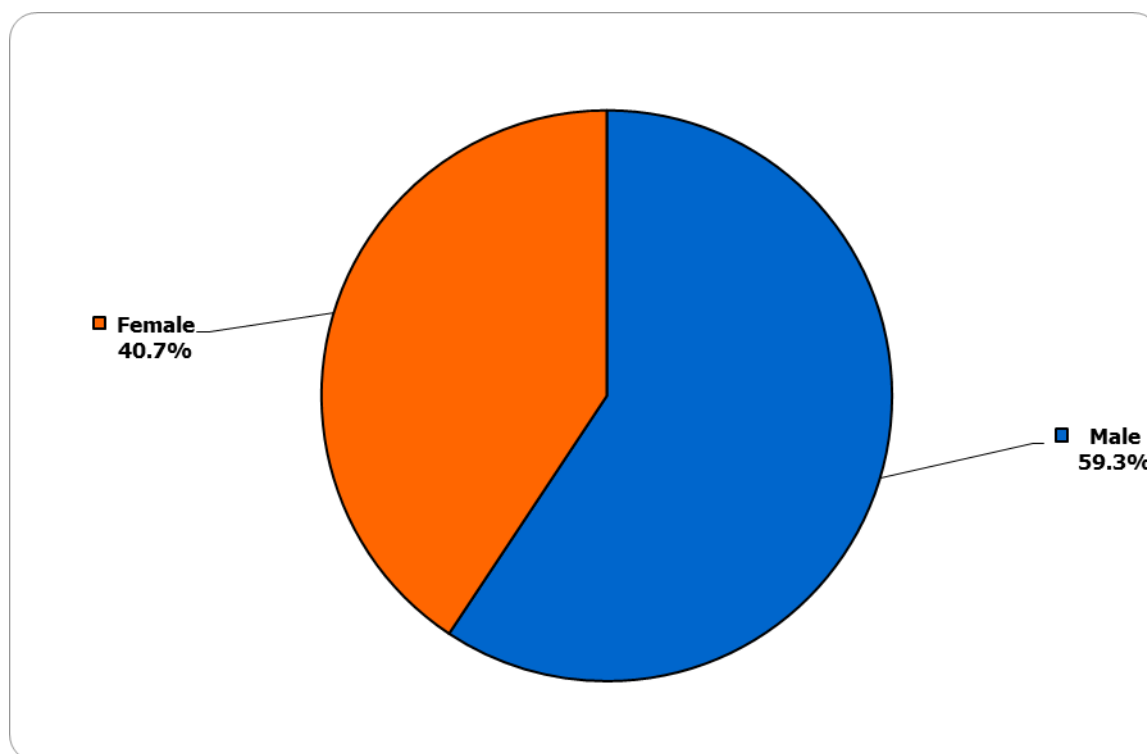
Conotația reflectării:

PSRM a fost mediatizat în context atât neutru, cât și pozitiv. PAS a fost reflectat în context neutru, pozitiv și negativ.

Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectarea subiecților conform categoriei gender (masculin/feminin):

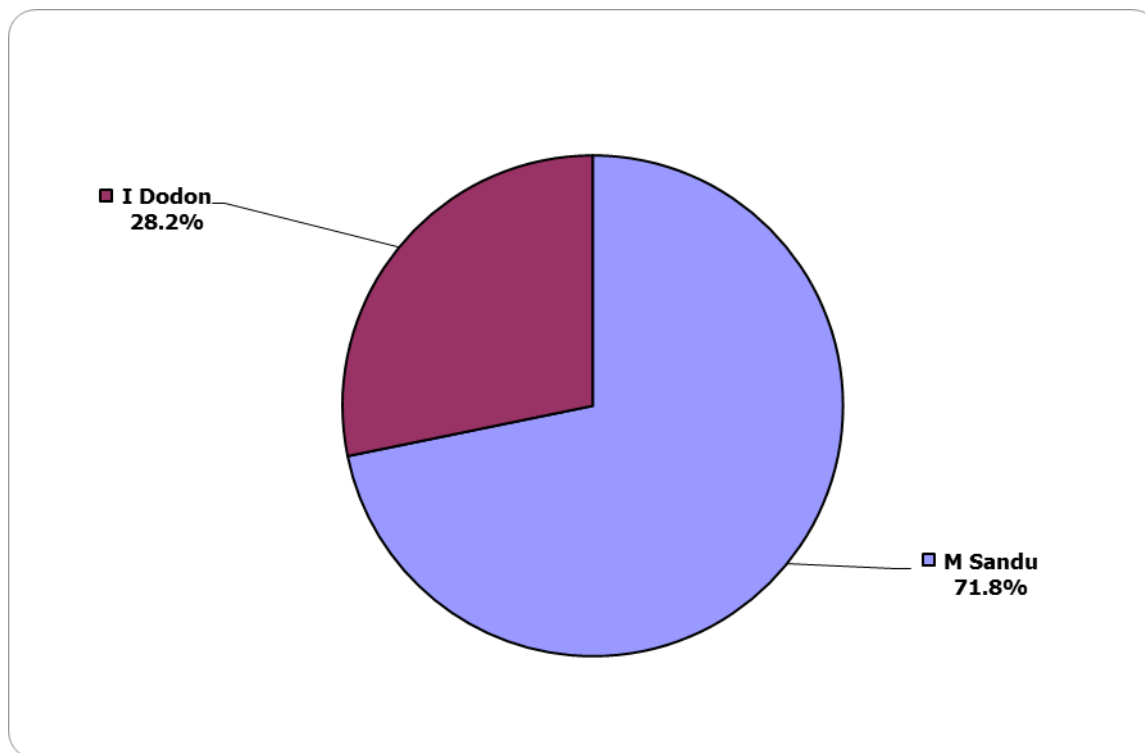
În perioada de raport, din numărul total de subiecți politici, cota bărbaților a fost de – 59,3%, iar cota femeilor a fost de 40,7%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 7 alin. (2): „Acordînd timpi de antenă unui partid sau unei mișcări politice pentru propagarea pozițiilor acestora, radiodifuzorul trebuie să ofere, de asemenea, în cadrul aceluiași gen de programe și la aceeași oră, timpi de antenă altor partide și mișcări politice fără tergiversări neîntemeiate și fără a favoriza un partid anume, indiferent de procentajul reprezentării sale parlamentare”; și alin. (3) din Codul audiovizualului „Pentru încurajarea și facilitarea exprimării pluraliste a curentelor de opinie, radiodifuzorii au obligația de a reflecta campaniile electorale în mod veridic, echilibrat și imparțial.” Astfel, se atestă un dezechilibru între PSRM și candidatul acestuia, I. Dodon, cu celălalt candidat electoral și subiect politic.
- Art. 7 alin. (4) lit. a) („informația care compune știrea să fie veridică”) și b) („să nu fie deformat sensul realității prin tertipuri de montaj, comentarii, mod de formulare sau titluri”), art. 10 alin. (5) („Radiodifuzorii sînt obligați să asigure obiectivitatea informării consumatorului de programe, favorizînd libera formare a opiniilor.”) din Codul audiovizualului, cît și art. 3 („Informațiile prezentate în cadrul programelor de știri și de actualități trebuie să se bazeze pe fapte și date ale căror veridicitate poate fi stabilită prin metode corespunzătoare de verificare”) și art. 7 (Radiodifuzorul care distorsionează intenționat informația, face acuzații nefondate, folosește neautorizat fotografii, imagini video și alte surse, ori calomniază, săvîrșește abateri profesionale de maximă gravitate) din Codul de conduită al radiodifuzorilor, aprobat prin Decizia CCA nr. 127 din 26.12.2007. Astfel, la data de 02.11.2016 a fost difuzat un subiect despre un video plasat pe internet în care se afirmă că Maia Sandu ar fi membră al Lojei Masonilor. Conform celor declarate de autorul acestui video, Maia Sandu ar fi fost acceptată în rîndurile masonilor pe timpul cînd își făcea studiile la Harvard. Tot masonii ar fi decis ca ea să devină președinte a Republicii Moldova, primind indicații concrete pe care ar fi trebuit să le realizeze: „Если Мая Санду станет президентом страны, Масонские Ложы получат неограниченные возможности внедрять в Молдове программу по стерилизации населения путем вакцинации, уничтожения православия и насаждения всеобщего разврата.” Poziția Maiei Sandu lipsește pentru a confirma sau nega conținutul acestui video. La final se anunță că Maia Sandu nu a venit cu o reacție referitor la afirmațiile făcute acest video.

NTV Moldova

Reflectarea candidaților electorali în cadrul emisiunilor informative:

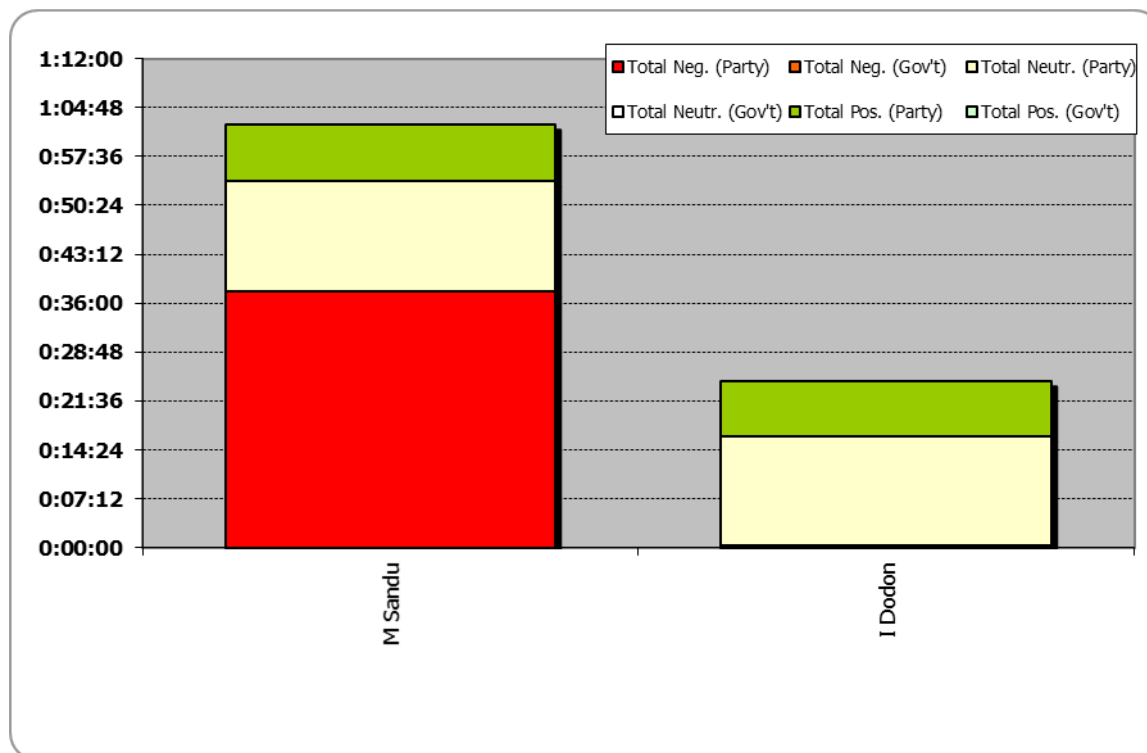

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „NTV Moldova”, M. Sandu a avut cea mai mare pondere de reflectare în știri – 71,8%, fiind urmată de I. Dodon – cu 28,2%.

Detaliere:

Candidați electorali	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
M Sandu	1:02:14	0:08:17	0:16:17	0:37:40
I Dodon	0:24:28	0:08:02	0:16:08	0:00:18

Conotația reflectării:

Candidatul electoral din partea PAS la funcția de șef al statului, M. Sandu, a fost mediatizată în context accentuat negativ, iar I. Dodon, din partea PSRM, a fost reflectat în context neutru, pozitiv și negativ.

Liderul PSRM, I. Dodon, a fost nuanțat în context pozitiv în subiectele despre: Candidatul Partidului Socialiștilor pentru funcția de președinte al țării îndeamnă partidele de stînga să-și unească forțele pentru a învinge candidatul comun PAS, PPDA și PLDM – M. Sandu, în cel de-al doilea tur al alegerilor. Potrivit lui Igor Dodon, liderii formațiunilor trebuie să dea dovadă de maturitate politică, să lase ambițiile proprii și să lupte împreună împotriva celor care au guvernat în ultimii șapte ani Republica Moldova, inclusiv Maia Sandu. I. Dodon, în cadrul unei conferințe de presă: „Guvernarea, cu toate metodele sale, cu tot instrumentariul, nu a putut să obțină un scor mai bun pentru candidata sa, candidata oligarhilor – Maia Sandu, decît 38 la sută, chiar utilizînd toate resursele administrative. Uitați-vă, votarea prin satele democrațiilor ce s-a făcut, utilizînd media lui Plahotniuc. Nu au putut să ne depășească, noi fiind în opoziție... Lupta dintre cei de stînga va întări forțele de dreapta. Dacă vom lupta între noi, va învinge... cine? Plahotniuc și americanii. Și ei asta încearcă să facă acum. De aceea, eu îi chem, în primul rînd, pe toți susținătorii și membrii altor partide de stînga, să ne unim forțele. Înțeleg, ce a fost în primul tur, a fost în primul tur. Să lăsăm la o parte. Fiecare partid a avut candidatul său. El trebuia să participe. Totul înțeleg. Însă acum, în fața pericolului pierderii statalității, vorbesc acum nu doar vorbe tari, hai să ne unim forțele și să învingem... Acum veți alege între opoziție și cea care a fost cu Plahotniuc la guvernare șapte ani. Ei au fost împreună, toți acești ani. Păi, ce alegem? Opoziția sau guvernarea? Vreți guvernarea să alegeți, aveți candidatul care va pierde. Vreți să alegeți opoziția, aveți candidatul care vă reprezintă” (31.10.2016); În cadrul unei emisiuni Iu. Roșca a afirmat că „Republica Moldova are nevoie de un politician experimentat. Igor Dodon, deși nu este de o vîrstă înaintată, are experiență în politică. Oamenii se interesează de realizările lui. Dodon a fost ministru, a fost vicepremier, a rezolvat situații de criză, fie inundații, fie negocieri cu Ucraina, cu FMI, sau negocieri cu România în probleme economice. Este persoana care s-a făcut remarcată și a obținut experiență” (31.10.2016); Rezultatele alegerilor electorale în turul I. În cadrul subiectului reporterul afirmă că la nivel național, socialistul a învins în 26 de raioane, iar oponenta sa – Maia Sandu, a învins doar în 9 (31.10.2016); I. Dodon a acordat un interviu pentru postul de radio „Europa

Liberă”. Acesta a declarat că Republica Moldova se confruntă cu o serie de probleme stringente, a căror soluționare depinde, în mare măsură, de viitorul președinte, care nu trebuie să aibă vreo legătură cu guvernarea oligarhică: „*Cele mai mari probleme sînt la capitolul corupție, la capitolul justiție, la capitolul calitatea vieții. Și, în acest sens, principala sarcină a următorului președinte este să facă primii pași pentru a scoate din captivitate Republica Moldova, din captivitatea oligarhilor. Acest lucru nu poate să-l facă persoana care a fost împreună cu ei la guvernare în ultimii ani. Iar oponenta mea politică a fost împreună cu ei, fiind numită ministru de mai multe ori de către guverne oligarhice*”. Reporterul susține că liderul PSRM, I. Dodon, a menționat în interviu și cîteva soluții pentru scoaterea țării din captivitate. Urmează declarație lui I. Dodon: „*Vom face totul pentru ca procurorul și în alte funcții, care depind de președinte, să fie numiți oameni onești, care nu sînt din acest sistem, nu fac parte din clanurile oligarhice. În al doilea rînd, pentru a scoate țara din captivitate avem nevoie de alegeri parlamentare anticipate. De aceea, noi trebuie să utilizăm toate instrumentele legale, pentru ca să declanșăm alegeri parlamentare anticipate, să avem altă majoritate parlamentară*”. Cu privire la acțiunile pe care nu le va întreprinde niciodată, în niciun caz, în calitate de președinte al țării, liderul PSRM a subliniat: „*Sînt trei lucruri, trei teme tabu și nu pot fi negociate și discutate. Prima ține de statalitate. Eu nu voi negocia cu nimeni ceea ce ține de pierderea statalității Republicii Moldova. Și voi fi împotriva celor care pledează pentru lichidarea statului, împotriva unioniștilor. Doi. Niciodată nu vom negocia statutul de neutralitate și vom insista ca pe teritoriul Republicii Moldova să nu fie prezente trupe militare ale altor state. Și trei. Ține de Biserica noastră ortodoxă, credința noastră ortodoxă*” (01.11.2016); Candidatului PSRM pentru funcția de șef al statului, Igor Dodon, a declarat pentru postul de radio „Europa Liberă” că indiferent de opțiunile și viziunile geopolitice ale cetățenilor, va fi un președinte al tuturor: „*Promit că voi fi un președinte și pentru cei care se vîd alături de Uniunea Europeană, cît și pentru cei care doresc o relație mai apropiată cu Federația Rusă. Și cred că noi vom putea să găsim un echilibru în societate*”. Reporterul susține că liderul PSRM a explicat și absenteismul înregistrat în primul tur al scrutinului, în special, al tinerilor. Urmează declarațiile socialistului Dodon: „*Tinerii au fost trădați de către cei care le-au promis schimbări în 2009. Sînt dezamăgiți și acum. Absenteismul politic a fost înregistrat și, probabil, va mai fi înregistrat. Noi vom propune viziunile noastre. Îmi propun să fiu un președinte egal pentru toți. Eu vîd că oponentii mei politici au început să ridice o isterie geopolitică. Evident că încearcă pe subiecte geopolitice să își asigure mai mulți susținători. De fapt, joacă aceeași carte, același lucru pe care l-au făcut oligarhii pe parcursul ultimilor șapte ani. Același lucru l-a făcut Filat. Același lucru l-a făcut și Plahotniuc în ultimul timp, încercînd să joace geopolitic. Nu cred că este cazul*”. Igor Dodon a mai declarat că pledează pentru relații bune atît cu Federația Rusă, cît și cu țările Uniunii Europene. El a precizat că, în funcția de președinte al țării, nu va admite ca Moldova să piardă regimul fără vize cu UE: „*Președintele țării nu are astfel de atribuții. Președintele nu are competențe pentru a schimba vectorul geopolitic sau a suspenda acorduri, sau pentru a denunța acorduri. Da, sînt pentru parteneriat strategic și relații bune cu Federația Rusă. De ce? Pentru că avem nevoie de piața rusă și trebuie să rezolvăm problemele migranților, care sînt sute de mii în Federația Rusă. Însă asta nu înseamnă că trebuie să apară o cortină de fier pe Prut. Lucrul acesta nu putem să ni-l permitem, pentru că în Uniunea Europeană, de asemenea, muncesc cîteva sute de mii de cetățeni moldoveni, avem exporturi spre Uniunea Europeană. Parteneriatul trebuie să continue*” (02.11.2016); Partidul Ruso-Slavean îl susține pe Dodon în turul II. În cadrul subiectului se menționează că liderii și membrii Partidului Ruso-Slavean au anunțat că dintre candidații care au trecut în turul doi al alegerilor prezidențiale, Igor Dodon are toate capacitățile și forța necesară de a produce schimbări. Urmează sincron: „*Ne adresăm susținătorilor și membrilor noștri de partid, să depună efort ca Igor Dodon să cîștige în cel de-al doilea tur al scrutinului*” (02.11.2016); Candidatul PSRM, Igor Dodon, le-a mulțumit locuitorilor Autonomiei Găgăuze pentru sprijinul din primul tur al scrutinului prezidențial. Liderul PSRM i-a îndemnat pe susținătorii unității statului să se mobilizeze și să iasă la votare și-n cel de-al doilea tur al alegerilor: „*Faptul că peste 90% la sută dintre alegători au votat este pentru mine o mare onoare, o dovadă a încrederii. De aceea, vreau să vă mulțumesc pentru acest lucru și vă promit că voi apăra pozițiile și valorile despre care deja cunoașteți. Acum este*

însă foarte important să ne unim forțele pentru turul II. Este mai important ca oricând ca fiecare dintre noi să vină la secțiile de votare. De aceea, vă îndemn, haideți, în data de 13 noiembrie, să ieșim la votare și să demonstrăm că împreună putem apăra țara”. Reporterul susține că locuitorii autonomiei spun că își leagă speranțele de renașterea țării doar de candidatul Igor Dodon. Oamenii promit că vor vota pentru un președinte statalist și în cel de-al doilea tur al alegerilor. Urmează mesajele de susținere din partea unor cetățeni: „Cred că și eu pentru Dodon îmi voi da votul, pentru că este singurul candidat destoinic. Dacă oamenii vor vota pentru Maia Sandu, acest lucru va duce la distrugerea Moldovei. Sincer, Maia Sandu pentru mine nu este candidat, ea nu știe să comunice cu oamenii. Candidații trebuie să discute cu cetățenii și să înțeleagă problemele fiecărei localități”; „Cred că voi vota pentru Partidul Socialiștilor”; „În Moldova doar Dodon ne oferă perspective pieței de desfacere. Doar împreună cu Federația Rusă”. La finele subiectului, reporterul vine cu mențiunea că în primul tur al alegerilor prezidențiale, bașcanul Găgăuziei, Irina Vlah, dar și președintele Adunării Populare a Autonomiei, Dumitru Constantinov, și-au exprimat sprijinul în favoarea lui Igor Dodon (02.11.2016); Liderul PN, Renato Usatîi, și-a îndemnat membrii și simpatizanții să îl voteze în cel de-al doilea tur al scrutinului prezidențial pe candidatul PSRM pentru funcția de președinte al țării, Igor Dodon. Reporterul susține că „primarul de Bălți și-a îndemnat susținătorii să îl susțină pe Igor Dodon, deoarece va asigura dizolvarea Parlamentului și va organiza alegeri parlamentare anticipate. Usatîi a precizat că asupra deciziei de a-l susține pe candidatul PSRM în turul II s-a convenit anterior”. Urmează declarațiile lui Renato Usatîi, liderul PN: „Eu pot să susțin doar candidatul polului de stînga, candidatul Igor Dodon. Mi-am îndeplinit promisiunea și îi îndemn pe toți susținătorii să-l voteze pe Igor Dodon. Acum a rămas ca Igor Dodon să îndeplinească ceea ce a promis și în primul tur de scrutin, și în turul II” (03.11.2016); Dumitru Ciubașenco, ex-candidat la funcția de președinte, a declarat că în turul II îl va susține pe I. Dodon: „În primul tur eram concurenți, iar asta explică poziția pe care o aveam. După 30 octombrie, situația s-a schimbat. Astăzi, poate fi o singură decizie corectă din punct de vedere politic, cea de a-l susține în turul II pe Igor Dodon. Îl susțin necondiționat pe candidatul Igor Dodon în cel de-al doilea tur al scrutinului” (03.11.2016); În cadrul subiectului din 03.11.2016 se menționează că „loviturile asupra candidatului Igor Dodon au devenit și mai crîncene. Autoritățile române se implică financiar în sprijinul Maiei Sandu, lucru interzis prin lege și nemaiîntîlnit pînă acum. Un alt promotor al Maiei Sandu este fostul președinte al României, Traian Băsescu. El și-a exprimat intenția de a solicita în regim de urgență eliberarea buletinului de identitate pentru a reuși să o voteze pe favorita sa”. Igor Dodon, candidatul PSRM: „În primul rînd, eu vreau să chem toată lumea la o mobilizare maximă. Noi am obținut un avantaj destul de important. Un avantaj de peste 30 de mii de voturi față de oponentul nostru. Eu sînt ferm convins că noi putem să majorăm acest avantaj și să învingem în turul II. Eu văd că în ultimul timp s-au unit toate mass-media finanțate de SUA, televiziuni finanțate de oligarhi, în front comun împotriva mea. Nu-i nimic. Noi o să ținem piept. Au fost bătălii și mai mari, dar aceasta arată slăbiciunea voastră. Uitați-vă ce isterie ați ridicat voi pe rețelele de socializare. Vreți să speriați pe cineva? Nu ne temem noi. Am văzut și mai puternici”; Episcopul de Bălți și Fălești, Marchel, îndeamnă enoriașii să-l voteze pe I. Dodon în turul II (04.11.2016) etc.

Candidatul PAS la funcția de președinte al Republicii Moldova, M. Sandu, a fost mediatizată în context negativ în subiectele despre: I. Dodon îndeamnă partidele de stînga să-și unească forțele pentru a învinge candidatul comun PAS, PPDA și PLDM – M. Sandu, în cel de-al doilea tur al alegerilor. I. Dodon, în cadrul unei conferințe de presă: : „Guvernarea, cu toate metodele sale, cu tot instrumentariul, nu a putut să obțină un scor mai bun pentru candidata sa, candidata oligarhilor – Maia Sandu, decît 38 la sută, chiar utilizînd toate resursele administrative. Uitați-vă, votarea prin satele democrațiilor ce s-a făcut, utilizînd media lui Plahotniuc. Nu au putut să ne depășească, noi fiind în opoziție... Lupta dintre cei de stînga va întări forțele de dreapta. Dacă vom lupta între noi, va învinge... cine? Plahotniuc și americanii. Și ei asta încearcă să facă acum. De aceea, eu îi chem, în primul rînd, pe toți susținătorii și membrii altor partide de stînga, să ne unim forțele. Înțeleg, ce a fost în primul tur, a fost în primul tur. Să lăsăm la o parte. Fiecare

partid a avut candidatul său. El trebuia să participe. Totul înțeleg. Însă acum, în fața pericolului pierderii statalității, vorbesc acum nu doar vorbe tari, hai să ne unim forțele și să învingem... Acum veți alege între opoziție și cea care a fost cu Plahotniuc la guvernare șapte ani. Ei au fost împreună, toți acești ani. Păi, ce alegem? Opoziția sau guvernarea? Vreți guvernarea să alegeți, aveți candidatul care va pierde. Vreți să alegeți opoziția, aveți candidatul care vă reprezintă". În cadrul subiectului reporterul vine cu specificarea că Maia Sandu a fost ministru al Educației în trei guverne de coaliție PLDM-PD. S-a întâmplat în perioada 2012-2015, exact atunci când a fost concesionat Aeroportul Internațional Chișinău și a fost furat miliardul de dolari din sistemul bancar (31.10.2016); Liderul PPEM, Iurie Leancă, o sprijină în turul doi pe fosta sa colegă de partid și de Guvern, Maia Sandu. Reporterul susține că „în turul doi, Iurie Leancă promite să o voteze pe Maia Sandu. Și asta pentru că ambii au lucrat pe timpuri în Guvernul responsabil de furtul miliardului și de concesionarea Aeroportului". Acesta mai adaugă că Guvernul Leancă este criticat pentru concesionarea Aeroportului, decizie pentru care a votat și Maia Sandu (31.10.2016); Un alt subiect difuzat la 31.11.2016 este axat pe o convorbire telefonică între liderul PPDA, A. Năstase, și Alexandru Slusari. În cadrul subiectului a fost difuzată (de 2 ori) o secvență din conversația acestora: Andrei Năstase, PPDA: „Și eu am să spun odată Maiei, dar deja am să spun public: Maia, ție nu-ți pare că lucrezi mână în mână cu Plahotniuc?". În subiect se mai menționează că profitând că Năstase a ieșit într-o conferință de presă alături de Maia Sandu, jurnaliștii i-au cerut acestuia să explice de unde are informații că Sandu ar fi proiectul lui Vlad Plahotniuc. Acesta nu a răspuns, însă a spus că acceptă să fie mână în mână cu Maia Sandu (31.11.2016); Un alt subiect difuzat la 31.10.2016 face trimitere la „opinia unor analiști". Astfel, în cadrul subiectului, reporterul susține că „candidatul PAS, PPDA și PLDM este promovat de SUA și de Occident, pentru a asigura menținerea controlului asupra Republicii Moldova. Analiștii spun că obligate au fost cancelariile europene să se implice în acest proces, chiar și pe Merkel au obligat-o să dea mîna cu Sandu. Pentru ea a lucrat o echipă serioasă și pregătită. Dacă ați observat, pe internet au apărut mai multe informații despre această doamnă. Ea a fost pregătită, a lucrat pentru PNUD, a fost trimisă la studii pe bani dubioși, la o universitate străină. Mai târziu, a devenit consilierul unuia dintre directorii Băncii Mondiale. Este clar că a demonstrat că este persoana potrivită pentru a servi oligarhia mondială, care își dorește să controleze Republica Moldova" (31.10.2016); În cadrul subiectului din 01.11.2016 se afirmă că „candidatul PAS, PPDA și PLDM – Maia Sandu, a preluat strategiile celui care a adus-o în politică, însă nu și culorile partidului. Aceasta e singura diferență dintre Vlad Filat și mult mai palida Maia Sandu, care și-a adjudecat culoarea galbenă în campania electorală. În rest, aceleași acțiuni și tactici, inclusiv atitudinea arogantă și sfidătoare în raport cu jurnaliștii care îi pun întrebări incomode. În cadrul unei conferințe de presă, Maia Sandu a ieșit înconjurată de o armată de acoliți, cu panglici galbene la piept, care și-au scăldat idolul în laude. La întrebarea unei jurnaliste de la NTV Moldova, legată de faptul că susținerea lui Plahotniuc a contribuit la rezultatele Maiei Sandu, aceasta nu a răspuns, dar a rînjit împreună cu membrii PAS, spunînd: „Iată și răspunsul la întrebarea dvs.". Reporter: „Maia Sandu reacționează astfel la toate întrebările jurnaliștilor care nu reprezintă ocolul său de susținători. Când este întrebată de păcatele sale, ea arată cu degetul spre oponentul său, Igor Dodon, adică exact cum făcea la vremea sa mentorul ei, Vlad Filat. Astfel de cazuri au existat cu duiumul în cariera politică a fostului lider al Maiei Sandu. Nici un alt ortac al Maiei Sandu nu a evoluat mai mult de acest nivel. Ciudată atitudine a unor politicieni scoși la înaintare peste noapte în numele viitorului european al Republicii Moldova. Mai mult de ură și dușmănie, aceștia nu au lăsat și nu au promovat nimic pînă acum. Maia Sandu are ceva în plus. Are meritul de a contribui la legalizarea furtului miliardului de dolari din sistemul bancar. Deși a votat pentru ca acești bani să fie puși pe umerii cetățenilor, domnișoara galbenă a politicii moldovenești mai vrea bani de la aceștia". În continuare este difuzată o secvență în care M. Sandu îndeamnă susținătorii să contribuie la finanțarea partidului.

Reporterul continuă cu fraza: „Cu alte cuvinte, Maia Sandu a ridicat mîna pentru ca miliardele furate să devină datorie publică, iar acum întinde mîna ca poporul s-o ajute să fie președinte” (imagini de la conferința de presă susținută de Maia Sandu, alături de cei care o susțin, în ipostază zîmbind). Urmează fraza reporterului: „A rîde galben – a rîde fals, silit” (01.11.2016); Tot la 01.11.2016 a fost difuzat un subiect despre candidatul PAS, M. Sandu. Astfel, se menționează că „candidatul PAS este succesoarea unui grup de funcționari corupți, dornici să preia puterea pentru a scăpa de pușcărie și de dosare penale. Această idee a prins contur după ce analiștii au identificat că Maia Sandu beneficiază de sprijinul acelorași persoane care l-au susținut pe Vlad Filat, condamnat la 9 ani de închisoare. Recent, Maia Sandu a devenit protagonista unui film în care este prezentată ascensiunea ei prin minciună în politica moldovenească”. În continuare, cu detalii vine reporterul, care susține că „pe parcursul ultimelor luni, dar mai ales în campania electorală, analiștii din tabăra oligarhilor Topa, dar și foștii susținători aprigi ai lui Vlad Filat, condamnat la 9 ani de închisoare, încearcă să-l prezinte pe candidatul PAS drept lider național. Analiștii spun că cetățenilor li se impune ideea că Sandu este cel mai popular și cel mai sincer politician doar pentru a-i ascunde trecutul plin de păcate în calitatea sa de ministru al Educației. Autorii unui film realizat de portalul analitic *ava.md* au menționat că activitatea Maiei Sandu a demarat chiar de la bun început cu minciuni, atunci cînd Filat a propus-o pentru funcția de ministru al Educației. În acel moment, cînd Vlad Filat a invitat-o pe economista Sandu să ocupe funcția, nu se știe de ce, anume de ministru al Educației, contractul ei cu Banca Mondială deja expirase și nu a fost prelungit. Cu alte cuvinte, în acea perioadă, Maia Sandu nu era un angajat de succes la o organizație financiară globală, ci o americană șomeră, fără perspectivă. Așadar, invitația într-o funcție în Guvernul patriei relativ uitată a fost o salvare pentru ea. Autorii filmului susțin că și aderarea Maiei Sandu la PLDM a fost un joc de minciuni, care trădează lipsa de sinceritate a candidatei. În data de 7 septembrie 2014, Maia Sandu a anunțat public despre aderarea la PLDM. În campania parlamentară din 2014, Maia Sandu a făcut agitație electorală și a încercat să convingă oamenii că PLDM este cel mai bun, dar tăcea despre legalizarea furtului miliardului din sistemul bancar și concesionarea Aeroportului, pentru care și-a dat votul. Maia Sandu a schimbat macazul după aproape un an. În 2015, cînd Filat nu mai era prim-ministru, actuala candidată pentru șefia statului spunea, în cadrul unei emisiuni, că nu este membru PLDM. Autorii filmului susțin că Maia Sandu s-a dezis total de declarațiile sale privind aderarea la PLDM după ce Filat a fost arestat (secvență din film, melodie dramatică pe fundal și culori alb-negru utilizate). O poziție unică. Maia Sandu a fost membru PLDM și, în același timp, nu a fost membru PLDM. După arestarea lui Filat și trecerea PLDM în opoziție, Maia Sandu a făcut, rapid, alegerea: Nu am fost. Nu am făcut parte. Nu am fost implicată. Convinsă în 2014 că doar PLDM poate duce Moldova spre un viitor mai bun, în decembrie 2015 ea s-a declarat dezamăgită de clasa politică, anunțînd că lansează o nouă mișcare pentru crearea unui nou partid politic. Mai mulți analiști politici nu cred în sinceritatea ei, cu atît mai mult că astăzi ea este înconjurată de foștii susținători ai fostului ei șef de partid, Vlad Filat. Recent, mai mulți deputați din primul Parlament și-au exprimat susținerea pentru candidatul PAS, accentuînd că Sandu nu ar avea pe nimeni în spate. Maia Sandu nu reprezintă un partid și nu reprezintă un grup de partide. Maia Sandu reprezintă poporul Republicii Moldova. Aceleași forțe care au stat în spatele lui Filat, o susțin acum pe Sandu, iar toată operațiunea politică ce o are drept element central pe Maia Sandu este îndreptată spre reanimarea fostului PLDM, indiferent de forma și denumirea pe care le va adopta” (01.11.2016); Vizavi de candidatul PAS la funcția de șef al statului, M. Sandu, președintele PCRM, V. Voronin, în cadrul unei conferințe de presă, a declarat următoarele: „Cum poți să iei un om din drum și să îi dai așa posturi? Ce a fost în viața ei? Ce a făcut Maia Sandu? Cine o știe? Ce capacități are? Ce știe ea? Maia Sandu va fi condusă, așa cum este condusă în toți ultimii ani Republica Moldova din exterior. Toți de la guvernare sînt conduși din exterior. Unii din România, alții din America”. Prezent la

conferință, Oleg Reidman, deputat PCRM, a spus: „Maia Sandu nu este liberă în acțiunile sale. Este încăpăținată, dar nu independentă. Credeți că doar la ea au venit consilieri din străinătate și au sugerat să închidă școli? Și la noi veneau și insistau. Este vizibil că ea este ușor influențabilă de puterile externe și pentru Republica Moldova este de nepermis” (01.11.2016); Subiectul cu titlul „Sandu cerșește voturile tinerilor” este bazat pe declarațiile făcute de M. Sandu cu privire la rata slabă a tinerilor care au participat în ziua votării din 30 octombrie 2016. Reporterul vine să menționeze că „oamenii care au lucrat în domeniu în perioada în care liberal-democrata Maia Sandu conducea domeniul Educației spun că tinerii și studenții despre care astăzi vorbește candidatul pentru funcția de președinte Maia Sandu sînt foștii elevi din acea perioadă. Condițiile dure, impuse atunci elevilor de către Maia Sandu, i-au descurajat pe mii de tineri. Lăsați fără atestate și diplome, ei au fost nevoiți să plece din țară”. Urmează sincron: „Copiii au plecat deoarece au văzut metoda barbară cu care se luptă guvernării cu ei, și anume Maia Sandu. Asta este o metodă barbară, deoarece copiii trebuie susținuți. Mai întâi trebuia copiii susținuți, după asta să li se aplice camerele astea. Eu spun înc-o dată: Noi aveam nevoie de reforma în educație, dar nu a tăia de la coadă”. Reporterul mai susține că „metodele Maiei Sandu sînt aplicate și astăzi de către guvernare. Iată cum o pomenesc pe ministrul Educației, Maia Sandu, tinerii și părinții cînd își amintesc despre zeci de kilometri parcurși pe jos, pe ploaie și ninsoare, pentru a ajunge la școala din altă localitate, după ce satul lor a fost lăsat fără educație. Ideile preluate de Maia Sandu din Occident au lăsat sute de localități fără școală, iar tinerii pe care s-a supărat Maia Sandu pentru pasivitatea la alegeri pleacă din satele fără școală tocmai pentru că le-a fost furată perspectiva acasă. Mandatul de ministru al Maiei Sandu în guvernele Filat și Leancă au fost însoțite mereu de proteste ale tinerilor. După ce i-a provocat să o urască, acum le cerșește votul” (imagini din arhivă în care tinerii strigă „Jos Maia Sandu! Demisia!”). În continuare se dă în sincron: „Maia Sandu și-a adus aminte de tineri în campania electorală. Unde era Maia Sandu cînd sute de părinți plîngeau și solicitau o întâlnire cu dumneaei la Ministerul Educației? Copiii, avînd note negative la bacalaureat, nu știau ce să facă. Și-a adus aminte de tineri în momentul în care are nevoie de voturi. Doamnă Maia Sandu, nu cerșiți votul de la tineri pentru că n-o să-l primiți” (imagini din arhivă în care tinerii strigă „Jos Maia Sandu!”). La finele subiectului, reporterul subliniază că Maia Sandu a fost ministru al Educației în perioada 2012-2015 (02.11.2016); Un alt subiect cu titlul „Groparul școlilor nu poate fi președinte” a fost difuzat la 02.11.2016. În subiect se menționează că M. Sandu „a promovat reforme ce au dus la închiderea a sute de școli din toată țara și i-au determinat pe tineri să ia drumul pribegiei. De aceea, nu merită să fie președinte. De această părere sînt oamenii care au criticat-o pe Maia Sandu și pentru modul în care au fost organizate examenele de bacalaureat. Ei spun că din cauza camerelor de supraveghere, încă în anul 2012 zeci de mii de tineri au abandonat studiile și au plecat la muncă peste hotare”. În acest context sînt difuzate secvențe cu oameni nemulțumiți: „Sandu a închis școlile în toată țara. 50 de mii de copii nu au unde să învețe. Unde-i logica? Unde sînt școlile?”; „Toți o critică, fiindcă ori cu camerele de luat de vederi, ori fără camera de luat vederi, care au plătit și au băgat bani, aceia vor băga și mai departe. Pur și simplu, buzănesc părinții pînă la urmă. Dacă va face așa și mai departe, mulți nu vor învăța și viitorul nostru se va stinge”; „Din cauza reformelor făcute de Maia Sandu, mulți tineri nu susțin examenele de BAC și sînt nevoiți să plece la negru peste hotare. În rezultat se primește un haos în țara noastră”. Reporterul mai susține că „sînt și oameni care nu au uitat că Maia Sandu este succesoarea unui grup de funcționari corupți, inclusiv a fostului premier Vlad Filat, condamnat la 9 ani de închisoare pentru corupere pasivă și trafic de influență”. Urmează un sincron: „Maia Sandu a lucrat la bancă și în Guvernul condus de Filat. Cum poate ea să lupte împotriva corupției dacă a fost în aceeași structură? Atunci, ea a fost sub conducerea lui Filat, iar acum – sub conducerea lui Plahotniuc. Nu va fi nici o schimbare dacă ea va deveni președinte”. La finele subiectului reporterul afirmă că „oamenii spun

că au înțeles că Maia Sandu este un politician condus de forțe externe, care nu face altceva decât să promoveze interese obscure. Candidatul comun al PAS, PPDA și PLDM pentru funcția de președinte al țării a fost membru al guvernelor conduse de Vlad Filat, Chiril Gaburici și Iurie Leancă. Mai mulți reprezentanți ai partidelor de stînga au declarat că Maia Sandu este un proiect al Occidentului și a fost lansat pentru a consolida influența SUA și UE în Republica Moldova” (02.11.2016); Un alt subiect difuzat la 02.11.2016 s-a axat pe candidatul PAS la funcția de șef al statului, M. Sandu. În cadrul subiectului se menționează că „ura și frica sînt pilonii pe care se ține strategia candidatului comun al PAS, PPDA și PLDM pentru funcția de șef al statului. Pentru că Maia Sandu intră în turul doi al alegerilor cu un handicap de peste 11 la sută dintre voturi, iar stafful acesteia este conștient că acesta nu poate fi depășit, presa ancorată în promovarea succesei lui Filat recurge la falsuri grosolane. Pentru asta, la înaintare au fost scoși cei mai buni și mai învechiți în acest tip de meserie. Ei vor să-i convingă pe tineri că dacă Maia Sandu nu va fi președinte, în țara noastră va veni apocalipsa. Falsificarea culorilor, schimbarea accentelor, denaturarea faptelor – acest arsenal este utilizat frecvent și abil de către unii angajați ai trusturilor media controlate de clanurile oligarhice”; Tot la 02.11.2016 a fost difuzat subiectul care vine să insuflă că liderul PAS ar fi susținut de V. Plahotniuc. La bază ar sta declarațiile M. Sandu, care a afirmat, pentru portalul unimedia.md, că va colabora cu guvernarea în măsura în care ei o să promoveze lucruri corecte. Candidatul PAS a respins propunerea lui Igor Dodon de a semna un angajament public, potrivit căruia, nu va face coaliție cu guvernarea sau cu oligarhul Vladimir Plahotniuc etc. Urmează declarațiile lui Ion Ceban, reprezentant PSRM: „Este ultima dovadă a faptului că Maia Sandu este candidatul lui Plahotniuc, așa cum a afirmat și Andrei Năstase în acea discuție telefonică cu Slusari. Faptul că refuză să semneze un angajament public de a nu face coaliție cu Plahotniuc vorbește de la sine. Noi considerăm că, așa cum a susținut-o din plin Plahotniuc împreună cu PDM, este o înțelegere între ei de a prelua sub presiune externă toată verticala puterii în Republica Moldova. Acest lucru nu poate fi tolerat”; În cadrul subiectului cu titlul „Găgăuzia îl susține pe Igor Dodon” sînt difuzate secvențe video în care apar persoane care își exprimă nemulțumirea față de liderul PAS: „Cred că și eu pentru Dodon îmi voi da votul, pentru că este singurul candidat destoinic. Dacă oamenii vor vota pentru Maia Sandu, acest lucru va duce la distrugerea Moldovei. Sincer, Maia Sandu pentru mine nu este candidat, ea nu știe să comunice cu oamenii. Candidații trebuie să discute cu cetățenii și să înțeleagă problemele fiecărei localități”; „Maia Sandu, cine este ea? Ea a spus cine este, dar ce reprezintă? De unde, din ce străinătate a venit, nu știu. Doar pentru Dodon. El a luptat foarte mult”; „Dacă Maia Sandu va deveni președinte, Moldova se va duce de rîpă și tinerii nu vor rămîne în țară, doar bătrînii vor rămîne aici și vor suferi” (02.11.2016); Liderul PN, Renato Usatîi, și-a îndemnat membrii și simpatizanții să îl voteze în cel de-al doilea tur al scrutinului prezidențial pe candidatul PSRM pentru funcția de președinte al țării, Igor Dodon. Reporterul menționează că în mesajul video, Renato Usatîi menționează că nu poate să o susțină pe Maia Sandu în turul II, din cauză că este un proiect al americanilor care îl protejează pe Vlad Plahotniuc. Urmează declarația lui de R. Usatîi: „Eu nu pot să o susțin pe Maia Sandu, pentru că este un proiect al Cancelariei de la Washington, un proiect al acelor americani care, în prezent, îl protejează pe Plahotniuc. Acele valori pentru care pledează Maia Sandu nu sînt acceptabile pentru mine” (03.11.2016); Ex-candidatul PN la funcția de șef al statului, D. Ciubașenco, a declarat că: „Maia Sandu reprezintă astăzi întruchiparea răului absolut. Ea reprezintă acele puteri care au distrus Moldova în toți acești ani și, în cazul unei victorii la alegeri, îi vor aplica lovitura de grație. Toate discuțiile despre „integrarea europeană corectă” și „integrarea europeană incorectă” sînt aberații. Tot ceea ce s-a întîmplat în Moldova în ultimii șapte ani înseamnă, de fapt, integrare europeană. O altfel de integrare europeană, cu Maia Sandu sau fără ea, pur și simplu, nu poate fi” (03.11.2016); Sergiu Mocanu, liderul Partidului Politic Mișcarea Populară Antimafie, a declarat că: „Plahotniuc, la ora actuală, face campanie

pentru Maia Sandu. Dovadă este și cum a votat Grozeștiul. Dvs. cum credeți, că satul de baștină al lui Plahotniuc ar fi votat 80% pentru Maia Sandu fără ca Plahotniuc să le dea liber pentru asemenea vot? Oamenii lui Plahotniuc au făcut campanie publicitară doar pentru Maia Sandu. Pentru turul II, Plahotniuc acum îi mobilizează și mai mult ca să voteze pentru Maia Sandu. Maia Sandu nu a luat mult. Maia Sandu a luat atît cît e dreapta. Și mă tem că rămîne numai cu atît. PD-ul, care-i tot pe partea europeană, au chemat să voteze pentru Maia Sandu, și vă asigur că foarte mulți de acolo au votat pentru Maia Sandu. Nu-i exclus că a doua zi, dacă ajunge Maia Sandu președinte, și cînd dvs. răsufლაți ușurat că v-o ajutat Plahotniuc, iarăși să nu cîștige Dodon, să constatați că s-a mai furat un miliard, căci mai sînt două miliarde în rezerva Băncii Naționale” (03.11.2016); În cadrul subiectului cu titlul „Sandu, complice la furtul miliardului” se menționează că „Maia Sandu, candidatul comun al PAS, PPDA și PLDM pentru funcția de președinte al țării, se face direct responsabilă de furtul miliardului din sistemul bancar. Ea nu doar că a știut că din cele trei bănci sînt furați banii cetățenilor, ci a și acoperit aceste fărădelegi comise inclusiv de conducerea partidului care a propus-o pentru funcția de ministru al Educației. Potrivit experților, sinceritatea declarațiilor privind lupta împotriva oligarhilor și corupției pot fi puse la îndoială din moment ce a făcut parte dintr-o guvernare oligarhică și coruptă. Deși a știut că sistemul bancar se prăbușește din cauza furtului miliardului de dolari, Maia Sandu, pe atunci ministrul Educației, convingea oamenii la alegerile parlamentare din toamna anului 2014 să voteze pentru partidul implicat în acest jaf. Ea încerca să ascundă fraudă, îndemnîndu-i pe alegători să voteze pentru liberal-democrați, conduși de Vlad Filat”. În acest sens sînt puse pe post declarațiile lui Valeriu Ostalep, analist politic: „Ea vine cu o echipă, în cazul de față, liberal-democrată, alături de care a fost acum cîțiva ani. Ea cunoaște deja, înainte de alegeri, ce fac ei acolo, în regim închis. Este un fapt. Fac totul în taină, deși legislația nu permite secretizarea informației de interes public. Ea cunoaște tot ce fac ei acolo. Merge la alegeri, după ce au comis totul, și ne spune: „Eu ader la echipa PLDM, cea mai bună”, știind ce fac ei pe ascuns... Cine era Maia Sandu, de exemplu, pe vremea cînd la Guvern erau comuniștii? Ajutorul lui Tarlev. Nu doar. Adică, pe ea, noul vostru lider, nu o deranja că era parte a acestei echipe, că lucra la Guvern împreună cu reprezentanții comuniștilor. Adică, acum, nu se mai ține cont de asta. Cînd vine o nouă conducere, spune că noi nu vom vorbi și, în general, Moldova fără comuniști. Pe urmă, din partea acestor persoane ea devine ministru, împotriva căroră, domnule Shusari, dvs. ați protestat, iar peste un an ea devine liderul vostru”. La finele subiectului, reporterul vine să sublinieze că guvernele din care a făcut parte Maia Sandu au concesionat Aeroportul Internațional Chișinău și au admis devalizarea Băncii de Economii (03.11.2016); Un alt subiect difuzat la 03.11.2016 s-a axat pe candidatul PAS la funcția de șef al statului. Astfel, subiectul cu titlul „Masca de manager occidental a Maiei” vine să sublinieze că „sub masca unui manager de înaltă clasă, cu studii în America, a Maiei Sandu, care promite să lupte împotriva corupției, se ascunde un politician care vrea să promoveze doar interese de grup. De această părere sînt mai mulți experți care pun la îndoială sinceritatea și corectitudinea candidatului comun al PAS, PPDA și PLDM. Asta pentru că acțiunile Maiei Sandu sînt parcă trase la indigo cu cele ale fostului ei șef de partid, Vlad Filat... Deși susținea că se bazează exclusiv pe calitățile profesionale ale angajaților, așa cum se practică în Occident, Maia Sandu a acționat diametral opus. A promovat în sistemul educației cadre nu în baza calităților profesionale, ci pe criterii politice. Tocmai 9 rectori ai universităților din Moldova, membri ai PLDM, au ajuns în aceste funcții în perioada cînd Maia Sandu era ministru al Educației. Reprezentanții mediului academic susțin că Maia Sandu nu a renunțat la această practică nici acum. Candidatul comun al PAS, PPDA și PLDM este însoțit la multe dintre întîlnirile cu alegătorii de către persoane din conducerea instituțiilor de învățămînt”. Se dă sincron: „Eu n-aș vrea să fac atac asupra dumneaei, dar vreau să spun că dacă a făcut-o în trecut, noi nu putem să așteptăm de la oamenii aceștia echidistanță, corectitudine, fiindcă ei și-au permis... Și eu observ că mulți care umblau cu eșarfele

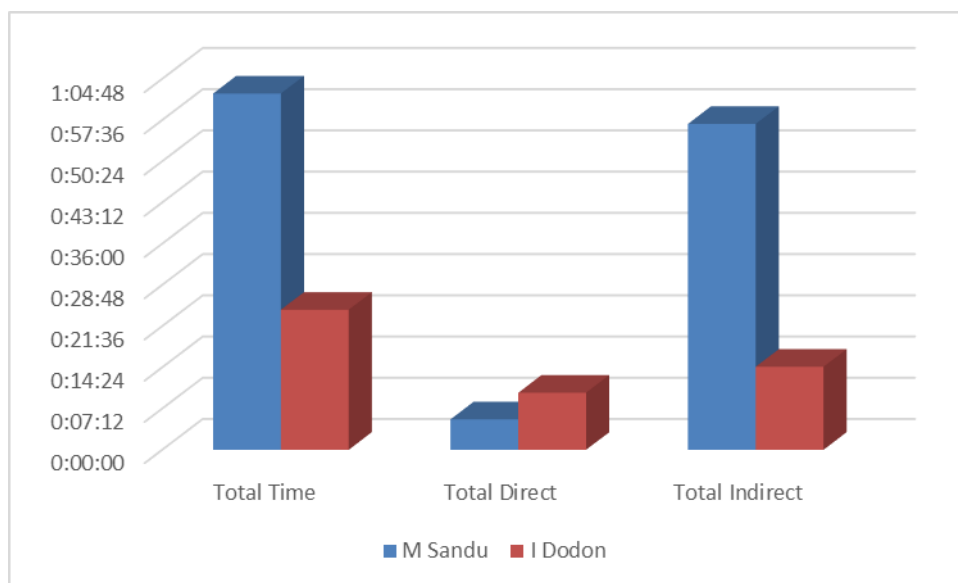
verzi au trecut la eșarfele galbene, aceasta demonstrează că oamenii fac campanie, oamenii nu știu să respecte corectitudinea în politică și legislația în vigoare”. În continuare, reporterul susține că de caracterul revanșard al proiectului de revenire la putere a oligarhilor verzi, vopsiți peste noapte în galben, se poate judeca inclusiv din atitudinea plină de sensibilitate a Maiei Sandu față de Filat, care a avut ecou pînă în Penitenciarul nr. 13 din capitală. În acest sens este pusă pe post fraza în care M. Sandu declarară: „Nu știu în ce măsură este vinovat. Dl Filat nu va avea parte de un proces corect” (03.11.2016); În subiectul din 03.11.2016 se menționează că „miza alegerilor prezidențiale din Republica Moldova este atît de mare încît se acționează după principiul „Totul sau Nimic”. Asta se vede cel mai bine prin isteria care a pus stăpînire pe tabăra galbenă a Maiei Sandu, candidatul promovat furibund de promotorii PLDM și ai lui Vlad Filat. În joc s-au implicat direct autoritățile statului vecin, România, inclusiv financiar. Victoria succesei lui Vlad Filat este atît de neverosimilă, încît susținătorii acesteia din Occident și din țara noastră duc un joc la sacrificiu pentru a nu admite prăbușirea imperiului răului. Loviturile asupra candidatului Igor Dodon au devenit și mai crîncene. Autoritățile române se implică financiar în sprijinul Maiei Sandu, lucru interzis prin lege și nemaiîntîlnit pînă acum. Un alt promotor al Maiei Sandu este fostul președinte al României, Traian Băsescu. El și-a exprimat intenția de a solicita în regim de urgență eliberarea buletinului de identitate pentru a reuși să o voteze pe favorita sa. Un alt sprijin substanțial pentru fostul ministru al Educației, între executive de coaliție, a venit chiar din partea guvernării de la Chișinău. Aceasta a deschis mai puține secții de votare în Federația Rusă, chiar dacă în această țară se află cea mai mare diasporă de moldoveni. Toate acestea arată cîtă frică a băgat Igor Dodon în oponenții săi politici, care au recurs la sprijinul extern contrar legislației naționale și internaționale”; În subiectul din 04.11.2016 se menționează că „studenții mai multor universități sînt forțați să iasă la votare în data de 13 noiembrie, pentru a vota în favoarea Maiei Sandu. Ei sînt amenințați că, în cazul în care nu se vor conforma, nu vor putea susține sesiunile de examene. Printre tineri se află și o studentă de la USM. Ea a spus că decanul le-ar fi promis că, în cazul în care vor ține cont de aceste somații, vor primi o zi de odihnă și vor fi favorizați la examene”. Urmează declarațiile tinerii: „În timpul orelor, decanul Facultății Biologie ne-a spus să mergem la alegeri și să o votăm pe Maia Sandu. Pentru asta, o să ne dea liber o zi, vinerea. El a mai spus că, dacă nu o vom vota pe ea, Europa o să se întoarcă spre noi cu spatele și o să trăim în sărăcie, iar în fiecare dimineață vom sta la coadă, pentru a cumpăra lapte... Ne temem să ne spunem opinia, pentru că vom avea de suferit din această cauză. Ar putea să ne micșoreze notele sau, în general, să ne pună neadmis. De asemenea, ar putea să ne transfere de la buget la contract. De aceea, mulți tac, se tem. Alegerea ne aparține. Ei nu ar trebui să ne impună candidatul pentru care să votăm, pentru că trebuie să decidem noi”. În continuare, reporterul susține că „în timp ce studenții se plîng de faptul că asupra lor sînt exercitate presiuni, Maia Sandu se laudă în fața telespectatorilor că oamenii care o susțin nu sînt intimidăți, ci ar face-o din proprie inițiativă... În realitate, studenții spun însă că sînt terorizați de către adepții Maiei Sandu și amenințați”. Urmează sincron în care apar unii tineri: „Îndeosebi, profesorul de spaniolă ne spune că trebuie să ne schimbăm viitorul. Cred că o să ne ducem mai mulți la următoarele votări. Desigur că ne sugerează pe cineva anume. Să spun pe cine? Maia Sandu”; „După alegeri chiar ne-au întrebat dacă am fost la vot și dacă nu am fost, de ce nu am fost” (04.11.2015); Tot la 04.11.2016 a fost difuzat subiectul cu titlul „Marioneta păpușarului și a Occidentului”. Astfel, în cadrul subiectului se menționează că „Republica Moldova este la un pas de a-și pierde statalitatea dacă la putere se va instaura regimul Sandu-Plahotniuc. De această părere sînt experții invitați la o emisiune din cadrul postului de televiziune „NTV Moldova”. Participanții la dialog consideră că există prea multe dovezi că Maia Sandu va fi o marionetă care va îndeplini toate indicațiile Occidentului și ale regimului oligarhic. Potrivit expertului în conflictologie Viorel Ciubotaru, Maia Sandu și-a atribuit rolul de salvatoare, care promite să lupte cu păpușarul și să negocieze pe picior de egalitate cu Washingtonul și

Bruxellesul. În realitate, este vorba de un rol jucat fals și utilizat ca element electoral, pentru a câștiga încrederea alegătorilor”. Viorel Ciubotaru, expert în conflictologie: „Cum poate robul să negocieze cu stăpînul său? Cum poate păpușa să negocieze cu păpușarul? Ea poate numai să execute! Da, ea stă slugă în fața adevăraților stăpîni, dar față de popor ea apare ca cea care salvează țara. Din ce capcană să o salvezi? Ea recunoaște că vrea stabilitate. Adică, se va forma un regim Sandu-Plahotniuc după alegeri... Cine are interes în ea? Forțele străine, forțele externe, care numai dragoste față de Moldova nu au. În rest, tot au, tot ce ne-au adus pe noi în starea în care sîntem noi, cînd jumate de țară și-a luat lumea în cap ca să fugă de reformele lor aici. Cei care au făcut aceste reforme, care ne-au adus pe noi la sapă de lemn, care au favorizat creșterea criminalității, care au făcut să scadă natalitatea și au ridicat mortalitatea. Aceste forțe o promovează pe ea pentru că ea este a lor și este împotriva noastră. Și noi, cînd sîntem pe punctul de a ne întoarce țara înapoi, noi, poporul Moldovei, ea vine și ne spune să ne luăm țara înapoi”. În cadrul subiectului se menționează că rectorul Institutului de Relații Internaționale, Valentin Beniuc, este convins că Sandu va fi agentul României în țara noastră. El își amintește cum aceasta, în calitate sa de ministru al Educației, a blocat inițiativa de a introduce în școli cursul de Istorie a Moldovei. Munca a peste 400 de profesori a fost aruncată la gunoi, printr-o semnătură: „A venit doamna Maia Sandu și, printr-un ordin, toată truda asta de ani de zile a lichidat-o și tot proiectul acesta a căzut ca iarba sub coasă. Și s-a reintrodus Istoria Românilor. S-a descărcat la noi un vagon de manuale de Istoria Românilor. Asta în timp ce nici în România nu se mai citește Istoria Românilor. A dat o indicație la toate instituțiile de învățămînt superior ca instituțiile acestea să trecem cu toate finanțele la BEM și la Banca Socială. Maia Sandu nu numai că a votat prăbușirea acestor bănci prin furtul respectiv, ea ne impunea pe noi să trecem banii în băncile acestea care s-au prăbușit mai tîrziu... Noi statul îl pierdem acum. Pe mine mă doare pentru că eu am apărut acest stat cu arma în mînă. Eu nu vreau să-l pierd. Dodon vorbește despre aceea că noi trebuie să dezvoltăm statalitatea, să ne ridicăm din genunchi, trebuie să ridicăm economia, bunăstarea oamenilor, trebuie să ne construim o educație ca în statele normale, să-i formăm pe copiii noștri ca cetățeni”; Un alt subiect la 04.11.2016 a avut titlul „Fost ministru al Educației fără educație”. Reporterul susține că „fostul ministru al Educației, Maia Sandu, a demonstrat o lipsă totală de bune maniere. Comportamentul grosier al candidatului comun al PAS, PPDA și PLDM pentru funcția de președinte al țării a fost manifestat din plin în cadrul dezbaterilor electorale de joi seara. Maia Sandu a refuzat să dea mîna cu oponentul său, Igor Dodon, care a vrut să fie cu ea respectuos... Sub masca unui manager prooccidental, familiar cu normele de conduită și cu valorile europene ale Maiei Sandu, se ascunde o femeie arogantă, cu un comportament vulgar. O spune chiar fostul său coleg de alianță, liderul PL, Mihai Ghimpu. În cadrul unei emisiuni, acesta a mărturisit că, în primul tur al alegerilor prezidențiale, unul dintre liderii partidelor de dreapta a sunat-o pe Maia Sandu pentru a o felicita cu scorul înalt înregistrat la alegeri, însă aceasta a trîntit receptorul în nas... În perioada electorală, Maia Sandu s-a manifestat arogant și în raport cu jurnaliștii, care i-au adresat întrebări incomode”; Un grup de preoți îi îndeamnă pe enoriași să nu voteze pentru Maia Sandu în cel de-al doilea tur al alegerilor prezidențiale. În cadrul subiectului se menționează că aceștia „atenționează că aceasta reprezintă un pericol major pentru valorile creștine și este un dușman al Bisericii. Drept argument, reprezentanții clerului au invocat decizia Ministerului Educației de acum trei ani, condus pe atunci de Maia Sandu, privind interzicerea icoanelor și a capelelor în școli. Preoții s-au arătat îngrijorați și de susținerea reciprocă dintre candidatul comun al PAS, PPDA și PLDM și comunitatea LGBT. Grupul de preoți a amintit despre introducerea în bibliotecile școlare, în anul 2013, la inițiativa Ministerului Educației, a Enciclopediei „Viața Sexuală”. Slujitorii bisericii o consideră nocivă pentru elevi și copii. În pofida nenumăratelor proteste ale preoților și părinților, ministrul Educației de atunci, Maia Sandu, a refuzat să retragă cartea din biblioteci”. Urmează declarațiile unor preoți: „Aduceți-vă aminte cîtă vîlvă a trezit în

societate introducerea acestei cărți pe bună dreptate păcătoase, pe bună dreptate nocive, poze spurcate se aflau pe paginile ei și închipuiți-vă că această carte trebuia să se așeze pe banca elevilor, începînd cu clasa a patra. Numai într-o minte fără de minte putea să încolțească un proiect ca și acesta”. Reporterul vine să precizeze că „un an mai tîrziu, Maia Sandu a interzis ca la festivitatea de 1 septembrie să fie rostite rugăciuni, a interzis icoanele și capelele în școli. În schimb, și-a manifestat sprijinul pentru comunitatea lesbienelor și homosexualilor”. Sincron: „Maia Sandu este primul candidat în istoria Moldovei care este susținută public de activiștii homosexuali, de lesbiene, de bisexuali și de transsexuali. Să știți că nimic nu este surprinzător în această activitate de susținere a ei, pentru că dînsa a declarat public că societatea trebuie să tolereze aceste grupări ale minorităților sexuale, dar cei care nu le tolerează, adică noi cu dvs., sîntem bolnavi și trebuie să fim tratați în spiritul de toleranță față de ele”; „N-am auzit-o să-și exprime îngrijorarea față de elevi, copii, față de starea lor morală, psihică, față de educația creștinească, ba dimpotrivă, a lăsat școala pe mîna minorităților sexuale prin acea carte ca copiii să fie educați în modul de toleranță față de acest păcat mîrșav și întunecat. Ca mulțumire, iată ei acum, homosexualii și lesbienele o susțin la alegeri”; Tot la 04.11.2016 a fost difuzat subiectul cu titlul „Sandu, speranța imigranților sirieni”. Astfel, în cadrul subiectului se menționează că „cetățenii de origine arabă din țara noastră își pun mari speranțe în victoria candidatului comun al PAS, PPDA și PLDM în turul doi al alegerilor prezidențiale. Ei spun că Maia Sandu este șansa lor de a veni într-un număr mai mare în Republica Moldova. Vestea despre înțelegerea dintre Angela Merkel și Maia Sandu privind sprijinirea succesoarei lui Filat la alegeri, în schimbul aducerii în țara noastră a 30 de mii de imigranți sirieni, i-a încurajat pe reprezentanții acestei etnii și le dă mari speranțe... Mai mulți cetățeni sirieni, care își fac studiile în țara noastră, și-au anunțat rudele despre șansa pe care le-o oferă alegerile prezidențiale din Moldova, în special în cazul victoriei candidatului prooccidental”. Urmează declarațiile „făcute de către cîțiva serieni”: „Am ales Moldova pentru că aici a fost fratele meu și mi-a povestit că oamenii de aici ne respectă. Ei știu că în țara noastră este război, iar oamenii mor. Am venit aici și mi-a plăcut țara, și guvernarea ne respectă. Noi sperăm că vor veni mai mulți oameni aici. Sînt sigur că le va plăcea Moldova. Eu rog guvernarea din Moldova să aducă oameni din Siria, pentru că ei sînt în căutare de viață normală și decentă, și să nu stea cu frică să aștepte moartea”; „Da. Aș încuraja moldovenii să voteze pentru ea, pentru că ea ar putea îmbunătăți viața, nu doar țara noastră, ci și o parte din țara mea, cel puțin a celor refugiați despre care este vorba”; „Eu o susțin în totalitate pe doamna președinte, viitoarea doamnă președinte, sper. E o idee foarte bună, o susțin”. La finele subiectului, reporterul vine să precizeze că „așadar, mii de oameni din Siria își leagă speranțele de victoria Maiei Sandu la alegerile din 13 noiembrie, numai că nu toți dintre aceștia sînt gata să se adapteze modelului e viață al moldovenilor” (04.11.2016).

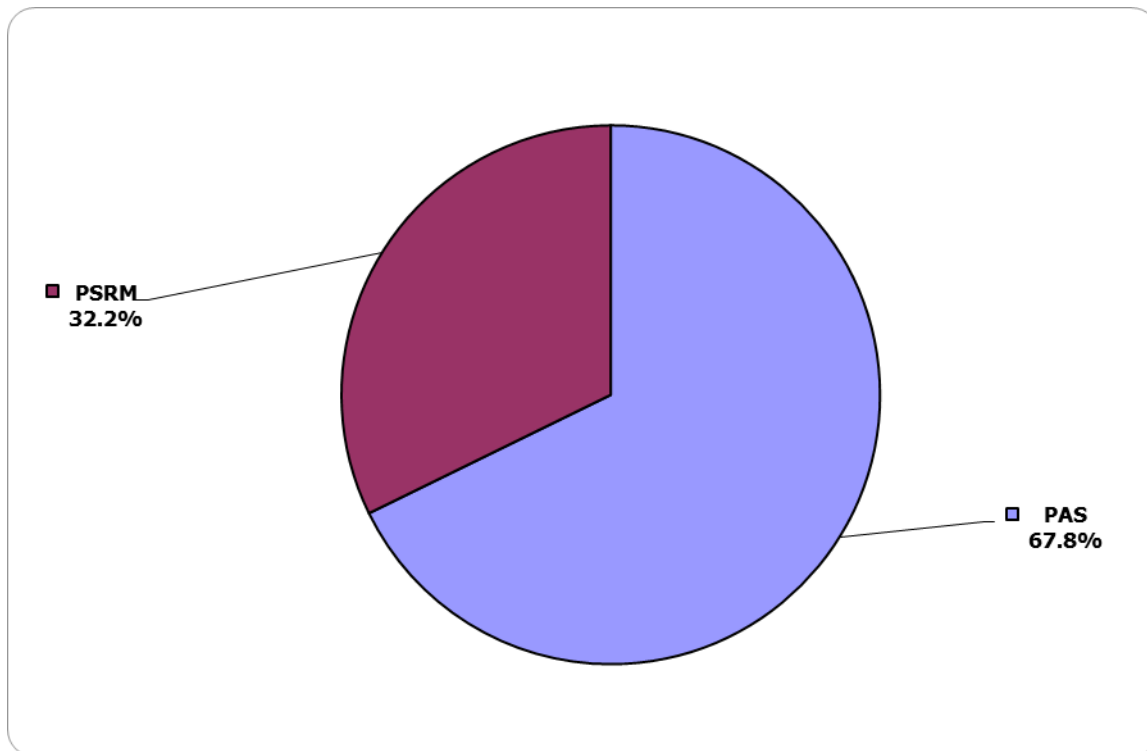
M. Sandu a fost prezentată în context pozitiv în subiectele despre: Liderul PPEM, I. Leancă, a declarat că în turul II o va susține pe M. Sandu (31.10.2016); Rezultatele alegerilor electorale din 30 octombrie 2016. În cadrul subiectului se menționează că cea mai mare contribuție la scorul Maiei Sandu a avut-o mun. Chișinău și diaspora din Europa (31.10.2016); Fostul președinte al României a declarat că în turul II o va susține pe M. Sandu (01.11.2016).

Reflectare directă (alocuțiune în cadru) și indirectă (referire la):

Candidați electorali	Timp Total	Total Direct	Total Indirect
M Sandu	1:02:14	0:05:19	0:56:55
I Dodon	0:24:28	0:09:58	0:14:30

Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative:

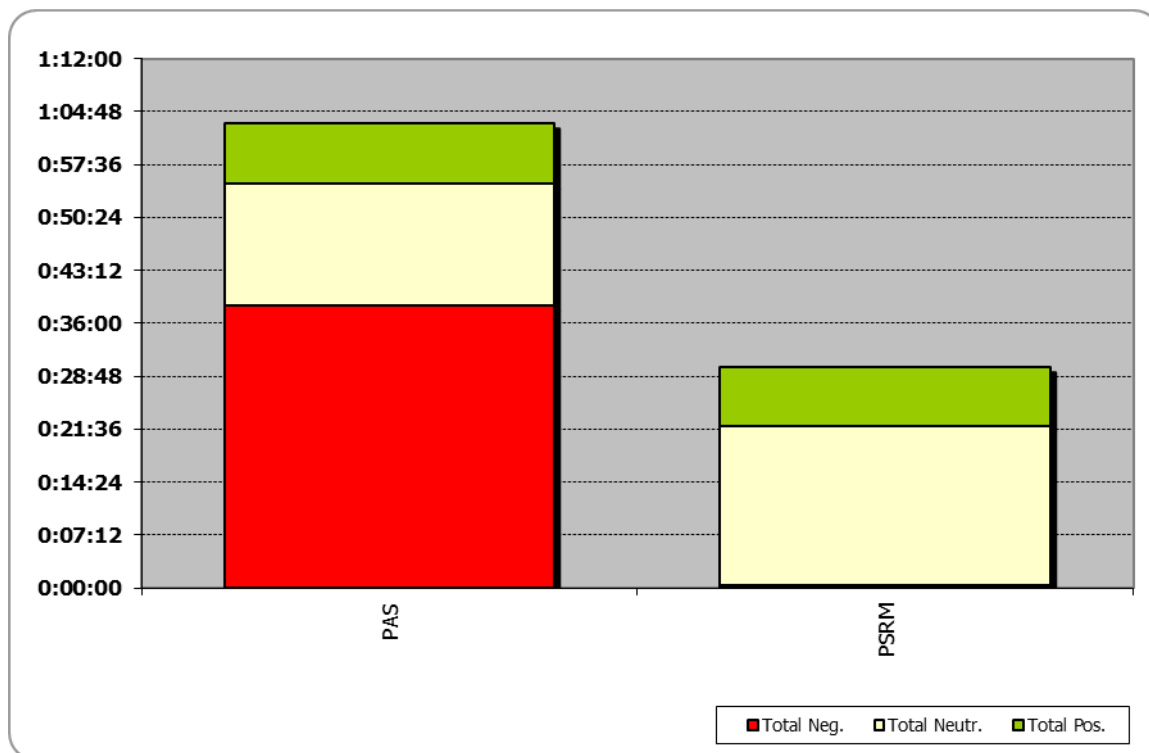

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „NTV Moldova”, partea dominantă a reflectării, de 67,8%, a acumulat PAS, fiind urmat de PSRM – cu 32,2%.

Detaliere:

Candidații electorali	Timp Tootal	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
PAS	1:03:13	0:08:17	0:16:30	0:38:26
PSRM	0:30:05	0:08:04	0:21:43	0:00:18

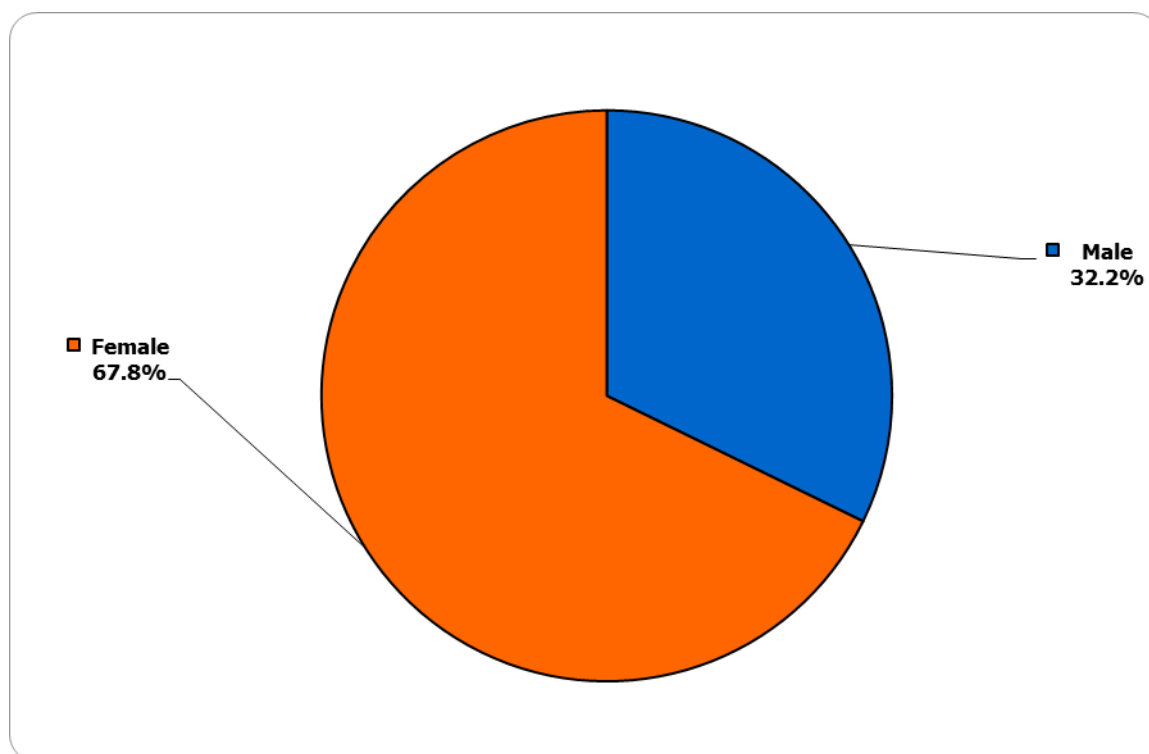
Conotația reflectării:

PSRM a obținut o prezență pozitivă, neutră și negativă, iar PAS a fost prezentat în context accentuat negativ.

Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectarea subiecților conform categoriei gender (masculin/feminin):

În perioada de raport, din numărul total de subiecți politici, cota femeilor a fost cea dominantă – 67,8%, iar cota bărbaților a fost de 32,2%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 7 alin. (2) și alin. (3) din Codul audiovizualului: *„Acordînd timp de antenă unui partid sau unei mișcări politice pentru propagarea pozițiilor acestora, radiodifuzorul trebuie să ofere, de asemenea, în cadrul aceluiași gen de programe și la aceeași oră, timp de antenă altor partide și mișcări politice fără tergiversări neîntemeiate și fără a favoriza un partid anume, indiferent de procentajul reprezentării sale parlamentare”*; *„Pentru încurajarea și facilitarea exprimării pluraliste a curentelor de opinie, radiodifuzorii au obligația de a reflecta campaniile electorale în mod veridic, echilibrat și imparțial.”* Astfel, se atesta un dezechilibru între PAS și candidatul acestuia M. Sandu, cu celălalt candidați electoral și subiect politic. PAS și candidatul acestuia la funcția de președinte al Republicii Moldova au fost mediatizați în context accentuat negativ.
- Art. 7 alin. (4) lit. a) (*„informația care compune știrea să fie veridică”*) și b) (*„să nu fie deformat sensul realității prin tertipuri de montaj, comentarii, mod de formulare sau titluri”*), art. 10 alin. (5) (*„Radiodifuzorii sînt obligați să asigure obiectivitatea informării consumatorului de programe, favorizînd libera formare a opiniilor.”*) din Codul audiovizualului, cît și art. 3 (*„Informațiile prezentate în cadrul programelor de știri și de actualități trebuie să se bazeze pe fapte și date ale căror veridicitate poate fi stabilită prin metode corespunzătoare de verificare”*) și art. 7 (*Radiodifuzorul care distorsionează intenționat informația, face acuzații nefondate, folosește neautorizat fotografii, imagini video și alte surse, ori calomniază, săvîrșește abateri profesionale de maximă gravitate*) din Codul de conduită al radiodifuzorilor, aprobat prin Decizia CCA nr. 127 din 26.12.2007. La 01.11.2016 a fost difuzat un subiect cu titlul „Râsurile galbene”, în care se *„relatează că Maia Sandu, candidatul PAS, PPDA și PLDM, a preluat strategiile celui care a adus-o în politică, însă nu și culorile partidului. Aceasta e singura diferență dintre Vlad Filat și mult mai palida Maia Sandu, care și-a adjudecat culoarea galbenă în campania electorală. În rest, aceleași acțiuni și tactici, inclusiv atitudinea arogantă și sfidătoare în raport cu jurnaliștii care îi pun întrebări incomode. În cadrul unei conferințe de presă, Maia Sandu a ieșit înconjurată de o armată de acoliți, cu panglici galbene la piept, care și-au scaldat idolul în laude. La întrebarea unei jurnaliste de la NTV Moldova, legată de faptul că susținerea lui Plahotniuc a contribuit la rezultatele Maiei Sandu, aceasta nu a răspuns, dar a rînjit împreună cu membrii PAS, spunînd: „Iată și răspunsul la întrebarea dvs.”. Reporter: „Maia Sandu reacționează astfel la toate întrebările jurnaliștilor care nu reprezintă ocolul său de susținători. Cînd este întebată de păcatele sale, ea arată cu degetul spre oponentul său, Igor Dodon, adică exact cum făcea la vremea sa mentorul ei, Vlad Filat. Astfel de cazuri au existat cu duiumul în cariera politică a fostului lider al Maiei Sandu. Nici un alt ortac al Maiei Sandu nu a evoluat mai mult de acest nivel. Ciudată atitudine a unor politicieni scoși la înaintare peste noapte în numele viitorului european al Republicii Moldova. Mai mult de ură și dușmănie, aceștia nu au lăsat și nu au promovat nimic pînă acum. Maia Sandu are ceva în plus. Are meritul de a contribui la legalizarea furtului miliardului de dolari din sistemul bancar. Deși a votat pentru ca acești bani să fie puși pe umerii cetățenilor, domnișoara galbenă a politicii moldovenești mai vrea bani de la aceștia”. În acest context, este difuzat spotul electoral al candidatului PAS, M. Sandu, în cadrul căruia ea vine cu următorul mesaj: „Vă îndemn să faceți contribuții la această campanie. Fiecare după posibilitate. Contribuțiile voastre vor face diferența. Prin aceste*

contribuții veți ajuta un candidat onest, integru, să câștige aceste alegeri. Donațiile le puteți face la oficiul PAS sau prin transfer bancar”. În continuare, reporterul vine cu concluzia: „Cu alte cuvinte, Maia Sandu a ridicat mîna pentru ca miliardele furate să devină datorie publică, iar acum întinde mîna ca poporul s-o ajute să fie președinte”. Concluzia acesteia este urmată de imagini cu M. Sandu care zîmbește, împreună cu susținătorii săi. Apoi urmează o secvență montată cu fraza spusă anterior de M. Sandu: „Iată și răspunsul la întrebarea dvs.”.

Subiectul se finalizează cu o apariție pe ecran a explicației: **„A râde galben = a râde fals, silit (prefăcându-se că se bucură).** Reporterul vine cu fraza: **„A sosit toamna, anotimpul răsurilor galbene”.**

La 01.11.2016 a fost difuzat un subiect în cadrul căruia se afirmă că *„candidatul PAS este succesoarea unui grup de funcționari corupți, dornici să preia puterea pentru a scăpa de pușcărie și de dosare penale. Această idee a prins contur după ce analiștii au identificat că Maia Sandu beneficiază de sprijinul aceluiași persoane care l-au susținut pe Vlad Filat, condamnat la 9 ani de închisoare. Recent, Maia Sandu a devenit protagonista unui film în care este prezentată ascensiunea ei prin minciună în politica moldovenească. Pe parcursul ultimelor luni, dar mai ales în campania electorală, analiștii din tabăra oligarhilor Țopa, dar și foștii susținători aprigi ai lui Vlad Filat, condamnat la 9 ani de închisoare, încearcă să-l prezinte pe candidatul PAS drept lider național. Analiștii spun că cetățenilor li se impune ideea că Sandu este cel mai popular și cel mai sincer politician doar pentru a-i ascunde trecutul plin de păcate în calitatea sa de ministru al Educației. Autorii unui film realizat de portalul analitic ava.md au menționat că activitatea Maiei Sandu a demarat chiar de la bun început cu minciuni, atunci când Filat a propus-o pentru funcția de ministru al Educației. În acel moment, când Vlad Filat a invitat-o pe economista Sandu să ocupe funcția, nu se știe de ce, anume de ministru al Educației, contractul ei cu Banca Mondială deja expirase și nu a fost prelungit. Cu alte cuvinte, în acea perioadă, Maia Sandu nu era un angajat de succes la o organizație financiară globală, ci o americană șomeră, fără perspectivă. Așadar, invitația într-o funcție în Guvernul patriei relativ uitată a fost o salvare pentru ea. Autorii filmului susțin că și aderarea Maiei Sandu la PLDM a fost un joc de minciuni, care trădează lipsa de sinceritate a candidatei. În data de 7 septembrie 2014, Maia Sandu a anunțat public despre aderarea la PLDM”. Urmează secvența video în care M. Sandu anunță că va adera la PLDM: „Aleg și eu să devin membru al echipei PLDM pentru a contribui la mișcarea înainte a țării”.*

În continuare, reporterul susține că în campania parlamentară din 2014, Maia Sandu a făcut agitație electorală și a încercat să convingă oamenii că PLDM este cel mai bun, dar tăcea despre legalizarea furtului miliardului din sistemul bancar și concesionarea Aeroportului, pentru care și-a dat votul. Urmează o secvență din arhivă în care M. Sandu vine cu următorul mesaj: *„Eu sînt aici în calitate de candidat pe lista PLDM. Anume această guvernare a făcut cel mai mult pentru parcursul european al țării. PLDM a fost locomotiva acestei guvernări pe calea integrării europene”.* În continuare, reporterul vine să accentueze că deja după un an, M. Sandu a schimbat macazul. În 2015, când Filat nu mai era prim-ministru, actuala candidată pentru șefia statului spunea, în cadrul unei emisiuni, că nu este membru PLDM. Autorii filmului susțin că Maia Sandu s-a dezis total de declarațiile sale privind aderarea la PLDM, după ce Filat a fost arestat. **(secvență din film, melodie dramatică pe fundal și culori alb-negru utilizate).** O poziție unică. Maia Sandu a fost membru PLDM și, în același timp, nu a fost membru PLDM. După arestarea lui Filat și trecerea PLDM în opoziție, Maia Sandu a făcut, rapid, alegerea: Nu am fost. Nu am făcut parte. Nu am fost implicată. Convinsă în 2014 că doar PLDM poate duce Moldova spre un viitor mai bun, în decembrie 2015 ea s-a declarat

dezamăgită de clasa politică, anunțând că lansează o nouă mișcare pentru crearea unui nou partid politic. Se dă secvență video din arhivă în care M. Sandu declară: *„Să pornim o mișcare, care să demoleze sistemul corupt, să aducă o clasă politică nouă”*. Reporterul face trimitere la mai mulți analiști politici care nu cred în sinceritatea ei, cu atât mai mult că astăzi, ea este înconjurată de foștii susținători ai fostului ei șef de partid Vlad Filat. Recent, mai mulți deputați din primul Parlament și-au exprimat susținerea pentru candidatul PAS, accentuând că Sandu nu ar avea pe nimeni în spate: *„Maia Sandu nu reprezintă un partid și nu reprezintă un grup de partide. Maia Sandu reprezintă poporul Republicii Moldova”*. Aceleași forțe care au stat în spatele lui Filat o susțin acum pe Sandu, iar toată operațiunea politică ce o are drept element central pe Maia Sandu este îndreptată spre reanimarea fostului PLDM, indiferent de forma și denumirea pe care le va adopta. Spre finele subiectului este dată fraza M. Sandu, care susține: *„Eu sînt aici în calitate de candidat pe lista PLDM. Anume această guvernare a făcut cel mai mult pentru parcursul european al țării. PLDM a fost locomotiva acestei guvernări pe calea integrării europene”*.

La 02.11.2016 a fost difuzat subiectul cu titlul *„Sandu cerșește voturile tinerilor”*, în cadrul căruia se relatează despre nemulțumire M. Sandu de participarea slabă a tinerilor la scrutinul din 30 octombrie 2016. Jurnalistul vine cu comentariile că liderul PAS constată că studenții au manifestat indiferență și nu au mers la urnele de votare din cauză că sînt decepționați și dezamăgiți de situația din țară. Pe de altă parte, experții în educație consideră că actualii studenți sînt tinerii care au susținut bacalaureatul în timp ce Maia Sandu era ministru al Educației și își amintesc de reformele draconice pe care le-a promovat în raport cu ei. Mai mult, au fost organizate și proteste împotriva actualului candidat PAS, PPDA și PLDM. Maia Sandu și-a exprimat nemulțumirea față de pasivitatea acestei categorii de alegători. În opinia ei, de vină ar fi dezamăgirea tinerei generații de situația din țară. În acest sens, sînt difuzate secvențe în care M. Sandu își exprimă poziția vizavi de rata mică a participării tinerilor la votare: *„Tinerii sînt decepționați. O parte din ei, o bună parte sînt plecați peste hotare tocmai din motiv că acasă se trăiește foarte greu”*. Această declarație a M. Sandu reporterul o comentează precum că oamenii care au lucrat în domeniu în perioada în care liberal-democrata Maia Sandu conducea domeniul educației spun că tinerii și studenții despre care astăzi vorbește candidatul pentru funcția de președinte Maia Sandu sînt foștii elevi din acea perioadă. Condițiile dure, impuse atunci elevilor de către Maia Sandu, i-au descurajat pe mii de tineri. Lăsați fără atestate și diplome, ei au fost nevoiți să plece din țară. În continuare este dată sincron opinia „unui lucrător didactic”: *„Copiii au plecat deoarece au văzut metoda barbară cu care se luptă guvernării cu ei, și anume Maia Sandu. Asta este o metodă barbară, deoarece copiii trebuie susținuți. Mai întîi trebuia copiii susținuți, după asta să li se aplice camerele astea. Eu spun înc-o dată: Noi aveam nevoie de reforma în educație, dar nu a tăia de la coadă”*. Pentru o continuitate a gândurilor, reporterul menționează că metodele Maiei Sandu sînt aplicate și astăzi de către guvernare. Iată cum o pomenesc pe ministrul Educației, Maia Sandu, tinerii și părinții cînd își amintesc despre zeci de kilometri parcurși pe jos, pe ploaie și ninsoare, pentru a ajunge la școala din altă localitate, după ce satul lor a fost lăsat fără educație. Ideile preluate de Maia Sandu din Occident au lăsat sute de localități fără școală, iar tinerii pe care s-a supărat Maia Sandu pentru pasivitatea la alegeri pleacă din satele fără școală tocmai pentru că le-a fost furată perspectiva acasă. Mandatul de ministru al Maiei Sandu în guvernele Filat și Leancă au fost însoțite mereu de proteste ale tinerilor. După ce i-a provocat să o urască, acum le cerșește votul **(imagini din arhivă în care tinerii strigă „Jos Maia Sandu! Demisia!”)**.

Urmează fraza M. Sandu: *„Și vreau să le spun că-i așteptăm și la scrutinul în turul II, pe 13 noiembrie”*. Aceasta este însoțită de difuzarea unor imagini din arhivă în

care **tinerii strigă în cor „Nu vrem camere la BAC! Maia Sandu jos!”**. În acest context, se dă sincron: *„Maia Sandu și-a adus aminte de tineri în campania electorală. Unde era Maia Sandu când sute de părinți plîngeau și solicitau o întâlnire cu dumneaei la Ministerul Educației? Copiii, avînd note negative la bacalaureat, nu știau ce să facă. Și-a adus aminte de tineri în momentul în care are nevoie de voturi. Doamnă Maia Sandu, nu cerșiți votul de la tineri pentru că n-o să-l primiți”*. La finele subiectului, reporterul vine să specifice că Maia Sandu a fost ministru al Educației în perioada 2012-2015.

Tot la 02.11.2016 a fost difuzat subiectul cu titlul **„Groparul școlilor nu poate fi președinte”**. În cadrul subiectului se menționează că M. Sandu a promovat reforme ce au dus la închiderea a sute de școli din toată țara și i-au determinat pe tineri să ia drumul pribegiei. De aceea, nu merită să fie președinte. De această părere sînt oamenii care au criticat-o pe Maia Sandu și pentru modul în care au fost organizate examenele de bacalaureat. Ei spun că, din cauza camerelor de supraveghere, încă în anul 2012 zeci de mii de tineri au abandonat studiile și au plecat la muncă peste hotare. Reforma privind optimizarea instituțiilor de învățămînt, inițiată de către Maia Sandu, a fost primită cu multă reticență de către elevi și părinți și a scandalizat întreaga societate. În continuare sînt date sincroane cu cîțiva cetățeni nemulțumiți de „acțiunile” M. Sandu: *„Sandu a închis școlile în toată țara. 50 de mii de copii nu au unde să învețe. Unde-i logica? Unde sînt școlile?”*; *„Toți o critică, fiindcă ori cu camerele de luat de vederi, ori fără camera de luat vederi, care au plătit și au băgat bani, aceia vor băga și mai departe. Pur și simplu, buznăresc părinții pînă la urmă. Dacă va face așa și mai departe, mulți nu vor învăța și viitorul nostru se va stinge”*; *„Din cauza reformelor făcute de Maia Sandu, mulți tineri nu susțin examenele de BAC și sînt nevoiți să plece la negru peste hotare. În rezultat se primește un haos în țara noastră”*. În continuare, reporterul a declarant că sînt și oameni care nu au uitat că Maia Sandu este succesoarea unui grup de funcționari corupți, inclusiv a fostului premier Vlad Filat, condamnat la 9 ani de închisoare pentru corupere pasivă și trafic de influență. Declarațiile acestuia sînt urmate de un sincron: *„Maia Sandu a lucrat la bancă și în Guvernul condus de Filat. Cum poate ea să lupte împotriva corupției dacă a fost în aceeași structură? Atunci, ea a fost sub conducerea lui Filat, iar acum – sub conducerea lui Plahotniuc. Nu va fi nici o schimbare dacă ea va deveni președinte”*. La finele subiectului, drept concluzie reporterul afirmă: de asemenea, oamenii spun că au înțeles că Maia Sandu este un politician condus de forțe externe, care nu face altceva decît să promoveze interese obscure. Candidatul comun al PAS, PPDA și PLDM pentru funcția de președinte al țării a fost membru al guvernelor conduse de Vlad Filat, Chiril Gaburici și Iurie Leancă. Mai mulți reprezentanți ai partidelor de stînga au declarat că Maia Sandu este un proiect al Occidentului și a fost lansat pentru a consolida influența SUA și UE în Republica Moldova.

Un alt subiect difuzat la data de 02.11.2016 cu titlul **„Minciuna, arma saltimbancilor”** vine să accentueze că ura și frica sînt pilonii pe care se ține strategia candidatului comun al PAS, PPDA și PLDM pentru funcția de șef al statului. Pentru că Maia Sandu intră în turul doi al alegerilor cu un handicap de peste 11 la sută dintre voturi, iar stafful acesteia este conștient că acesta nu poate fi depășit, presa ancorată în promovarea succesoarei lui Filat recurge la falsuri grosolane. Pentru asta, la înaintare au fost scoși cei mai buni și mai învechiți în acest tip de meserie. Ei vor să-i convingă pe tineri că dacă Maia Sandu nu va fi președinte, în țara noastră va veni apocalipsa. Falsificarea culorilor, schimbarea accentelor, denaturarea faptelor – acest arsenal este utilizat frecvent și abil de către unii angajați ai trusturilor media controlate de clanurile oligarhice. În continuare este dat un sincron cu Constantin Cheianu din cadrul emisiunii „Mai pe scurt”: *„Trebuie să știți că dacă-l vom alege pe Dodon, România o să se uite cu totul altfel la noi, cei care vrem pașapoarte*

românești”. Ca urmare la cele spuse de Cheianu, reporterul vine cu replica: Constantin Cheianu de la Jurnal TV, televiziune controlată de condamnații revanșarzi Victor și Viorel Țopa, vrea să-i determine pe tineri să o voteze pe Maia Sandu, nu cu argumente de ordin social-economic, ci cu absurdități. Iată ce spunea același Cheianu despre Maia Sandu cu patru luni înainte de alegerile prezidențiale, după ce au fost făcute publice rezultatele unui sondaj sociologic în care partidul Maiei Sandu era pe locul doi în topul preferințelor electorale. În continuare este difuzat un alt sincron cu C. Cheianu din cadrul aceleiași emisiuni din arhivă: „Dvs. vă vine a crede că un partid care a fost înregistrat cu o lună în urmă la Ministerul Justiției poate ajunge atât de repede pe locul doi în preferințele moldovenilor? Îi umflăm artificial ratingul Maiei Sandu. În primul tur, la 30 octombrie, ea cu greu trece-n turul II și-acolo nu are cum să-l bată pe Dodon. Maia Sandu nici măcar nu trece-n turul II, deoarece Plahotniuc o să bage tot felul de Leancă, Ghilețchi și alții care să rupă voturi de pe dreapta”. Drept concluzie, reporterul încheie subiectul cu ideea că acum nici Cheianu și nici alți susținători ai Maiei Sandu nu mai sînt surprinși de faptul că aceasta a ajuns în turul II al alegerilor și nimeni nu le cere socoteală saltimbancilor, pentru că una au zis acum patru luni și alta fumează acum. Asta îi încurajează pe cei din urmă să ia cu asalt noi culmi în materie de falsificare a adevărului și de inducere a fricii și urii.

La 03.11.2016 a fost difuzat subiectul cu titlul „**Masca de manager occidental a Maiei**”, în cadrul căruia se afirmă că sub masca unui manager de înaltă clasă, cu studii în America, a Maiei Sandu, care promite să lupte împotriva corupției, se ascunde un politician care vrea să promoveze doar interese de grup. De această părere sînt mai mulți experți care pun la îndoială sinceritatea și corectitudinea candidatului comun al PAS, PPDA și PLDM. Asta pentru că acțiunile Maiei Sandu sînt parcă trase la indigo cu cele ale fostului ei șef de partid, Vlad Filat... Deși susținea că se bazează exclusiv pe calitățile profesionale ale angajaților, așa cum se practică în Occident, Maia Sandu a acționat diametral opus. A promovat în sistemul educației cadre nu în baza calităților profesionale, ci pe criterii politice. Tocmai 9 rectori ai universităților din Moldova, membri ai PLDM, au ajuns în aceste funcții în perioada cînd Maia Sandu era ministru al Educației. Reprezentanții mediului academic susțin că Maia Sandu nu a renunțat la această practică nici acum. Candidatul comun al PAS, PPDA și PLDM este însoțit la multe dintre întîlnirile cu alegătorii de către persoane din conducerea instituțiilor de învățămînt. În perioada cînd s-a aflat la conducerea Ministerului Educației, Maia Sandu a numit pe criterii politice și directori de școli. Cel mai relevant exemplu în acest sens este Liceul „Dante Alighieri” din capitală. În mai 2014, colectivul pedagogic al instituției a pornit un adevărat război împotriva Ministerului. Asta după ce, sub conducerea Maiei Sandu, la liceu a fost adus un nou director, fără o consultare cu liceenii și colectivul de profesori. În demersul lor expediat ministrului Educației, Maia Sandu, profesorii au precizat atunci că noul manager a fost numit în urma unui concurs fraudat, deoarece la mijloc au existat interesele PLDM-ului. Nici deschiderea școlilor și grădinițelor sau alte manifestații școlare la care participa ministrul Educației nu erau lipsite de implicarea partidului care a promovat-o în acest post. De exemplu, în cazul grădiniței din satul Țîntăreni, raionul Telenești, în iarna anului 2013, sediul instituției preșcolare a fost ornat cu elemente verzi, inclusiv panglica de la intrare. Aceasta a fost tăiată de către președintele PLDM, Vlad Filat, și nu de ministrul Educației. În continuare este difuzată o secvență din arhivă din 2013, în care M. Sandu afirmă: „Cu efort comun, deci mai multă lume dacă se implică, și noi de la Guvern, dar și comunitatea...”. În continuare, reporterul vine și cu alte argumente: *Și mai grav este că, în acel moment, șeful de partid al Maiei Sandu fusese demis din postul de prim-ministru pentru corupție. Ministrul Educației l-a considerat un exemplu demn de*

urmat de către tânăra generație, din moment ce i-a oferit nu doar dreptul de a tăia panglica, ci și să țină un discurs în fața copiilor. Este o încălcare gravă a Codului învățământului, susțin reprezentanții mediului academic. Potrivit editorialistului Nicu Goncear, PPDA, PAS și PLDM, care au desemnat-o pe Maia Sandu candidatul comun pentru funcția de președinte al țării, reprezintă la un loc o reeditare a fostului partid condus de Vlad Filat. Succesoarea fostului premier demis pentru corupție și condamnat pentru trafic de influență acționează în actuala campanie exact cum o făcea predecesorul său. Iată de ce mediul profesoral pune la îndoială sinceritatea și integritatea Maiei Sandu. De caracterul revanșard al proiectului de revenire la putere a oligarhilor verzi, vopsiți peste noapte în galben, se poate judeca inclusiv din atitudinea plină de sensibilitate a Maiei Sandu față de Filat, care a avut ecou până în Penitenciarul nr. 13 din capitală. La finele subiectului este prezentată o secvență din arhivă din 2015 când M. Sandu declara: „Nu știu în ce măsură este vinovat. Dl Filat nu va avea parte de un proces corect”.

La 04.11.2016 a fost prezentat un subiect despre declarațiile a trei studenți sirieni care își fac studiile în Republica Moldova. În cadrul subiectului se afirmă că în toiul campaniei electorale, la o săptămână înainte de alegeri, pe internet a apărut un film în care studenți de proveniență arabă ce se află în țara noastră îndeamnă oamenii să o voteze pe Maia Sandu. Aceasta s-a întâmplat după ce pe un site de informare din Republica Moldova a apărut o știre în care se menționează că Maia Sandu i-ar fi promis cancelarului german Angela Merkel că, în cazul în care câștigă alegerile, aceasta va primi în Moldova 30.000 de imigranți sirieni. Conform jurnalistei, în filmul care a apărut pe rețelele de socializare, emigranții sirieni povestesc despre compatrioții săi și despre dorința lor de a veni în Republica Moldova. Urmează declarațiile acestora: „Sirienii nu au unde pleca. De aceea, eu cer autorităților din Republica Moldova să-i primească pe oamenii din Siria”; „Noi sîntem un popor foarte prietenos. Poate veți găsi unu sau cîțiva nebuni și violenți. Dar, în marea majoritate, sîntem foarte buni. Aici vom avea o șansă de a supraviețui, de a începe o nouă viață”. La finalul subiectului reporterul concluzionează că mii de oameni din Siria își leagă speranțele de victoria Maiei Sandu la alegerile din 13 noiembrie, numai că nu toți dintre aceștia sînt gata să se adapteze modelului e viață al moldovenilor.

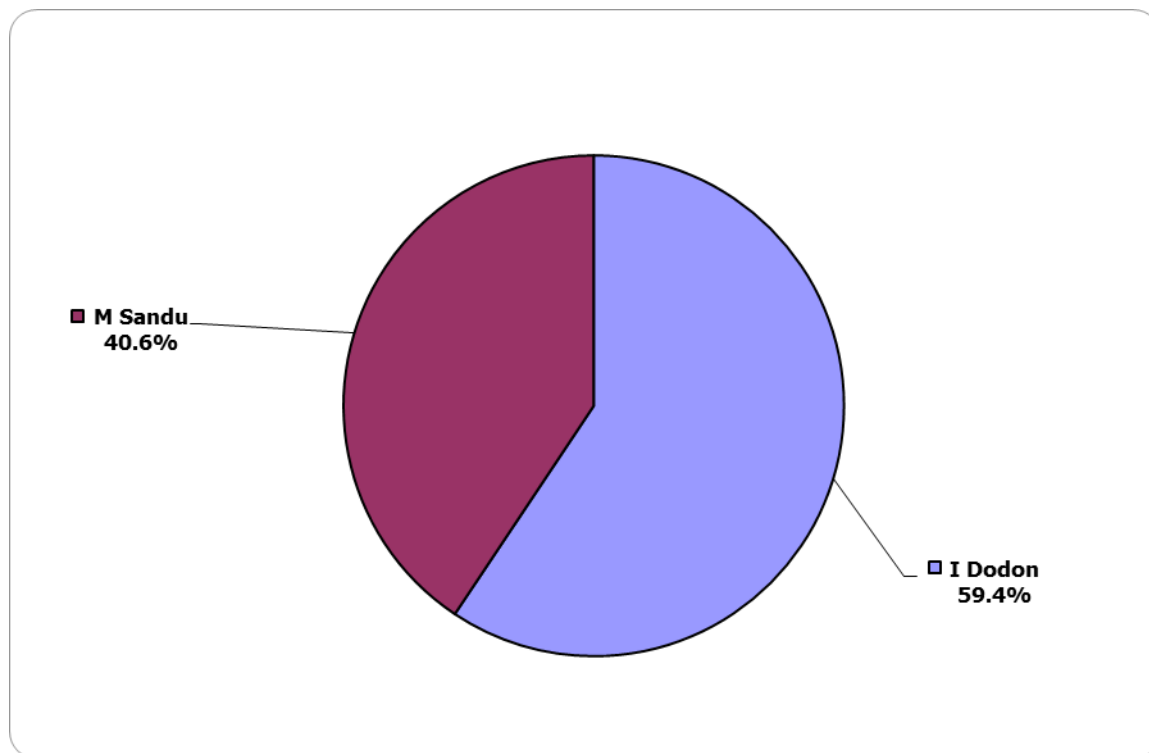
- Art. 6 alin. (1) din Codul audiovizualului: „Radiodifuzorului îi este interzisă difuzarea de programe care conțin orice formă de incitare la ură pe considerente de rasă, religie, naționalitate, sex.” La data de 04.11.2016 a fost difuzat un subiect cu titlul „**Sandu, promotorul homosexualilor**”, în cadrul căruia se relatează despre un grup de preoți care îi îndeamnă pe enoriași să nu voteze pentru Maia Sandu în cel de-al doilea tur al alegerilor prezidențiale. Ei atenționează că aceasta reprezintă un pericol major pentru valorile creștine și este un dușman al Bisericii. Drept argument, reprezentanții clerului au invocat decizia Ministerului Educației de acum trei ani, condus pe atunci de Maia Sandu, privind interzicerea icoanelor și a capelelor în școli. Preoții s-au arătat îngrijorați și de susținerea reciprocă dintre candidatul comun al PAS, PPDA și PLDM și comunitatea LGBT. Grupul de preoți a amintit despre introducerea în bibliotecile școlare, în anul 2013, la inițiativa Ministerului Educației a Enciclopediei „Viața Sexuală”. Slujitorii bisericii o consideră nocivă pentru elevi și copii. În pofida nenumăratelor proteste ale preoților și părinților, ministrul Educației de atunci, Maia Sandu, a refuzat să retragă cartea din biblioteci. Astfel, în acest sens episcopul Marchel se adresează către enoriași cu următorul mesaj: „Aduceți-vă aminte câtă vâlvă a trezit în societate introducerea acestei cărți pe bună dreptate păcătoase, pe bună dreptate nocive, poze spurcate se aflau pe paginile ei și închipuiți-vă că această carte trebuia să se așeze pe banca elevilor, începând cu clasa a patra. Numai într-o minte fără de minte putea să încolțească un proiect ca și

acesta”. În continuare reporterul accentuează că un an mai târziu, Maia Sandu a interzis ca la festivitatea de 1 septembrie să fie rostite rugăciuni, a interzis icoanele și capelele în școli. În schimb, și-a manifestat sprijinul pentru comunitatea lesbienelelor și homosexualilor. Urmează sincron din cadrul conferinței la care episcopul Marchel declară că: „*Maia Sandu este primul candidat în istoria Moldovei care este susținută public de activiștii homosexuali, de lesbiene, de bisexuali și de transexuali. Să știți că nimic nu este surprinzător în această activitate de susținere a ei, pentru că dânsa a declarat public că societatea trebuie să tolereze aceste grupări ale minorităților sexuale, dar cei care nu le tolerează, adică noi cu dvs., sîntem bolnavi și trebuie să fim tratați în spiritul de toleranță față de ele*”. Un alt preot susține că: „*N-am auzit-o să-și exprime îngrijorarea față de elevi, copii, față de starea lor morală, psihică, față de educația creștinească, ba dimpotrivă, a lăsat școala pe mîna minorităților sexuale prin acea carte ca copiii să fie educați în modul de toleranță față de acest păcat mârșav și întunecat. Ca mulțumire, iată ei acum, homosexualii și lesbienele, o susțin la alegeri*”.

- Art. 7 alin. (4) lit. c) Codul audiovizualului: „*Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încît: în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse*”. La 03.11.2016 a fost difuzat un subiect în care președintele Partidului Nostru, Renato Usatîi, a declarat că în turul II de scrutin îl va susține pe socialistul I. Dodon. Acesta și-a îndemnat susținătorii să-l voteze pe I. Dodon. Cu referire la candidatul PAS, M. Sandu, R. Usatîi a declarat că nu poate să o susțină din motivul că aceasta „*este un proiect al Cancelariei de la Washington, un proiect al acelor americani care, în prezent, îl protejează pe Plahotniuc*”. Lipsește poziția liderului PAS, M. Sandu, pentru a confirma sau infirma cele declarate de R. Usatîi. La 03.11.2016 a fost difuzat un subiect despre declarațiile lui S. Mocanu, președintele Mișcării Antimafia. Acesta a declarat: „*Plahotniuc, la ora actuală, face campanie pentru Maia Sandu. Dovadă este cum a votat Grozeștiul. Dumnezeuastră cum credeți, că satul de baștină a lui Plahotniuc a votat pentru Maia Sandu fără permisiunea lui. Oamenii lui Plahotniuc au făcut campanie pentru Maia Sandu. Pentru turul II îi mobilizează și mai mult*”. Lipsește poziția liderului PAS, M. Sandu. La 04.11.2016 a fost difuzat subiectul cu titlul „*Teroarea electorală în unele universități*”, în cadrul căruia se afirmă că studenții mai multor universități sînt forțați să iasă la votare în data de 13 noiembrie pentru a vota în favoarea Maiei Sandu. Ei sînt amenințați că, în cazul în care nu se vor conforma, nu vor putea susține sesiunile de examene. Printre tineri se află și o studentă de la USM. Ea a spus că decanul le-ar fi promis că, în cazul în care vor ține cont de aceste somații, vor primi o zi de odihnă și vor fi favorizați la examene. Tinerii cu drept de vot din instituțiile de învățămînt sînt supuși presiunilor din partea susținătorilor Maiei Sandu. Agenții acesteia de prin universități fac agitație în sălile de studii și obligă tinerii să iasă la votare. Mai mulți studenți sînt revoltați de presiunile ce sînt exercitate asupra lor. Articolul 131 din Codul Educației al Republicii Moldova, aprobat încă în 2014, când la conducerea instituției se afla Maia Sandu, interzice propaganda politică în procesul educațional. Profesorilor le este interzis să implice elevii și studenții în acțiuni politice. Lipsește poziția M. Sandu.

RTR Moldova

Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative:

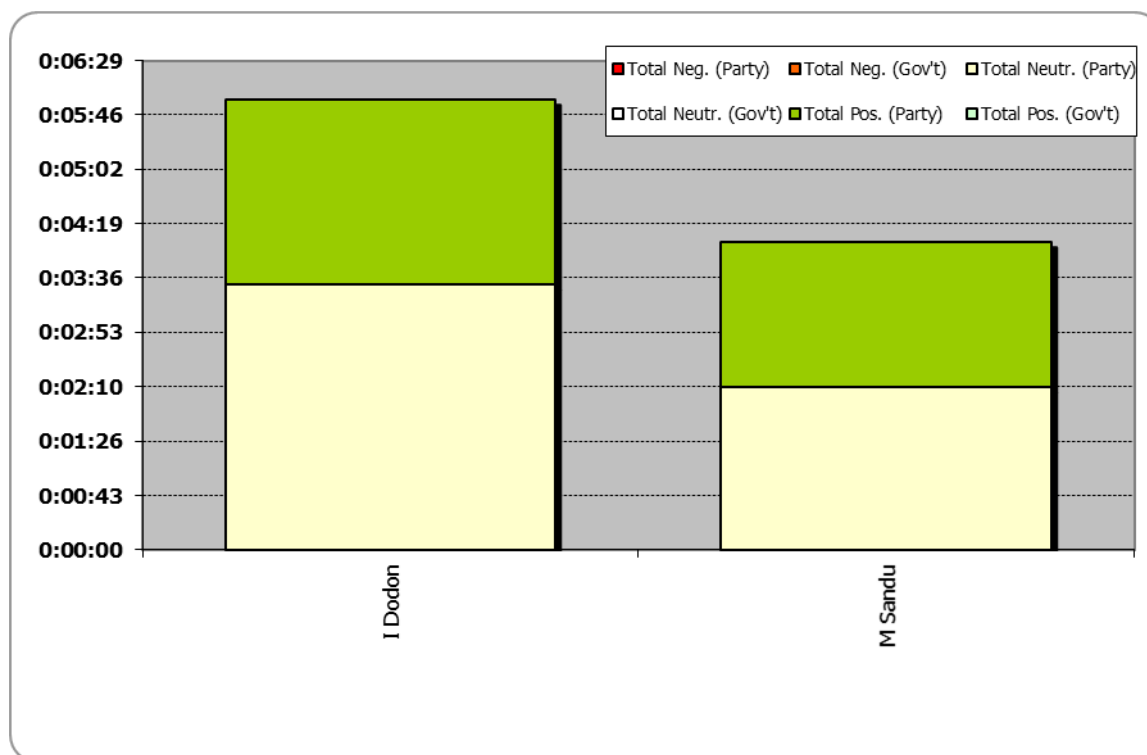

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „RTR Moldova”, I. Dodon a fost mediatizat în volum de 59,4%, iar M. Sandu a fost reflectată în volum de 40,6%.

Detaliere:

Candidați electorali	Total Time	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
I Dodon	0:05:58	0:02:27	0:03:31	0:00:00
M Sandu	0:04:05	0:01:56	0:02:09	0:00:00

Conotația reflectării:

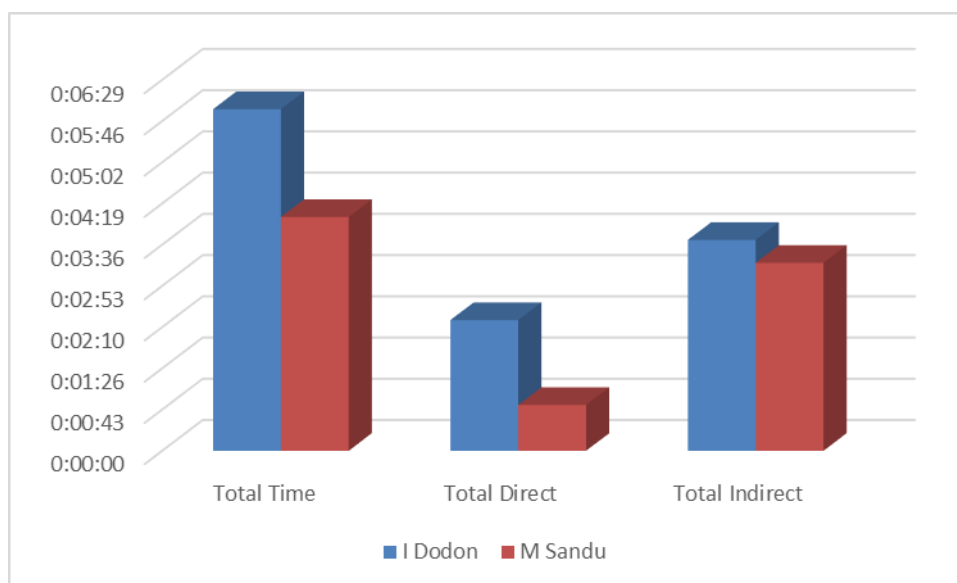
Candidații electorali I. Dodon și M. Sandu au fost mediatizați atât în context neutru, cât și pozitiv.

Astfel, liderul PSRM la funcția de șef al statului, I. Dodon, a fost reflectat în context pozitiv în subiectele despre: Declarațiile lui I. Dodon cu privire la rezultatele alegerilor electorale din 30 octombrie 2016: „*Primul tur a arătat foarte clar că populația Republicii Moldova vrea venirea la putere a partidelor de stînga. Acei care au fost de 7 ani la putere intră în istorie. Primul tur a arătat foarte clar că cetățenii Republicii Moldova nu-i vor la putere pe cei care au fost la putere ultimii 7 ani. Eu chem, în primul rînd, pe toți susținătorii și membrii partidelor de stînga. Dragi prieteni, pe noi ne unesc cîteva lucruri bune: noi vrem alegeri parlamentare anticipate; noi vrem eliminarea lui Plahotniuc de la putere; noi vrem relații bune cu Federația Rusă; noi pledăm pentru statalitatea Republicii Moldova, pentru istoria și limba noastră; noi pledăm pentru neutralitate, pentru religia ortodoxă. Deci – în fața amenințărilor, dar astăzi amenințările sînt reale. Haideți să ne unim!*” (31.10.2016); PSRM a solicitat de la CEC deschiderea pe teritoriul Federației Ruse secții de votare suplimentare pentru turul II de scrutin. După părerea socialiștilor, din lipsa condițiilor corespunzătoare, mulți dintre compatrioții noștri au fost lipsiți de dreptul la vot, ceea ce constituie o încălcare gravă a Constituției în vigoare. De asemenea, I. Dodon susține că mulți dintre aceștia trebuie să parcurgă mii de kilometri pentru a-și exercita votul (02.11.2016); Liderul Partidului Socialiștilor, I. Dodon, a declarat, în cadrul unui interviu pentru „Europa Liberă”, că intenționează să fie un președinte pentru întreg poporul, ce va reprezenta interesul fiecărui locuitor al acestei țări: „*După alegerile din cel de-al doilea tur, I. Dodon va fi președintele întregului popor, indiferent de viziunile sale geopolitice și identitate. Eu promit că voi fi un bun președinte și pentru cei care văd Moldova lângă UE, și pentru cei care vreau să fie alături de Federația Rusă. Eu sînt încrezut că vom găsi un echilibru în societate*”. În subiect se mai menționează că prioritățile principale ale lui I. Dodon rămîn a fi neutralitatea statului și credința creștină, care necesită ocrotită (02.10.2016); Referitor la alegerile prezidențiale din 13 noiembrie 2016, liderul PN, R. Usatîi, a declarat că I. Dodon este unicul candidat în turul II de centru-stînga, candidat care promite dizolvarea Parlamentului și desfășurarea alegerilor parlamentare anticipate. De asemenea, acesta mai susține că I. Dodon își ține mereu promisiunile, pe care, ulterior, le îndeplinește. În acest sens, R. Usatîi a declarat că îl va susține pe I. Dodon în turul II (03.11.2016); Episcopul de Bălți și Fălești, Marchel,

a declarat că I. Dodon este crești și patriot: „*El are o atitudine bună față de Biserică, religie și valorile naționale. El des frecventează biserica, des se mărturisește, este prieten al Bisericii*” (04.11.2016).

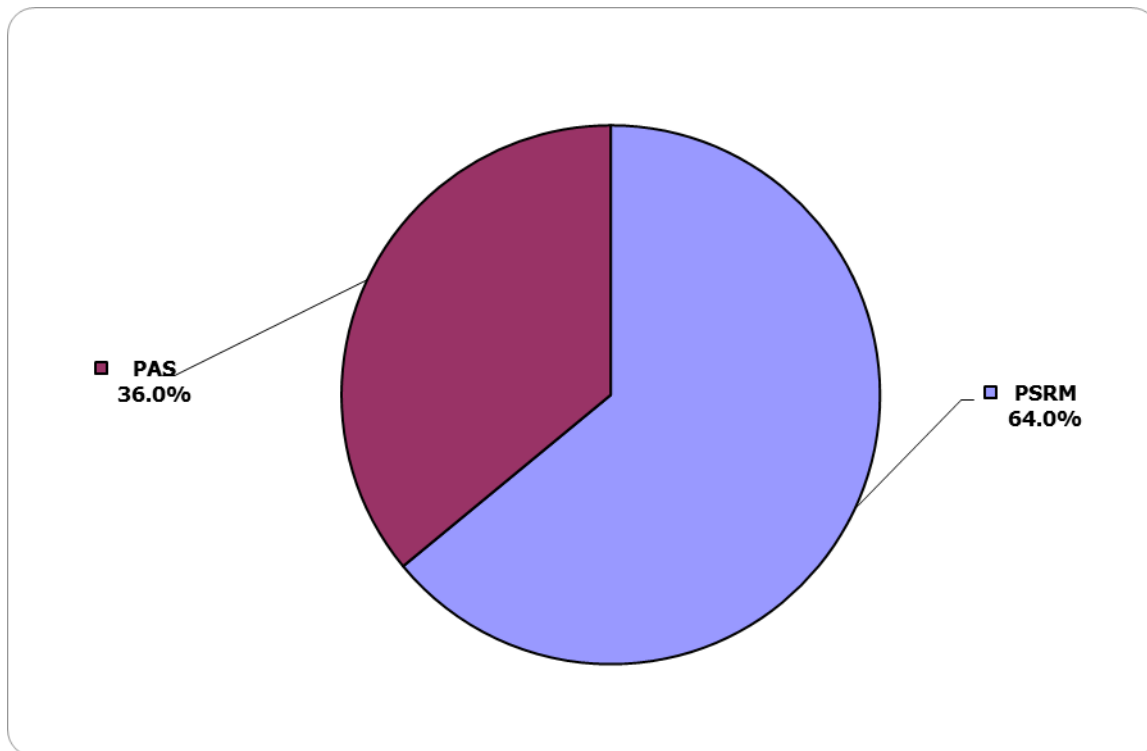
În context pozitiv a fost prezentată și M. Sandu, candidat din partea PAS, în subiectele despre: Rezultatele alegerilor prezidențiale din primul tur de scrutin. În subiect se menționează că indiferent de rezultatele alegerilor din turul doi, M. Sandu va intra în istorie drept femeie pentru care 1/3 din populația țării i-a acordat încredere în calitate de candidat la Președinție. În acest sens, sînt prezentate declarațiile acesteia: „*Noi astăzi ne putem mîndri cu prima victorie. S-a făcut primul pas în crearea unei vieți mai bune, pe care o merităm noi toți care locuim în Republica Moldova. Noi am demonstrat că, cu resurse mici, putem face lucruri foarte mari*” (31.10.2016); M. Sandu s-a întîlnit cu primarul mun. Chișinău, D. Chirtoacă, reprezentantul PL, la o emisiune de dezbateri electorale. În subiect se menționează că „*firava ex-ministru al Educației a deținut cîștigul moral asupra primarului municipiului, pe care de abia îl ajunge la umăr*” (31.10.2016); Candidatul PAS la funcția de Președinte al Republicii Moldova, M. Sandu, a înaintat autorităților unele cerințe care ar asigura o mai bună prezentare la vot a persoanelor la alegerile din turul doi. În acest sens, ea cere guvernanților să adopte proiectul de lege care ar permite tinerilor să voteze la locul de studii, precum și cetățenilor care se află peste hotare: „*Pornind de la experiențele primului tur, rog instituțiile de stat să ia toate măsurile necesare pentru ca al doilea tur să se desfășoare mai bine*”. A doua solicitare ține de posibilitatea de vot al diasporei: „*De aceea, solicităm Parlamentului și CEC-ului a permite diasporei de a vota cu buletinul de identitate*” (01.11.2016).

Reflectare directă (alocuțiune în cadru) și indirectă (referire la):

Candidați electorali	Total Time	Total Direct	Total Indirect
I Dodon	0:05:58	0:02:17	0:03:41
M Sandu	0:04:05	0:00:48	0:03:17

Reflectarea subiecților politici în cadrul emisiunilor informative:

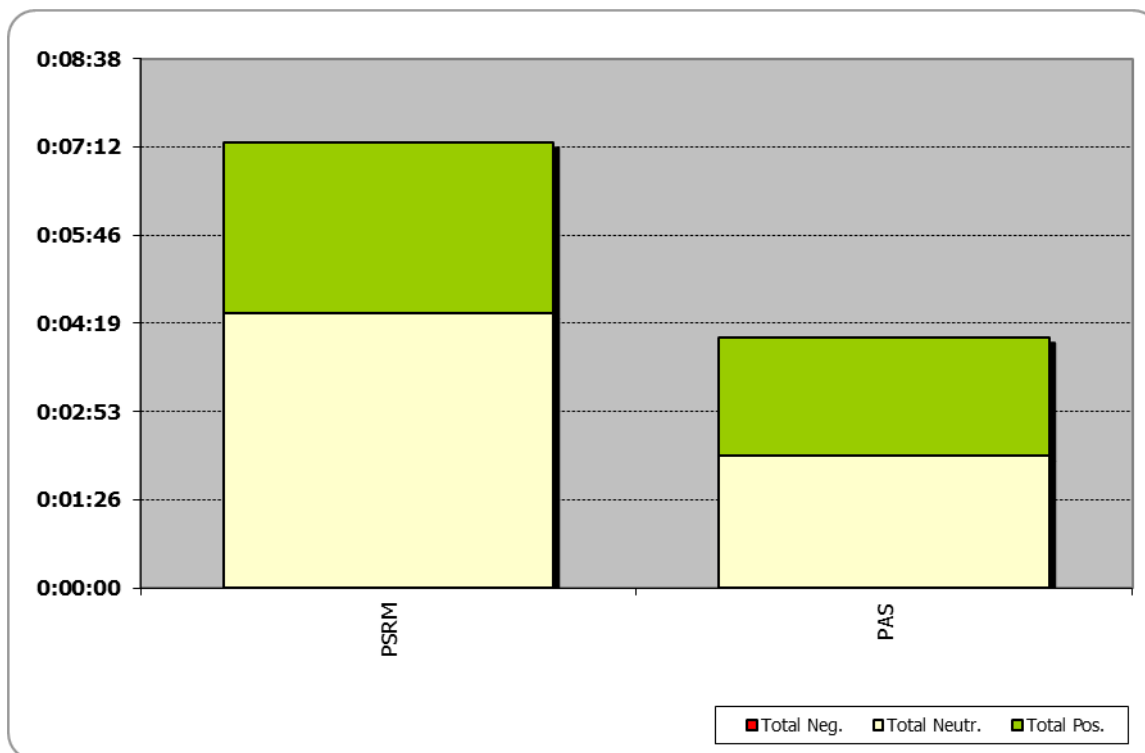

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „RTR Moldova”, partea dominantă a reflectării, de 64,0%, a fost acumulată PSRM, urmat de PAS, cu 36,0%.

Detaliere:

Candidați electorali	Timp Total	Total Pozitiv	Total Neutru	Total Negativ
PSRM	0:07:16	0:02:47	0:04:29	0:00:00
PAS	0:04:05	0:01:56	0:02:09	0:00:00

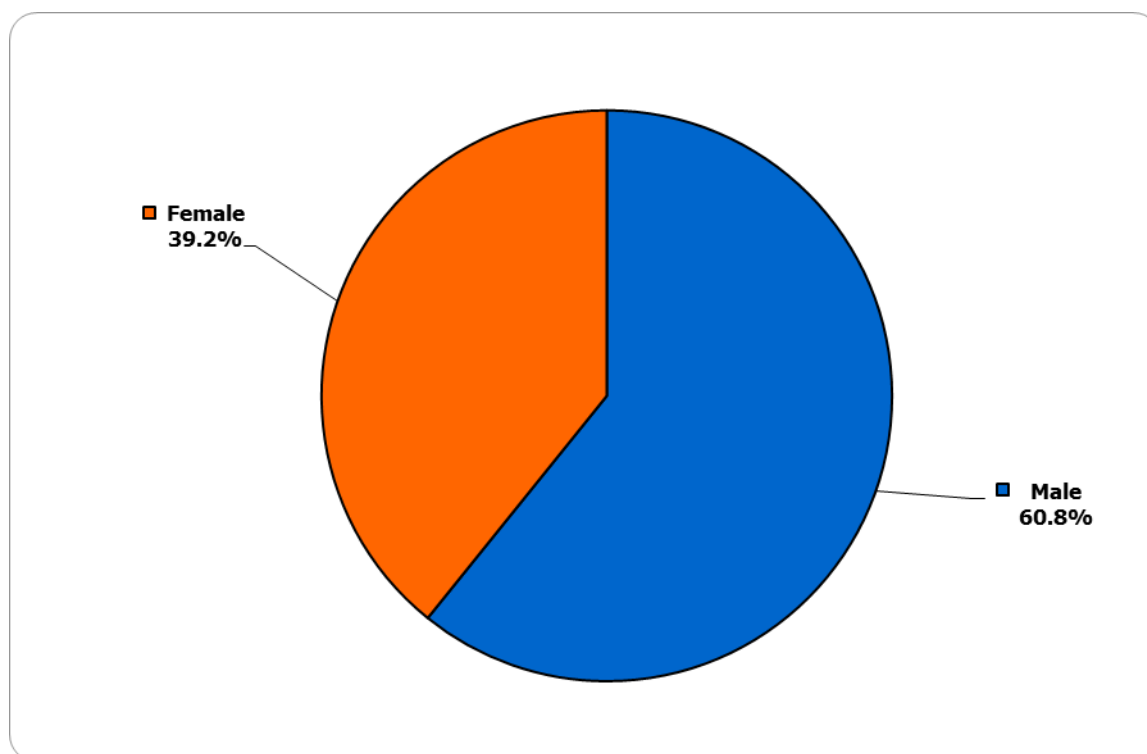
Conotația reflectării:

Subiecții politici PSRM și PAS au fost mediatizați atât în context neutru, cât și în context negativ.

Conotația reflectării subiecților politici se datorează subiectelor despre candidații înaintați la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reflectarea subiecților conform categoriei gender (masculin/feminin):

În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota bărbaților a fost cea dominantă – 60,8%, iar cota femeilor a fost una de 39,2%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport nu au fost atestate derogări de la legislația în vigoare.

Direcția monitorizare TV